KOZMOSZ FANTASZTIKUS KÖNYVEK

Francis Carsac

A SEHOLLAKÓK

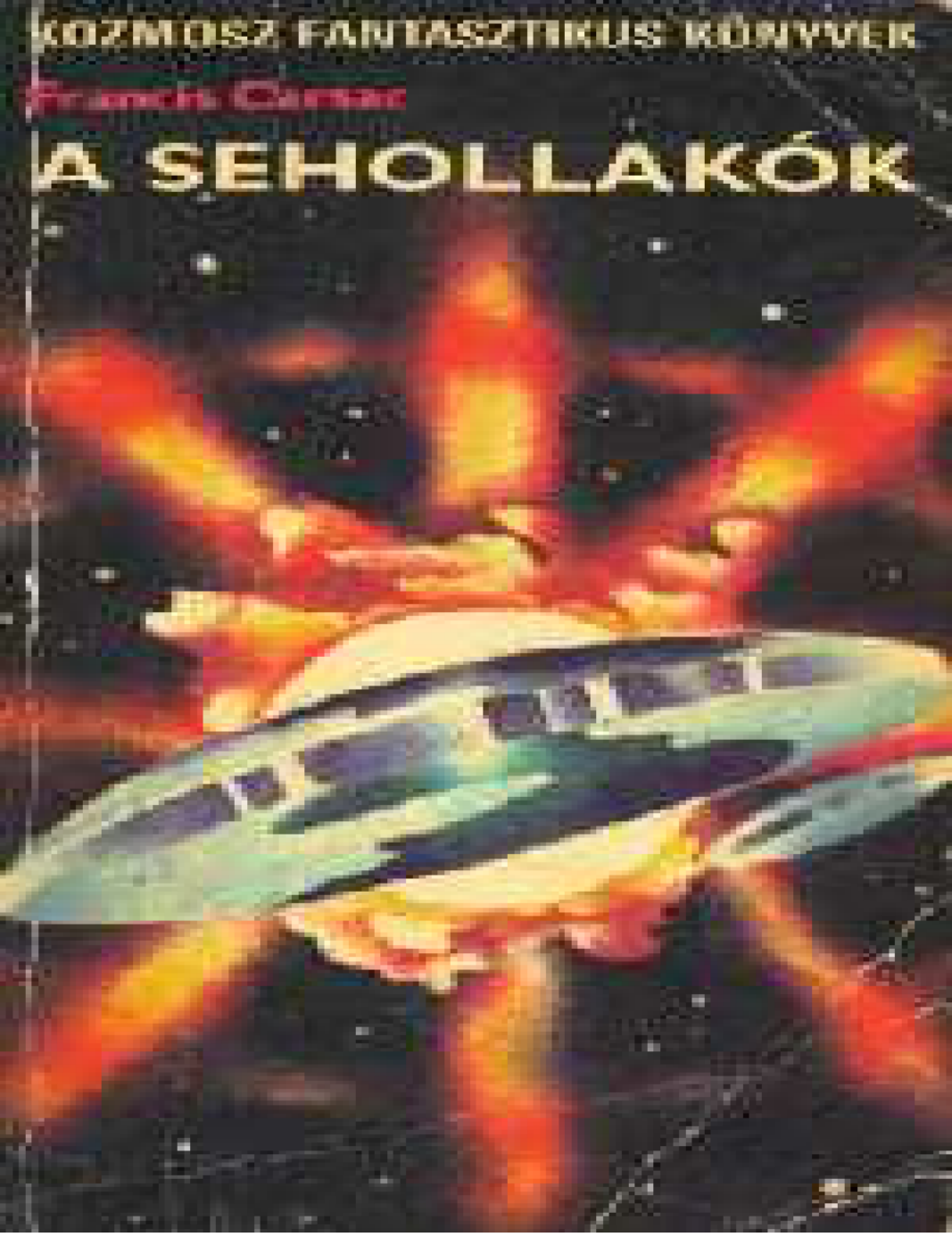

SHOUT
SHARE
IT

Annotation

Egy franciaországi kisváros melletti erdei tisztáson különös, zöld bőrű, emberszerű lények vezette, idegen űrhajó landol. Clair doktor, a városkában élő magányos tudóskutató a *Hiss*-ek segítségére siet, mert a földi támaszpontok megsebesítették őket és űrhajójukat. Hálából magukkal viszik az *Ellá*ra, a béke és a szabadság bolygójára, ahol egyenrangú társként fogadják. Kitűnő barátokra talál, s a Mislixek elleni küzdelemben egyedülálló érdemeket szerez. A «Fény gyermekei» maguk közé fogadják, majd a bájos Ulna kíséretében visszatér a Földre, hogy újabb társakat toborozzon az emberiségeket fenyegető Mislixek támadásai elleni, nemes küzdelemhez.

- Francis Carsac
- Francis Carsac
- 1. A LÁTOGATÓK
  - Előszó
  - Clair doktor elbeszélése
  - Utazás a Semmibe
- 2. EGY FANTASZTIKUS VILÁG
  - Az Ella bolygón
  - Az Emberlakta Világok Ligája
  - A Mislix
  - Egy másik világ dala
- 3. A TÉT A VILÁGMINDENSÉG
  - Ulna, az Androméda leánya
  - A Kalvénault kialszik!
  - Nincs esély a visszatérésre
- 4. A SÖTÉTSÉG BIRODALMA
  - Az Elátkozott Galaktika
  - Harc a Mislixekkel
  - A kihunyt Napok felrobbantói
  - Szikra az éjszakában
  - Epilógus
- FRANCIS CARSAC

Francis Carsac
A sehollakók

(Kozmosz Könyvek, Budapest, 1980.)

Francis Carsac
A sehollakók

(Kozmosz Könyvek, Budapest, 1980.)
TUDOMÁNYOS-FANTASZTIKUS REGÉNY
KOZMOSZ FANTASZTIKUS KÖNYVEK
SZERKESZTI: KUCKA PÉTER

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült
Francis Carsac: Ceux de Nulle Part
© 1970 François Bordes et Éditions Opta, Paris
Fordította: Gyáros Erzsébet
A fedél Panner László munkája
© Gyáros Erzsébet, 1980
Hungarian translation

1. A LÁTOGATÓK

Előszó

197.-ben, azon a márciusi reggelen, amikor becsengettem öreg barátom, Clair doktor házának kapuján, természetesen nem sejtettem, hogy hamarosan egy fantasztikus és hihetetlen történetet fogok hallani. «Öreg barátot» mondok, noha Clair — akárcsak jómagam — alig múlt harminceszt endős, de gyerekkorunk óta ismerjük egymást, és csak a legutóbbi négy évben nem találkoztunk.

A kaput egy öregasszony nyitotta ki — alig résnyire. Feketébe volt öltözve, mint ezen a vidéken minden öregasszony.

— Ha orvosi vizsgálat végett jön, a doktor ma nem fogad — dünnyögte barátságtalanul. — A «kísérleteivel» foglalkozik.

Clair remek orvos volt, de hivatását nem gyakorolta rendszeresen. Tekintélyes vagyonnal rendelkezett, tehát csaknem minden idejét bonyolult biológiai kísérleteinek szentelhette. Rouffignac közelében, a szülői házban berendezett laboratóriumának — az odalátogató tudósok szerint — aligha akadt párja a világon. Munkájával kapcsolatban roppant titoktartó lévén, gyér levelezésünk során csak kurta célzásokat tett rá, de egyetemi körökben úgy hírlett, hogy a doktor egyike azoknak, akik a világ csaknem minden táján kísérleteznek, és már közel járnak a rák problémájának megoldásához.

Az öregasszony bizalmatlanul méregetett.

— Nem orvosi tanácsért jöttem — feleltem. — Csak annyit mondjon a doktornak, hogy Frank Borie szeretné látni.

— Ó, ön Borie úr? Az más. A doktor várja önt.

A folyosó végéről mély basszus hang mennydörgött:

— Nos, Madeleine, ki az? Ki csengetett?

— Én vagyok, Séva!

— Bújj be hát, a mindenségit!

Clair doktor emigráns orosz apjától zengő hangot, egy szibériai kozák alkatát, valamint a Vsevolod nevet kapta, périgord-i születésű anyjától pedig olyan fehér bőrt és fekete hajat örökölt, hogy annak idején a diákok «clair-obscur»-nek (*) nevezték.

(*) Világos-sötét. A reneszánsz festészet kulcsszava

Nagy léptekkel sietett elém, kézfogásával csaknem kicsavarta a karom, a vállamra ütött, amitől megroggyantam, pedig valaha a rögbicsapatban hátvédet játszottam! — és ahelyett, hogy szokásához híven tüstént a dolgozószobájába vezetett volna, visszakísért a kapu elé.

— Micsoda szép nap! — szónokolt fellengzősen. — Ragyog a napfény, és te megérkezel! Ôszintén szólva, csak az esti autóbusszal

vártalak.

— A kocsimmal jöttem. Zavarlak?

— Nem, nem, szó sincs róla! Szörnyen örülök, hogy látlak. Mi van veled? Hogy működik az új máglyátok?

— Pszt, ez titok! Tudod jól, hogy nem beszélhetek róla.

— Jó, jó, te titokzatos atomtudós! Erről jut eszembe, köszönöm a legutóbb küldött radioaktív izotópokat. Jó hasznát vettem a munkámban. De ezzel a témával kapcsolatban, nem zaklatlak többé. Most fontosabb dolgom van.

— Ugyan micsoda? — kérdeztem csodálkozva.

— Pszt, ez titok! Nem beszélhetek róla! Mögöttünk a folyosón könnyű léptek nesze hallatszott, és a kissé nyitva maradt kapu résén át egy karcsú női árnyat véltem felfedezni, holott tudomásom szerint Clair nőtlen, és barátnőt sem tartott.

Nyilván észrevette tekintetem irányát, mert kezemnél fogva megpörgetett a tengelyem körül.

— Annyi bizonyos, hogy semmit nem változtál. Ugyanolyan vagy, mint mindig. Nos, menjünk beljebb!

— A bókot nem tudom viszonozni. Megöregedtél!

— Ej, talán, talán. Menj előre!

Jól ismert dolgozószobája, a könyvekkel zsúfolt polcokkal — e könyvek közül csak kevés foglalkozott orvostudománnyal — üres volt, de a levegőben enyhe, kellemes parfümillat lebegett. Szimatolni kezdtem. Clair észrevette, és minden kérdezősködést megelőzött.

— Igen, néhány napja meglátogatott egy híres színésznő, ó, csak mint orvost! És parfümjének illata még mindig érezhető. Manapság rendkívül fejlett a kémia!

Élénk beszélgetésbe merültünk. Amikor közöltem vele anyám halálát, megdöbbentett a megjegyzése: «Ó, akkor minden rendben van.»

— Mi az, hogy rendben van? — kérdeztem fájdalmas méltatlankodással.

— Csak azt akartam mondani, hogy most már értem, miért nem adtál hírt magadról az utóbbi időben. Így hát most egyedül maradtál ezen a világon?

— Igen.

— Nos, talán valami érdekes dolgot javasolhatnék neked. De ez egyelőre csak homályos terv. Majd este bővebben beszélek róla.

— És a munkád? Mi újság a laboratóriumban?

— Akarod látni? Gyere.

A laboratórium négy évvel korábbi, utolsó látogatásom óta készült el. Az inkább hosszú, mint széles, tágas, üvegezett helyiség a ház egész hátsó részét elfoglalta. Megálltam a küszöbön, és csodálkozva füttyentettem. Körbejártam a termet, és menet közben

alaposan szemügyre vettem a mikromanipulátort, a mesterséges szívet. Egy sötét benyílóban hatalmas röntgensugár-generátor állt. A laboratórium közepén könnyű ponyvával letakart készüléket láttam.

— És ez? — kérdeztem.

— Semmi. Még nincs befejezve. Kísérlet…

— Nem is tudtam, hogy újabb készülékeket terveztél. Mint fizikus talán a segítségedre lehetnék.

— Majd meglátjuk. Később. Pillanatnyilag nem szívesen beszélek róla.

— Ahogy akarod — feleltem kissé ingerülten. — De hiszen csaknem kiböki az ember szemét…

Odakint megszólalt a kapucsengő.

— Ejnye, Madeleine elment hazulról. Nekem kell ajtót nyitnom…

Amikor egyedül maradtam, közelebb mentem a titokzatos készülékhez, és tapintatlanul felemeltem a ponyvát. Megrökönyödve bámultam. A még befejezetlen mű helyett, amelyre számítottam, üveg- és fémcsövek, átlátszó vagy homályos villanykörték, vékony fémhuzalok csodás együttesét láttam. A több részes számlapokon a furcsa, kétágú mutatók olyan fokbeosztásokat jeleztek, amelyek jelentését nem tudtam kitalálni. Sokféle tudományos műszert ismertem, és a laboratóriumban meglehetősen bonyolult készülékeket használunk, de ehhez hasonlót még soha nem láttam.

A folyosón meghallottam barátom gyors lépteit. Azonnal elengedtem a ponyvát, és az ablakon keresztül közömbös képpel, szórakozottan nézegettem a kertet.

— Egy diftériás gyerek. A kollégám elutazott, nekem kell odamennem. Amíg visszajövök, keress valami olvasnivalót a dolgozószobámban.

— Akarod, hogy elvigyelek? A kocsim itt áll a kapu előtt.

— Rendben van. Az enyémet úgyis ki kellene hozni a garázsból.

Útközben a látott furcsaságokon járt az eszem. Clair csak estére várt, s hogy korábban érkeztem, zavartan viselkedett. Néhány percig a kapu előtt várakoztatott, holott az időjárás, ha nem is hideg, de meglehetősen hűvös volt. A folyosón egy futó árnyat láttam elsuhanni, és közvetlenül azután Clair beengedett. Elégedettnek tűnt, amikor közöltem vele, hogy anyám halála után teljesen egyedül maradtam. Végül az a különös készülék… Az ördög vigyen el, ha tudom, hogy mi célt szolgálhat. És ráadásul egy biológiai laboratóriumban! Clair lenne a feltalálója. Ez lehetséges. De mint konstruktőr? Visszagondoltam fizikai szereléseire az orvosi előkészítőn, és akaratom ellenére elmosolyodtam.

Egy tanya előtt álltunk meg. Clair csak negyedórát töltött a betegnél.

— Semmiség. Idejében csíptük el. A kollégám majd folytatja a

kezelést.

— Te egyáltalán nem praktizálsz?

— Alig. Nincs időm. Csak ha Gauthier doktor nincs kéznél, vagy ha konzultációra hív.

Hazatérésünk után a garázsba állítottam a kocsit, majd poggyászomat felvittük a vendégeknek — szokás szerint nekem — fenntartott szobába. Ez közvetlenül Clair szobája mellett volt, és amikor elmentünk az ajtaja előtt, mintha neszezést hallottam volna odabent.

Az ebéd, amelyet barátom öreg dajkája, Madeleine tálalt fel, most is kitűnő volt, mint mindig. Clair azonban keveset beszélt. Gondterheltnek, bizonytalannak láttam. Amikor közöltem vele, hogy délután Eyzies-be készülök néhány barátomhoz, mintha megkönnyebbült volna. Megbeszéltük, hogy hét órakor ismét találkozunk.

Eyzies-ben meglátogattam Bouchard paleontológust, aki többek között egy különös történetet mesélt. Hat hónappal korábban az egész környéket izgalomban tartották a rouffignaci erdőben felbukkant «ördögök». Sőt az a hír járta, hogy ezek az «ördögök» magukkal ragadták Clair doktort, ami persze alaptalannak bizonyult, mivel két nappal azután, hogy az ördögök «egy zöld lángoszlopban» eltűntek, a doktor ismét előkerült. Mint kiderült, két napra bezárkózott a laboratóriumába, ahol kísérleteket végzett.

Ami az ördögöket illeti, a történetben az volt a legfurcsább, hogy mintegy tizenöt paraszt váltig makacskodott, hogy igenis látta őket: olyanok voltak, mint az emberek, de természetfölötti hatalommal rendelkeztek, mert aki megpillantotta őket, azt valósággal a földhöz szegezték. A prefektus elrendelte, a nyomozást, Périgueux püspöke úgyszintén. De a hivatalos nyomozók előtt a parasztok már sokkal kevésbé voltak határozottak. Végezetül minden elsimult. «Meg kell azonban jegyeznem — tette hozzá Bouchard —, hogy azon az éjszakán, amikor az ördögök állítólag eltűntek, Rouffignac irányában vakító zöld fényt láttam az égbolton.»

A történet önmagában véve nem volt túlzottan érdekes. A legjelentéktelenebb napilapban is tucatjával olvashatunk hasonlókat. De magam sem tudom, miért, némi összefüggést gyanítottam a történet és barátom különös viselkedése között.

Amikor megérkeztem Clair házába, barátomat felszabadultnak, fesztelennek találtam, mintha hosszas habozás után elhatározott volna valamit. Az ebédlőben három teríték volt az asztalon.

— Nocsak, várasz valakit? — kérdeztem.

— Nem, de szeretném bemutatni a feleségem.

— A feleséged? Megnősültél?

«Az árnyék» — futott át az agyamon.

— Hivatalosan még nem. De ami késik, nem múlik. Amint megszerezzük a szükséges iratokat. Ulna ugyanis külföldi.

Egy pillanatig habozott.

— Skandináv. Finn. Figyelmeztetlek, hogy még nagyon rosszul beszél franciául.

— És te beszélsz finnül? Ezt most hallom először.

— Tavaly tanultam meg, egy tíz hónapig tartó utazásom során. Azt hittem, megírtam neked.

— Nem. Én úgy tudtam, hogy a finn nyelv nagyon nehéz!

— Bizony nehéz, de tudod, az én szláv származásommal… — Átszólt a másik szobába:

— Ulna!

Karcsú, idegenszerű lány lépett be: magas termetű, halványszőke hajú, szeme meghatározhatatlan színű, amelyről nem lehetett megállapítani, hogy szürke, kék vagy zöld, arcvonásai szabályosak. Nagyon szépnek láttam. De volt benne valami meglepő, bár nem tudtam volna kifejezni, hogy mi. Talán az aranyszínű bőr, amely oly éles ellentétet alkotott halvány szőke hajával? Vagy a valószínűtlenül apró száj? A feltűnően nagy szem? Vagy mindez így együtt?

Kecsesen meghajolt előttem, felém nyújtotta rendkívül nyúlánk kezét, miközben nagyon mély, de dallamos hangon néhány szót mondott.

Étkezés közben szemben ültem vele. Minél tovább néztem, annál nyugtalanítóbbnak tűnt. Nagyon ügyesen bánt a késsel és a villával, de korántsem azzal az öntudatlan automatizmussal, amely a megszokásból ered.

Amíg vacsoráztunk, alig szóltam néhány szót. Clair beszélt mindnyájunk helyett. Az öreg Madeleine kiváló szakácsnő volt, még ezen a vidéken is, ahol úgyszólván hemzsegnek a jó szakácsnők. Barátom a kedvemért szinte kifosztotta a pincéjét. Megfigyeltem, hogy Ulna keveset evett és alig ivott, ellentétben a doktorral, és be kell vallanom, jómagammal. Az étkezés vége felé lassan eloszlott bénító zavarom. Ulna hallgatott, de időnként Clair szemébe nézett, és az a furcsa érzésem támadt, hogy tekintetükkel nem érzéseket, hanem gondolatokat cserélnek egymással.

A csemege után Clair gondosan összehajtogatta asztalkendőjét, hátratolta székét, és elhelyezkedett a kandalló előtt álló alacsony karosszékben. Intett, hogy üljek le vele szembe, majd csengetett a feketekávéért. Ulna közben kiment a szobából, majd egy négyrét hajtott újsággal tért vissza, amelyet Clair elvett tőle és átadott nekem. Végigfutottam a vastag betűs címeken, és láttam, hogy az újság körülbelül hathónapos. Már épp vissza akartam adni Clairnek, és magyarázatot kérni tőle, amikor az oldal alján egy piros ceruzával bekeretezett cikkre lettem figyelmes:

Ismét a repülő csészealjak

Kansas-City, október 2.

Tegnap alkonyatkor ifjabb George K. Simpson hadnagy F-104-es vadászrepülőgépén, egy gyakorlatról visszatérőben, körülbelül 25.000 láb magasságban egy sebesen mozgó, korong alakú foltra lett figyelmes. Üldözőbe vette az objektumot, és sikerült megközelítenie. Ekkor látta, hogy egy keskeny peremű, hatalmas korongról van szó, amelynek átmérőjét harminc méterre becsülte, míg vastagsága a középponton megközelítette az öt métert. Az objektum olyan sebességgel haladt, hogy Simpson hadnagy szerint, aki saját gépe gyorsaságát vette alapul, az óránként 1100 kilométert is meghaladta. Tíz-tizenkét percnyi hajsza után a pilóta megértette, hogy a rejtélyes szerkezet az n… — i tábor felett készül áthaladni, amelynek átrepülése minden nem amerikai repülőgépnek tiltva van. Mivel az utasítás félre nem érthető és határozott, Simpson hadnagy támadást indított szerkezet ellen. Gépe ekkor körülbelül két kilométernyire lehetett az objektumtól, valamivel magasabban. Túlsebességre kapcsolva, zuhanórepülésben rakétasortüzet adott le az ismeretlen tárgyra. «Láttam, hogy rakétáim fémburkolaton robbannak — meséli Simpson hadnagy. — Egy másodperccel később repülőgépem felrobbant, s én máris zuhantam lefelé a katapultáló fülkében. Szerencsére az ejtőernyő működött!» Ezt a jelenetet a földről több szemtanú látta. Jelenleg szakemberek vizsgálják Simpson hadnagy gépének maradványait. Ami a rejtélyes szerkezetet illeti, az hihetetlen gyorsasággal eltűnt, függőleges irányban emelkedve az ég felé.

Az újságot Clair felé nyújtva, szkeptikus hangon jelentettem ki:

— Pedig azt hittem, hogy a hivatalos amerikai jelentések a hosszas nyomozás után lenyesték végre a szárnyát ennek a kacsának. Úgy látszik, ez a madár határozottan hosszú életű!

Barátom nem felelt. Lassan csóválta a fejét előbbre hajolt, a csípővassal kiemelt a tűzből egy parazsat, és aprólékos gonddal meggyújtotta a pipáját. Néhányat szippantott, majd intett a szolgálónak, hogy töltse ki a feketét. Ulna nem kért, így mi ketten csendben kortyolgattuk a kávét.

Clair habozott. Jól ismertem őt, és éreztem hogy tépelődik. Végül konyakkal kínált, majd a szemembe nézve, megszólalt:

— Tudod, hogy nem vagyok teljesen járatlan a fizikai tudományokban. Azt is tudod, hogy realista vagyok, «matter of fact», ahogy az angolok mondják. Nos, hosszú történetet kell elmesélnem erről a repülő csészealjról… Ne kacsingass az asztalon sorakozó palackok felé. A számuk talán tekintélyes, de biztosítlak, hogy semmi közük nincs ahhoz, amit mondani készülök. Tán a szesz hatására döntöttem úgy, hogy beszélek? Még az sem. Már régen elhatároztam,

hogy első találkozásunk alkalmával mindent elmondok neked. Nos, kezdjük a történetet. Helyezkedj el kényelmesen a karosszékben, mert amint mondottam, a történet hosszú lesz.

Megszólaltam:

— A bőröndömben van egy magnetofon. Felvehetném a szövegedet?

— Ha akarod. Talán még hasznos is lesz.

Amint elindítottam a készüléket, belekezdett. Amikor az első néhány szó elhangzott, pillantásom Ulnára tévedt, illetve a széke karfáján pihenő kezére. Azonnal megértettem, hogy ez a kéz miért tűnt oly nyúlánknak: csak négy ujj volt rajta!

Clair doktor elbeszélése

— Amint tudod — kezdte Clair —, nagy vadász vagyok. Legalábbis ezt mondják rólam, noha ritkán sütöm el a puskám. Bizonyos természetadta ügyességnek, no meg a jó szerencsének köszönhetem, hogy soha nem térek haza zsákmány nélkül. A legutóbbi október elsején azonban — a dátumot jól jegyezd meg —, már alkonyodott, de még nem lőttem semmit. Rendes körülmények között ezzel aligha törődtem volna, mert jobban szeretem elevenen az állatokat, mint megölni őket, hiszen a kísérleteim miatt, sajnos, épp elég sokat pusztítok el közülük. De harmadikára meghívtam magamhoz ebédre Rouffignac polgármesterét, mivel szükségem lett volna közreműködésére egy ma már túlhaladott terv megvalósításához. Polgármesterünk történetesen nagy kedvelője a vadhúsnak. Ezért elszántam magam egy kis éjszak vadorzásra. A nap már lehanyatlott, amikor keresztülvágtam az erdő mélyén levő Magnou-tisztáson. Te éppúgy ismered a tisztást, mint jómagam. Sünzanóttal meg erikacserjékkel benőve, a tölgyfák és a gesztenyefák koszorújában napközben meglehetősen festői látványt nyújt, de napnyugta után barátságtalan hely. Nem vagyok ijedős, de gyorsabban szedtem a lábam. Mielőtt azonban elértem volna az erdőbe, megbotlottam egy kiálló rönkben, a fejem belevertem az egyik tölgy törzsébe, összeestem, és szabályszerűen elájultam.

Amikor magamhoz tértem, nem azt a klasszikus kérdést suttogtam, hogy «hol vagyok?». Nyilalló fájdalmat éreztem a fejemben, zúgott a fülem, és néhány percig attól tartottam, hogy betört a koponyám. Szerencsére nem történt nagyobb baj. Az órám éjfél után egy órát jelzett, még sötét éjszaka volt, és szél recsegtette a gallyakat. A tisztás fölött egy tündérien fénylő csipkével szegett sötét felhőt világított meg, a hold.

Felültem, és keresgélni kezdtem a puskám, amelyből szerencsére még a zuhanás előtt kiszedtem a töltényt. Egy ideig a nedves növények meg a korhadt gallyak között tapogatództam, s amikor megtaláltam, botként használva ránehezedtem, és lassan feltápászkodtam. Felállás közben arccal a tisztás felé fordultam, s amikor látómezőm eléggé kitágult, megpillantottam azt a valamit.

A derengő fényben előbb egy meghatározhatatlan, sötét halomnak tűnt, az erikabokrok meg a sünzanótok közül kiemelkedő kupolafélének. Aztán a hold egy pillanatra kibontakozott fátylaiból, és a felvillanó fény egy fémesen csillogó, domború teknősbékapáncél-szerű tárgyat világított meg. Bevallom, megijedtem. A Magnou-tisztás az erdőn keresztül jó félórai járásra van a legközelebbi országúttól, és amióta meghalt az öreg különc, akiről elnevezték, hetenként talán

csak egy ember téved arra. Nesztelenül lépkedtem az erdő széléig, és az a egyik gesztenyefa mögé rejtőzve figyeltem a csendes tisztást. Semmi nem mozdult, fényt sem láttam. Semmi egyebet, csak ezt az erdő sötét hátterében még sötétebb foltnak tűnő, elmosódott, bizonytalan körvonalú, hatalmas tömeget.

A szél most váratlanul elült. A csendet alig törte meg néhány száraz faág távoli reccsenése — talán vaddisznó csatangol az erdő mélyén —, amikor halk nyöszörgésre lettem figyelmes.

Orvos vagyok. Ámbár magam is nyomorúságos állapotban voltam, eszembe se jutott, hogy ne siessek segítségére annak, aki így nyögdécsel — emberi és nem állati hangon. Elővettem a zseblámpám, meggyújtottam és magam elé világítottam. A fénysugár visszaverődött az óriás lencséhez hasonló fémpáncélról. Dobogó szívvel indultam el feléje. A nyöszörgés a rejtélyes tárgy túlsó oldaláról hallatszott. Megkerültem a szerkezetet, miközben belegabalyodtam az erikacserjékbe, és összeszurkáltak a sünzanót tüskéi. Még mindig remegő lábakkal bukdácsoltam, fojtottan káromkodtam, de félelmemet hirtelen szinte elsöpörte mohó kíváncsiságom. A panaszos hang kivehetőbbé vált, s ugyanakkor egy fémből készült nyitott csapóajtó előtt találtam magam. Az ajtó a furcsa tárgy belsejébe vezetett.

Lámpám fénye egy teljesen csupasz, rövid folyosót világított meg, végén egy fehér fémfallal. A fémpadlón egy ember feküdt — legalábbis eleinte embernek hittem. Hosszú haja fehér volt, testhez álló, szűk trikója selyemként ragyogott. A fején tátongó mély sebből sötét színű vér csöpögött. Amikor föléje hajoltam, a nyöszörgés abbamaradt, a test összerándult, és az idegen meghalt.

Végigmentem a folyosón. Fala teljesen sima volt, semmiféle egyenetlenség nem szakította meg, de jobb felől, kézmagasságban egy pirosló kidudorodást vettem észre. Amikor hozzáértem, a fal kettévált, és kékes fényözön vakított el. Tapogatódzva léptem előbbre, és hallottam, hogy a fal bezárul mögöttem.

Tenyeremmel védve, lassan kinyitottam a szemem. Egy körülbelül öt méter széles és két méter magas hatszögletű helyiségben álltam. A falakat különös készülékek borították. Középen, három rendkívül alacsony karosszékbe három halott vagy eszméletlen lény hevert. Nyugodtan megvizsgálhattam őket.

Először is meggyőződtem arról, hogy ne emberek. Formájuk általában megegyezett a mi fajtánkéval: karcsú test, két láb és két kar, nyakon ülő, gömbölyű fej. De micsoda részletkülönbségek! Bár magas termetűek voltak, alkatuk kecsesebb a miénknél, formás lábuk nagyon hosszú, és a karjuk is hosszabb a miénknél. A nagy kézfejen hét egyenlőtlen ujj volt, közülük, mint később megtudtam, kettő szembeállítható. A keskeny, magas homlok, a hatalmas szem, a kis orr, az apró fülek, a keskeny ajkú száj, a platínafehér hajzat sajátos jelleget

kölcsönzött megjelenésüknek. De a legfurcsább a bőrük színe volt: selymesen fénylő, finom mandulazöld. Öltözékük mindössze egy ugyancsak zöld, feszes trikó volt, amely alatt kirajzolódott nyúlánk, rugalmas izomzatuk. Az ott heverő három lény közül az egyiknek összezúzódott a keze, és a sebből csöpögő vér tócsában gyűlt össze a padlón.

Némi tétovázás után az ajtóhoz legközelebb lévő lény fölé hajoltam, és megérintettem az arcát. Az ujjam langyos, tömör anyagot tapintott. Kulacsomból kihúztam a dugót, és megpróbáltam lenyeletni vele egy korty fehér bort. Az ital azonnal hatott. A lény kinyitotta halványzöld szemét, néhány másodpercig rámmeredt, majd felugrott, és az egyik fali készülék felé szaladt.

Én még néhány évvel ezelőtt is rögbiztem, de azt hiszem, soha életemben nem sikerült valakit ilyen gyorsan lefognom. Villámként futott át agyamon a gondolat, hogy fegyverért szalad, és ezt mindenképpen meg akartam akadályozni. Néhány pillanatig erélyesen, de nem nagy erővel ellenállt. Amikor abbahagyta a vergődést, elengedtem, és felsegítettem a padlóról. És ekkor a lehető legkülönösebb dolog történt: a lény a szemembe nézett, és éreztem, hogy számomra idegen gondolatok formálódnak bennem.

Valószínűleg tudod, hogy milyen szerepet játszottam abban a vitában, amely néhány évvel ezelőtt e megye orvosait szembeállította egy sarlatánnal, aki azt hangoztatta, hogy meg tudja gyógyítani az elmebetegeket, mert agyukat gondolatátvitellel átneveli. E kérdésről két vagy három, általam lényegesnek ítélt cikket írtam, egyszer s mindenkorra rendezve a problémát, visszavetve a megalapozatlan ostobaságok szintjére. Be kell vallanom, hogy meghökkenésembe most némi csalódás is vegyült, és gondolatban néhány másodpercig a pokolba kívántam az előttem álló lényt, aki, íme, bebizonyította tévedésem. Nyilván megértette, hogy mi jár az eszemben, mert mintha félelem kifejezése suhant volna át mozgékony arcán. Igyekeztem megnyugtatni, és fennhangon bizonygattam, hogy semmiféle rossz szándékot nem táplálok iránta.

A lény ekkor fejét elfordítva megpillantotta sebesült társát, hozzásietett, majd egy tehetetlen mozdulat után ismét rám nézett, és megkérdezte, nem tehetnék-e valamit érte. Egyetlen szót sem ejtett ki, de bensőmben zöngétlen, hangsúlytalan hangokat hallottam. A sebesülthöz léptem, a zsebemből elővettem egy zsinórt meg egy tiszta zsebkendőt, és ezek segítségével szorítókötést készítettem. A zöld vér csöpögése elállt. Ezután igyekeztem megtudni, hogy a személyzet tagjai között van-e orvos. Az idegen lény csak akkor értette meg kérdésemet, amikor gondolatomban az orvos szót az «ápoló» szóval helyettesítettem.

— Attól tartok, hogy meghalt — éreztem a zöld bőrű lény

gondolatát.

Kiment, hogy megkeresse az orvost, de nélküle jött vissza. Jelezte, hogy több társa megsebesült a szomszéd helyiségekben. Miközben azon tanakodtam, hogy mitévő legyek, az imént bekötözött lény magához tért, utána a társa is, míg végül a mi világunkban teljesen idegen három teremtmény vett körül.

Miután az első sietve elmagyarázta a többieknek a történteket, nem tanúsítottak fenyegető magatartást. Ekkor értettem meg, hogy ha nem néznek egymás szemébe, vagy ha kissé eltávolodnak egymástól, a gondolatátvitel nem jön létre. Ilyenkor beszélnek. Nyelvük gyors, dallamos, sziszegő hangok sorozata.

Az a lény, akit magához térítettem, és akit francia nyelven Souiliknak lehetne nevezni, a folyosóról behozta a fedélzeti orvos holttestét.

Micsoda különös éjszakát töltöttem ott! Hajnalig kötöztem az ismeretlen lényeket. A két halottat nem számítva, tízen voltak. Közöttük két «nő». Hogyan írhatnám le e teremtmények szépségét? A szem igen gyorsan hozzászokott bőrük sajátos színéhez, hogy aztán már csak a formák kecsességét és a mozdulatok ruganyosságát lássa. Mellettük a legpompásabb atléta is merevnek, a legszebb lány is esetlennek tűnt volna. Két kartörésen és a zúzódásokon kívül több olyan seb akadt, amelyet mintha gránátszilánkok okoztak volna. A két nő segítségével tőlem telhetően elláttam a sebesülteket. Ugyanakkor megismertem történetük egy részét, amelyet most nem foglalok össze, mivel azóta alkalmam nyílt jóval többet megtudni róluk!

Nyirkos hajnalra virradt. A borult égből csakhamar megeredt az eső, és sűrűn patakzott a furcsa masina domború páncélján. Amikor kissé lecsendesült az idő, kimentem, és körüljártam a gépet. A teljesen sima óriáslencse festetlen, kissé kékes színű, fényes fémből készült. Ablaknyílásokat nem láttam rajta. A bejárattal szemben levő otdalán két roncsolt szélű, körülbelül harminc centiméter átmérőjű nyílás tátongott. Könnyű lépteket hallottam, és megfordultam: Souilik közeledett két társával együtt. Egy sárga fémcsövet és néhány bádoglemezt hoztak.

A javítást gyorsan elvégezték. Souilik a burkolat roncsolásait körültapogatta a sárga fémcsővel. Semmiféle láng nem csapott ki belőle, s a fém mégis gyorsan megolvadt. Amikor a lyukak peremét kiegyengették, egy-egy bádoglapot helyeztek rájuk majd a sárga csövet, miután módosították a beállítását, ismét körbe sétáltatták a lemezen. Az így kezelt bádoglap meglágyult, a burkolathoz tapadt, oly módon takarva a lyukakat, hogy semmiféle forrasztási nyomot nem fedeztem fel rajtuk.

Souilikkal együtt ismét a gépezet belsejébe, a burkolat megrongált része alatt levő helyiségbe mentünk. A belső kettős borítást

kijavították, de a berendezés még siralmas állapotban volt. A helyiséget bizonyára laboratóriumnak használták, közepén egy hosszú asztal állt, még most is üvegcserepekkel, össszekuszált huzalokkal és háromnegyed részben összetört, bonyolult készülékekkel borítva. Az asztal fölé hajolva egy magas termetű lény próbálta helyreállítani a kapcsolásokat.

Souilik felém fordult, és éreztem, hogy gondolatai elárasztanak.

— Miért támadtak meg bennünket ennek a bolygónak a lakói? Mi nem bántottuk őket, csupán kapcsolatot akartunk teremteni velük, mint ahogy azt már számos más világgal tettük. Mindeddig csak az Elátkozott Galaktikában találkoztunk ilyen ellenséges magatartással. Kettőt megöltek a mieink közül, és kénytelenek voltunk megsemmisíteni a bennünket megtámadó gépet. Ksillünk megrongálódott, és túl gyorsan kellett leszállnunk, ami újabb károkat és sebeket eredményezett. És még azt sem tudjuk, hogy el tudunk-e újra indulni!

— Higgye el, végtelenül sajnálom a történteket. De a Föld nagy része jelenleg két versengő nagyhatalom kezében van, és minden ismeretlen eszközt könnyen ellenségnek vélhetnek. Hol támadták meg önöket? Az ország keleti vagy nyugati részén?

— Nyugaton. De önök még ma is az egyetlen bolygón viselt háború korszakában élnek?

— Sajnos, igen. Néhány éve egy ilyen háború még vérbe borította csaknem az egész világot.

A magas termetű «férfi» néhány kurta mondatot ejtett ki.

— Két napnál előbb nem fogunk tudni elrepülni — fordította le szavait gondolatokra Souilik. — Ön elmehet, és közölje e bolygó lakóival, hogy bár békepártiak vagyunk, vannak eszközeink a védekezésre.

— Most valóban elmegyek — mondtam. — De nem hiszem, hogy ezen a vidéken veszély fenyegetné önöket. Mégis, hogy elkerüljük a kellemetlenségeket, senkinek nem fogom említeni ittlétüket. Ebben az évszakban hónapszám nem jár erre ember. Ha megengedik, ma este ismét meglátogatom önöket.

Sántikálva indultam el az esőben. Miközben az erdő mocsaras részein ballagtam, az arcomat csapkodó nedves lombok alatt, a valószínűtlen kalandon járt az eszem. Elhatároztam, hogy amint besötétedik, visszajövök.

Megtaláltam a kocsim, és visszamentem a faluba. Amikor öreg dajkám megpillantott, hangos jajveszékelésbe tört ki: a fejbőrömön mély vágás húzódott, és fekete hajam alvadt vér borította. Zavaros históriába kezdtem holmi balesetről, miközben bekötöztem a sebet és rendbe hoztam magam, végül igen jó étvággyal megebédeltem. Szörnyen hosszúnak találtam a napot, és már szürkületkor

előkészítettem a kocsit. Mégis megvártam az est beálltát, mielőtt kerülő utakon elindultam volna.

A kocsit az erdő sűrűjében állítottam le, nem akartam feltűnést kelteni azzal, hogy az úton hagyom, majd a fák alatt megindultam a Magnou-tisztás felé. Amikor már eléggé messze jártam az úttól, meggyújtottam a zseblámpám, s így többé-kevésbé sikerült elkerülnöm a sünzanátok szúrós tüskéit. Szerencsésen eljutottam a tisztásig, ahonnan egész halvány, zöldes fény áradt, hasonló egy világító óra számlapjának a foszforeszkálásához. Még néhány lépést tettem, megbotlottam egy gyökérben, és nagy puffanással hasra estem. Az előttem álló bokrok és rekettyék susogva-zizegve hajoltak felém, és amikor feltápászkodtam, képtelen voltam továbbmenni.

Mintha valamilyen falat észleltem volna magam előtt. Pedig nem fal volt az. Csupán egy bizonyos határvonaltól kezdve, amelyet a kifelé hajló növényzet sávja jelzett, a levegő előbb mintha nyúlóssá, majd csakhamar tömörré vált volna. Ez a határvonal azonban nem volt élesen elhatárolható vagy változatlan. Olykor néhány deciméternyit sikerült előbbre jutnom, aztán mintha valami gyengéden hátrataszított volna. Egyébként semmiféle légzési zavar nem kínzott. Mindez olyan volt, mintha a repülő csészealj által elfoglalt terület középpontjából taszító hullámok sorozata indult volna ki. Tízpercnyi makacs próbálkozás után rádöbbentem, hogy képtelen vagyok áthatolni a bűvös körön, Tökéletesen megértem, mennyire megrémülhetett másnap Bousquet, akinek históriáját elmesélem.

Végül kiáltozni kezdtem, de nem túl hasngosan. A cseszealjból vakító sugár csapott ki, és az ágakon keresztülhatolva, valósággal beburkolt fényével. Ugyanakkor a rugalmas fal mintha engedett volna, és körülbelül kétméternyivel jutottam előbbre. A fal ezután ismét megszilárdult, de ez alkalommal egy körön belül kerültem: sem előre, sem hátra nem mehettem. A vakító sugár rám szegeződött, és megállapodott rajtam. Káprázva fordítottam el a fejem, és a szám is tátva maradt a meglepetéstől: a fénycsóva, mintha csak elvágták volna, egy méterrel a hátam mögött hirtelen véget ért, megszűnt, és távolabbra nem világított. Bizonyosra vettem, hogy ha valaki ott állna azon az úton, amelyen idáig jöttem, de néhány centiméterrel túl ezen a ponton, egyáltalán nem érzékelné a fényt. Azóta az Ellán már egyéb csodákat is láttam, de akkor pillanatnyilag úgy tűnt, hogy ez a jelenség teljesen valószerűtlen és ellenkezik a józan ésszel.

Valami megérintette a vállam, és ismét a tisztás felé fordultam. A «nők» egyike állt előttem. Nem érzékeltem a gondolatátvitelt, mégis azonnal tudtam, hogy Essine-nek hívják, s hogy értem jött. Legnagyobb csodálkozásomra akadálytalanul mehettünk tovább, és néhány pillanat múltán ott álltunk a gépezet előtt.

Barátságosan és szemmel láthatóan gyanakvás nélkül fogadtak.

Souilik csupán egy gondolatot közölt velem: «Megmondtam, hogy vannak védelmi eszközeink.» A sebesültek felől érdeklődtem. Valamennyien sokkal jobban érezték magukat. A múlt éjszakai kényszerleszállás okozta zűrzavar és megrázkódtatás után a Hissek — még nem említettem, hogy így nevezik magukat? — roppant gyorsan reorganizálódtak, és mintegy kiegészítve a tőlem kapott elsősegélyt, amely már csak azért is kezdetleges volt, mivel akkor még nem ismertem anatómiájukat és fiziológiájukat, megindították csodálatos biotikus sugárgenerátorukat, amelyről később még beszélni fogok.

A repülő csészealj belsejét teljesen rendbe hozták, de a «laboratórium» bonyolult készülékei közül még igen sok darabokra törve hevert. A nagyon magas termetű férfi, akinek Aass volt a neve, két másik férfi és egy nő társaságában lázasan dolgozott. Zöld arcán pontosan olyan gondterhelt kifejezést láttam, mint annak idején apámén, amikor számításai nem elégítették ki. Aass váratlanul felém fordult, és gondolatátvitel útján megkérdezte:

— Lehetne-e a Földön két kilónyi wolframot találni?

E gondolatokban természetesen sem a Föld, sem a kiló, sem a wolfram szó nem szerepelt, mégis hibátlanul megértettem kérdése lényegét.

— Nehéz feladatnak tűnik — gondolkoztam fennhangon.

Kurta mozdulatot tett.

— Akkor hát arra vagyunk ítélve, hogy ezen a bolygón éljünk!

És a puszta gondolattal egyidejűleg megéreztem a rátörő kétségbeesés okozta megrendülést.

— Rosszul fejeztem ki magam — helyesbítettem.

Egyik páciensem, aki a Roche-kastélyban lakik, valamikor egy öntöde igazgatója volt, és gyakran megcsodáltatta velem speciális acélfajtákból és ritka fémekből álló gyűjteményét. Mivel a wolfram igen nagy fajsúlyú, lehetséges, hogy a birtokában levő kis tömb megvan két kiló. Nehéz lesz rábeszélni, hogy váljon meg tőle. De feltételezve a legrosszabbat, nem lehetetlen — ámbár több időt vesz igénybe —, hogy másutt is megtalálható ez a fémmennyiség.

Miközben gondolataimat átadtam vendéglátóimnak, arcuk fokozatosan felderült. Mégígértem, hogy már másnap reggel utánanézek a dolognak, s mivel észrevettem, hogy munkájukban zavarom őket, elbúcsúztam tőlük. Az erdőben semmiféle akadályba nem ütköztem, csak akkor éreztem egy lassú, de erőteljes nyomást a hátamban, amikor áthaladtam a körön.

Másnap reggel kilenc órakor megjelentem a Roche-kastélyban. Páciensem nem tartózkodott otthon. Feleségének dobogó szívvel adtam elő látogatásom célját, és ürügyként egy fontos és sürgős kísérletre hivatkoztam. A vitrinben kiállított fémtömb nem nyomott két kilót, de a szekrényfiókban heverő másik meghaladta ezt a súlyt.

Az asszony hajlandó volt kölcsönadni, azzal a feltétellel, ha megígérem, hogy egy hónapon belül visszahozom. Végül is, amint hallani fogod, már egy héttel később visszavittem, ha nem is azt, de egy ugyanolyan súlyú wolfram tömböt.

Mivel sejtettem, hogy titokzatos barátaimnak a lehető leghamarabb szükségük lehet a fémre, egyenesen a Magnou-tisztásra siettem. A taszító kör most nem működött. Souilik fogadott, és neki adtam át a tömböt. Nem maradtam ott, mivel délben találkoznom kellett a polgármesterrel. De megegyeztünk, hogy a másnapot, amelyről úgy gondolták, hogy az utolsó napjuk lesz a Földön, a «csészealjban» töltöm, mert sok mindent akartak kérdezni tőlem a bolygónkról. Én viszont javasolni szerettem volna nekik, hogy egy megbízhatóbb helyen térjenek vissza a Földre. Pillanatnyilag a Szaharában levő Causses-ra gondoltam, vagy más hasonló területre.

Ebéd közben mindvégig roppant szórakozott voltam. Egyik bérlőm még idejekorán elhozta a szükséges vadnyulat. A polgármester lelkendezett, de én egyáltalán nem használtam ki előnyös helyzetemet. A feketekávé meg a likőr után kissé összeszedtem magam.

Délután négy óra tájban, amikor felkeltünk az asztal mellől, csengettek. Nem tudom, miért de megéreztem, hogy valami súlyos kellemetlenség fog érni. Egy Bousquet nevű hétpróbás gazfickó, orvvadász és csavargó akart a polgármesterrel beszélni.

Vendégem még inkább felvidult a váratlan kérés hallatán — Bousquet rendszerint gondosan elkerült mindent, ami valamennyire is hasonlított a hatóságra —, és megkérdezte tőlem, nem fogadhatná-e nálam ezt az embert.

— Egy perc alatt végzünk, aztán nyugodtan beszélhetünk a bennünket érdeklő témáról.

Természetesen beleegyeztem, aztán beengedtük Bousquet-t. Jól ismertem a mihasznát, egyszer-kétszer már kezeltem is, persze, ingyen. Hálából sok vadban gazdag helyet mutatott.

Bousquet nem vesztegette az idejét holmi udvarias szólamokkal.

— Polgármester úr, ördögök vannak a Magnou-tisztáson!

Bizonyára elsápadtam. A barátaimat tehát felfedezték!

— Ördögök? Miféle história ez? — vágott vissza a polgármester, aki jókedvű ember volt, és cseppet sem babonás.

— Igenis, polgármester úr. Ördögök. Láttan őket.

— Úgy! És mire hasonlítanak a te ördögeid

— Emberekre. Zöld emberekre. És női ördögök is vannak velük!

— Nos, tisztázzuk a dolgot. Hogyan vetted a észre őket?

— Hát éppen az erdőben sétálgattam, polgármester úr, nem messze a tisztástól. Megreccsentek az ágak, azt hittem, vaddisznó csörtet a sűrűben, fogtam a puskámat…

— Ohó, hát puskával sétafikáltál? Úgy tudom, nincs

fegyverviselési engedélyed.

— Ami azt illeti…

— No, hagyjuk. Lássuk az ördögeidet.

— Szóval fogtam a puskám, megfordultam, és ekkor szembe találtam magam egy női ördöggel.

— Ejha! Aztán csinos volt?

— Megjárja, de zöld volt a bőre! Ijedtemben elsütöttem a puskát.

Magamban nagyot káromkodtam.

— A lövés nem talált, mert a puska csöve lefelé volt fordítva, de a nő ördög megrémült, intett a kezével, mire én úgy elterültem a földön, mintha valaki mellbe vágott volna. Ô pedig megfordult, és szaladni kezdett. Dühösen felugrottam, és utána rohantam. Gyorsabban futott, mint én, elvesztettem a szemem elől, és amikor vagy húsz méterre lehettem a tisztástól, az orromat belevertem egy falba!

— Hogyan? Ott nincs semmiféle fal! Úgy ismerem azt a tisztást, akár a tenyeremet!

— Rosszul mondom, polgármester úr. Tudom jól, hogy nincs ott fal, de olyan volt, mintha lenne. Nem tudtam továbbmenni. És a fák meghajoltak, mintha erős szél kerekedett volna, pedig nem is fújt a szél!

Saját tapasztalatomra gondoltam, és könnyen megértettem Bousquet szavait.

— Szóval nem tudtam továbbmenni. A fák között leskelődtem, és tucatnyi ördögöt láttam munkálkodni egy csillogó nagy masina körül, ami olyan volt, mint egy mosógép nagy fedője. Az ördögök egy ajtón át járkáltak ki s be. Felismertem az én női ördögömet. Éppen egy másik ördöggel beszélt, de nagyon messze voltam tőlük, és így egyetlen szavukat sem hallottam. Ekkor valamennyi ördög felém nézett és nevetett! Azután valami rám zuhant, de semmit sem láttam, és begurultam a sünzanótak közé, jó százméternyire a tisztástól. Ott aztán az a valami elengedett. Egészen az országútig szaladtam, aztán gyorsan idejöttem, hogy jelentsem az esetet a polgármester úrnak.

Vendégem szkeptikus képpel nézegette Bousquet-t.

— Bizonyos vagy benne, hogy ma semmit sem ittál? Nem ártott meg a bor vagy a rum?

— Nem, polgármester úr. Alig két liter vöröset ittam, evés közben, mint mindenki más.

— Hm, mi a véleménye minderről, doktor?

Igyekeztem időt nyerni, és szemrebbenés nélkül hazudtam.

— Tudja, ha csak egy kissé is beteg a mája ennek az embernek, két liter bor épp elég neki. Úgy hírlik, sokat iszik. Delíriumban ugyan inkább elefántokat szoktak látni, nem pedig zöld ördögöket, de soha nem lehet tudni…

— Rendben van. Egy óra múlva gyere el hozzám az elöljáróságra.

Most komolyabb ügyekkel vagyok elfoglalva, mint a te ördögeid.

Bousquet fejét csóválva bandukolt kifelé. A polgármester megjegyezte:

— Minden bizonnyal részeg, noha nem tántorog. Ördögök! Ugyan! És ha mégis? Akkor az ügy a papra tartozik, nem pedig rám!

Bólogattam, de az eszem másutt járt. Hogyan szabadulhatnék meg a polgármestertől, anélkül, hogy megsérteném, hogyan figyelmeztessem «barátaimat»?

Erre sajnos nem volt lehetőség. Kénytelen voltam töviről hegyire megtárgyalni vendégemmel a vitás kérdést, és csak hat óra tájt vett búcsút tőlem.

Azonnal kocsiba ültem, és Rouffignacba mentem. A falu főterén embercsoportok ácsorogtak. Bousquet fecsegett, és az ügy percről percre dagadt. Már kétszáz ördögről beszéltek, amelyek mindegyike tüzet okádott. Mindez azonban nem túlságosan aggasztott, mivel látszólag senkinek sem volt kedve az erdőbe menni, hogy ott ellenőrizze a történteket. A nyugati égbolton már az alkony gyászos szürkesége húzódott, fújt a szél, és esőre állt az idő.

Rouffignacot elhagyva, rákanyarodtam az erdőbe vezető útra. Egy kilométerrel odébb kénytelen voltam fékezni. A kocsilámpák fényében mintegy tucatnyi paraszt álldogált az úton: ismerős vadásztársaim. Mindegyikük puskát szorongatott a markában. Megálltam.

— Hová készültök? Vadászni vagy háborúzni?

— Ördögvadászatra, Clair úr.

— Hogyan? Hát ti egyetlen szót is elhisztek abból, amit az a vén hazug Bousquet mesél? Tökrészeg volt, amikor kitalálta ezt a históriát. A polgármester tanúsíthatja!

— Ô talán igen. De Marie de Blanchard nem. Ô is látta őket, és csaknem bedilizett a félelemtől. A maga kollégája ápolja.

— Ejnye! És Marie is a Magnou-tisztáson látta őket?

— Igen. Ezért megyünk most oda. Majd meglátjuk, hogy az ördögök hogyan bírják az őzsörétet.

— Vigyázzatok! Ostobaságot készültök elkövetni. Ez nem a ti dolgotok, hanem a csendőrségé. Végül is a ti ördögeitek nem bántottak senkit.

— Akkor miért bujkálnak? Talán álruhás orosz kémek.

— Vagy amerikaiak — szólalt meg egy hang, amelyben felismertem a kaolinbányák művezetőjének basszusát.

— Akkor még kevésbé tartozik rátok. Ez az Állambiztonság területi szerveire tartozik!

— Hogyisne! Amíg azok ideérnek, az ördögök elmennek! Nem! Mi magunk megyünk oda!

Gyorsan döntöttem. Nem is gondolhattam arra, hogy megmondjam nekik az igazat. A legsürgősebben figyelmeztetnem kell

a hisseket.

— Rendben van! Akkor én is veletek tartok! Majd előremegyek!

Mielőbb még bármit is válaszolhattak volna, elindítottam a kocsit. Megeredt az eddig csupán fenyegető eső, és megnyúlt cseppjei mint folyékony nyílvesszők cikáztak a fényszórók sugarában. Hátulról kiábálást hallottam, de nem fékeztem, sőt gyorsítottam az iramot.

A kiáltások elhalkultak, majd belevesztek az eső zajába. Túlmentem a tisztáshoz vezető ösvény bejáratán, és a kocsit egy másik kis úton, a gesztenyefák alatt helyeztem el. Ezután bő esőköpenyemmel hadakozva rohantam árkon-bokron keresztül, és igyekeztem a lehető legritkábban használni a zseblámpám. A félig lombjukat vesztett ágakon pattogott az eső, a fatörzsek hidegek és tapadósak voltak a zuzmótól, talpam alatt frecsegett a vízzel átitatott moha. Túl gyorsan futottam, s ezért hamarosan szúrni kezdett az oldalam. Messze mögöttem az országúton egy-két autó suhant el.

Végre megközelítettem a zöldes fényben derengő tisztást. A fény a «csészealj» helyén gömbölyödő opalizáló kupolából áradt. Mi történhetett itt? Idegesen hárítottam el a bokrok alkotta utolsó függönyt, és kiléptem a szabad térségre, ahol az eső kétszeres erővel zuhogott. Amikor megérintettem a kupola alját, mindent megértettem: csak az esővíz patakzott egy láthatatlan taszító felületen. A Hissek különleges ernyővel védekeztek az eső ellen!

Nem mertem hangosan kiáltani, mert attól tartottam, hogy meghallják az «ördögvadászok», akik azóta már bizonyára elérték az erdőt. Ezért csak halkan suttogtam «barátaim» nevét. Néhány perc múltán az esőfüggönyön egy nyílás rajzolódott ki, s amikor beléptem rajta, száraz helyen találtam magam. Souilik fogadott.

— Mi történt? — kérdezte gondolatátvitel útján.

— Támadás készül önök ellen. Honfitársaim azt hiszik, hogy önök ártalmas lények. Azonnal indulniuk kell!

— Napkelte előtt nem tudunk elindulni. De nincs mitől félnünk, mert az «essom»-unk megvéd bennünket, főképp az ön honfitársai ellen.

Ezt úgy értelmeztem, hogy az «essom» kifejezés a taszító függönyt jelenti.

— Valóban nem tudnak elindulni? — faggattam ingerülten a várható bonyodalmak miatt.

— Nem. A motorok még nincsenek teljesen kijavítva, és túl veszélyes lenne az átmenet az ahunba, ha nem távolodnánk el kellőképpen egy bolygótól.

Valahányszor úgy érezte, hogy a gondolatátvitel nem lehetséges, kimondta a szavakat.

— Mi az, hogy «ahun»?

Souilik nem felelt.

Most megjelent Essine, a «nő», és felém intett.

— Jöjjön be a ksillbe.

Souilikkal együtt utána mentem. Ismét találkoztam Aass-szal, a szokatlanul magas termetű Hiss-férfival, akit már ismertem a laboratóriumból. Aass elismételtette előbbi beszélgetésünket, majd megkérdezte:

— Milyen támadó eszközei vannak az ön népének?

— Ó, nagyon változatosak, és néhány közülük igen nagy erejű (az atombombára gondoltam), de ezek az eszközök, amelyek most fenyegetik önöket, nem túlságosan hatékonyak.

És nagyjából elmagyaráztam, hogyan működik egy vadászpuska. Aass mintha megnyugodott volna.

— Ez esetben sem bennünket, sem őket nem fenyegeti nagyobb veszély.

Odakint néhány puskalövés dörrent, majd csalódott kiáltásokat hallottam. Aass elfordított egy kapcsolót. Kialudt a fény, és a helyiség egyik fala mintha eltűnt volna. Úgy láttam a tisztást, mintha magam is ott lennék, és világos nappal lenne. Már nem esett az eső, és az erdő szélén, közvetlenül az ösvény bejáratánál két emberi árnyat láttam, vállhoz szorított puskával. A négy Hiss békésen nézte őket. Az újabb lövéseket a hangoknak ugyanaz a csalódott kórusa követte: az őzsörétek ismét beleütköztek a láthatatlan akadályba. Látni lehetett a levegőben mozdulatlanul csüngő, parázsló sörétcsomók kis foltjait.

Aass néhány szót suttogott Essine-nek. Az kiment, és néhány pillanattal később valamennyi Hiss visszatért a gépbe, magukra hagyva a feleslegesen őrködő embereket.

A Hissek egész éjszaka dolgoztak. Úgy tettek-vettek, mintha ott se lettem volna. Egyébként semmit sem próbáltak titkolni előttem, és végignéztem, hogyan javítanak meg néhány bonyolult készüléket, amelyeknek sem elvét, sem rendeltetését nem tudtam kitalálni.

Utazás a Semmibe

Amikor keleten, a fák sötét vonulata felett felderengett a nyirkos hajnal, már minden elő volt készítve az induláshoz, de a támadók továbbra is kitartóan őrködtek. A nedves fatörzsek mögött olykor látni lehetett mozgolódásukat. Kellemetlen éjszakájuk lehetett az esőben, és bizonyára nyugtalankodtak. Magam is ideges, meglehetősen fáradt és tanácstalan voltam: ha nem sikerül észrevétlenül kijutnom a ksillből, ez hetekig tartó vizsgálatokat, kihallgatásokat, mindenféle kellemetlenséget jelent majd számomra.

Rosszkedvűen üldögéltem egy karosszékben, abban a teremben, ahol először láttam eleven Hisst. Aass megérintette a vállam.

Mi történt veled? Már régóta a nyugtalanság hullámait sugárzod.

Röviden ismertettem vele a helyzetem.

— Ez nem okoz semmi nehézséget. Nemsokára elindulunk. Majd valamivel távolabb, egy másik tisztáson leteszünk. Köszönjük, hogy eljöttél figyelmeztetni bennünket, és főképp, hogy balesetünk alkalmával gondoztad sebesültjeinket.

Néhány pillanatig egyetlen gondolatát sem éreztem.

— Nem vihetünk magunkkal az Ellára. A törvény határozottan kimondja: semmiféle kapcsolatunk nem lehet olyan bolygókkal, amelyeken még háborúznak. Sajnálom. Úgy tűnik, hogy a te világod meglehetősen vad, de ugyanakkor civilizált is. Később, ha az itt élő emberiség majd megszelídül, visszatérünk. Talán még előbb is, ha a Mislixek veszélye eléggé fenyegetővé válik ahhoz, hogy ezt a törvényt eltöröljék. Ha csak bolygótok lakói addig maguktól el nem pusztulnak, mint az Ep-Han naprendszerhez tartozó Aour és Gen bolygók népe. Mi a neve a ti bolygótoknak?

— Terre (Föld) — mondottam —, legalábbis franciául így hívják. Angolul Earth…

— Tserr — ismételte fennhangon, eltorzítva a Terre szót. — Érdekes. A mi nyelvünkön ez erőszakot jelent, de erőt is. És eurss az gőg… Gyere velem.

Abba a helyiségbe mentünk, ahol a legbonyolultabb műszerek sorakoztak. Souilik is ott volt, Essine-nel meg egy másik «nővel».

— Azonnal indulunk. De előbb el kell innen távolítanunk a honfitársaidat. Veszélyes, ha valaki túl közel van egy felszálló ksillhez.

Souilik elmozdított néhány érzékeny fogantyút. Essine kioltotta a fényt, és a falon ismét kirajzolódott a tisztás képe. A parasztok még mindig makacsul őrködtek a fák mögött. Aass azt a szaggatott, kurta füttyentést hallatta, ami a Hisseknél a nevetést jelenti.

— Jól figyelj… — közölte gondolatát.

Egy göcsörtös fatörzs mögül olyan élesen, mintha csak

háromlépésnyire lett volna tőlem, egy sapka széle, egy puska csöve meg egy kipödrött bajusz hegye meredt elő: Carrere apó! Az öreg váratlanul kiugrott a fatörzs mögül, elvágódott, puskáját elengedve hempergett a sünzanotok meg az erikacserjék között, s miközben vadul kalimpált, zamatos tájszólásban valóságos káromkodássorozatot eresztett meg, amelynek minden szavát hűségesen közvetítette a lehallgatókészülék. Végül eltűnt a fiatal gesztenyefák sűrűjében. Tőle jobbra és balra őrködő társai hasonló sorsra jutottak.

Aass parancsot adott.

— Eléggé messze vannak — magyarázta. — Indulhatunk.

Semmiféle zajt nem hallottam, a legcsekélyebb rezgést sem éreztem, s ami leginkább meglepett, semmit nem vettem észre a gyorsulásból. Alattunk rohamosan süllyedt a talaj. Egyre homályosabban láttam a tisztást, ahol letaposott sünzanótok jelezték a ksill nyomát. Már messze jártunk.

— Valamivel távolabb, kelet felé van egy másik tisztás — mondtam. — Ott leszállíthattok.

Most, amikor tudtam, hogy a Hissektől hamarosan búcsúznom kell, és valószínűleg mindörökre kilépnek az életemből, hirtelen roppant érdeklődést éreztem irántuk, égtem a vágytól, hogy velük mehessek, és magamon kívül voltam a méregtől, ha arra gondoltam, hogy a körülmények ostoba összejátszása miatt nem tudhatok meg többet róluk. A másik tisztás körvonalai már kirajzolódtak. Kisebb volt, mint a Magnou-tisztás, de bőségesen elegendő a leszálláshoz. Most nagyon gyorsan ereszkedtünk lefelé.

Ekkor véletlenül a falba süllyesztett, képernyőre pillantottam, amely a végtelen égboltot mutatta. Jobb felől egyetlen csoportot alkotó, sebesen növekvő három sötét pont közeledett. Azonnal tudtam, hogy miről van szó: három új típusú Mirage-III repülőgép a Périgueux melletti katonai táborból. Gyorsaságuk óránként a 2000 kilométert is meghaladhatja.

— Vigyázat! Veszély! — kiáltottam, és eszembe sem jutott, hogy a Hissek nem értik a mi tagolt beszédünket.

Aass is észrevette a repülőgépeket, és ahelyett, hogy folytattuk volna a leszállást, egyre magasabbra emelkedtünk. A vadászok követtek bennünket. Egyikük megelőzte a ksillt, és olyan közel suhant el mellettünk, hogy a vezetőfülkében tisztán láttam a bőrsapkás, védőálarcos pilótát.

Souilik a vezérlőpulton lázasan nyomogatta a gombokat. Hamarosan elhagytuk a vadászokat, s a repülőgépek egyre kisebbedő, egyre alacsonyabban és egyre távolabb lebegő, apró, fekete pontokká zsugorodtak. A Föld pillanatról pillanatra táguló felszínét immár egyetlen pillantásommal át tudtam fogni. Az ég sötétkékké, indigó-majd feketeszínűvé változott, a csillagok nappali fényben ragyogtak.

Megértettem, hogy elhagytuk az atmoszférát!

Indulásunk után nem egészen félórával a Föld teljes egészében látható volt: fehér sávokkal körülvett, hatalmas, kékes színű golyó.

Mozdulatlanul lebegtünk a Térben, amíg a Hissek «haditanácsot» tartottak a jelenlétemben. Cseppet sem titkolództak előttem. Épp ellenkezőleg. Essine a vita minden lényeges részét azonnal ismertette velem. Nagyjából arról volt szó, hogy Aass várni akart, hogy aztán éjszaka visszaszállítsanak a Földre. Souilik viszont akárcsak Essine és a két másik Hiss — mindenképp el akart vinni Ella nevű bolygójukra. Souilik főleg azzal érvelt, hogy én az általuk ismert legtávolabbi «emberlakta bolygó» képviselője vagyok, másrészt kifejtette, hogy az a törvény, amely tiltja, hogy kapcsolatokat létesítsenek olyan világokkal, ahol még háborúznak, csak a galaktikus, nem pedig az extra-galaktikus bolygókra vonatkozik. Nyilvánvaló — tette hozzá —, hogy a Földön élő emberiségnek a legcsekélyebb fogalma sincs az «ahun útjáról», következésképpen semmiféie veszély nem fenyegeti az Ellát. Majd lesz még lehetőség arra, hogy visszavigyenek a Földre. Azonkívül, ki mondhatna le akár a legcsekélyebb segítségről is, amikor a Mislixek — ha csak egy millió fényév távlatából is — de fenyegetődznek? És főképp, ki hagyhatná figyelmen kívül — erősködött — egy piros vérű emberiség támogatását?

Végül Aass felém fordult.

— Ha kívánod, elviszünk a bolygónkra, amennyiben az élelmünket megfelelőnek találod, mert hosszú út áll előttünk. Tehát most velünk együtt fogsz étkezni. Ha minden jól megy, együtt megyünk az Ellára. Majd később viszünk vissza a Földre.

Így aztán először, de nem utoljára étkeztem a Földön kívül. A csészealj — vagy ahogy a továbbiakban nevezni fogom, a ksill — a Földtől mintegy 25.000 kilométernyi távolságban, mozdulatlanul lebegett.

A Hissek állva étkeznek, kivéve az ünnepi lakomákat. Abban a helyiségben ettünk, ahol éppen tartózkodtunk. Az étel igen ízletes, rózsaszínű zselével kevert kétszersültfélékből állt, ezeket valószínűleg egy gabonafajta lisztjéből sütötték, s az egészet egy méhsörre emlékeztető, borostyánszínű folyadékkal öntötték le. A tányérok meg a kanalak nagyon szép, áttetsző kék anyagból készültek, és tányéromat elejtve, meggyőződtem arról, hogy teljesen törhetetlen. Legnagyobb megkönnyebbülésemre gyorsan jóllaktam, és tökéletesen megemésztettem a szokatlan táplálékot.

A délutánt a Föld nézegetésével töltöttem, amelyet rövidesen elhagyok, hogy elmenjek, magam sem tudom, hová. Este, az előzővel azonos étkezés után, egy alacsony ágyat jelöltek ki fekhelyemül. Belső izgatottságom ellenére a fáradtságtól azonnal elnyomott az álom.

Amikor felébredtem, egyedül voltam a szobában. Valahonnan

halk zümmögés hallatszott. Felkeltem. Átmentem a szomszédos helyiségbe, és szembe találtam magam Aass-szal.

— Már éppen ébreszteni akartalak — közölte. — Ti, földiek sokáig alusztok.

Magával vitt a laboratóriumba.

Mielőbb folytathatnám, azt hiszem, ideje megmagyarázni, milyen egy ksill belülről. A beosztása nagyjából mindegyiknek egyforma. Amint már említettem, a ksillek külső formája egy lelapított lencse: átmérője 15 és 150 méter, vastagsága 2 és 18 méter között váltakozik. A mi középnagyságú ksillünk mérete 30-szor 3,50 méter volt. A ksill közepét a hátszögletű irányítóterem, a séall foglalja el, ennek minden oldala körülbelül 5 méter. Körülötte hat másik, ugyanilyen alakú és méretű, különböző célt szolgáló helyiség található: hálóterem, laboratórium, géptermek (ebből három van) stb. Ezeken kívül helyezkednek el a ksill széle felé gyorsan csökkenő magasságú élelmiszerkamrák, az energiaakkumulátorok, a levegőtartalék-fülkék stb. Az ilyen típusú ksill legénysége rendszerint tizenkét személy.

A laboratóriumban gyűlt össze a kilenc életben maradt Hiss. Első ízben láttam őket így együtt. Öt férfi és négy nő volt közöttük. A nemeket minden nehézség nélkül meg tudtam különböztetni, ellentétben azzal, ami gyakran előfordul, ha egy tőlünk eltérő fajtával akad dolgunk. Aass mindenkinél magasabb volt, még nálam is néhány centiméterrel. A többiek jóval alacsonyabbak voltak nálam. Egyik nő magassága sem érte el a 165 centimétert. Aasson, Souilikon és Essine-en kívül már két másik Hiss-sel is kapcsolatot találtam.

Aass, akárcsak egy szalonban, sorra bemutatott bennünket egymásnak. Ha jól értettem, Aass fizikus volt, vagy ahogy gondolatátvitel útján közölte: «az erőket tanulmányozta», azonkívül ő vezette az expedíciót. Souilik a ksill fedélzetmestere és pilótája volt, két másik Hiss pedig «matróz», ha szabad ezt a kifejezést használnom. Végül a két utolsó férfi bolygókkal foglalkozott, vagyis az én értelmezésem szerint csillagászattal. Amint már említettem, az expedíció orvosa meghalt a kényszerleszállás során. A másikat — aki meghalt, a stelláris asztronómia specialistáját — az amerikai repülőgép rakétái ölték meg. A négy nő közül kettő botanikus, egy pedig pszichológus volt. Essine összehasonlító antropológiával foglalkozott.

A Hisseket nagyon érdekelte, hogy miféle munkát végeztem a Földön. Elmondtam, hogy orvos vagyok, de most az életet tanulmányozom. A válasz hallatán roppant elégedetteknek tűntek.

Ezután élénk beszélgetésbe merültek, de az elhangzottakat nem tartották szükségesnek lefordítani számomra. Végül szétszéledtek, s a laboratóriumban egyedül maradtam Aass-szal és Souilikkal. Aass hellyel kínált, majd a szemembe nézett.

— Úgy döntöttünk, hogy magunkkal viszünk a bolygónkra. Ne kérdezd, hogy milyen távolságra van a Földtől. Ezt nem tudnám megmondani, s hamarosan meg fogod érteni, hogy miért nem. A Föld — tágabb értelemben véve — ugyanabban a világegyetemben van, mint a mi bolygónk, másképp nem tudtunk volna eljutni hozzátok. Most megkezdjük a visszautazást. Ha majd megérkezünk az Ellára, a Bölcsek fognak dönteni sorsodról. A legrosszabb esetben visszavisznek a Földre.

Mi, Hissek, csupán kétszáznegyven émis óta kutatjuk a «Nagy Teret» (egy émis két és fél földi évnek felel meg). Már több száz világot ismerünk, ahol többé-kevésbé a miénkhez hasonló emberiségek élnek, de első ízben találtunk egy olyan bolygót, ahol piros az emberek vére. Téged tehát érdemes tanulmányozni, és éppen ezért viszünk magunkkal az Ellára — az Exklúziós Törvény ellenére.

Most pedig, mivel eléggé eltávolodtunk a Földtől, átmegyünk az ahunba. Ne ijedj meg semmitől, és ne nyúlj egyik készülékhez sem. Amennyit láthattunk a bennünket megtámadó földi gépből, ti még kémiai motorokat használtok. Tehát a mieink működési elvét nem ismerheted.

— Nekünk is vannak fizikai motorjaink mondottam. — De mi az az ahun?

— Az ahun a Nem-Tér, amely körülveszi a Teret, és elválasztja a negatív univerzumoktól. És ugyanakkor a Nem-Idő is. Az ahunban nincsenek távolságok és nincsen időtartam. Ezért nem tudom megmondani, hogy az Ella milyen távolságra van a te bolygódtól, ámbár kétségtelen, hogy ez a távolság meghaladja az egymillió fényévet.

— De az imént azt mondtátok, hogy a Föld az általatok ismert legtávolabbi bolygó!

Aass elhúzta a száját, ami nála, amint később megtudtam, a tanácstalanság jele volt.

— Hogyan értessem meg veled? Ôszintén szólva magunk sem értjük. De felhasználjuk. Nos, azt tudod-e, hogy a Tér és az Idő összefügg?

— Igen, egy zseniális fizikus ezt nemrég megállapította.

— Helyes. A Tér-Idő, a világmindenség az ahunban lebeg. A Tér önmagában zárt, de az Idő nyitott: a múlt nem tér vissza. Az ahunban, ahol nem létezik Tér, semmi sem létezhet. Mi tehát le fogunk választani egy kis darabot a Térből, amely majd beburkolja a ksillt, s így be leszünk zárkózva ebbe az űrbe, az ahunba — ha e szavaknak egyáltalán van értelmük —, a világmindenség Nagy Tere mellett, de anélkül hogy elvegyülnénk vele. Hozzá képest mi sodródni fogunk. Egy adott idő, a ksillünk jelezte idő után, ugyanezt a műveletet hajtjuk végre, de fordítva, és ismét a világmindenség. Tér-Idejébe jutunk, egy

olyan ponton, amely a tapasztalatok szerint nem lesz távolabb az Ellától néhány millió földi kilométernél. Ez alkalommal, a visszatéréskor, a Tér-Idő külső oldalán fogunk átkelni. Amikor mentünk, a belső oldalán haladtunk át. Lehetséges, hogy amíg, ki tudja, hány milliárd kilométernyi utat teszünk meg a Térben, addig az Időben is utazunk. De ezt nem merném határozottan állítani, mivel az ahunfizika még nagyon új keletű tudomány. Lehet, hogy mi, Hissek még nem is létezünk a ti bolygótokhoz viszonyítva. Talán sok ezer évvel ezelőtt már eltűntünk, de ezt a Mislixek miatt nem hiszem: ha ők folyamatosan léteznek, nem fognak évezredekig várakozni, hogy eljussanak hozzátok, bármily távolságban is legyetek. Tény, hogy mi hozzátok viszonyítva, mint ahogy hozzánk viszonyítva ti is, a Sehol és a Semmikor lényei vagyunk. Bár ugyanabban a Tér-Időben létezünk, mégsem tudja majd soha senki megmondani, milyen távolságot és időtartamot kell megtennünk ahhoz, hogy találkozzunk, mivel ehhez át kell kelni az ahunon, a Nem-Tér és a Nem-Időn. Érted?

— Nem nagyon. Ehhez a mi fizikusaink egyike kellene.

— A veszélyt a bennünket körülvevő negatív világegyetemek jelentik. Az elmélet azt bizonyítja, hogy minden pozitív világegyetemet két negatív világegyetemnek kell körülvenni, és viszont. Ezek olyan világegyetemek, ahol az anyag az ellentéte a miénknek: az atommagok negatív töltésűek. Ha túlságosan eltávolodunk a mi világegyetemünktől, megkockáztatjuk, hogy találkozunk ezek egyikével, s akkor egy óriás fénylobbanással valamennyi anyagunk megsemmisülne. Eleinte bizonyára ez történt néhány ksillel: soha többé nem tértek vissza. Azóta már jobban tudjuk ellenőrizni átkelésünket az ahunban. Most pedig el kell kezdenem a manőver irányítását. Velem jössz?

Átmentünk az irányítóterembe, a séallba. Souilik a műszerfal fölé hajolva, a készülékek aprólékos beállításával foglalatoskodott. Aass az egyik ülésre mutatott.

— Bármi is történne, hallgass! Ezután Souilikkal együtt véget nem érő litániába kezdett, amely a nehézbombázók pilótáinak «check-list»-jére emlékeztetett. Souilik minden válasz után megnyomott egy fogantyút, megcsavart egy gombot, vagy lenyomott egy kart. Amikor ez befejeződött, Aass felém fordult, és felső ajkát felhúzva hegyes fogairól sajátosan mosolygott..

— Ahesch! — kiáltotta.

Tíz-tizenkét másodpercig semmi nem történt. Nyugtalanul várakoztam. Aztán a ksill hevesen megrándult, imbolyogni kezdett, s kénytelen voltam megkapaszkodni a székben, nehogy leessek róla. Különös, egyre növekvő zaj hallatszott: susogás és morajlás vegyüléke. Ennyi volt az egész. Ezután újra csend lett, s a padló sem mozgott. Aass felállt.

— Most 101 bousikot kell várnunk.

Megkérdeztem, hogy mit jelent a bousik szó. Ez a Hissek időegysége, amelyet apró órácskákkal mérnek. Egy bousik a földön 1 óra 11 perc és 19 másodperc.

A 101 bousik alatt nem merültem ki. Az élet a ksillben éppoly egyhangú, mint amilyen a mi tengeralattjáróink egyikében lehet. Semmiféle tennivaló nem akadt. A Hissek, kivéve a séallban tartózkodó ügyeletest, a mi sakkunkra emlékeztető játékot játszottak, vastag könyveket olvastak, a «betűket» egy fajta rugalmas és eltéphetetlen anyagra sötétkékkel nyomtatták, vagy társalogtak egymással. Hamarosan észrevettem, hogy amikor beszélgetni akartam velük, Aasst, Souilikot és Essine-t kivéve, a többiek nem válaszoltak. Megelégedtek egy mosollyal, és folytatták tevékenységüket.

Aass többnyire bezárkózott a laboratóriumába. Souilik és Essine viszont roppant barátságosan viselkedett. Számos kérdést intéztek hozzám a Földre, az emberek életére, valamint az emberiség történetére vonatkozóan. Az én kérdéseimet viszont ügyesen megkerülve, kitérő válaszokat adtak, és a részletesebb magyarázatot mindig másnapra halasztották. Mindezek ellenére úgy éreztem, hogy nagyon közel állnak hozzám, sokkal inkább, mint például azok a japán emberek, akiket a Földön megismertem.

Már belefáradtam, hogy állandóan a Földről beszéljek a Hisseknek, akiktől cserébe semmiféle tájékoztatást nem kaptam, ezért Aasshoz fordultam, és ismertettem vele a helyzetet. Hosszasan nézett rám, majd így válaszolt:

— Az én utasításomra cselekednek így. Ha az Ellán befogadnak a Bölcsek, bőven lesz időd megismerni mindazt, amire kíváncsi vagy. Ha pedig nem így lenne, jobb, ha nem tudsz túlságosan sokat rólunk.

— Úgy gondoljátok, hogy visszaküldenek? Nem tudom, hogy milyen veszélyt jelenthetne a személyem a bolygótokon.

Alig ejtettem ki a szavakat, elsápadtam. Bizony, nagy a veszély! És ez a veszély nem csak őket fenyegeti, hanem engem is, elsősorban engem.

Orvos létemre azonnal gondolnom kellett volna rá: a mikrobák!

Bizonyára a vírusok milliárdjait hordozom magamban! A szervezetem természetesen immunizálódott, és nem reagál rájuk, mivel megvédi egy lassan ható autovakcináció, de a Hissek számára halálosak lehetnek. És számomra ők is nyilván halálos csírák hordozói.

Csaknem eszemet vesztettem a rémülettől, amíg gondolataimat továbbítottam Aassnak. Ô azonban mosolygott.

— Nálunk ez már rég nem probléma! Pontosan azóta, amióta emberiségünk elhagyta szülőbolygónkat, az Oriabor csillaghoz tartozó Ella-Vent, hogy gyarmatot alapítson az Ialthar csillaghoz tartozó Ella-Tanon. Benned már nincsenek idegen életek. Amikor indulásunk után

első álmodat aludtad, alávetettünk a hassrn hatásának.

— Mi az a hassrn?

— Majd később talán megtudod.

Egy kevés vért vettünk tőled, hogy ha visszaviszünk a Földre, újra immunizálhassunk.

Ami bennünket illet, mi két naponként kapunk hassrn-besugárzást, ha idegen bolygón tartózkodunk. Az Ellán majd igyekszünk megvédeni a mikrobáinktól. Ha nem sikerülne, akkor két naponként majd te is hassrn-besugárzást kapsz. A véredről jut eszembe: minden földi lény annyi vasat tartalmaz, mint te?

— Igen, kivéve néhány gerinctelen állatot. Az ő légző pigmentjük réztartalmú.

— Akkor ti a Mislixek rokonai vagytok!

— Kik azok a Mislixek, akikről oly gyakran beszéltek?

— Épp elég korán meg fogod tudni. És a bolygód is elég korán meg fogja tudni!

És megcsóválta a fejét, mint mindig, ha be akart fejezni egy beszélgetést.

Teltek-múltak az órák — a bousikok. Aass értem jött, hogy a séallba kísérjen, amíg ismét átkelünk a «Nagy Téren». Souilikkal együtt újra végigmorzsolták a hosszú litániát, újra megingott a ksill, és újra éreztük az imbolygást. Souilik bekapcsolta a képernyőt, az űrben repültünk, csillagokkal körülvéve. Az egyik csillag sokkal közelebb volt, mint a többi: szemmel látható átmérője megközelítette a hold átmérőjének körülbelül az egyharmadát. Aass rámutatott.

— Íme Ialthar, a mi napunk. Néhány bousik múlva az Ellán leszünk.

Nagyon lassan teltek ezek a bousikok! Megigézve bámultam, hogyan növekszik a csillag, amely felé repültünk. Halványan kéklő színétől hamarosan káprázni kezdett a szemem, ezért inkább a körülötte keringő bolygókat figyeltem. Souilik megtanított a periszkóp kezelésére, amely, ha úgy kívánták, egy nagy erejű távcső szerepét is betöltötte. Az Ialthar körül tizenkét bolygó keringett. A nevük a legtávolabbitól kezdve a legközelebb levőig: Aphen, Sétor, Sigon, Héran, Tan, Sophir, Réssan, Mars — igen, egy különös véletlen folytán ezt is Marsnak hívták —, Ella, Song, Eiklé és Roni. Két bolygót közülük, a Sigont és a Tant ugyanolyan gyűrű vett körül, mint a mi Szaturnuszunkat. A legnagyobb bolygó a Héran, a két legkisebb az Aphen és a Roni volt. A Mars és az Ella egyforma, mindkettő valamivel nagyobb a mi Földünknél.

A kisebb Réssan lakott, csakúgy, mint a Mars és természetesen az Ella.

A többi bolygón a Hissek ipari vagy tudományos telepeket tartanak fenn, olykor rendkívül nehéz körülmények között. Csaknem

mindegyik bolygónak vannak holdjai. Ezek egy különös számtani törvény szerint vannak elosztva: a Roninak és az Eiklének nincs, a Songnak egy holdja van, az Ellának kettő: Ari és Arzi, a Marsnak három: Sen, San és Sun, a Réssannak négy: Atua, Atéa, Asua és Aséa, a Sophirnak öt, végül a Tannak hat. Ezután a számok ismét csökkennek, egészen a Sétorig, amelynek három holdja van, az Aphennek viszont egy sincs. A Héran a Jupiternél is nagyobb óriási világ, egyik holdja akkora, mint a Föld. Az Aphen tizenegymilliárd kilométerre kering az Ialthartól!

A Sophir meg a Réssan pályája között jutottunk ki a Térbe. Annyira megközelítettük a Réssant, hogy a távcsővel tisztán kivehettem a felhők résén át előbukkanó partvidék körvonalát. A Mars viszont túl messze volt, az Ialthar túlsó felén. Végül az Ella már nemcsak egy kis pont volt az égbolton — percről percre növekvő golyóbis lett belőle.

2. EGY FANTASZTIKUS VILÁG

Az Ella bolygón

Legnagyobb sajnálatomra éjszaka szálltunk le. Amikor behatoltunk az Ella légkörébe, az órám 7 óra 20 percet mutatott, de még ma sem tudom, hogy a Földön ez reggel vagy este volt-e. Az ég annyira elborult, hogy mielőtt elértük volna az árnyékos övezetet, a felhők között csak vajmi keveset láthattam a bolygóból: néhány csillogó felületet, valószínűleg tengereket. Zajtalanul, simán értünk földet. A ksill egy kopár, sötét terület középpontjára ereszkedett le. Csak a távolban ragyogott néhány fényfolt.

— Hát nem vártak bennünket? — kérdeztem naivan Souiliktól.

— Miért vártak volna? Ki tudná megmondani, hogy mikor tér vissza egy ksill? Száz meg száz ilyen gép kutatja a Teret! Miért várnák őket? Érkezésünket jeleztem a Bölcseknek. Holnap majd megjelensz előttük. Most gyere velem.

Kiléptünk a ksillből. A környék teljesen sötét volt. Souilik meggyújtotta a szalaggal homlokára erősített kis lámpást, és elindultunk. Rövidre nyírt pázsiton lépkedtem. Nem egészen száz lépés után a lámpa fénye egy alacsony, fehér és látszólag nyílások nélküli építményt világított meg. Az épületet megkerültük. Anélkül hogy Souilik bármit is tett volna, egy rejtett kapu nyílt meg előttünk, s egy hófehér kövezetű rövid folyosóra léptünk, amelynek végén jobbra és balra szárny nélküli ajtók nyíltak. Souilik a bal oldali ajtóra mutatott.

— Itt fogsz aludni.

A helyiséget enyhe kék fény világította meg. Bútorzata mindössze egy nagyon alacsony, kissé homorú ágyféle volt, lepedő nélkül, egyszerű fehér takaróval. Mellette, egy kis asztalon halványan csillogott néhány bonyolult készülék. Souilik rámutatott az egyikre.

— Álmot adó készülék — mondotta. — Ha nem tudsz elaludni, nyomd meg ezt a gombot. Mivel az élelmiszereink megfelelnek a szervezetednek, bizonyára ez is hatni fog rád.

Magamra hagyott. Egy ideig az ágyon üldögéltem. Olyan érzésem volt, mintha a Földön lettem volna, valamelyik nagyon civilizált országban, teszem azt, az Egyesült Államokban vagy tán Svédországban, nem pedig egy ismeretlen bolygón, az isten tudja, hány milliárd kilométerre az otthonomtól! A pehelykönnyű, bársonypuha takaró alatt egy még finomabb kelméből készült hálóköntösfélét — egybeszabott pizsamát vagy kezeslábast — találtam. Levetkőztem és lefeküdtem. A fekhely kellőképp ruganyos volt, pompásan alkalmazkodott a test formáihoz, anélkül hogy túl puha lett volna. A vékony takaró olyan melegnek bizonyult, hogy a kellemes hőmérsékletű szobában hamarosan ledobtam magamról. Egy ideig forgolódtam, nem tudtam elaludni. Ekkor eszembe jutott Souilik

szava, és megnyomtam a jelzett gombot. Nagyon halk zümmögést hallottam, és máris elnyomott az álom.

Nagyon lassan ébredeztem egy különös álomból, amelyben zöld arcú emberekkel beszélgettem. Hol vagyok? — tűnődtem. Eleinte azt hittem, hogy még Skandináviában, ahol nemrég valóban jártam, de csakhamar eszembe jutott, hogy onnan már hazatértem. Mindenesetre nem otthon voltam, abban a rettentő kemény ágyban, amelyet mindig ki akartam cseréli, bár ez sohasem akkor jutott az eszembe, amikor kellett volna. A mindenségit! Az Ella!

Kiugrottam az ágyból, és bekapcsóltam a világítást. A velem szemben levő fal eltűnt, átlátszó lett: végtelen, sárga mező terült el előttem, egészen a nagyon távoli, kéklő hegyekig. Balra, a sárga gyepen sötét foltot láttam: a lencse formájú ksillt. A furcsa fakókék égbolton nagyon magasan néhány fehér felhő lebegett, Még nagyon korán lehetett.

Halk nesszel egy alacsony, kerekes asztalka gördült be a szobába. Lassan közeledett, és az ágy mellett állt meg. A belsejéből ugyancsak lassan kiemelkedett egy aranysárga folyadékkal megtöltött csésze, valamint egy tányér rózsaszínű zselé. Úgy látszik, a Hissek az ágyban szoktak reggelizni! Igen jó étvágyam volt, az ételt meg az italt roppant ízletesnek találtam, noha nem tudtam meghatározni, miből készültek. Amint végeztem a reggelivel, az önműködő asztalka kigurult a szobából.

Felöltöztem, és magam is utána mentem. A külső kapu éppúgy nyitva volt, mint a ház valamennyi ajtaja. A házat kicsinek gondoltam, abban a hitben, hogy csak a folyosóról nyíló három helyiségből áll. Később megtudtam, hogy a Hisseknél minden háznak két vagy három föld alatti szintje van.

Körüljártam az épületet. A levegő friss és hűvös volt, de nem hideg, és a nap — soha nem tudtam helyette Ialthart gondolni — még alacsonyan járt. A környék kihaltnak tűnt. Valamivel távolabb három másik, éppolyan egyszerű ház emelkedett, mint Souiliké. Nagyon messze, a felkelő nap irányában, elszórtan több épületet láttam. A hegyek mellett húzódó kopár sikság a nyugati láthatárig terjedt. Keletre, északra és délre viszont kisebb-nagyobb facsoportok álltak. Kényelmesen elsétáltam a legközelebbi ligetig. A fák rózsaszínnel és zölddel erezett, egyenes, sima és hosszú törzset növesztettek az ég felé. Leveleik éppolyan sötétsárgák voltak, mint a pázsit. Háromféle, egymástól eltérő illatot tudtam megkülönböztetni.

Mindez csodás nyugalmat árasztott. Ami oly csúf a mi civilizációnkban: a lárma, az émelyítő szagok, a városok kaotikus zsúfoltsága, mintha száműzve lett volna ebből a világból. Végtelen enyhítő béke uralkodott a tájon. Wellsre gondoltam, és a *Men like Gods*-ban ábrázólt utópiájára.

Lassan visszaballagtam a házhoz. Üresnek tűnt. A hálószobámmal szemben levő helyiségből kihoztam egy könnyű, alacsony karosszéket, és az ajtó előtt leülve várakoztam. Tíz perc múlva az egyik facsoport mögül karcsú árnyék bukkant elő, egy fiatal lány vagy fiatal asszony ebből az új világból. Közvetlenül mellettem haladt el a Hissek táncos lépteivel, kíváncsian megnézett, de cseppet sem csodálkozott. A bőre mintha halványabb zöld lett volna, mint útitársaimé. Rámosolyogtam. Válaszul felém intett, majd továbbment.

Végül megérkezett Souilik. Hiss módra mosolygott.

— Hamarosan meg kell jelenned a Bölcsek előtt. Addig is megmutatom a házamat.

Hálószobámon kívül, amelynek külső falát tetszés szerint átlátszóvá vagy tejüvegszerűvé lehetett változtatni, valamint a másik helyiségen kívül, ahonnan a széket hoztam, a «földszinten» még egy harmadik, afféle előszoba is volt: ide nyíltak a földalatti részhez vezető felvonók. Souilik mentegetődzött: igaz, hogy kicsi a háza, de egy nőtlen, fiatal tisztnek tökéletesen megfelel. Az épület alatt csak két emelet volt: az első emeleten két szoba meg egy dolgozószoba — az utóbbi kerek helyiség, könyvespolcokkal borított fallal s a közepén egy bonyolult készülékekkel megrakott asztal — a második emeleten egy élelmiszerraktár, egy «konyha» és egy csodálatos fürdőszoba, ahogy mi mondanánk: «minden kényelemmel ellátva». A Hisseknél ez az egyetlen helyiség, ahol tükör található. Amikor e tükörben megpillantottam magam, hátrahőköltem: egyhetes, tüskés szakáll borította az arcom. Megkérdeztem Souilikot, hogy az Ellán létezik-e valamilyen borotvához hasonló készülék.

— Nekünk nincs szükségünk ilyesmire. A Hissek arcán nem nő szőr. Talán a Réssanon, ahol az idegen emberiségek képviselői laknak, akadnak szőrősek is. De magyarázd meg, hogy milyen egy «borotva», és azonnal csináltatok neked egyet. A Bölcsek azonban mindenképpen olyannak akarnak látni, amilyen most vagy.

Tiltakoztam:

— Nem. Nem akarom, hogy vadembernek tartsanak! Én itt most a bolygómat képviselem!

Soulik mosolygott.

— Te az általunk ismert 862. emberlakta bolygó képviselője vagy. A Bölcsek nálad ijesztőbbeket is láttak!

E megnyugtató kijelentés ellenére is igénybe vettem a fürdőszobát, hogy kissé rendbe szedjem magam. A fürdőszoba végsőkig tökéletesített berendezése azonban nem sokban különbözött a hasonló földi berendezésektől.

Amikor újra felmentem a földszintre, Souilik már indulásra készen várakozott. A házból kilépve azonnal a ksill felé indultam. A vidám természetű Souilik ez alkalommal jóízű nevetésben tört ki, vagyis ama

szaggatott füttyök sorozatát hallatta, ami a Hisseknél a nevetést helyettesíti.

— Nem a ksillel megyünk! Mi nem vagyunk eléggé tekintélyes személyiségek ahhoz, hogy néhány száz brunn-nyi utazáshoz kse-iltát pazaroljunk. Erre gyere.

A ház mögött lehajolt, és megrántott egy földbe erősített emelőkart. A föld megnyílt, és egy süllyesztőn egy miniatűr repülőgép emelkedett ki a mélyből. A gépen nem volt légcsavar, és reaktornyilásokat sem láttam rajta. Nagyon finom vonalú két szárnyának fesztávolsága körülbelül négy méter lehetett. Rövid, domború törzsének hossza nem haladta meg a két méter ötven centimétert. Kerekei nem voltak, csak két hosszú, elöl felhajló csúszótalpa.

— Ez egy réob — jegyezte meg Souilik. — Remélem, hamarosan te is kapsz egyet.

A gépben két alacsony, egymás mögött elhelyezett ülés várt ránk. Én természetesen a hátsó ülést foglaltam el, Souilikra hagyva a vezetés gondját. Alig valamivel több mint húsz métert csúsztunk a pázsiton, és máris felemelkedtünk. A zajtalan réob roppant könnyen kormányozhatónak és megbízhatónak tűnt.

Igen gyorsan emelkedtünk, és egyenesen nyugatnak tartottunk, a hegyek felé. A mi hosszú távú repülőgépeinken szerzett tapasztalataim szerint sebességünk körülbelül 600 km/h lehetett. Azóta magam is igen sokszor vezettem réobot, és elmondhatom, ha sürgős dolga van az embernek, könnyen eléri a szuperszonikus sebességet.

Gondolhatod, milyen mohón bámultam az alattunk elsikló vidéket. Túl magasan jártunk ahhoz, hogy a részleteket is megfigyelhessem, de valami azonnal feltűnt: a városok hiánya. Csodálkozásomat őszintén bevallottam Souiliknak.

— Az Ellán ötszáz lépésnyi körzetben tilos három háznál többet építeni — magyarázta.

— Hát hány Hiss lakik az Ellán?

— Hétszázmillió — felelte. — De mivel te nem érted a mi tagolt beszédünket, kénytelen vagyok hátrafordulni, ha beszélni akarok veled. Márpedig most az útirányra kell figyelnem.

Abbahagytam a kérdezősködést. Egy furcsa, citromsárga erdő felett repültünk el, majd folyókat láttam, amint egy nagy folyamban egyesülve ömlöttek egy tengerbe. A hegyláncok gigászi méretű félszigetet alkottak. Néha már utolértünk egy-egy repülőgépet, mások szembejöttek velünk, akadtak közöttük a miénkhez hasonló könnyű réobok, de óriásgépek is. A tenger fölött megkerültük a hegyormokat, majd gyorsan ereszkedtünk lefelé. Souilik hátrafordult, és gondolatátvitel útján közölte:

— Balra, a két hegycsúcs között áll a Bölcsek Háza.

A hegyek között húzódó völgyet, valamint a hatalmas teraszt képező, mesterségesen emelt töltést titáni fal zárta el a messze elnyúló tengerparttól. A teraszon sárga, lila vagy zöld lombozatú fák árnyékában hosszú, alacsony, fehér épületek álltak. A völgy túlsó végén egy másik falra támaszkodva egy magasabban fekvő, de jóval kisebb terasz volt. Ennek legnagyobb részét az athéni Parthenonra emlékeztető épület foglalta el csodálatraméltó eleganciával.

Az alacsonyabb teraszon, egy zöld levelű fákkal sűrűn beültetett kis liget mellett értünk földet. Ezek a fák szinte testvériesnek tűntek ebben az idegen környezetben.

Megindultunk a felső és az alsó teraszt összekötő, száztizenegy alacsony és tágas fokból álló lépcsősor felé, amelyet Souilik az «Emberiségek Lépcsőjének» nevezett. Minden egyes lépcsőfok szintjén, mindkét oldalon aranyszobrok emelkedtek. Ezek többé-kevésbé emberi lényeket ábrázoltak, esetenként hármat vagy négyet egy sorban, amint egymás kezét fogva mintha felfelé haladtak volna a lépcsőn, amelynek tetején egy Hiss zöld fémből készült szobra állt, vendégszeretően kitárt karokkal. A szobrok között különös, hátborzongató figurák is akadtak. Láttam orr vagy fül nélküli arcokat, másokat három vagy négy szemmel, egyes alakokat pedig hat végtaggal. Némelyek ragyogó szépek voltak, mások elképzelhetetlenül ocsmányok, torzak, és egész testüket szőr borította. De homályosan vagy határozottan valamennyi a saját fajtánkra emlékeztetett, legalábbis a fejtartásuk vagy a függőleges testhelyzetük. Minél feljebb jutottunk a lépcsőn, minél több szobrot vettem szemügyre, annál inkább elhatalmasodott bennem az a kínos, kényelmetlen érzés, hogy ezek a szobrok nem művészi fantazmagóriák, hanem a lehető legpontosabban ábrázolt képmásai a Hissek által ismert nyolcszázhatvanegy embertípusnak. Az utolsó lépcsőfokok még üresek voltak. Souilik rámutatott az egyikre a különös menet élén.

— Ez a te helyed. Ide kerül majd a ti fajtátok szobra. És mert te vagy az első képviselőjük, aki eljutott az Ellára, te leszel a modell. Nem tudom, melyik oldalra fognak helyezni. Elvben jobbra, azokkal a fajokkal egy sorba, amelyek még nem mondtak le a bolygóközi háborúkról!

Balra, az utolsó elfoglalt lépcsőfokon, egy kocsányon ülő szemű, tar koponyájú, zömök óriás szobra előtt karcsú termetű figura állt. Teljesen emberinek láttam, amíg észre nem vettem, hogy csak négy ujj van a kezén.

(Ekkor akaratom ellenére is Ulnára pillantottam. Clair elmosolyodott és folytatta.)

A Hiss szobra mellett elhaladva megérkeztünk a felső teraszra. Még egyszer visszafordultam, hogy egyetlen pillantással áttekintsem a tájat. Az alsó terasz a perspektíva miatt mintha közvetlenül a lustán

hömpölygő, fehér tarajos hullámok fodrozta kék tengerből emelkedett volna ki. Réobunk egészen parányinak tűnt a zöld lombos liget szélén. Újabb repülőgépek szálltak le, és néhány Hiss igyekezett a lépcső felé. Végül ismét a karcsú szobron akadt meg a tekintetem.

— És ezek kicsodák?

— Csaknem olyan távolról jönnek, mint te. Rajtunk kívül ők az egyetlenek, akik át tudnak kelni az ahunon. Önként jöttek ide. Nem mi fedeztük fel őket, ők fedeztek fel bennünket. Nagyon hasonlítanak rátok, földiekre. De mind ez ideig csak a Bölcsek látták őket közelről. Így nem tudok többet mondani róluk. Majd a Bölcsek, ha jónak látják, részletesebben beszámolnak róluk.

— Kik ezek a Bölcsek? A kormány tagjai?

— Nem, ők fölötte állnak a kormánynak. Ôk azok, akik mindent tudnak, és mindent megtehetnek.

— Nagyon öregek?

— Némelyik. Mások fiatalok. Én is először fogom látni őket, akárcsak te. E megtiszteltetést annak köszönhetem, hogy Aass véleménye ellenére magunkkal hoztalak az Ellára.

— És Aass? Neki mi a dolga?

— Később valószínűleg Bö1cs lesz. De gyerünk, ne késlekedjünk.

Egészen a Parthenónhoz hasonló épületig mentünk, amely közelről nagyobbnak bizonyult, semmint hittem. Egy monumentális fémkapun, amelynek mindkét szárnya kitárult előttünk, beléptünk az előcsarnokba. Souilik néhány szót váltott egy testőrrel, aki fehér fémből készült könnyű pálcákkal volt felfegyverkezve.

Végigmentünk egy folyosón. A falakat idegen bolygók különböző tájait ábrázoló freskók díszítették. Nem volt idő, hogy részletesebben megszemléljem őket. A folyosó végén, egy barna faajtón át egy kis terembe léptünk. Ott várakoztunk, amíg az ajtónállók szerepét betöltő Hissek egyike kiment a szemben lévő ajtón, majd hamarosan visszatért és intett, hogy kövessük.

A hatalmas terem, ahová beléptünk, elrendezésénél fogva amfiteátrumra elékeztetett. A lépcsőzetesen elhelyezett padsorokban mintegy negyven Hiss ült, a terem közepén álló emelvényen pedig még három. Akadtak közöttük szemmel láthatóan öregek: zöld bőrük megfakult, fehér hajuk megritkult és színtelenné vált, de arcukat egyetlen ránc sem barázdálta.

Az amfiteátrum üléseinek egyikén jelölték ki a helyemet. Ekkor egy kis baleset történt velem, teljesen jelentéktelen, de mégis rendkívül bosszantó. A szék jobb oldali karfáján véletlenül megnyomtam egy gombot, mire az ülés velem együtt hátrabillent, és fekvőhely lett belőle. A Hissek természetüknél fogva jókedélyű és tréfakedvelő nép, tehát ez a kis közjáték ugyancsak megnevettette őket. Azóta megtudtam, hogy ennek az amfiteátrumnak a mennyezete

tulajdonképpen egy hatalmas képernyő, és e speciális ülésekből kényelmesen végig lehet nézni a vetítéseket.

Souilik az emelvényen ülő három Hiss felé fordult, és tagolt nyelven adta elő a mondókáját. Természetesen egyetlen szót sem értettem belőle. A beszámoló rövid időt vett igénybe. Csodálkoztam, hogy Souilik, ámbár szemmel láthatóan mélységésen tisztelte a gyülekezetet, semmiféle hagyományos udvariassági gesztust nem tartott szükségesnek.

Amikor elhallgatott, a három Hiss közül a középen ülő férfi, akit Azzlemnak hívtak, felém fordult, és éreztem, amint gondolatai kapcsolatba lépnek az én gondolataimmal, minden tétova tapogatódzás mellőzésével, ami egyébként elég gyakran megnehezítette Souilikkal folytatott «beszélgetéseinket».

— Aass révén már tudom, hogy mily felfoghatatlanul távoli bolygóról érkeztél hozzánk. Azt is tudom, hogy a te világodban még létezik a háború. Következésképp neked nem szabadna itt lenned. De jó szolgálatot tettél a mieinknek, miután ksilljüket megtámadta repülőgépeitek egyike. Most már mindenképp köztünk vagy. Souilik és Aass helyesnek vélték, hogy idehozzanak, s mi jóváhagyjuk cselekedetüket. Pillanatnyilag nem küldünk el a Réssanra, ahol az idegenek laknak. Ha nincs ellene kifogásod, Souilik házában fogsz lakni. Mindennap idejössz, hogy tudósainkkal a bolygódról beszélgess. Aass elmondta, hogy egyike vagy azoknak, akik az életet tanulmányozzák, tehát bizonyára hasznát veszed, ha ismereteidet összehasonlítod az ugyanezzel a témával foglalkozó Hissek tudásával. A tudományok nem egyformám fejlődtek az emberlakta világokban, s te talán ismersz olyan dolgokat, amelyek lehetővé teszik, hogy jobban megértsük a Mislixeket.

— Nagyon boldog leszek, ha ismereteimet egybevethetem tudósaitok elméleteivel — feleltem. — De amikor, némileg kénytelenségből, elindultam a ksilletekkel, Aass megígérte, hogy később majd visszaszállít a bolygómra. Érvényesnek tekinthetem ezt az ígéretet?

— Természetesen, amennyiben ez tőlünk függ. De még alighogy megérkeztél!

— Ó, eszembe sem jutna, hogy azonnal viszszamenjek. Ti is kíváncsiak vagytok az én bolygómra, de engem éppúgy érdekel a tiétek, valamint az általatok felfedezett világok.

— Ha jól vizsgázol, mindenről tájékoztatni fogunk. Most pedig mesélj nekünk valamit a te világodról. De mielőtt elkezdenéd, helyezd a fejedre az amplifikátort, hogy valamennyien megértsük gondolataidat.

Az ajtónállók egyike egy fémből és kvarcból készült nagyon könnyű sisakot nyújtott felém. A sisak a belőle meredező antennák

miatt egy vadgesztenye tüskés, burkához hasonlított.

Gondolataimat több mint egy óra hosszat a Földre összpontosítottam, elhelyezkedésére a Térben, jellegzetességeire és mindarra, amit geológiai történetéről tudtam. Időnként a jelenlevők egyike, főképp egy Aassnál is magasabb, öles termetű Hiss néhány kérdést intézett hozzám, vagy részletesebb felvilágosítást kért valamiről. Mivel a sisak nemcsak a saját gondolataim sugárzását erősítette fel, hanem a gondolatban adott válaszokat is, ezek a kérdések olyan fájdalmasan visszhangzottak a koponyámban, mintha csak a fülembe üvöltötték volna a szavakat. Amikor ezt megemlítettem Azzlemnak, azonnal megigazította a készülék szabályzóját. Végül felemelte a kezét, és kijelentette:

— Mára elég. Amit mondtál, azt regisztráltuk, és meg fogjuk vizsgálni. Holnapután ismét találkozunk.

Most én kérdeztem valamit:

— Tartalmaznak-e vasat az élelmiszereitek? A szervezetemnek ugyanis feltétlenül szüksége van vasra.

— A mi élelmiszereinkben általában nagyon kevés a vas. Ezért intézkedni fogunk, hogy a Sinzuk számára készített ételekből adjanak neked, mert az ő testük is vastartalmú. Néhány hónappal korábban ez a probléma a te számodra is megoldódott.

— Még egy kérdés. Kik azok a Mislixek, akikről Aass nem akart tájékoztatást adni?

— Hamarosan megtudod. Ôk azok, «akik-kioltják-a-csillagokat».

És megcsóválta a fejét, ami a Hisseknél a beszélgetés végét jelzi, valamint azt, hogy illetlenség lenne tovább erőszakoskodni.

Az Emberlakta Világok Ligája

Souilikkal együtt hagytam el a Bölcsek Házát. A réobbal egyenesen kelet felé repültünk. Megkérdeztem, hogy mielőtt hazatérnénk, nem repülhetnénk-e még egy ideig a lehető legalacsonyabban a bolygó e része fölött.

— Természetesen megtehetjük — felelte Souilik. — Amíg a Bölcsek nem döntenek véglegesen a sorsodról, addig minden más szolgálat alól fel vagyok mentve, kivéve a ksillem karbantartását. Hová kívánsz menni?

— Nem tudom. Talán meglátogathatnánk. Aasst?

— Nem. Aass már elindult lakóhelyére, a Marsra, és nincs jogom elvinni téged az Elláról. Egyébként is ez túl hosszú utazás lenne, s neked holnapután ismét meg kell jelenned a Bölcsek előtt. De ha akarod, meglátogathatjuk Essine-t.

— Helyes — feleltem jókedvűen.

Természetesen már felfedeztem, hogy Souilik milyen élénk rokonszenvet érez Essine iránt. Erről egyébként óvakodtam beszélni, nem tudván, hogy a Hissek az egyszerű célzást nem tekintik-e halálos sértésnek, vagy tán csak súlyos udvariatlanságnak.

Essine 1600 «brunn» távolságra lakott Souilik házától, ami nálunk körülbelül 800 kilométernek felel meg. Kérésemre meglehetősen lassan repültünk, és számos kerülőt tettünk. Így az utazás két földi órát vett igénybe. Alattunk egy tágas síkság terült el, majd messzire elnyúló fasoroktól szabdalt, elvadult, erdős vidék, aztán egy kialudt vulkánokból álló hegyvonulat, végül a hegyek és a tenger között húzódó keskeny földsáv fölött repültünk el. A tenger fölött még körülbelül száz kilométernyi utat tettünk meg, és egy kiemelkedő, nagy szigeten szálltunk le. Essine ugyanolyan, csak tágasabb házban lakott, mint Souilik, de itt a falak pirosra voltak festve.

— Essine egy Siouk, én pedig egy Essok vagyok — magyarázta Souilik. — Ezért az ő háza piros, az enyém viszont fehér. Csak ennyi maradt az egykori nemzeti különbözőségekből, no meg néhány sajátos szokás. Náluk például — és erre előre figyelmeztetlek — nagy udvariatlanság, ha nem vagy hajlandó enni. Még akkor is enned kell, ha történetesen nem vagy éhes. Mi viszont nem kívánunk ilyesmit a vendégeinktől.

A mi földműveseinkre gondoltam, akik megsértődnek, ha nem kóstoljuk meg szőlőskertjük termését, és elnevettem magam. Souilik megkérdezte derültségem okát.

— Úgy látszik, a bolygók mind hasonlítanak egymásra — jegyezte meg. — Ugyanez a helyzet a Kreneknél, a Mara bolygón, amely a Negyedik Univerzum Stor csillagjához tartozik! A Kreneknek van egy

Aben-Torne nevű italuk. Mi, Hissek ezt ihatatlannak tartjuk. Mégis háromszor voltam kénytelen inni belőle! A nálatok kínált bor jóízű ital?

— Néha jó, néha meg nagyon rossz!

Mindketten nevetésben törtünk ki. Vidáman csevegve álltunk meg Essine házának kapuja előtt. Egy vékony karú és vékony lábú gyerek várt bennünket. Első ízben láttam közelről egy Hiss családot.

És most ideje, hogy némi előzetes felvilágosítást adjak az Ella társadalmi szervezettségéről. Az alapsejtet, akárcsak nálunk, a család alkotja. A családi kötelékek hivatalosan sokkal lazábbak, valójában azonban sokkal szorosabbak, mint a Földön. A házasságot kölcsönös beleegyezéssel fel lehet bontani, de ilyen nagyon ritkán fordul elő. A Hissek határozottan monogám természetűek. Általában fiatalon házasodnak, abban a korban, amely nálunk nagyjából huszonöt esztendőnek felel meg. Ritkán van háromnál több gyerekük, de ugyancsak ritkán van kettőnél kevesebb. A házasság előtt az erkölcsök, úgy tudom, eléggé szabadosak, de utána roppant szigorúvá válnak.

Minden ifjú Hissnek, amíg — földi számokban kifejezve — be nem töltötte a tizennyolcadik évét, iskolába kell járnia. Sok közülük ekkor mesterséget választ, és szakiskolába megy, mivel ez a szakemberekből álló nép nem ismeri a képzetlen segédmunkás fogalmát. A tehetségesebbek a mi egyetemünknek megfelelő felső iskolában folytatják tanulmányaikat. Végül a legkiválóbbak részt vehetnek a Tér tudományos kutatásában. A nagyon fiatal és még a főiskolai tanulmányait végző Essine már három felfedező úton vett részt a Souilik irányította ksillel. Az első és a második út csak lakatlan, sivár világokba vezetett, a hannadik pedig csaknem tragikusan végződött a Földön.

A Sioukok házai abban különböznek Souilikétól, hogy a bejárati ajtó egyenesen egy alacsony karosszékekkel bútorozott, tágas fogadóhelyiségbe nyílik.

Essine már várt bennünket húga, öccse és anyja társaságában. Apja, egy tekintélyes személyiség — ha jól értettem, a «Misztikus Emóciók» rendezője — házon kívül tartózkodott.

Eleinte nagyon feszélyezetten éreztem magam. Souilik és a többi Hiss élénk társalgásba kezdett a beszélt nyelven, én pedig karosszékemben ülve, zavaromban a helyiséget nézegettem. A szoba csaknem kopárnak tűnt: a Hissek nem sokra becsülik a csecsebecséket. A világoskékre festett falakat mértani ábrák díszítették.

Egy idő után az anya kiment a szobából, és mi, fiatalok «magunk között» maradtunk. Essine húga azonnal leült velem szembe, és váratlanul elhalmozott kérdéseivel: honnan jövök, mi a nevem, hány éves vagyok, mivel foglalkozom. Milyenek a földi nők? Mi a véleményem a bolygójukról? stb. Eszembe jutott egy emlék: amikor

néhány évvel korábban előadást tartottam egy amerikai egyetemen, a hallgatók pontosan ugyanezekkel a kérdésekkel ostromoltak.

Souilik és Essine is bekapcsolódott a beszélgetésbe, és néhány perc múltán teljesen megfeledkeztem arról, hogy egy idegen világban vagyok. Minden megszokottnak tűnt. Magamban csaknem sajnálkoztam, hogy ez a fantasztikus utazás alapjában véve talán hiábavaló, mivel a világmindenség valamennyi emberisége hasonlít egymásra, és ha csak ilyen kevés újat tapasztalhatok másutt, aligha volt érdemes elhagyni a Földet. Új tapasztalatok? Az ördögbe is! Azóta oly sok új tapasztalatban volt részem, hogy torkig vagyok velük. Ha például a Siphan bolygó szörnyűségeire gondolok! De akkor még mindezt nem tudtam, és úgy tűnt, hogy a Hissek — zöld színű bőrük és fehér hajuk ellenére — testileg és lelkileg is nagyon közel állnak hozzánk, földiekhez.

Gondolataimat közöltem Souilikkal. Mielőtt még válaszolhatott volna, Essen-Iza, Essine kishúga megelőzte:

— Ó, igen, az az érzésem, hogy te csak egy rózsaszínűre mázolt Hiss vagy!

Souilik rejtélyesen mosolygott. Végül megszólalt:

— Alapjában véve ezekről a dolgokról ti nem tudtok semmit. Én már öt emberiséggel kerültem kapcsolatba, s közülük az egyik, a Kren külsőleg annyira hasonlít hozzánk, hogy csaknem lehetetlen megkülönböztetni tőlünk. Eleinte a szokások azonossága a legmeglepőbb. Azután… Ha hosszabb ideig éltél volna az Ellán, talán te is úgy gondolkodnál, mint a Hátodik Univerzum Wencor csillagához tartozó Sik bolygón lakó Froonok, akik érdekből ugyan jó kapcsolatokat tartanak fenn velünk, de sehogy sem tudnak elviselni bennünket.

Ezek után elbúcsúztunk. Essen-Iza és fivére, Ars szertartásosan «jó repülést» kívántak Souilik barátjuknak, valamint —»Srenn Sévold Slair»-nak, azaz Vsevolod Clair úrnak. Essine saját réobjában elkísért bennünket.

Egy órával később ismét Souilik házában voltunk. Essine csak rövid időt töltött velünk, így nemsokára kettesben maradtunk. Már nem igen emlékszem, mit csináltunk az Ellán töltött első napomon. Úgy tűnik, csak később kezdtem el tanulni a Hissek nyelvét, beszélni és írni egyaránt. Talán Souilik tanított meg már az első nap az érdekes «csillagjátékra». Ennek lényege az, hogy egy kerek sakktáblafélén a csillagokat, bolygókat és ksilleket ábrázoló zsetonokkal olyan kombinációt kell megvalósítani, ami lehetővé teszi «a Mislix» alkalmazását, e pillanattól kezdve a játszma már csaknem meg van nyerve, mivel a Mislix elleni védekezés roppant nehéz, és el lehet kezdeni az ellenfél «csillagainak kioltását». De valószínű, hogy ezen a napon mégsem játszottunk csillagjátékot, mert akkor minden

bizonnyal részletesebben kérdezősködtem volna a Mislixekről, holott csak később kaptam róluk némi felvilágosítást. Bárhogy is van, ez a játék még a sakknál is izgalmasabb, és ha találunk rá időt, talán téged is megtanítalak rá.

Az estét tehát együtt töltöttük. Már akkor megszerettem ezt a fiatal Hisst, aki aztán a legjobb barátom lett az Ellán. Souilik elragadó társ, intelligens és vidám, mint valamennyi Hiss, de ráadásul még érzékeny és jószívű is, ami náluk eléggé ritka tulajdonság. A Hissek általában szeretetreméltóak, jóindulatúak, de rendkívül közömbösek.

Leszállt az éj, az Ellán töltött első teljes éjszakám. A rövid vacsora elfogyasztása után, amikor is első ízben kóstoltam meg azokat a «Sinzuk számára készült élelmiszereket», amelyeket a Bölesek Tanácsa küldetett számomra, és amelyeknek kifejezetten húsízük volt. Souilikkal együtt kiültünk a ház elé. Az égboltra néztem, és elámultam: odafenn hemzsegtek a csillagok, mintha millió meg millió lett volna belőlük. Az egyik, mint egy kicsi nap, egészen közel ragyogott. Az eget rendkívül sűrű Tejút szelte át.

Souilik, aki fiatal kora ellenére — akkor tizenhat éves volt, vagyis a mi számításunk szerint körülbelül harminc — már hosszú ideje járta az eget, megnevezett néhány égitestet. Az Essalan és az Oriabor egészen közel van ahhoz a naprendszerhez, amelyből a Hissek olyan körülmények között emigráltak, amelyekről csak később szereztem tudomást. Aztán tovább sorolta a csillagokat: Érianthé, Kalvénault, Béroé, Aslur, Essémon, Sialcor. Sudéma, Phengan-Théor, Schéssin-Siafan, Astar-Roélé… Az égbolt átlagos fényessége olykor meghaladta a mi Tejutunkét. Ennek okát Souilik így magyarázta: az ő napjuk, az Ialthar galaktikájuk középpontja mellett helyezkedik el, nem úgy, mint a Nap, amely a mi galaktikánk szélén található. Az égbolt e részén a csillagok rendkívül közelinek tűnnek, a legközelebbi, az Oriabor, alig negyed fényévnyire van az Ellától, a mi fényéveink negyedét értve ez alatt. Ez a tény nagymértékben megkönnyítette az első interstelláris utazásokat, de jelentősen gátolta is kozmogonikus tudományuk fejlődését, mivel a külső galaktikák tanulmányozása csak akkor kezdődhetett meg, amikor első próbálkozásaik az ahunon való átkelésre, a saját univerzumuk szélére vezette őket.

Souilikot az utazásairól faggattam. Mint kiderült, öt emberlakta bolygót ismert, valamint számos másikat, lakatlanokat vagy olyanokat, amelyeket csupán az élet alsóbbrendű formái népesítenek be. E világok némelyike — például az Első Univerzum Fsien napjához tartozó Biran bolygó — lélegzetelállítóan gyönyörű, mások viszont épp ellenkezőleg, kétségbeejtően sivárak. Souilik eljutott az Első Univerzum — ez a Hissek világegyeteme — Ep-Han napjának rendszeréhez tartozó Aour és Gen bolygókra. E két égitest lakói pokoli háborúkban önmagukat pusztították el. Hiss barátom olyan tökéletes

színes felvételeket mutatott a különböző világokról, amilyenekről a Földön nem is álmodhatunk. Van nálam belőlük néhány. Azután egy kis szobrot vett elő. Az Aour bolygó egyik városának romjai között találta a minden életet megsemmisítő katasztrófa után is épségben maradt, törékeny üvegtárgyat, amely rendkívüli témája ellenére — egy kúpos fejű, szárnyas emberfélét ábrázolt — leírhatatlanul tökéletes volt. Ha ezt a szobrocskát az ember a két tenyere között melengette, az üvegszerű anyag — amelyből mintázták — olyan panaszos hangot hallatott, mintha egy kiirtott faj jajszava lett volna. Az ilyen egykor lakott s most néptelen világokból, úgy tűnik, igen sok van a Térben, és felfedezésük nagymértékben hozzájárult az Exklúziós Törvény kibocsátásához. A Hissek e törvény segítségével igyekeznek elkerülni a fertőzést, és a gyilkolási téboly megismétlődését.

Amikor ezen az estén aludni tértem, zúgott a fejem az új fogalmaktól, és az oly közel ragyogó csillagok: az Essalan, az Oriabor, az Érianthé meg a többiek valóságos táncot jártak behunyt szemem mögött. Kénytelen voltam bekapcsolni az álmot adó készüléket.

A második napról nincsenek határozott emlékeim, vagy ha igen, összekeverednek a rákövetkező napok emlékeivel. Ezzel szemben pontosan emlékszem a harmadik napra, amikor másodszor jártam a Bölcsek Házában.

Souilik vitt oda a réobján. Gyorsan megérkeztünk. Souilik visszafordult, engem pedig azonnal bevezettek Azzlem dolgozószobájába. Itt az egyébként csupasz falakon csak öt nagyméretű, téglalap alakú, látszólag tejüvegből készült lapot láttam. A terem közepén egy zöldes színű, kék pettyes asztal állt, rajta néhány apró készülék és egy bonyolult kapcsolótábla. Azzlem a vele szemben levő karosszékre mutatott. Ismét egy jól ismert érzés fogott el: orvostanhallgató koromban bennlakó voltam egy kórházban, és amikor a «nagy főnök» hívatott, akkor éreztem ilyesmit.

Azzlem minden bizonnyal öreg volt, bőre már nagyon elszíntelenedett, s emiatt arca fakózöld árnyalatot öltött, ami a Földön egészségtelennek tűnt volna. De a selymes, szürke kelméből szabott feszes trikó alatt kirajzolódó izmos testét sok földi atléta megirigyelhette volna. Jóllehet a Hissek fizikailag nem olyan erősek, mint mi, mégis rendkívül izmosak, és termetük csodálatosan arányos. Ami pedig Azzlem szemét illeti — mint a Hisseké általában —, nagy és halványzöld színű volt, és biztosítlak, hogy a szenilitás legcsekélyebb jelét sem fedeztem fel benne!

Meglehetősen hosszú ideig figyelte az arcomat, de nem «fogtam» a gondolatait. Éreztem, hogy összehasonlít azoknak a lényeknek a példányaival, akik előttem jártak itt, ebben a helyiségben. Ezután elkezdődött csendes, szavak nélküli beszélgetésünk.

— Roppant sajnálatos — kezdte —, hogy honfitársaid úgy vélték,

meg kell támadniuk ksillünket, mert íme, kettőt megöltek a mieink közül. Mindezért némileg Aass is felelős. Nem lett volna szabad bemerészkednie atmoszférátokba a megfelelő óvintézkedések nélkül. De mivel a Földre érkezése előtt semmit sem látott, ami repülő gépezetre hasonlított volna, azt gondolta, hogy még nem tanultatok meg repülni.

— Csak nemrég tanultuk meg a repülést — feleltem. — Nem egészen száz földi év telt el azóta. Rakétáinkkal azonban már eljutottunk a holdunkra, és hamarosan le fogunk szállni naprendszerünk más bolygóin is.

— Mit mondtál, milyen gépezettel értétek el a holdatokat?

— Rakétákkal — mondtam franciául. És vázlatosan megpróbáltam ismertetni a rakéta elvét. Azzlem arcán meglepetés tükröződött.

— Értem. Ezt az elvet, természetesen, mi is ismerjük. De a történelem előtti kor óta úgyszólván soha nem használtunk ilyen «rakétákat». A teljesítményük szánalmas! Térkutatásra soha nem alkalmaztuk őket. Sokkal jobb eszköznek bizonyult egy régi felfedezés, amelyet egyébként egy szerencsés véletlennek köszönhetünk: az antigravitációs mezők felfedezése. Ti is felhasználjátok a negatív gravitációs mezőket?

— Nem. Ezt nyugodtan állíthatom, noha nem tudom pontosan, hogy miről beszélsz.

Azzlem hosszasan magyarázott, és igyekezett megértetni velem ezt a jelenséget. Sajnos, gyakran nemcsak hogy nem értettem, de nem is «hallottam» szavait. Azzlem számomra teljesen idegen fogalmakra hivatkozott, és ilyenkor gondolataink között minden kapcsolat azonnal megszakadt. Szörnyen sajnáltam, hogy nem vagyok fizikus, vagy azt, hogy nem vagy mellettem! Ámbár a földiek közül a legalkalmasabb minden bizonnyal Einstein lett volna! A magyarázgatástól kimerült Azzlem végül feladta a harcot, és visszatért a számomra hozzáférhetőbb fogalmakhoz:

— Bármilyen hajtóeszközökkel is rendelkeztek, gépeitek egyike eredményes támadást hajtott végre ksillünk ellen. Te megmagyaráztad Souiliknak, hogy ez a támadás egy félreértés következménye volt. Én hiszek neked.

— Kérdezhetnék valamit? — szóltam közbe. Ez a ksill érte el elsőnek a Földet?

— Igen. Ez bizonyos. A kutatási parancsokat minden esetben én adom ki. Én küldtem el Aasst és Souilikot, hogy nézzék meg, léteznek-e még lakott univerzumok a tizenhatodik után. Ti hússzor távolabb vagytok, mint a tizenhatodik, azaz helyi idő szerint hússzor annyi ideig kell az ahunban tartózkodni, amíg eljutnak hozzátok. Ezért, ellentétben azzal, amit Aass mondott, én nem ígérhetem meg neked,

hogy vissza tudunk vinni a Földre. Nem bizonyos, hogy ilyen távolságra extrapolálhatók az ahunban való közlekedés törvényei. De hamarosan megtudjuk. A fiam, Asserok, most fog visszatérni a Tizenhetedik Univerzumból — ezt az univerzuinot Aass utazása idején fedeztük feI —, amely csaknem olyan távolságban van, mint a tiétek, és ugyanabban az irányban. Pontatlanul fejeztem ki magam. A Tizenhetedik Univerzumot nem mi fedeztük fel. Az ottaniak fedeztek fel bennünket. Nekik is piros a vérük, ismerik az ahunt, és nagyon hasonlítanak hozzád.

— Majd meglátjuk — feleltem könnyedén. — A Földön nincsenek hozzátartozóim. De ha elsőnek a ti ksilletek jutott el hozzánk, akkor a földi kormányok egyikének a hivatalos jelentése — noha téves megfigyeléseken és hallucinációkon alapult — megfelelt az igazságnak!

És elmeséltem neki a «repülő csészealjak» históriáját, majd a csapongó képzelet ezt követő túlzásait. Azzlem jólzűen nevetett.

— Nos, nálunk is előfordult már, hogy vakmerő elmék hamis adatokból kiindulva eltalálták az igazságot. Most pedig munkára fel! Rábízlak a tudósokra, akik majd szabatos kérdéseket intéznek hozzád a Földre vonatkozóan. Utána röviden ismertetjük veled a mi történetünket.

A nap legnagyobb részét azzal töltöttem, hogy legjobb tudásom szerint válaszolgattam a változatos kérdések egész sorozatára, amelyek közül egyik-másik egyébként teljesen naivnak tűnt. És e kérdések szokatlansága folytán értettem meg első ízben, hogy a Hissek bizonyos tekintetben mennyire különböznek tőlünk. Válaszaim olykor csaknem megbotránkoztatták őket. Amikor az egészségügyi állapotokkal és a Földön elterjedt betegségekkel kapcsolatban az alkoholizmus pusztításairól beszéltem nekik ismerték az alkoholt, és a szesz rájuk is ugyanolyan hatást gyakorolt, mint a Föld lakóira —, azt kérdezték, hogy miért nem irtják ki a részegeket, vagy miért nem küldik el őket egy kietlen bolygó gyarmatosítására, ami — tették hozzá cinikusan — igen gyakran egyértelmű az előbbivel. S amikor ebből kiindulva az emberi élet tiszteletét említettem, amelyet — őszintén szólva — nem sok eredménnyel igyekszünk elterjeszteni a Földön, valamennyien azt válaszolták: «De hiszen ezek már nem emberek. Megszegték az isteni törvényt!»

Hogy mi az isteni törvény, azt csak jóval később tudtam meg.

Estefelé Souilik jött értem, és ekkor tudtam meg, hogy az Ella múltjáról ő fog tájékoztatni. Souilik, mint csaknem valamennyi Hiss, valójában kétféle munkát végzett: társadalmi munkát — mint egy ksill parancsőrtisztje, és egyéni munkát, amelyet ő univerzális archeológiának nevezett. Mint tiszt bizonyos meghatározott időszakokban szigorú fegyelemnek volt alávetve. De ha szolgálata

véget ért, ismét ő lett az egyik legfiatalabb, de Essine szerint az egyik legkiválóbb «univerzális archeológus». Egyébként, miután letöltötte megszabott szolgálati idejét, minden kötelezettségétől megszabadulhatott volna, de ő inkább a ksillek tisztikarában maradt, ahol igen sok barátja volt, mert így szinte automatikusan részt vehetett a térkutatásokban.

Így hát még azon az estén, Souilik házában tanultam meg az első leckét a Hissek történelméből. A dolgozószobában ültünk, és a falon két olyan tejüveg lapot láttam, mint Azzlemnál.

— Azok után, amit ma este mondtál, bár nem voltam jelen, de mindenről tájékoztattak, a ti látszólag állati eredetű emberiségtek csak nagyon hosszú idő után jelent meg a bolygótokon. Nálunk, az Oriaborhoz tartozó Ellán ugyanez történt. Ôseink kezdetben ott is kőszerszámokat és kőfegyvereket használtak, és mert ezek az anyagok úgyszólván elpusztíthatatlanok, sokkal többet tudunk fajtánk létének kezdeti szakaszáról, mint a kevésbé távoli korszakokról.

Souilik ekkor egy számlapon egy sor olyan mozdulatot tett, mint mi, amikor egy telefonszámot tárcsázunk, csak jóval bonyolultabbakat. A tejüveg lapok egyike megvilágosodott, és képek jelentek meg rajta: pontosan olyan pattintott kőszerszámok, mint amilyeneket a mi barlangjainkban tártak fel az ásatások.

— Az imént egy hivatkozási számot tárcsáztam — magyarázta Souilik —, és az archeológiai könyvtár ide vetíti a szükséges dokumentumokat.

A bolygón később fejlődésnek indult a civilizáció, s akárcsak a Földön, itt is birodalmak emelkedtek és dőltek össze, háborúk pusztították el évszázadok művét, összekavarták a népeket, vagy megsemmisítettek egyes fajokat. Ezek a fajok az Ella-Venen, a Régi-Ellán, soha nem voltak olyan differenciáltak, mint nálunk. Csupán bőrük zöld színének árnyalatai különböztették meg őket egymástól. Vallások alakultak ki és terjedtek, majd tűntek el — egyik a másik után. Csupán egy maradt fenn makacsul, pillanatnyilag diadalmaskodó vetélytársainak üldözései ellenére. E vallás eredete a történelmi civilizációk első korszakára vezethető vissza.

Úgy tűnik, a Hissek nem ismerték a technika viszonylagos-stagnálását, amely nálunk az ókor és a középkor időszakát jellemezte. Így háborúik igen hamar pusztító háborúkká váltak. A legutolsó a mi időszámításunk szerint körülbelül 2300 évvel ezelőtt fejeződött be egy bolygón, ahol számunkra elképzelhetetlen fegyvereket vetettek be. Ezután meglehetősen hosszú időszak következett, amikor is elegendő népesség híján a civilizáció csaknem teljesen elsüllyedt. Csupán néhány makacs tudósnak köszönhető, hogy a fejlődés nem állt meg, valamint annak, hogy a fosztogatásnak és polgárháborúknak ebben a szakaszában a tudomány menedéket talált az imént említett, sokat

üldözött, de kiirthatatlan vallás híveinek föld alatti monostoraiban.

Így, amikor ötszáz évnyi zűrzavar után a civilizáció ismét megindult a bolygó meghódítására — s ezt a munkát megkönnyítette az a tény, hogy a népesség életben maradt része gyakorlatilag visszazuhant a fémkorszakba —, ez a civilizáció afféle tudományos teokrácia volt, amelyben a papok uralkodtak. A «szerzetesek» fegyverei kevésbé hatékonyak voltak, mint őseiké, de mégis felülmúlták a törzsi fegyvereket.

Jóval nehezebbnek bizonyult a föld visszahódítása. Hatalmas területek pusztultak el, felégetve, megüvegesedve, örökre megmérgezve a permanens radioaktivitástól. A lakosság számát hosszú ideig korlátozni kellett: az Ella-Ven mindössze százmillió lakost tudott táplálni, a «Hathónapos Háború» előtti hét milliárd helyett.

Érkezésem előtt ezer évvel találták meg a megoldást: a kivándorlást. A Hissek régóta tudták, hogy az Ialthar naprendszer több lakható bolygóból áll, ellentétben az Oriaborral, ahol egyedül az Ella-Ven volt lakható. Közvetlenül a Hathónapos Háború kitörése előtt megtalálták a gravitációs mezők ellenőrzésének módját, de e felfedezést a különböző kormányok titokban tartották, és csupán harci eszközök gyártására használták fel. Hosszú ideig senki nem tudott a dologról, amíg egyszer véletlenül fel nem fedezték. A «Sötét Korszakban» a monostorokban végzett tudományos kutatás, kellő energiaforrások híján, imkább a biológiára, semmint a fizikára irányult.

Miután ismét leigázták a gravitációs mezőket, azonnal nyilvánvaló lett a megoldás: emigrálni kell az Ialthar naprendszer bolygóira. Az Ialthar, amint már említettem, körülbelül negyed fényévnyire van az Oriabortól. A gravitációs mezők lehetővé tették, hogy a fénysebesség felét kissé meghaladó sebességet érjenek el. Az utazás tehát viszonylag rövid ideig tartott.

A kivándorlás kilencszáz évvel érkezésem előtt ment végbe. Több mint kétezer űrhajó indult útnak, s egyenként háromszáz Hisst, különféle anyagokat, valamint házi- vagy vadállatokat vitt a fedélzetén. Egy felderítő expedíció megállapította, hogy az Ella-Tan, az Új-Ella, továbbá a Mars, sőt még a hidegebb éghajlatú Réssan is tökéletesen lakható. Egy szép napon tehát csaknem hatszázezer Hiss kötött ki egy olyan bolygón, ahol mindaddig csak állati formák léteztek.

Ez az első gyarmatalapítás katasztrofálissá vált. Alighogy a telepesek nekiláttak, hogy néhány ideiglenes várost építsenek, rettenetes és ismeretlen járványok tizedelték meg őket. Amint a krónikák írják, nyolc nap alatt több mint százhúszezren haltak meg! A hassrn-t és annak differenciált abiotikus sugarait még nem találták fel. A halálra rémült Hissek közül a szigorú tilalom ellenére is sokan

visszatértek az Ella-Venre, és oda is behurcolták a járványt. A civilizációt ismét veszély fenyegette.

Az életben maradt telepesek azonban lassanként immunizálódtak az új bolygójuk mikrobái ellen, és a következő századok folyamán számuk megnövekedett. Érkezésem előtt hétszáz esztendővel feltalálták a hassrn-t, és a járványok teljesen megszűntek. A Hissek ekkor telepeket létesítettek a Marson és a Réssanon is. Érkezésem előtt körülbelül hatszáz évvel — mindig a földi időszámítás adatait használom, mivel az ő számításrendszerük túlságosan bonyolult lenne ebben a beszámolóban — a Hissek egyik fizikusa, aki egyébként Aass valamelyik őse, felfedezte az ahun létezését, valamint azt az elméleti lehetőséget, hogy felhasználásával el lehet jutni a távolabbi csillagokig. Majd mindjárt meg fogod érteni, hogy a Hissek ennek a felfedezésnek vallási szempontból milyen rendkívüli fontosságot tulajdonítottak. A csillagok közötti távolságok áthidalása ugyanis hamarosan lehetetlenné vált — jóllehet e távolságok általában rövidebbek, mint a mi galaktikánk ama részében, ahol a Nap található —, mivel az Ialtharhoz legközelebb eső csillag, az Oriabor után következő Sudéma egy fényévnyi távolságra van, ami odavissza már négy esztendeig tartó utazást jelent. Utána két és fél fényévnyire van az Érianthé, ez csaknem tízesztendei utazás. E módszer segítségével a Hissek ennél soha nem mentek meszszebbre, de még így is alkalmazniuk kellett a mesterséges hibernációt, a kutatók életfolyamatainak lelassítását.

Az ahun felhasználásával viszont a probléma teljesen új megvilágítást nyert, mert a kutatás lehetőségei gyakorlatilag korlátlanná váltak. És a Hissek szemében mindez az Ôsi Ígéret beteljesülésének tűnt.

A továbbiakat, valamint a Hissek mentalitását egyáltalán nem lehet megérteni, ha nem ismerjük vallásuknak legalább az alapjait. Az imént beszéltem neked arról az üldözött és mindig újjászülető kultuszról, amely végül is diadalmaskodott és vallássá lett. Nem mondanám, hogy valamiféle hivatalos vallássá, mert ez túl gyenge és pontatlan meghatározás lenne, de tény, hogy valamennyi Hisst szinte «impregnálja» e hit. Azt a néhány szkeptikust, akikkel az Ellán találkoztam — Souilik is közéjük tartozik —, a többiek egyáltalán nem nézik rossz szemmel. De befolyásuk csekély, és szkepticizmusuk egyébként is csak a dogmákra irányul. Gyakorlatilag épp úgy viselkednek, mint általában a hivők.

A Hissek manicheusok: szerintük a világmindenséget a Jó Istene teremtette, aki állandó harcban áll a Rossz Istenével. De nem jól mondom. Eltorzítom az eszméjüket. Valójában nem is a Jóról meg a Rosszról van szó, ahogyan mi értelmezzük ezeket a fogalmakat, hanem a Fényről és a Sötétségről. A Fény Istene teremtette a Teret, az Időt és

a Napokat. A másik Isten mindezeket igyekszik megsemmisíteni, hogy a világot visszavesse az eredeti indifferenciált semmibe. A Hissek és ami a leglényegesebb: a töhbi hús-vér emberiség a Fény Istenének gyermekel. A másik Isten teremtette a Mislixeket.

Én nem gondolkodom metafizikusan, és egyáltalán nem vagyok misztikus. Nem állítom, hogy pontosan megértettem gondolatmenetüket, ami bizonyára szubtilisabb az én megfogalmazásomnál. De megrögzött szkeptikus létemre gyakran megrendültem, amikor beleolvastam szent könyveikbe. Különös összefüggésekre bukkantam bennük a mi Bibliánkkal és bizonyos hindu vallási szövegekkel. A Hissek történelme előtti időkből származó jövendölések is szerepelnek e könyvekben, egy olyan korból, amikor még nem tudhatták, hogy mi van a bolygójukon kívül.

(Clair egy könyvet vett elő a zsebéből, és átnyújtotta nekem. A vékony pergamen lapokon kékkel nyomtatott, parányi jeleket láttam.)

— Ezek Sian-Thom *Próféciái* — mondotta. Több mint kilencezer évesek. Lefordítok neked néhány részletet.

Lapozott néhány oldalt, és elkezdte:

— «És a Fény gyermekei — mindegyik a saját csillagán — harcolni fognak a rombolás vágya ellen, és e harc során, évszázadokon keresztül vereségek és győzelmek követik majd egymást. De azon a napon, amikor a Fény gyermekei — mindegyik a saját csillagán — megtalálják az Egyesülés Útját, következik a legsúlyosabb próbatétel, mert a Hideg és az Éjszaka gyermekei megkísérlik elorozni tőlük a Fényt.»

Clair folytatta:

— «Hissek! Hissek! Ti vagytok a kiválasztott faj, nektek kell vezetnetek a Fény gyermekeit az Örök Hideg gyermekei, a Mislixek ellen vívott harcukban. De egyetlen hadvezér sem győzedelmeskedhet harcosai nélkül, és nem minden harcos forgatja egyforma tudással ugyanazon fegyvert, és egyetlen hadvezér sem tudja megmondani, melyik fegyverrel fog diadalmaskodni. Hissek! Ne utasítsátok el a Fény többi gyermekeinek segítségét!»

Aztán:

— «Hissek! Ne utasítsátok el azokat, akik idegennek tűnnek szemetekben. Talán ők is a Fény gyermekei, talán bennük pirosan lüktet a vér (e szavakat Clair nyomatékosabb hangon ejtette ki), és ezt a vért az Örök Hideg gyermekei nem tudják megfagyasztani.»

Ha majd megtudod, hogy később mi történt velem, el fogod ismerni, hogy ez még a legkevésbé megdöbbentő!

És íme maga az Ôsi Ígéret: «Én, Sian-Thom, a Látnok, az Idő ösvényein át a Jövőbe vetítem szellemem. Hissek, ne akarjátok tudni, hogy közeli-e ez a jövő, vagy oly távoli, mint Siancor sivatagjának láthatára, amely egyre távolodik, midőn utas közelít feléje. És látom a

Hissek kiválasztott fajtáját, amint fogadják a Fény minden gyermekének követeit, és szövetségük végül diadalmaskodik az Éjszaka és az Örök Hideg gyermekei fölött. Én mondom néktek, Hissek, tiétek lesz a világmindenség, olyan távolságra, ameddig képzeletetek eljuthat, még a csillagokon is túl, de mindez nem csupán a tiétek lesz. Valamennyi húsból és vérből való lényé lesz a világ, a Fény valamennyi gyermekéé, akik elpusztulnak, anélkül hogy elpusztulnának, akik mind egyesülve, halljátok, ó, Hissek, mind egyesülve legyőzik majd a Sötétség és a Hideg lényeit, és a Semmibe, a világon kívülre vetik vissza ellenségeiket, a Hideg és az Éjszaka gyermekeit, akiknek nincsenek végtagjaik és nincsen húsuk, akik nem ismerik sem a Jót, sem a Rosszat.»

Ennyit a lényegről. Akár hisznek benne, akár nevetnek rajta, egy egész hatalmas civilizáció, talán a világmindenség leghatalmasabb civilizációja alapszik ezen az Ôsi Ígéreten.

Így aztán, amint megnyílt az ahun útja, a Hissek elindultak kutatóútjaikra. A Mislixeket még nem ismerték. Első utazásaik egyike egy bolygóra vezette őket, a Swin naprendszerhez tartozó Assentára, amennyiben tudni óhajtod a nevét. Ez a naprendszer a Hissek galaktikájának a szélén helyezkedik el. A bolygón berendeztek egy obszervatóriumot, majd nekiláttak a galaktikák megszámlálásának. És felfedezték, hogy az egyik, mintegy tizenöt millió fényévnyi távolságban levő galaktikán a csillagok gyors ütemben sorra kialszanak, amely tény ellentmondott minden fizikai törvényeken alapuló számításnak. Az egyébként kisméretű galaktika másfél évszázad alatt teljesen eltűnt.

Most a Souiliktól hallottakat összekeverem azzal, amit később Azzlemtől és másoktól tudtam meg. Az ahun útján egymás után három expedíció indult el e galaktika felé. Egyik sem tért vissza. Ezután újabb csillagok kezdtek kialudni, ez alkalommal egy jóval közelebbi, mintegy hétmillió fényévnyire levő galaktikában. A folyamat mindig a színkép elváltozásával, a fémes sávok megsokszorozódásával kezdődött, majd a csillag egyre sötétebb vörös színűvé vált. Néhány hónap múltán már csak az infravörös detektorok tudták érzékelni létezését. Végül többé semmiféle sugárzás nem érkezett onnan. És a Hissek, akik hittek a *Próféci*ában és az Ígéretben, e különös jelenségekben lassan felfedezték a másik, az Éjszaka és a Hideg Atyja működésének nyomát. Annál is inkább, mert már ismertek néhány, az övéktől különböző emberiséget!

Természetesen, a csillagok kioltásának folyamata már jóval korábban megkezdődött, amikor még egyetlen Hiss sem létezett az Ella-Venen, mivel maguk a Hissek is legfeljebb csak kétmillió évnyire vezetik vissza eredetüket. Nem tudom, hogyan egyeztetik össze a Mislixek nyilvánvaló létezésének előidejűségét a saját

metafizikájukkal.

A Hissek végül felfedezték a Mislixeket. Egy expedíció, az ahunon átkelve, elindult egy egészen közeli, nem egészen egymillió fényévnyi távolságra levő galaktikára. Az expedíció három ksillből állt, parancsnokuk egy Ossenthur nevű asztronómus volt. Ismét a Térbe jutva, egy kialvófélben levő nap közelében bukkantak fel — elfelejtettem megemlíteni, hogy egy materiális testtől mindig megfelelő távolságban tudnak felmerülni. Ez a nap — a kísérő bolygók ellenére — nem túlságosan érdekelte őket, és már készültek továbbmenni, amikor Ossenthur a csillag színképében olyan sajátosságokat észlelt, amelyek hasonlatossá tették az oly különös módon kialudt galaktika spektrumához. Elhatározta, hogy leszáll az egyik bolygón. Egy haldokló világban kötöttek ki, ahol már minden élet elpusztult. Emberiség soha nem élt itt, csupán néhány felsőbbrendű állatfaj, s ezeknek megfagyott tetemeit meg is találták. Három hónapot töltöttek e bolygón, megfigyeléseik egyre szaporodtak, miközben a vöröslő égen egyre sötétebb lett a nap. Végül, amikor a hőmérséklet eléggé mélyre zuhant, hogy a nitrogén cseppfolyósodni kezdjen, megjelentek a Mislixek. Mindez érkezésem előtt háromszáz évvel történt.

Honnan jöttek a Mislixek? A Hissek nem tudják, felbukkanásuk egy-egy bolygón még ma is rejtély, de amíg a hideg nem elegendő a nitrogén cseppfolyósítására, addig nem mutatkoznak.

A Mislixek két ksillre csaptak le. A harmadik, Ossenthur gépe ekkor éppen több mint száz kilométernyi magasságban lebegett. Az első ksillnek csak annyi ideje maradt, hogy közölje: csillogó, mozgó tárgyak veszik körül, aztán elhallgatott. A második ksillt akkor érte a támadás, amikor megpróbált felemelkedni. Ez képeket is tudott közvetíteni: az eljegesedett talajon fémesen csillogó, mozgékony, soklapú alakzatok nyüzsögtek, magasságuk csaknem elérte egy emberét. Ekkor hirtelen minden közvetítés megszakadt, mivel a ksill lezuhant és összezúzódott a bolygó felszínén.

Ossenthur nyolc napon át figyelte a talajt. A nyolcadik napon, mivel semmiféle mozgást nem tapasztalt odalenn, villámként lecsapott, és az első ksill mellett leszállva, a talajt körös-körül elárasztotta abiotikus sugarakkal. A ksill belsejében semmiféle változást nem észlelt, de egyetlen Hiss sem maradt életben. Ossenthur társai holttestét a saját ksilljébe vitte, s az üres gépet, miután motorjait összetörte, Mislixeknek átengedve — e különös teremtményeknek a *Próféci*ában említett nevet adta — visszatért az Ellára.

A biológusok megvizsgálták a tetemeket. A Hissek halálát fulladás okozta, légző pigmentjük elpusztult!

Így történt, hogy a Hissek teljes erővel hozzákezdtek más

emberiségek felkutatásához, hogy olyan lényt találjanak, «akinek vörös vérét nem lehet megfagyasztani». De az általuk felfedezett bolygókon élő «emberek» mindegyikében kék, zöld vagy sárga vér keringett. Ekkor értettem meg, hogy a Hissek az Exklúziós Törvény ellenére miért vittek magukkal, és mit várnak tőlem, tőlünk, földi emberektől.

Időközben, mint ahogy már említettem, a bolygókon sokféle emberiséggel teremtettek kapcsolatot, s ezeknek követei állandóan a Réssanon laknak, ahol az Emberlakta Világok Ligájának Nagy Tanácsa székel.

A Mislix

A Mislixek tehát az Ellától nem egészen egymillió fényévnyi távolságra tartózkodtak. Abban az időszakban a Hissek még nem fedeztek fel összefüggést e fémtestű lények és a csillagok kioltása között, de érezték, hogy a Mislix a metafizikai ellenség, a Hideg és az Éjszaka gyermeke. Igyekeztek hát elpusztítani őket. Valamennyi alkalmazott módszer csődöt mondott — egy kivételével. A Hiss-tudósok hiába találtak rá ismét őseik pusztító eszközeire, a Mislixek látszólag sérthetetleneknek bizonyultak. Semmiféle abiotikus sugár, semmiféle neutron—, proton—, elektron—, sőt infranukleon-bombázás nem ölte meg őket. Egyedül a hőség hatott rájuk. Egy nap az egyik ksillt halálos Mislix-sugárzás érte. Az ilyen sugárzás ellen a Hissek gyakorlatilag csak úgy tudtak védekezni, hogy hatótávolságon kívül maradtak. A ksill lezuhant, és a talajra érve kigyulladt. Az égő ksill közelében levő egyik Mislix összerándult, majd megszűnt mozogni. A ksillek veszteségek árán eléggé alacsonyra le tudtak ereszkedni, hogy a mozdulatlan Mislixet a negatív gravitációs mező segítségével felemeljék, és az Ellára szállítsák. Tanulmányozása nagy csalódást okozott, mivel csak egy vasból, rézből és nikkelből ötvözött fémtömb hevert előttük. Ha volt is valamilyen struktúrája, azt a hőség megsemmisítette.

A meddő harc három évszázadon keresztül folytatódott. A Hissek most már meg tudták ölni a Mislixeket: elegendő volt mintegy tíz másodpercig kétszáz abszolút fokon felüli hőmérsékletű sugárzást bocsátani rájuk. De a Mislixek védekeztek. Abiotikus sugárzásuk hatóereje megnövekedett, és a birtokukban levő bolygók megközelítése húsz kilométeres távolságon belül veszélyessé vált. A Mislixek fel nem derített módon észrevették, ha ksill közeledett feléjük, s mielőtt az ledobhatta volna termikus bombáit, minden életet megsemmisítettek a gép belsejében. Azt is megtanulták — vagy legalábbis a Hissek tudomása szerint első ízben alkalmazták —, hogyan kell felemelkedni a Térbe repülő szerkezetek nélkül. Így a Mislixek — legalább kilenc főből álló csoportokban — állandóan az általuk megszállt bolygók fölött cirkáltak. Sugárzásuk ereje valójában a csoportot alkotó egyedek számának köbével növekszik, s ha legalább kilencen vannak, ez az erő nagyon hosszú ideig hat. A Hissek ekkor új taktikával próbálkoztak: közvetlenül a bolygó felszíne fölött léptek ki az ahunból, ledobták bombáikat, majd ismét eltűntek az ahunban. Ez a taktika hatásos, de roppant veszélyes volt. Egy-egy apró számítási hiba folytán néha előfordult, hogy a ksill a bolygó *felszíne alatt* bukkant elő az ahunból. Ilyen esetben fantasztikus atomrobbanás következett be, mivel a ksill atomjai, valamint a bolygó atomjai

azonos időben azonos helyet foglaltak el.

A Mislixek uralma egyre terjeszkedett ebben a szerencsétlen galaktikában, amelynek csillagai sorra kialudtak. És roppant különös volt, amikor a ksillek irányítói az Elláról e galaktikának azt a részét látták ragyogni, amelyről tudták, hogy már rég kialudt, mivel csaknem egymillió év kellett ahhoz, hogy a fény onnan eljusson hozzájuk.

Érkezésem előtt talán húsz esztendővel értették meg a Hissek, hogy a Mislixek nem elégednek meg a már kioltott napok bolygóinak gyarmatosításával, hanem újabb napokat oltanak ki. Ezt a hipotézist Ossenthur állította fel háromszáz évvel ezelőtt, de az elmélet olyan fantasztikusnak tűnt, hogy senki nem tartotta fontosnak megjegyezni. A megtámadott galaktikában — a Hissek Második Univerzumában, meglehetősen távol a Mislix-birodalomtól — létezett egy emberlakta bolygó, amelynek népe hasonlított a Hissekhez, és kiváló kapcsolatokat tartott fenn velük. Ezt a bolygót, a Sklin naprendszerhez tartozó Hassnit, előretolt bázisként használták a háború során. Egy nap Mislixeket jeleztek a naprendszer egyik külső bolygójának eljegesedett felületén. Ugyanakkor a Hassni tudósai a napjuk által sugárzott energia igen erős csökkenését észlelték. Egy merész felderítés alkalmával, amelyet három ksill hajtott végre, fedélzetén Hassnikból álló személyzettel, a háború története során első ízben jelezték, hogy ezen a külső bolygón a Mislixek hatalmas fémoszlopokat építettek. Amikor a Hassni bolygó valamivel később a napja meg az Affr nevű külső bolygó között tartózkodott, a laboratóriumokban és az erőművekben néhány napig minden nukleáris reakció lehetetlenné vált. A nap sugárzó energiája szüntelenül csökkent, és el kellett fogadni a nyilvánvaló tényt: a Mislixek tudják, hogyan lehet gátolni a csillagok nukleáris reakcióit!

Nem maradt más megoldás, mint a Hassni kiürítése. A lakosságot átköltöztették az Ella galaktikája egyik csillagának a bolygójára.

Végül két évvel érkezésem előtt, a Hisseknek sikerült elevenen elfogni egy magányos Mislixet. Ezt a Mislixet láttam, sőt meg is érintettem!

Lassanként megszoktam az életet az Ellán. Még mindig Souilik házában laktam, de már kaptam egy saját réobot. Nagyon gyorsan megtanultam bánni vele. Ezek a kis repülőgépek oly tökéletesek, hogy csaknem lehetetlen velük rosszul manőverezni. Vezetésük teljesen automatikus, és a pilóta szerepe csupán az irány, a gyorsaság és a magasság megválasztására korlátozódik. Természetesen az automatikus gépvezetést bármikor ki lehet kapcsolni. A Hissek többsége csak ritkán használja. Ez a nép megtalálta a gép problémájának megoldását: használni, nem félni tőle, és nem válni a rabszolgájává. Ugyanaz a személy, aki teljesen rendjén valónak

tekinti, hogy felül egy ksillre, és — ahogy itt mondani szokták — «a Tér mögé», megy, miközben, isten tudja, hány milliárd kilométert tesz meg, minden további nélkül napokon át gyalogol, ha erre szottyan kedve. De én csak több hónap eltelte után kockáztattam meg az automatikus gépvezetés kikapcsolását. És mikor végre rászántam magam, oly határtalan élvezetet találtam a csodás kis masina vezetésében, hogy az automatát ettől kezdve csak hosszú utazások alkalmával használtam. Egyébként eleinte és mindaddig, amíg véglegesen be nem fogadott a Hissek közössége — és egyike vagyok annak a három idegennek, akit valaha is befogadtak —, csak arra használhattam a réobot, hogy Souilik házától a Bölcsek Házáig menjek vele.

A Hissek beszélt nyelvét is megtanultam, bár roppant nehéz nyelv a Föld lakói. számára. Főképp sziszegő hangokból áll, és az s meg a z hangon kívül ritkán használnak másféle mássalhangzót, amint azt te is hallhattad az eddig elhángzott főnevekből. Átkozottul nehéz a hangsúlyozásuk, mivel aszerint változik, hogy kihez beszélnek, de talán még pokolibb az igeidő, no meg a többi… Egy példa: házigazdámat Souiliknak hívták. De a háza: «Souil'k sian», és az, hogy «kilépek Souilik házából» így hangzik: «Stan Souil'k s'an.» Ebből rögtön láthatod, milyen nehéz lehet egy bonyolult mondat képzése. A beszélt nyelvet soha nem tudtam tökéletesen elsajátítani. Ez egyébként nem bántott túlságosan, mivel mindent megértettem, amit mondtak. Ha én akartam «beszélni», mindig a «gondolatátvitelhez» folyamodtam, és mondókámat egy Hiss fordította le a beszélt nyelvre.

Minden második nap elmentem a Bölcsek Házába, ahol valóságos előadás-sorozatot tartottam a földi civilizációról. Cserébe félhipnotikus módszerekkel megtanultam a Hissek nyelvét. Amit csak lehetett, mindent igyekeztem megtudni a Hiss-civilizációról és — tudományról. Két Hiss-sel együtt összehasonlító biológiai kutatásokat folytattunk. Aprólékosan tanulmányozták a véremet, és számtalanszor megröntgeneztek. Munkatársaim tökéletesen megértették, hogy én is kíváncsi vagyok, ezért merő jóindulatból igen sokszor önként átvilágították magukat előttem. A Hissek szervezete hasonló a miénkhez, de gyanítom, hogy távoli őseik bizonyára közelebb álltak a mi hüllőinkhez, mint az emlőseinkhez. Ezzel kapcsolatban néhány szót kell szólnom az ottani állatvilágról. A nagyobb állatfajták kettős eredetűek. A Hissek az Ella-Ven bolygójukról néhány háziállatot hoztak magukkal, nevezetesen egy nagy testű, igen hosszú lábú, zöldes szőrű macskafélét, amely értelmesség tekintetében vetekszik a majmainkkal. A Hissek rajonganak ezekért a macskákért, és minden házban legalább egyet tartanak belőlük. Eredetileg az Ella-Venen a történelem előtti korban vadászatra voltak idomítva, de félelmetes karmaikat és rövid kardhoz hasonló fogaikat most csak gazdájuk

karosszékének szétszaggatására használják. E missdolssnak nevezett macskafélén kívül a Hissek egy aranysárga tejet adó, nagy testű emlősállatot tenyésztenek. Az Ella-Tan eredeti faunája a tágas rezervátumokban még fennmaradt. Veszedelmes vadállatok is akadnak közöttük, ezekre a fiatalabb Hissek olykor nyíllal és missdolssfalkával vadásznak. Az Ellán egyetlen szárnyas állat sincs, sem madár, sem rovar, de ezzel szemben az apró teremtményeknek egy bosszantó fajtája él ott. Hasonlít a mi hangyánkhoz, de nem azonos vele, és a Hissek minden tudománya sem tudta kiirtani. Az Ella-Venen egy elefánt nagyságú állat is létezett, de a Hissek feleslegesnek tartották a meghonosítását az új bolygójukon.

Két hónap múltán sor került arra a próbára, amelyet minden fiatal Hissnek végig kell csinálnia, mielőtt a felnőttek sorába kerülne, azaz átmentem a pszichometriai vizsgán. Ennek semmi köze nincs a mi tesztjeinkhez, és a Hissek egyáltalán nem a teremtő lángészt akarják megtalálni általa, csupán az alkalmasságot állapítják meg ilyen vagy olyan munkára, illetve felmérik az átlagos értelmi képességeket.

Tehát átestem a pszichometriai vizsgán egyébként teljesen önszántamból. Maga az esemény mély benyomást tett rám. Képzelj el egy pamlagfélét, ezen feküdtem egy üvegfalú teremben, fejemen egy hegyes szögekkel kivert sisakkal. Képzeld el a teljes sötétséget — csak egy kis kék lámpa égett a helyiségben —, és a regisztráló készülék fölé hajló Hiss különös ábrázatát. Könnyű elektromos ütést éreztem, és e pillanattól kezdve a személyiségem mintha valamiképp megkettőződött volna. Tudtam, hogy kérdéseket intéznek hozzám, tudtam, hogy válaszolok rájuk, de vigyen el az ördög, ha vissza tudok emlékezni, hogy milyen kérdések és milyen feleletek hangzottak el! Láttam, amint a Hiss lassan forgatja a gombokat, a fejemet kellemes, enyhe kábulat töltötte meg, s a hátam már nem is érezte a pamlag érintését. Mindez talán két bousikig tartott, bár számomra ez az idő két percnek tűnt. A szoba ismét kivilágosodott, a fejemről levették a sisakot, én pedig furcsán kiürült és pihent elmével álltam fel a pamlagról.

A kapott eredmények tanulmányozása mintegy tíz napot vett igénybe. Azzlem ekkor magához hívatott. Rajta kívül még három kísérleti lélektannal foglalkozó szakember fogadott.

Azzlem szerint a vizsga eredménye általános meglepetést keltett. Értelmi képességeim jóval felülmúlták a Hissek átlagát — az én minősítésem 88 volt, a Bölcsek átlaga 87. A szakembereket még inkább megdöbbentették érzelmi képességeim. Megtudtam, hogy könnyen veszélyessé válható egyén vagyok, rendkívüli harckészséggel, továbbá a szeretet vagy a gyűlölet fantasztikus képességeivel rendelkezem, határozottan kedvelem a magányosságot, és némileg zárkózott a természetem. Ez utóbbi vonás nyilván nem meglepetés

számodra! Ezzel szemben a misztikus emóciókkal kapcsolatos képességeim roppant alacsonyak, csaknem a semmivel egyenlők, s ez látszólag elszomorította a Hisseket. De mindennél jobban meghökkentette őket az a tény, hogy hullámok egy bizonyos típusát sugárzom, amelyet nem tudnak megfejteni, de nagyon hasonlít a Mislixek által kibocsátott hullámokhoz!

A vizsga gyakorlati eredménye az volt, hogy nem küldtek a Réssanra a többi emberiség képviselőivel együtt, hanem az Ellán maradhattam, mivel a Bölcsek ezt a megoldást kedvezőbbnek vélték.

Tehát továbbra is Souiliknál laktam, aki hamarosan újra elindult az ahunba, és egyedül hagyott. De akkor már több szomszéddal megismerkedtem, és elég gyakran meglátogatott Essine vagy családjának valamelyik tagja. Mivel a beszéddel egy időben olvasni is megtanultam, rávetettem magam Souilik számtalan könyvére, amelyek közül főképp a fizikai tudományokkal foglalkozók meghaladták tudásomat. A biológiát vagy az univerzális archeológiát tárgyaló művek viszont nagy örömömre szolgáltak.

Egy nap, amikor békésen olvasgattam a Tizenegyedik Univerzum Fluh naprendszeréhez tartozó Szen bolygó rövid történetét, egy kék színű réob ereszkedett le a ház előtt. A gépből egy hatalmas termetű Hiss lépett ki, a Bölcsek Tanácsának egyik tagja, akit Asszának hívtak. Ritkán találkoztam vele, mert fizikus volt, és a Hissek nagyon hamar megállapították, hogy ismereteim e téren túlságosan középszerűek, tehát nem érdemes, hogy egy szakember rám fecsérelje az idejét. A látogatás tehát meglepett. Assza egy pillanatig sem vesztegette az idejét, és a Hissek szokása szerint azonnal a tárgyra tért:

— Gyere, szükségünk van rád.

— Mihez? — kérdeztem.

— Látni szeretnénk, hogy valóban egyike vagy-e a *Prófécia* piros vérű lényeinek, akiket a Mislixek nem tudnak megölni. Gyere. Nem fenyeget semmi veszély.

A kérést természetesen visszautasíthattam volna, de semmi kedvet nem éreztem hozzá. Alig vártam, hogy végre pontosan tudjam, kik azok a hírhedt Mislixek. Követtem Asszát a réobjába.

Nagyon magasra emelkedtünk, és teljes sebességgel repültünk el két tenger, a hegyek, majd ismét egy tenger fölött. A réob három óra múltán egy kopár, sziklás kis szigeten ereszkedett le. Több mint 9000 kilométert tettünk meg. A láthatáron már lefelé hanyatlott a nap, és nagyon távol lehettünk az egyenlítőtől, mert úszó jegeket láttam a tengeren.

Assza a hullámok fölé emelkedő, parányi töltésen szállt le réobjával. Nem messze tőlünk egy fémből készült, vastag kaput láttunk, és megindultunk feléje. Vezetőm mindenféle bonyolult művelet elvégzése után kinyitott egy kis ablakot a kapun, és néhány

szót mondott. Odabent «hőpisztolyokkal» felfegyverkezve tizenkét fiatal Hiss állt őrséget, és alaposan szemügyre vették személyemet. Az őrök között elhaladva, egy nyolcszögletű terembe léptünk, amelynek egyik fala olyan sajátságosan fénytelen anyagból készült, mint a tejüvegszerű képernyők. Assza leültetett.

— Ez a dolgozószobám — mondotta. — Engem bíztak meg a Mislix őrzésével.

Ezután a következő történetet mesélte el:

Több mint két évvel ezelőtt egy ksill észrevett a Térben egy magányos Mislixet, és sikerült foglyul ejtenie. Ez korántsem volt könnyű dolog, és a ksill személyzete, mivel hosszú ideig kellett elviselnie a Mislix-sugárzást, utána még sokáig gyengélkedett. De még súlyosabb problémát jelentett a Mislix átszállítása az Ella meleg légkörén, amely könnyen megölhette volna. De a dalog végül is sikerült, és a Mislix végül is egy olyan föld alatti verembe került, ahol a hőmérsékletet állandóan abszolút tizenkét fokon tartották. Az emberiségek valamennyi típusa — kivéve a legutóbb megismerteket, akik át tudtak kelni az ahunon, és engem — önként alávetette magát a Mislix sugárzásának. Természetesen, minden óvintézkedést megtettek, nehogy végzetes baleset történjék. A sugárzást senki nem tudta elviselni. Egyik kísérleti alanynak sem volt piros a vére, ahogy az a *Próféciá*ban olvasható. Az én vérem viszont piros volt.

— És most nézd meg a Mislixet! — fejezte be Assza.

Elsötétítette a helyiséget, és a képernyőn különös kék fényben lebegő képek jelentek meg.

— Hideg fény. Minden másféle világítás megölné a Mislixet!

Tekintetem szinte elmerült egy nagy kiterjedésű, kriptaszerű helyiségben. Sziklás talaja teljesen kopár volt. A közepén mozdulatlanul gubbasztott valami, amit eleinte egy süllyesztett csuklókkal összeillesztett lemezekből álló kis fémszerkezetnek véltem. A körülbelüt kétszer egyméteres térfogatú, poliéder alakú tárgy élénkvörös fénnyel csillogott.

A Hiss a pszichométerre emlékeztető regisztráló készülékek elé húzott. A számlapokon a foszforeszkáló mutatók lassan ingadoztak, és fluoreszkáló csövek lüktettek nyugodt, szabályos hullámzással.

— A Mislix élete — magyarázta Assza. — A Mislix állandó góca azoknak az elektromágneses jelenségeknek, amelyeket ti, földi emberek állítólag energiaforrásként használtok. Most pihen.

Assza megcsavart egy gombot. A kripta hőmérsékletét jelző termométer az abszolút 12 fokról az abszolút 30 fokra emelkedett. A mutatók előbbre szökkentek a számlapokon, a csövek élénkebb fényt árasztottak, és lüktetésük felgyorsult. Assza rámutatott az egyikre, amelyik sajátos ütemben vibrált.

— A Phen-hullámok. Tudomásunk szerint a Mislixeken kívül csak

te bocsátasz ki ilyen hullámokat!

Felnéztem, és megpillantottam magam egy tükörben. Fantasztikus látványt nyújtottunk, Assza meg én. Arcunkat csak a csövekből sugárzó, lüktető, zöldes fény és a kék színben derengő képcső visszfénye világította meg. Ritkán éreztem magam az Ellán ilyen hontalannak, ilyen idegennek. Szinte megrémültem.

A Mislix most megmozdult. Csuklókra járó, tagolt lemezei egymás után léptek működésbe, és egy lépkedő ember sebességével változtatta a helyét. Assza a hőmérsékletet ismét abszolút 12 fokra csökkentette.

— Íme, a Mislix. Szeretnénk, ha lemennél a kriptába, és kitennéd magad a Mislix sugárzásának. Semmiféle veszély nem fenyeget, főképp az életed nem forog kockán. A többiek már mind jártak odalent, sajnos eredmény nélkül. A Térben, ahol ksilljeink fala védelmez bennünket, kilenc Mislix kell ahhoz, hogy halálos veszélybe kerüljünk. Itt, ilyen közelről és védőfal nélkül, ehhez egy Mislix is elegendő. Mivel ott lent, a csaknem légüres helyiségben nagyon alacsony a hőmérséklet, megfelelő védőfelszerelést kapsz. Én innen ügyelek mindenre, és két robot fog elkísérni, hogy visszahozzanak, ha elvesztenéd az eszméleted. Hajlandó vagy lemenni?

Egy másodpercig tétováztam, miközben a lassan kúszó, rémes szörnyeteget figyeltem. Úgy éreztem, mintha a szigorúan mértani felépítésű páncél alatt könyörtelen elme lakozna, egy érzelmek nélküli tiszta értelem, ijesztőbb bármely tudatos kegyetlenségnél. Igen, ez a lény valóban az Éjszaka és a Hideg gyermeke volt!

— Rendben van — vetettem még egy utolsó pillantást a képernyőre.

— Szükség esetén növelhetjük a hőmérsékletet, és megölhetjük — folytatta Assza. — De nem hiszem, hogy erre kényszerülnénk. Vállalkozásod azonban mégis kockázattal jár. Egyetlen Mislix nem tud megölni egy Hisst, csak ha az utóbbit túl hosszú ideig éri a sugárzás. Azokat sem ölte meg, akik előtted jártak odalent. De te más vagy!

— Vigye el az ördög! — dünnyögtem franciául, majd Hiss-nyelven folytattam: — Ne vesztegessük az időt. Előbb vagy utóbb végre kell hajtani a kísérletet!

— Amíg nem beszélted a nyelvünket, nem hajthattuk végre. Amíg odalent vagy, nem tudom átadni neked a gondolataimat.

Újra bekapcsolta a világítást. Egy Hiss lépett a szobába, és intett, hogy kövessem. Egy föld alatti helyiségbe mentünk, amely egy szinten volt a kriptával. A falon áttetsző űrhajós ruhák lógtak. A Hiss segítségével felvettem az egyiket. Tökéletesen rám illett, ami azért nem volt meglepő, mert pontosan az én méretemre készült. Az egyik hatalmas űrruha bizonyára azé a kocsányon ülő szemű óriásé volt, akinek szobrát az Emberiségek Lépcsőjén láttam. Az ajtó ismét megnyílt, és erős fémkarokkal ellátott két hatkerekű gépezet gördült

be rajta. A Hiss kiment, és az ajtó bezárult mögötte.

— Hallasz engem? — harsogott Assza hangja a sisakomban.

— Igen, nagyon jól.

— Még mindig védve vagy a Mislix sugárzásától. Ez a sugárzás nem tud áthatolni a tőle elválasztó négy méter vastag nikkelacél tömbön. Ez az egyetlen hatásos védekezés, de harc közben nem alkalmazható a súlya miatt. Most kinyitom az összekötő ajtót. Lépj hátrább, és jól vigyázz! Bármi is történne, amíg nem mondom, nehogy megpróbáld levenni az űrruhádat.

A falon kívül elhelyezett négy méter hosszú fémtömb megmozdult, és lassan félrecsúszott. Semmiféle hideget nem éreztem, de az űrruha lassan felfúvódott. Olyan lettem, akár egy Bibendum. Átsurrantam a nyíláson, és beléptem a verembe. A kriptaszerű helyiség túlsó végében mozdulatlanul hevert a Mislix. A kék fény itt halványabbnak tűnt, mint a képernyőn.

Nesztelenül lépkedtem az egyenletes talajon. Minden csendes és mozdulatlan volt. Sisakomban hallottam Assza lassú lélegzését. A Mislix még mindig nem mozdult.

Aztán hirtelen felém siklott. Elölről nézve olyan volt, mint egy körülbelül fél méter magas, ellapult tömeg.

— Mit kell tennem? — kérdeztem.

— Még nem bocsát ki sugarakat. Nem fog hozzád érni. Egyszer a levegőbe emelkedett, és lezuhanva agyonnyomott egy Hisset. Utána tizenkét bousikig magas hőmérsékleten tartottuk, életben maradásának végső határán. Remélem, hogy észre tért, és nem fogja újra kezdeni. Ha mégis megpróbálná, az övedben ott van egy hőpisztoly. Csak szükség esetén használd!

— A Mislix sebesen keringett körülöttem.

— Még mindig nem sugároz. Mit érzel?

— Semmit, egyáltalán semmit. Csak némi félelmet!

— Vigyázz! Sugároz! Sugároz!

Valahol a fémtömeg elülső részén halványlila szikracsóva jelent meg. Még mindig nem éreztem semmit, s ezt azonnal közöltem Asszával.

— Nem érzel a testedben valami bizsergést? Nem is szédülsz?

— Nem, semmit sem érzek!

A Mislix most hevesebben sugárzott. A csóva már elérte az egyméternyi hosszúságot.

— Még mindig semmi?

— Semmi.

— Ilyen erős és tartós sugárzás hatására egy Hiss már elájult volna! Azt hiszem, hogy ti, földiek vagytok azok a lények, akiket a *Prófécia* említ!

A Mislix mintha megdöbbent volna. Legalábbis így értelmeztem a

mesterkedéseit. Hátrált, közelebb jött, abbahagyta a sugárzást, majd újra kezdte. Megindultam feléje. Hátrált, majd megállt.

Ekkor a sérthetetlenség talán ámító érzésével eltelve és a vitézkedés vágyától hajtva nagy léptekkel megközelítettem, és ráültem! Hallottam Assza elborzadt kiáltását, majd fütyülő nevetését, midőn a Mislix egy hirtelen rándulással ki siklott alólam, és a kripta túlsó végébe menekült. Én voltam az első hús-vér lény, aki megérintett egy eleven Mislixet!

— Elég — szólalt meg Assza. — Térj vissza abba a terembe, ahol az űrruhák vannak!

A fémtömb ismét elzárta a nyílást mögöttem, és fütyülve tódult be a levegő. A Hiss segítségével kibújtam az űrruhából, s a felvonó ismét visszavitt Assza dolgozószobájába. A Hiss a karosszékbe roskadva zokogott örömében.

Egy másik világ dala

Ez alkalommal három napot töltöttem a Sanssine szigeten. Assza azonnal tájékoztatta a Bölcsek Tanácsát a kísérlet pozitív eredményéről, és néhány órával később valamennyi bölcs összegyűlt az Assza dolgozószobája melletti nagy teremben. Amikor azonban felkértek, hogy ismét és azonnal menjek le a kriptába, kereken visszautasítottam. Bár a Mislix-sugárzás látszólag nem ártott a szervezetemnek, idegileg végképp kimerültem. Amíg szemtől szembe álltam azzal a tudatos fémtömbbel, sikerült megőriznem nyugalmamat. De most mintha minden energiám kimerült volna, és ellenállhatatlan vágyat éreztem az alvásra. A Bölcsek ezt megértették, és elhatározták, hogy mindent másnapra halasztanak. Nagyon kényelmes szobát bocsátottak rendelkezésemre, és az álmot adó készülék segítségével egész éjszaka pompásan aludtam.

Másnap nem minden szorngás nélkül indultam el a kriptába. Valójában nem tudhattam, hogy csodálatos immunitásom tartós marad-e, s hogy ellenkező esetben mi történné velem. Kértem, hogy hívassák el a Bölcsek testületének egyik új tagját, Szzant, akit beszélgetéseink során meglehetősen sok földi orvostudományra megtanítottam. Az előkészületek most hosszabb időt vettek igénybe: vért vettek tőlem, vérsejtszámlálást és számos egyéb vizsgálatot végeztek. Ráadásul velem együtt egy önként jelentkező Hissnek is le kellett szállnia a verembe, hogy ellenőrizzék: a Mislix jelenlétemben kibocsátott sugárzása azonos-e azzal, amely oly végzetes a Hissekre. Különös kegyként meghívták a Földön járt ksill szakembereit, és Souilik kivételével, aki valahol a Térben kóborolt, valamennyien jelen voltak, Aass vezetésével. Nagyon örültem a viszontlátásnak. De kevésbé örültem, amikor megtudtam, hogy az engem kísérő önkéntes: Essine.

Meg se próbáltam lebeszélni a vállalkozásáról. Már tudtam, hogy a veszéllyel szemben már évezredek óta minden különbség megszűnt férfiak és nők között. Essine önként jelentkezett, a Bölcsek elfogadták, s ha én tiltakoznék, az kimondhatatlan sértés lenne számára. De a helytelenítés régi földi előítéleteit nem tudtam elfojtani magamban.

A speciális «hideghő» pisztollyal voltam felszerelve. Ezzel szükség esetén olyan magasra növelhettem a hőmérsékletet, hogy az a Mislixnek súlyos kényelmetlenséget okozzon, anélkül hogy elpusztítaná. Más szóval a Mislix körüli hőmérsékletet mínusz 261 fokról csaknem mínusz 100 fokra növelhettem.

Négy robot kíséretében tehát lementünk abba a kamrába, ahol az űrruhát tartották. Ott két Hiss várt ránk, és segítségükkel felöltöttük az űrruhát. Mialatt velem foglalkoztak, láttam, hogy Essine arca elsápad

— a Hisseknél ez zöldesszürke színben nyilvánul meg —, és hallottam, hogy valami imafélét suttog. Szemmel láthatóan félt, amit természetesnek találtam: nekem nagy esélyeim voltak, hogy baj nélkül megúszom a kísérletet, de ő nagyjából bizonyosra vehette, hogy súlyos károsodás éri. Ezért amikor átléptünk az ajtó henger alakú nyílásán, a vállára tettem a kezem.

— Maradj mögöttem — mondtam a mikrofonon keresztül:

— Nem tehetem. Meg kell tudnunk, hogy aktív-e a sugárzás.

Hátranéztem. Mdgöttünk gördültek a robotok, hosszú fémkarjukat már félig kinyújtották.

A Mislix mozdulatlanul figyelte jöttünket. Azt mondom: figyelte, mert jóllehet semmit nem tudtam felfedezni rajta, ami a látás szervére emlékeztetett volna, éreztem, hogy tökéletesen tudatában van közeledésünknek. Hirtelen megrándult, és kúszni kezdett felénk.

— Ne távolodjatok el túlságosan az ajtótól — hallottam Azzlem hangját.

Essine önkéntelenül visszahőkölt, majd mellém húzódott. A Mislix háromlépésnyi távolságban megállt és nem sugárzott.

— Azt hiszem, hogy felismert — kezdtem. Nem fog sugározni, ha…

Ami ezután történt, hihetetlen gyorsasággal zajlott le. A Mislix nagy erővel sugározni kezdett. Lila csóvája elérte az egyméternyi hosszúsagot. Ezután anélkül, hogy abbahagyta volna a augárzást, roppant gyorsasággal megkerült bennűnket, és nekirontott az első robotnak. És a csodálatos gépezet helyén nem maradt egyéb, mint egy halom elgörbült bádoglemez és az elformátlanodott belső szerkezet. Egy apró fogaskerék keringett körülöttem, s én ostobán néztem, amint egyre kisebb köröket leírva végül megáll a lábam előtt.

— Vigyázzatok! — kiáltotta Assza.

A kiáltás felriasztott kábultságomból. Megfordultam és láttam, amint Essine összeroskad a robot maradványai mellett. A Mislix most a felénk gördülő második gépezet felé siklott. Kétszer lőttem. A Mislix megtorpant. Felemeltem az űrruhájában eszméletlenül heverő Essine-t. A-robot előrenyújtott karokkal gördült előbbre.

— Nesze! Fogd! — mondtam neki, mintha csak élőlény lett volna, és a karjaira helyeztem a lányt. — Én majd fedezem a visszavonulást.

Választ természetesen nem kaptam. A robot, Essine-nel a karján, teljes sebességgel száguldott az ajtó felé. A Mislix ismét támadott. Egy lövéssel megállítottam, s kezemben a pisztollyal, magam is hátrálni kezdtem. A két másik robot követte példám. És a Mislix ekkor a levegőbe emelkedett! Fentről, az ellenőrző teremből hallottam a Bölcsek rémült kiáltozását. A fémszörny egyre magasabbra emelkedett, majd zuhanni kezdett felém. Ötször is rálőttem, de hiába. Az utolsó pillanatban félreugrottam, és lekuporodtam a talajra. A

Mislix elvétett. Ekkor egy hangot hallottam — talán Asszáét?: — «Most már mindegy. Erélyesebb eszközökhöz kell folyamodnunk.» A kriptát vakító fehér fény árasztotta el, épp akkor, amikor a Mislix újabb rohamra készült. Azonnal leereszkedett a talajra, s mintha eszét vesztette volna a kíntól, ide-oda támolygott.

— Gyorsan menj vissza, vagy meg kell hogy öljük! — kiáltotta Assza.

Az ajtó felé vágtattam, és beugrottam az űrruhás kamrába. A vakító fény kialudt, az ajtó bezárult mögöttem, és betódult a levegő. Négy Hiss rohant felénk, közöttük Szzan. Essine-ről levették az űrruhát. Sápadt volt, de lélegzett.

Dühösen mentem fel a dolgozószobába.

— Nos, most elégedettek lehettek! — támadtam Azzlemra. — Én még itt vagyok, de Essine talán meg fog halni!

— Nem. Egyetlen Mislix ilyen rövid idő alatt nem tud gyilkolni. És ha mégis? Amikor a tét a világmindenség, mit számít egy élet, egyébként egy önként felajánlott élet!

Erre valóban nem lehetett mit válaszolni. Ismét vért vettek tőlem, és újra megszámlálták a vérsejtjeimet. A vizsgálat félre nem érhetően kimutatta, hogy a Mislix sugárzásának semmi hatása nincs rám.

Még két napot töltöttem a szigeten Asszával. Addig nem akartam elindulni, amíg Essine nincs túl a veszélyen. A lány gyorsan magához tért, de még nagyon gyenge volt, bár vérátömlesztést és biogén-besugárzást kapott. Szzan azonban megnyugtatott: ő már sokkal súlyosabb sugárártalmat szenvedett Hisseket is ápolt és mentett meg.

Visszatértem Souilik kicsi házába, és az élet visszatért szokásos medrébe. Minden másnap elmentem a Bölcsek Házába, előadásokat tartottam, és előadásokat hallgattam. Meglehetősen szoros barátságot kötöttem Asszával, a Mislixet őrző, óriás termetű fizikussal — a Mislix egyébként mintha meg sem érezte volna az elszenvedett súlyos büntetést —, valamint Szzannal, a fiatal biológussal. És egy nap, amikor hármasban az emberi sugárzásokról beszélgettünk, egy ötletem támadt:

— Vajon a Mislixek által kibocsátott Phen-hullámokat, amelyeket én is sugárzok, nem használhatnánk-e fel arra, hogy kapcsolatba lépjünk vele?

Szzan egy ideig gondolkodott.

— Nem hiszem — felelte végül. — Mi regisztráljuk ezeket a hullámokat, de fogalmunk sincs, mifélék. Nem tanulmányozhattuk őket, mert éppúgy nem mehetünk egy Mislix közelébe, mint ahogy nem hatolhatunk át egy égitesten! Ezt egyébként te is láthattad Essine esetében. Mivel te ugyanolyan vagy legalábbis nagyon hasonló hullámokat bocsátasz ki, veled elvégezhetnénk a kísérletet. De nem hiszem, hogy ezeknek a hullámoknak bármi közük lenne a lelki

élethez. Kétségtelen, hogy kapcsolatban vannak az oly sok vasat tartalmazó, rendkívüli alkatotokkal!

— Lehetséges — mondtam. — Pedig szerettem volna kapcsolatot találni velük.

— Ez talán nem is olyan lehetetlen — szólalt meg akkor Assza. — De sok bátorságra lesz szükséged. Ismét le fogsz menni a verembe, a fejeden egy gondolaterősítő sisakkal. A pszichikai hullámok — a mi pszichikai hullámaink — sokkal rövidebb távolságra hatnak, mint a Mislix-sugárzás, és soha nem közelíthettük meg eléggé ahhoz, hogy megtudjuk, nem «hallhatnánk-e» egy Mislixet. A Mislix — vagy a Hiss — mindig előbb halt meg. De te a közelébe férkőzhetsz. Be kell menned a kriptába, ugyanis a nikkelacél szigetelés éppúgy útját állja a gondolathullámoknak — amennyiben a Mislix a mieinkhez hasonló hullámokat bocsát ki —, mint az ő halálos sugárzásának.

— Rendben van — mondtam. — És ha ismét a levegőbe emelkedne?

— Maradj az ajtó közelében. Ha a levegőbe emelkedik, azonnal térj vissza az űrruhás kamrába.

— Helyes. Mikor hajtjuk végre a kísérletet? Éreztem, hogy ők még nálam is türelmetlenebbek.

— Nekem van egy négyszemélyes réobom — kezdte Assza.

— És itt van az enyém is — folytattam. — Megyünk?

— Gyerünk — vágta rá Szzan, a legfiatalabb hármunk közül.

— Változtatni kell valamit az erősítő sisakon. A munkához szükséges eszközöket megtalálom a szigeten levő laboratóriumomban — jelentette ki Assza.

Beültünk a nagy réobba, és Assza teljes sebességre kapcsolt. Remekül, bár kissé vakmerően vezetett, és csaknem érintettük a hegycsúcsokat. Már a tenger fölött jártunk, amikor egy hatalmas, nem lencse, hanem orsó formájú gépet vettem észre, amint gyorsan ereszkedett lefelé a Bölcsek Hegye irányában.

— Visszatért a Sinz-űrhajó — jegyezte meg Szzan. — Akkor hamarosan összeül a Tanács. — Neked nem kell részt venned a tanácskozáson? — kérdeztem Asszát. — Elhalaszthatjuk a kísérletet.

— Nem, a tanácskozás csak este kezdődik. Bőven van időnk. Este majd velem jössz, hogy lásd a Sinzukat, akik félig-meddig a testvéreid.

A kék tengeren felbukkant a sziget. Amint leszálltunk, siettünk a laboratóriumba. Siannsi, az első asszisztens a regisztráló készülékeket figyelte.

Most pihen — mondotta. — De amióta a Tserien lent járt nála, kezelhetetlenné vált. Ismét tönkretett egy robotot.

Első ízben hallottam azt a nevet, amelyet a Hissektől kaptam: «Tserien», ami a Terrien (franciául: földi) szó «hissesített» formája.

— Alakíttass át egy gondolaterősítőt, hogy a… Tserien az

űrruhája alá-helyezhesse. Ismét be fog menni a verembe, és megpróbál kapcsolatba lépni «vele» — fordult Assza a munkatársához.

A fiatal Hiss, mielőtt kiment volna, hosszasan bámult rám. Talán éppoly ijesztő hatást tettem rá, mint maga a Mislix.

A képernyő segítségével figyeltük a kripta lakóját. Nem mozgott, és éppen úgy hevert, mint valami élettelen fémtömb. Pedig fantasztikus ereje lehetett, hiszen képes volt kioltani a csillagokat!

— Nagyon ügyelj rám, amikor lent leszel a veremben — figyelmeztetett Assza. — Ha a Mislixek a levegőbe akarnak emelkedni, először könnyedén megemelkedik az elejük. Így tehát még marad némi időd, mielőtt felemelkedne: egy bousik ezredrésze. Akkor azonnal fordulj vissza!

A sisak átalakítása egy bousikig — a mindenségit, még mindig azt hiszem, hogy az Ellán vagyok! — tehát körülbelül ötnegyed óra hosszat tartott.

Újra felöltöttem az űrruhát, és fejemen a sisakkal, nesztelenül behatoltam a kriptába. A Mislix «hátat fordított» nekem. Nem távolodtam el túl messzire az ajtótól, és bekapcsoltam a gondolaterősítőt.

Abban a szempillantásban az aggodalom érzése árasztott el, de ezek a hullámok nem tőlem eredtek: a Mislix nyugtalankodott. Az elhagyatottság és a magány oly iszonyú erővel nehezedett rám, hogy csaknem felkiáltottam. Tehát a Mislix távolról sem volt az a tisztán intellektuális, érzelmek nélküli lény, ahogy képzeltem, hanem éppúgy tudott szenvedni, mint mi. Különös módon most még félelmetesebbnek láttam, hiszen annyira hasonlít hozzánk, és mégis annyira más! Nem bírtam tovább, és megszakítottam a kapcsolatot.

— Nos? — kérdezte Assza.

— Szenved. — mondtam megrendülve.

— Vigyázz! Ébredezik!

A Mislix megmozdult. Mint legutóbb, most is lassan kúszott előbbre, egyenesen felém. Újra bekapcsoltam az erősítőt. Ez alkalommal nem a szenvedés, hanem a felém áradó gyűlölet üzenete jutott el hozzám, a korlátlan, pokoli gyülöleté. A Mislix egyre közeledett. Megragadtam a hőpisztolyt. A Mislix megtorpant, és még hevesebb gyűlöletet sugárzott, amelyet mint valami langyos és tapadós hullámot csaknem fizikailag éreztem. Ekkor én is útnak indítottam gondolataimat:

— Ó, fémtestvérem — gondoltam —, nem akarok rosszat neked. De miért van szükség arra, hogy a Hissek és te megsemmisítsétek egymást? A világ törvénye látszólag miért a gyilkolás? Miért kell, hogy az egyik faj elpusztítsa a másikat, hogy az egyik uralkodjon a másikon? Nem gyűlöllek téged, különös teremtmény. Lásd, a fegyverem visszateszem a tokjába!

Nem hittem, hogy felfogja a szavaimat. Mégis minél több gondolatot sugároztam feléje, annál erősebben éreztem, hogy csökken a gyűlölet hulláma, s mindinkább a háttérbe szorul, hogy helyet adjon a csodálkozásnak, bár a gyűlölet nem aludt ki teljesen. A Mislix még mindig mozdulatlanul állt.

Emlékezetembe idéztem azoknak a filozófusoknak a tanításait, akik azt állították — s elméletüket mintha a Hissek is igazolták volna —, hogy a matematika minden világegyetemben egyforma, tehát négyzeteket, téglalapokat, háromszögeket és köröket képzeltem el gondolatban. Viszonzásképp a csodálkozás még intenzívebb hullámát fogtam fel, majd képek árasztották el a tudatomat: a Mislix válaszolt. Sajnos, csakhamar meg kellett győződnöm, arról, hogy nyilván soha semmiféle kommunikáció nem jöhet létre közöttünk: a képek olyan elmosódottak maradtak, mint az álombeli látomások. Mintha homályos ábrákat láttam volna, egy tőlünk idegen Tér, egy több mint három dimenziós Tér számára szerkesztett alakzatokat. S amikor úgy éreztem, hogy már kezdem érzékelni a látottakat, a kusza körvonalak elenyésztek, és csupán sajnálkozás maradt bennem, hiszen már csaknem sikerült felfognom egy miénktől teljesen eltérő gondolatfoszlányt. Még egy utolsó kísérletet tettem: számokra gondoltam, de ezzel sem értem el nagyobb sikert. Cserébe teljesen közölhetetlen, érthetetlen fogalmakat kaptam, hézagokkal, kihagyásokkal megszakítva. E szünetek alatt nem fogtam fel semmit. Végül képekkel próbálkoztam, de egyetlenegyet sem találtam, amely visszhangot keltett volna benne, még egy sötétkék égbolton tündöklő csillag képe sem hatott rá. A mi felfogásunk szerinti fény fogalma nyilván idegen volt számára. Próbálkozásaimat tehát félbeszakítottam, de a balsiker miatt érzett szomorúságomból valami eljuthatott a tudatába, mert minden gyűlölet kihunyt benne, és a szorongás újabb hullámát, valamint a tehetetlenség szívtépő érzését sugározta felém. A Mislix visszakúszott a verem mélyére, anélkül hogy kibocsátott volna halálos sugárzást.

Így hát néhány, filozófus tanításával ellentétben kiderült, hogy a világmindenség egyik végétől a másikig a bánat és a rettegés mindenütt egyforma, de a kétszer kettő nem mindig négy. Volt valami tragikus abban, hogy amíg a legegyszerűbb gondolatok cseréje lehetetlennek bizonyult, addig a bonyolult érzések könnyen eljutottak egyikünktől a másikig.

Visszamentem a laboratóriumba, és bevallottam, hogy többé-kevésbé kudarcot vallottam. A Hissek nem túlságosan hatódtak meg. Az ő szemükben a Mislix az Éjszaka gyermeke volt, ennél fogva gyűlöletes lény, tehát a kísérlet pusztán tudományos szempontból érdekelte őket. Számomra a próba nem ugyanazt jelentettte, és még ma is bánkódom, mivel nem sikerült — nem azt mondom, hogy

megértenem, de valamicskét felfognom abból, ami e különös lények intelektuális lényege.

Amikor elhagytuk a szigetet, már besötétedett. Az Ella két holdja fényesen ragyogott a csillagokkal telehintett égboltozaton. Az Arzi aranyszínű, akárcsak a mi Holdunk, de az Ari baljós, vöröses színe mindig azt az érzést keltette bennem, hogy valamilyen megrontó csillag lehet. Hold- és csillagfényben szálltunk le a tágas alsó töltésen, a Bölcsek Háza mellett. A terasz túlsó végén homályosan derengett a Sinzu-űrhajó hatalmas orsóra emlékeztető, az éjszakában halványan csillogó tömege. Legnagyobb csalódásomra nem engedtek be a gyűlésterembe. Szzannal együtt kénytelenek voltunk az Idegenek Házába menni, az alsó terasz ligetei között épült szállodafélébe.

Megvacsoráztunk, majd sétálni mentünk. Utunk során az űrhajó közelébe kerültünk. Az egyik fasor fordulójában egy kis csoport Hiss állta utunkat.

— Nem lehet tovább menni — mondotta az egyik. — A Sinzuk őrzik a gépüket, és engedély nélkül senki nem mehet a közelébe. De ki van veled? — kérdezte Szzant.

— A Tizennyolcadik Univerzum Ssleil (Soleil, franciául Nap) csillagához tartozó Tserre bolygó egyik lakója, az egyetlen, aki e pillanatban nálunk tartózkodik. Aass-szal és Souilikkal érkezett. Piros a vére, és a Mislixek nem tudják megölni.

— Hogyan? Ô lenne a *Prófécia* embere? Azt mondják, hogy a Sinzuknak is piros a vére, de ők nem ismerik a Mislixeket!

— A Tserien ma ismét lent jár a kriptában a Sanssine szigeten. És látod, mégis itt van!

— Engedd meg, hogy közelebbről is megnézzelek — kérte a fiatal Hiss.

Könnyű sisakjáról halvány fény sugárzott. Láttam az övébe tűzött két kis villámszórót. Az űrhajó őrzése bizonyára nem tréfadolog. Első ízben fedeztem fel az Ellán valami fegyverre emlékeztető eszközt.

— Te hasonlítasz a Sinzukra. Amikor ma délután megérkeztek, hármat is láttam közülük. De te magasabb és súlyosabb vagy náluk, és öt ujj van a kezeden. Ó, bár már részt vehetnék én is a ksillek expedícióiban. De még csak diák vagyok…

Eszembe jutott, hogy az Ellán minden személy kétféle munkát végez. Souilik például ksilltiszt volt, s egyben archeológus.

Hosszan elnyúló, dallamos kiáltás hangzott fel a csillagos éjszakában.

— Valamelyik Sinzu őrszem — jegyezte meg a diák. — Így adnak jelt egymásnak minden fél bousikban. Most pedig kénytelen vagyok megkérni benneteket, hogy forduljatok vissza.

Visszasétáltunk az Idegenek Házába, ami valójában a fák alatt szétszórt, különálló kis pavilonokból állt. Itt szálltak meg azok, akiket

a Tanács hívatott, de túl messze laktak ahhoz, hogy mindennap hazatérhessenek. Az én szobámhoz egy fürdőszoba meg egy kis könyvtár tartozott, de túl fáradt voltam az olvasáshoz. Mivel felizgattak e különös nap viszontagságai — mindeddig a legkülönösebb napnak bizonyult, amelyet az Ellán töltöttem —, kénytelen voltam használni az álmot adó készüléket.

Nagyon korán ébredtem. A tengeri levegő éles és hűvös volt, és észrevettem, hogy ez a ház — ellentétben Souilikéval — igazi ablakokkal van ellátva, amelyek éjszakára nyitva maradtak. Hallottam a parti sziklákon megtörő hullámok zúgását és a szellő halk susogását a faágak között. Egy ideig nyitott szemmel heverésztem az ágyban, teljes szívvel élvezve az Ellán oly csendes reggel bűbájos varázsát.

És ekkor váratlanul felcsendült egy dal.

Gyakran hallottam már Hiss-zenét. Földi fül számára nem visszatetsző muzsika, de túlságosan tudományos, túlságosan intellektuális. Ez a dal azonban nem Hiss dal volt. A polinéziai dallamok mélabúja és hajlékonysága bujkált benne, de bővebben áradón, és rejtett tüze az orosz népdalokra emlékeztetett. És a hang, ez a hang, amely minden erőfeszítés nélkül, tisztán csengett mind az alacsony, mind a magas fekvésekben, szintén nem a Hissek hangja volt! Úgy áradt az ének, mint ahogy a hullámok torlódnak a tengerparton, dallamos fordulatokkal, gyors szárnyalásokkal, lassú esésekkel. Az éneklő lány túl messze volt, hogy megérthessem a nyilván nem is Hiss-nyelvű szöveget. Mégis tudtam, hogy a dal a tavaszról, a napsütötte vagy ködbe borult bolygókról, a világmindenséget kutató emberek bátorságáról, tengerről, szélről, csillagokról, szerelemről és harcról, rejtélyről és félelemről szól. A világ minden ifjúsága benne zengett!

Zakatoló szívvel, sietve felöltöztem, és kiugrottam a nyitott ablakon. Az énekszó bal felől, a tenger felől hallatszott. A facsoportok között egy part felé vézető lépcsőre bukkantam. A lépcső tövében, a tenger felé fordulva egy fiatal lány énekelt. A napfény aranyszínű glóriát vont a feje köré. Ez a lány tehát nem lehet Hiss. Az ellenfényben nem láthattam a bőre színét. Rövid, halványkék tunikát viselt.

Négyesével véve a fokokat, száguldottam lefelé a lépcsőn, éppoly izgatottan, mint diákkoromban, amikor az egyetem sarkán befordulva megpillantottam Sylvaine-t. Az utolsó lépcsőfokot elvétettem, és egyenesen a lány lába elé hemperedtem. Ô halkan felsikoltott, torkán akadt a dal, majd várátlanul kacagni kezdett. Valóban nevetséges lehettem négykézláb, homokos hajjal. A lány ekkor hirtelen abbahagyta a kacagást, és ingerült hangon megkérdezte:

— *Asna éni étoé tan?*

(Meghökkenve fordultam hátra. Az utóbbi szavakat nem Clair

mondotta, hanem Ulna, a felesége.)

— Igen — szólalt meg vontatottan Clair —, a lány Ulna volt.

3. A TÉT A VILÁGMINDENSÉG

Ulna, az Andromeda leánya

Lassan feltápászkodtam, de a szemem le nem vettem a fiatal lányról. Egy pillanatig azt hittem, hogy a Hissek újabb utazást tettek a Földre, és más földlakókat hoztak magukkal. De visszaemlékeztem az óriás űrhajóra, az Emberiségek Lépcsőjén álló szoborra, és észrevettem a keskeny kézfejet. Eszembe jutottak Souilik történetei is a Mara bolygón lakó és a Hissektől csaknem megkülönböztethetetlen Krenekről. Ha a Hisseknek léteznek eleven másai, lehetséges, hogy a földi embereknek is megvan a maguk alteregója.

A fiatal lány még mindig ott állt előttem. Egy ideig szinte megnémultam.

— *Asna éni étoé tan, sanan tar téoé sen Telm!* — szólalt meg ismét haragosan.

Hangja továbbra is éneklő, dallamos maradt. Franciául válaszoltam.

— Bocsásson meg, kisasszony, hogy ilyen váratlanul érkeztem a lába elé!

Csak utána kaptam észbe, hogy ezek a szavak nyilván éppolyan érthetetlenek számára, mint nekem az ő kérdése. Ekkor egyenesen a szemébe néztem, és megpróbáltam «átadni» neki a gondolataimat. Hiába. Most már bizalmatlanul nézett rám, kezét az öve egyik csatjára helyezte.

Most Hiss-nyelven próbálkoztam, remélve, hogy ezt talán megérti.

— Bocsásson meg a zavarásért — mondtam. Felismerte a nyelvet, és válaszolt is, épp olyan rossz hangsúlyozással, mint én az első napokban.

— *Ssin tséhé h'on?* Kicsoda ön?

A mondat helyesen így hangzott volna: *Sssin tséhé hion.* Így a kérdés valójában azt jelentette: «Milyen a hold?»

— Ma este elsőnek az Ari fog felragyogni — válaszoltam nevetve. A lány megértette tévedését, és szintén elnevette magát. Néhány percig nagy egyetértésben gyötrődtünk a Hiss-nyelv útvesztőiben, meglehetősen eredménytelenül. Végül a lépcsőre mutatott, és együtt mentünk fel a fákkal beültetett töltésre. Amikor felértünk, három dallamos füttyentést hallottam: Souilik szokásos jelzését. Csakhamar felbukkant a barátom, nyomában Essine-nel.

— Látom, hogy már megtaláltad a kapcsolatot a Sinzukkal — jegyezte meg Souilik.

— Kapcsolat! Ez csak afféle szóbeszéd! Ti mit csináltok, ha egy olyan bolygóra találtok, amelynek lakói nem «veszik» a gondolataitokat, s akiknek nyelvét természetesen nem ismeritek?

— Ez kellemetlen, főképp ha a bolygó lakói olyan bájosak, mint

amilyennek ezt a Sinzulányt látod — mosolygott Essine. — De nyugodj meg. Hamarosan meg fogjátok érteni egymást.

— Igen, ez a probléma már régen megoldódott — tette hozzá Souilik. — Csak ne hencegj: valójában mi vagyunk azok, akik felfogjuk és átadjuk a gondolatokat! A te bolygódon a hozzád hasonlókkal csakis a beszélt nyelven tudsz érintkezni. Nálunk a kisgyerekekkel ugyanez a helyzet. Tanulniuk kell. Te is tanulni fogsz, és ez a fiatal lány is azt teszi. Addig pedig elegendő lesz számodra egy könnyű gondolaterősítő sisak. De van valami, ami ennél is fontosabb: ma éjszaka még a tiédnél is távolabbi univerzumból érkeztem vissza. Tehát ha eljön az ideje, visszatérhetsz a bolygódra. Kapcsolatot teremtettem egy másik emberiséggel. A Nagy Világmindenségnek abban a zugában, ahonnan te jöttél, úgy tűnik, minden lénynek piros a vére: a Sinzuknak, nektek, Tserieneknek és a Zomboknak is, akiket most fedeztem fel.

— Ôk milyenek? Hoztál közülük egyet?

Souilik félszemét behunyva sandított felém.

— Kicsit hasonlítanak rád. Körülbelül kétszer nagyobbak nálad. De még teljesen vadak, a pattintott köveket sem ismerik. Felesleges, sőt veszélyes lett volna idehozni közülük akár egyet is. Talán majd kétszázezer vagy háromszázezer év múlva…

Már az Emberiségek Lépcsőjének közelében jártunk. A lépcsősor tetején robotokkal körülvéve néhány Hiss ügyködött.

— Mi az ördögöt csinálnak ott fent a honfitársaid? — kérdeztem Souilikot.

Hiss-nyelven a «mi az ördögöt» kifejezés pontos megfelelője a *«tei mislix»*.

— Valóban Mislixekről van szó — nevetett. Majd meglátod.

És a fiatal Sinzu-lány szemébe nézve, «közölt» vele valamit, amit természetesen, nem tudtam megérteni. A Hissek a gondolatátvitel révén akár egy tömeg kellős közepén is folytathatnak magánbeszélgetést. Mindenesetre valami tréfás megjegyzés lehetett, mert a fiatal luny elmosolyodott.

Felsiettünk a lépcsőn. Odafent a Hissek csoportja már szétszéledt. Jobb felől egy újabb szobor emelkedett. Hüledezve ismertem önmagamra. Nagyon élethűen, igen előnyös pózban mintáztak meg, s a lábam előtt egy Mislix hevert!

— A Mislixszel történt találkozásaidat regisztrálták — magyarázta Essine. — És Ssilb, a legjobb Hiss-szobrász, azonnal megbízást kapott a szobor elkészítésére: Ismerte a pontos méreteidet: Ezeket még a Bölcsek Házában vették fel rólad, amikor megvizsgáltak. E méretekkel és néhány domború fényképpel a munka gyerekjáték volt Ssilb számára. Jónak találod a szobrot?

— Figyelemreméltó — feleltem őszintén. — De zavarni fog, ha

mindennap el kell mennem saját magam előtt.

Souilik és a Sinzu-lány már egy ideje élénk beszélgetést folytatott, és a Hiss arcán láttam, hogy valami nem tetszik neki. Ezután néhány mondatot váltott Essine-nel, túl gyorsan ahhoz, hogy megérthessem. De mintha a «sértés» szó is előfordult volna bennük. A fiatal Sinzulány ekkor már lefelé haladt a lépcsőn, hogy elébe menjen felfelé igyekvő fajtestvéreinek, egy tíz-tizenkét személyből álló Sinzu-csoportnak.

Souilik gondterhelt képet vágott.

— Gyorsan meg kell keresnünk Asszát, sőt ha lehet, Azzlemet is.

— Mi történt?

— Nem súlyos. Legalábbis remélem, hogy nem az. De a Sinzuk roppant gőgösek, és talán helytelenül jártunk el, amikor a lépcsőn bal oldalra tettük a szobrukat!

Azonnal bejutottunk Azzlem dolgozószóbájába. Assza is ott volt, továbbá egy fiatal Hiss, Azzlem fia, Asserok, aki most tért vissza a Sinzuk univerzumából.

— A helyzet veszélyes — jelentette ki Souilik csaknem goromba hangon. — Távollétem alatt a Sanssine szigeten a Tserien lent járt a kriptában, és legyőzte a Mislixet!

— Igen, de miért baj ez? — kérdezte Assza. — Ezért én vállaltam a felelősséget, a Tanáccsal egyetértésben.

Nos, Ulna, a Sinzu-lány szerint azt ígérték a Sinzuknak, hogy ők lesznek az első piros vérű lények, akik szembeszállnak a Mislixszel. Ha olyan rátartiak, amilyennek látszanak, lehetséges, hogy megsértődnek!

— Az űrhajójuk fel van fegyverezve — szólt közbe Asserok. — És ismerik az ahunt!

— A mi bolygónkon mi vagyunk az urak, Asserok — jelentette ki az apja. — Amikor a Sinzuk első ízben jártak nálunk, nem akartak szembeszállni a Mislixszel. Azt hozták fel ürügyül, hogy előbb fel kell készülniük a találkozásra. A Tserien elszántabb volt nálunk. Mindez az ő hibájuk. Végül is az Ígéret ránk vonatkozik, nem pedig a Sinzukra! Nem utasíthatunk vissza semmiféle segítséget, de az irányítást fenn kell tartanunk a magunk számára! És ha a Sinzuknak fegyvereik vannak, mi sem vagyunk fegyvertelenek!

Megnyomott egy gombot az íróasztalán. Az egyik fali képernyő megvilágosodott, és megjelent rajta az Emberiségek Lépcsője. Négy Sinzu vitatkozott a szobrom előtt, s közöttük volt Ulna. A többiek futólépésben igyekeztek az űrhajójuk felé.

Azzlem ekkor olyan szavakat ejtett ki, amilyenek évszázadok óta nem hangzottak el az Ellán.

— Első számú riadókészültség! — mondotta egy mikrofon fölé hajolva. — A Tizenkilencek azonnal gyülekezzenek! Teljes felszállási tilalom minden idegen repülő gépezetnek.

A körülírás hallatán elmosolyodtam, mivel az Ellán az egyetlen

idegen gépezet az űrhajó volt.

— Majd meglátjuk, hogyan tudják elkerülni az intenzív gravitációs mezőket — jegyezte meg.

A Sinzuk beléptek a Bölcsek Házába.

— Menjünk, és fogadjuk őket — mondta Azzlem. — Ti is gyertek, Souilik és Essine, mivel a fiammal együtt csak ti vagytok itt azon Hissek közül, akik túljutottak a Tizenhatodik Univerzumon.

Abba a terembe mentünk, ahol először álltam a Bölcsek Tanácsa előtt. A terem végében fesztelenül helyet foglaltam Essine és Souilik között. Bevonult a szűkebb Tanács: a Tizenkilencek. Bevezették a Sinzukat.

Négyen voltak: három férfi és a fiatal lány: valamennyien szépek, szőkék, karcsúak és inkább magas termetűek. A Földön svédeknek nézték volna őket. Rideg, tartózkodó arckifejezéssel helyezték fejükre a gondolaterősítő sisakot.

A legidősebb Azzlem felé fordulva beszélni kezdett: azért hívatták ide őket távoli bolygójukról, hogy szembeszálljanak a hírhedt Mislixszel. Sietve jöttek, és magukkal hozták a tudósaik által feltalált leghatékonyabb fegyvereket. Most pedig azt kell hallaniuk, hogy egy félig vad bolygóról érkezett alsóbbrendű lény már legyőzte ezeket a félelmetes ellenfeleket. Ezzel megsértették az ő Arbor bolygójukat, tehát azonnal visszafordulnak, és soha többé nem jönnek az Ellára, hacsak a Shémonok az elszenvedett sértést nem találják túl súlyosnak ahhoz, hogy el lehessen feledni. Ebben az esetben… Végül a Sinzu azt követelte, hogy a Hissek kérjenek bocsánatot, és haladéktalanul rombolják le azt a szobrot, amelyet a Sinzuk szobrával egy szintre helyeztek.

E kirohanás alatt mindvégig a Bölcseket figyeltem. Arcukon egy vonás sem rezzent. A helytelenítésnek a legcsekélyebb jelét sem fedeztem fel rajtuk. A mellettem ülő Souilik viszont szünet nélkül dörmögött hegyes fogai között.

Azzlem higgadtan válaszolt:

— Ti, Sinzuk, furcsa emberek vagytok. Mi soha nem tettünk olyan ígéretet, hogy ti lesztek az első piros vérű lények, akik szembe szállhatnak a Mislixekkel. Abban a korban nem is tudtuk, hogy léteznek más, piros vérű emberiségek. És még most sem tudjuk, hogy valamennyi piros vérű emberiség képes-e ellenállni a Mislix-sugárzásának. Az elsőségnek egyébként sem tulajdonítunk fontosságot. Ez a fajta mentalitás már nagyon rég eltűnt az Elláról, az utolsó hadvezérrel és az utolsó politikussal együtt. S úgy látom, hogy ti sem értitek meg, hogy a világmindenség valamennyi emberisége sem lesz túl sok a Mislix legyőzéséhez. Pillanatnyilag mi vagyunk az egyetlenek vagy csaknem az egyetlenek —, akik harcolnak ellenük, és ebben a küzdelemben minden esztendőben több mint százezer Hisst veszítünk.

A Tserien elég bátor volt, hogy minden előkészület nélkül szembeszálljon a Mislixszel. Tehát rendjénvaló, ha a szobra ott van, ahová helyeztük. Ti is tegyétek meg azt, mit ő tett, s mi készséggel elhelyezünk egy, sőt két vagy három Mislixet is a Sinzuk szobra elé!

E szellemes megjegyzés hallatán fojtott nevetés hullámzott végig a gyülekezeten. Azzlem folytatta:

— A ti segítségetek minden bizonnyal hasznos, de nem nélkülözhetetlen. A Tserienekben megvan a szükséges ellenállás. A mi technikánk elsőrendű, és az övék, noha primitív, valószínűleg szintén nem megvetendő. A világmindenségben sok kék vagy zöld vérű emberiség létezik: az ő fegyvereik ugyancsak nagy erejűek. És senki nem tudhatja, hogy a következő alkalommal hol csapnak le a Mislixek. Tán most éppen a ti galaktikátok felé vezető úton vannak. Kérlek benneteket, tegyétek félre az ostoba büszkeséget, ami oly meglepő egy olyan fejlett emberiségnél, mint a tiétek. Felkérlek benneteket: lépjetek be a Nagy Szövetségbe, az Emberlakta Világok Ligájába! A mi egyetlen ellenségünk a Mislix! Minden emberiséget fenyeget, akár kék, akár zöld vagy piros a vére. Még ha érzéketlenek is vagytok a sugárzására, nem élhettek egy kialudt nap közelében! Gondolkozzatok, és baráti szavakkal, ne pedig daccal térjetek vissza hozzánk. Ez a bolygó az Ella, nem pedig az Arbor: itt mi vagyunk az urak. Ma este ismét fogadunk benneteket.

A Sinzu válaszolni akart.

— Nem. Felesleges. Gondolkozzatok. Az esti viszontlátásra.

A Tizenkilencek lassan ballagtak kifelé. Magunkra maradtunk: Souilik, Essine meg én — s velünk szemben a Sinzuk.

Úgy tűnt, mintha csak most vették volna észre személyemet. A három férfi fenyegetően indult felém. A legidősebbet a fiatal lány hasztalan próbálta visszatartani.

Felálltam. Souilik megmarkolta az övébe tűzött kis villámszóró nyelét. Mint valamennyi ksill-parancsnoknak, neki is jogában állt a fegyver viselése. Mozdulata nem kerülte el a Sinzuk figyelmét. Mind a hárman megálltak.

— Azt hittem — kezdte egyikük —, hogy a Hissek, a bölcs Hissek már évszázadokkal ezelőtt lemondtak a háborúról…

— A háborúról igen, de a vendégeink megvédéséről nem — vágott vissza Souilik. — Ha a szándékaitok tiszták, mire valók azok a fegyverek a tunikátok alatt? Azt hiszitek, hogy nem tudjuk kimutatni a fémet a szövet alatt?

A helyzet mind feszültebbé vált. Egyfelől Essine és én, másfelől Ulna és a legidősebb Sinzu igyekezett közbelépni. De Souilikot már elöntötte a Hissek rettentő hideg dühe, a Sinzukat pedig mintha valami érthetetlen gőg szállta volna meg. Szemmel láthatóan belénk akartak kötni.

Mint egy deus ex machina bukkant fel az őrség egyik tisztje. Négy másik Hiss kísérte.

— A Tizenkilencek Tanácsa kéri Sinzu vendégeit, szíveskedjenek visszatérni szállásukra. Továbbá emlékezteti őket, hogy a szolgálatos tiszteken kívül senki más nem viselhet fegyvert az Ellán.

A tiszt egy nagy teljesítményű gondolaterősítő sisakot viselt. Így az elhangzott mondat olyan élesen és ridegen visszhangzott a fejemben, akár egy ultimátum. A Sinzuk is nyilván így értelmezték, mert elsápadtak, és kivonultak a teremből. Ulna visszafordult, és hosszasan nézett ránk.

— A Tserient viszont a társaival együtt várja Azzlem — folytatta a tiszt.

Azzlem, Assza és Asserok között heves vita folyt, amikor beléptünk a dolgozószobába.

— Nincs szükségünk rájuk — jelentette ki Assza. — Elegendők lesznek a Tserienek.

A Sinzuk éppen olyan erősek, mint mi — vágott közbe Asserok. Higgyetek nekem, én láttam a bolygójukat, az Arbort. Többen lakják, mint amennyien mi valaha is leszünk a Három Világban. És ott vannak a szolgáik, a Telmek is…

Asserok hirtelen elhallgatott, mintha valamiféle sugallat szállta volna meg.

— Most már mindent értek! — kiáltotta. — A Sinzuk Telmnek vélték a Tserient! Mert éppen olyan barna és erős, mint a Telmek!

Az Arbor bolygón — magyarázta nekünk — nemcsak egyfajta emberiség él, mint a Földön vagy az Ellán, hanem kettő: a szőke, — karcsú Sinzuk, valamint a barna, nehézkes Telmek. A történelem előtti időkben az Arboron, akárcsak nálunk, az emberi fajnak több változata létezett. De amíg a Földön csak egyetlen faj maradt fenn megsemmisítve vagy magába olvasztva a többiekét, addig az Arboron két különböző ág fejlődött ki az egymástól igen távol eső kontinenseken. Amikor a Sinzuk felfedezték a Telm-kontinenst, már túl civilizáltak voltak ahhoz, hogy végezzenek velük. Úgy képzeld ezt, mintha Amerikát a neandervölgyi ősemberek leszármazottjai népesítették volna be. Mi bizonyára kiirtottuk volna őket. A humanistább vagy realistább Sinzuk viszont, mint a felsőbbrendű faj képviselői, rabszolgaságba vetették a Telmeket. Életkörülményeik lassanként megjavultak, de a jelenlegi társadalomban még csupán alacsonyabb rendű feladatokat végeznek, amire őszintén szólva, leleményességük teljes hiánya jelölte ki őket. Nem bánnak velük rosszul, de soha semmiféle keveredés nem fordult elő a Sinzuk és a Telmek között, mivel két túlságosan eltérő fajtáról van szó. A Sinzuk arisztokrata típusú társadalmi szervezete, a Telmek fél-rabszolgaságán alapulva, kissé a régi Japán társadalmi szervezetére hasonlít.

Kétségtelen, hogy erős testalkatom, a bőröm meg a hajam színe miatt némileg hasonlítok egy Telmre. Hogy jobban megértsd a Sinzuk magatartását, képzelj el egy hatalmas sogunt, akit felkérnek, hogy vívjon meg egy rettentő ellenséggel, s akit érkezésekor azzal fogadnak, hogy feleslegesen fáradt, mivel egy csimpánz már elvégezte a feladatot!

Asserok magyarázata közben a két Bölcs arca fokozatosan felderült. Lehetővé vált, hogy némi diplomáciával lecsillapítsák a Sinzukat, bebizonyítva nekik, hogy bőröm és hajam színe ellenére sem vagyok Telm. Asserok magára vállalta az ügyet, és elindult a Sinzukhoz, akik hamarosan üzentek értem.

Souilik kísért el az űrhajóig. Mielőtt megpillantottuk volna a Sinzu-őrszemeket, elbúcsúzott tőlem, és mindenáron rám akarta tukmálni az egyik villámszóróját. Megköszöntem, de visszautasítottam. Meg voltam győződve, hogy semmiféle veszély nem fenyeget. A bejárati nyílásnál várakozó Sinzu intett, hogy kövessem. A több mint 180 méter hosszú, hatalmas űrhajóban véget nem érő folyosók labirintusát kellett végigjárnom, amíg eljutottam abba a terembe, ahol Asserok társaságában öt Sinzu várt rám, mind az ötnek gondolaterősítő sisak volt a fején. Kissé távolabb a sisak alól kiomló hosszú szőke hajával Ulna állt a fal mellett.

Alighogy beléptem, a legidősebb Sinzu megkezdte a «gondolatközvetítést»:

— Ez a Hiss azt állítja, hogy te nem Telm vagy, hanem egy fekete Sinzu. Majd meglátjuk. Beszélj nekünk a bolygódról.

Ráérősen előbbre húztam egy fémszéket, helyet foglaltam rajta, keresztbe vetettem a lábam, és csak akkor szólaltam meg:

— Jóllehet számomra épp olyan sértő, hogy felsőbbrendű állatnak tartanak, mint amilyen sértő a ti számotokra, hogy egy Telm megelőzött benneteket, a Hissekre való tekintettel mégis válaszolok nektek. Tudjátok meg, hogy az én bolygómon csak egyetlen faj létezik, s az emberek között akadnak olyan szőkék, mint a Sinzuk, és olyan barnák, mint amilyen én vagyok. Azonkívül vannak — méghozzá igen sokan — fekete vagy sárga bőrű emberek is. Sokáig vitatkoztunk azon, hogy melyik a felsőbbrendű faj, és megegyeztünk, hogy ilyen nincs. Utolsó alkalommal háborút kellett viselnünk bizonyos földlakók ellen, akik azt állították, hogy ők a felsőbbrendű faj képviselői. Állítólagos felsőbbrendűségük ellenére legyőztük őket.

Több mint egy óra hosszat «közvetítettem», miközben nagy vonásokban felvázoltam civilizációnkat, társadalmi szervezetünket, ismertettem tudományos eredményeinket és művészeti irányzatainkat. A Sinzuk tudományos téren természetesen mérföldekkel megelőztek bennünket: némely tekintetben még a Hisseket is felülmúlják. De látszólag nagy hatással volt rájuk, hogy a nukleáris energiát

felhasználják a Földön, mivel ez náluk is viszonylag újkeletű vívmány.

Gondosan felépített kérdéssorazatokat intéztek hozzám. Végső következtetésük az volt, hogy fizikai megjelenésem ellenére sem lehetek Telm. Ettől kezdve magatartásuk teljesen megváltozott. Éppolyan barátságosak lettek, mint amilyen dölyfösek voltak azelőtt. Ulna arca sugárzott az örömtől. Ô volt az egyetlen, aki az első perctől a pártomat fogta, és a védelmemre kelt. Asserok megbeszélte Hélonnal, az öreg Sinzuval, akiről kiderült, hogy Ulna apja és az expedíció parancsnoka, hogy még aznap este összeülnek tanácskozni a Tizenkilencekkel.

Amikor elhagytuk az űrhajót, Ulna és fivére, Akéion elkísért bennünket. Souilik és Essine már várt rám. Asserok elment, hogy értesítse Azzlemet, s így öten maradtunk: két Hiss, két Sinzu és én, a Tserien.

Nagyon jókedvűek voltunk. A háború veszélye végképp elmúlt. Souilik félrevont, és bizalmasan elárulta, hogy száz ksill állt készenlétben az űrhajó megsemmisítésére, ha a dolgok netán rosszra fordultak volna. Mind az öten letelepedtünk a tengerpartra vezető lépcsőre. A bolygóinkról faggattuk egymást, és meg kellett ígérnem, hogy a Mislixek legyőzése után, mielőtt visszatérnék a Földre, mindenképpen meglátogatom az Arbort. Úgy beszéltünk a Mislix felett aratott győzelemről, mint valami egyszerű, magától értetődő eseményről. Valójában, mire e győzelem megvalósul, mi már réges-rég por és hamu leszünk, mert a harc minden bizonnyal évezredekig fog tartani.

Ulna és Akéion mindent tudni akart a Mislixről. Elhatározták, hogy szembeszállnak vele, mert tudni akarták, hogy a Sinzuk is éppolyan ellenállóak-e a sugárzásával szemben, mint én. Megbeszéltük, hogy lemegyek velük a verembe.

A korábbi megegyezés értelmében még aznap este lezajlott a második tanácskozás a Sinzuk és a Tizenkilencek között. A szövetséget véglegesen megkötötték, bármi is lesz az eredménye a Sanssine szigeten két nap múlva végrehajtandó kísérletnek. A Bölcsek és a Sinzuk közötti összekötő szolgálattal Asszát és Souilikot bízták meg. Az utóbbit sikeres kutatásai jutalmául mint neofitát nemrég választották be a Bölcsek Tanácsába. Assza és Souilik kérésére Essine-t és engem neveztek ki munkatársuknak. Sinzu részről Hélon a fiát meg a lányát, Akéiont és Ulnát, valamint egy fiatal fizikust, Etohant jelölte ki az összekötői feladatra.

A Hiss-küldöttségben természetesen csak konzultatív szerepem volt. Még azt sem állíthattam, hogy a Földet képviselem, mivel úgyszólván elraboltak onnan — nem mondanám, hogy akaratom ellenére, de mindenképp váratlanul. Mégis boldoggá tett a kinevezés, mert közelebb kerültem Souilikhoz és Essine-hez, akiket nagyon

megkedveltem, Asszához, akivel rokonszenveztem, továbbá a Sinzukhoz, akik nagyon érdekeltek. Ez akkor még csak puszta kíváncsiság volt részemről.

Negyedik látogatásomat a kriptába csak azért mesélem el részletesebben, mert kis híján csaknem az életembe került. Azonkívül a Sinzuk csak ettől kezdve tekintettek egy felsőbbrendű fajhoz tartozó emberi lénynek. Ulna és fivére kivételével mindeddig titkos ellenszenvvel viseltettek irántam. A magam részéről ezért kissé haragudtam is rájuk, mert az űrhajón alkalmam nyílt találkozni néhány Telmmel, és biztosíthatlak, hogy a termetükön és hajuk színén kívül aligha hasonlítanak rám. Sokkal inkább emlékeztettek egy gorilla meg egy ausztrál bennszülött feltételezett kereszteződéséből származó lényre.

Ez alkalommal az űrhajó fedélzetén mentünk a Sanssine szigetre. A hatalmas gépet csaknem olyan könnyedén lehetett irányítani, mint a ksillt. A vezérlőterembe nem engedtek belépni. A Tizenkilencek Tanácsának tagjait Souilik szállította az egyik legnagyobb méretű ksillén.

Mivel a szigeten akkora gépek számára nem volt megfelelő leszálló terep, a tengerre ereszkedtünk le, és az utasokat csónakokkal szállították a partra. Először és utoljára vettem igénybe az Ellán ezt a szállítási eszközt.

Elsőnek én mentem be a kriptába. Megbeszéltük, hogy néhány másodperccel később jön utánam Akéion, Ulna és egy fiatal Hiss, akinek elfelejtettem a nevét: ő volt a kísérleti alany. A fejemen az előző alkalommal használt gondolaterősítő sisakot viseltem.

Amíg egyedül tartózkodtam a veremben, a Mislix nem sokat törődött velem. Kétségtelenül felismert, és tudta, hogy minden sugárzás hiábavaló lenne. Semmiféle gyűlölethullámot nem árasztott, csak valami tétova kíváncsiságot éreztem benne. Egyébként meg se moccant.

Kisvártatva tíz-tizenkét robot kíséretében beléptek a többiek. Előzőleg megkérdeztem Asszát, hogy miért nem a taszító zónák segítségével védenek bennünket, de kiderült, hogy ezeket az övezeteket zárt közegben csak akkor lehet létrehozni, ha a levegőt előzőleg kellőképp felmelegítik, márpedig a meleg elpuszította volna a Mislixet. Egyedül csak nálam volt «hideghő» pisztoly.

Alighogy társaim felbukkantak az átjáró nyílásában, a Mislix máris támadásba lendült, s a talaj szintjén kúszva feléjük, teljes erővel sugárzott. A kifelé menekülő Hiss útközben összeesett. A Sinzuk éppolyan ellenállók voltak a sugárzással szemben, mint én, de ahelyett hogy azonnal visszavonultak volna, felém siettek, és eltakarták előlem a Mislixet. Ez utóbbi nem vesztegette az időt, és néhány másodperc alatt valóságos mészárlást rendezett a robotok között. Amikor végre

lőni tudtam, már csak egy automata volt működőképes. A Mislix ekkor nehézkesen megindult az átjáró alagútja felé, bekúszott a nyíláson, és így elzárta a kifelé vezető utat. Ily módon a Mislix foglyai lettünk.

Egy pillanatra sem vesztettem el a fejem, mert tudtam hogy szükség esetén a Hissek félelmetes eszközeikkel azonnal a segítségünkre sietnek. De aggódtam az eszméletlen Hiss miatt, ugyanis a Mislix szüntelenül sugárzott, és minden eltelt másodperc csökkentette életben maradásának lehetőségét. A mikrofonon át jeleztem, hogy megkísérlem az alagút felszabadítását, majd intettem a Sinzuknak, hogy húzódjanak félre, és kezemben a pisztollyal egyenesen a, Mislix felé irányítottam lépteimet.

A fémszörny halványan csillogott az átjáró félhomályában. Minden izmomat megfeszítettem, hogy ha kell, félre ugorhassak, majd elsütöttem a pisztolyt. A Mislix hátrált. Ismét lőttem. A Mislix tovább hátrált, és behatolt a henger alakú előtérbe. Oda is követtem, és ez csaknem a vesztemet okozta. Nekem rontott, és a szűk helyen csak nehezen tudtam elkerülni rohamát. Szerencsére, a bekapcsolt gondolaterősítő sisak révén mindig megéreztem a Mislix felől áradó ellenséges érzelmek fokozódását, ami a közelgő támadást jelezte. Ez a különös, bikaviadalra emlékeztető párharc jó öt percig tartott. A Mislix végül visszasiklott az alagútba. Utána vetettem magam.

Sajnos, beleütköztem az eszméletlen Hisst cipelő, kifelé tartó robotba, s ezzel mintegy tíz másodpercnyi időt vesztettem. E rövid késedelem csaknem a Sinzuk életébe került. Mire bejutottam a kriptába, a Mislixet már csak néhány méter választotta el a falhoz tapadó Ulnától és Akéiontól, aki védelmezően a húga elé állt. A Mislix már készülődött, hogy rájuk rontva összezúzza őket, amikor egymás után hat lövést adtam le. A szörnyeteg ekkor felém fordult és támadott. Mintha vakító, forró fény árasztotta volna el a kriptát. Erős ütést éreztem, majd áthatolhatatlan sötétség borult rám. Most át kell ugornom harminc napot, ugyanis harminc napig fogalmam sem volt arról, hogy mi történt velem és körülöttem. A Mislixszel való összeütközés következtében tíz csontom eltört, és testemnek csaknem a fele megfagyott, mert az űrruhám több helyen kiszakadt.

Fémfalakkal körülvett, ismeretlen helyiségben, ágyban fekve tértem magamhoz. A hátamon feküdtem, s fölöttem egy nagy, négyszögletes tölcsérféléből halk és állandó zümmögés közepette lilás fény sugárzott rám. Nagyon gyenge voltam, de semmiféle fájdalmat nem éreztem. Amikor mozdulni próbáltam, észrevettem, hogy végtagjaim homorú sínek közé vannak szorítva. Hiss nyelven kiáltozni kezdtem.

Egy ismeretlen Sinzu jelent meg az ajtóban. Fehér haja olyan fakó volt, mint nálunk az öregembereké, nem pedig platinásan csillogó, mint a Hisseké. A Sinzu fölém hajolt, szemügyre vett valamit, amit én

nem láthattam, rám mosolygott, majd néhány érthetetlen szót mormolt. A zümmögés hangja megváltozott, a tölcsérből áradó fény határozottan lila színűvé vált. Tagjaimban folyamatos zsibongást éreztem, és az erőm mintha lassan visszatért volna. Az ismeretlen ezután magamra hagyott. Nem volt nehéz kitalálni, hogy mi történt velem: bizonyára súlyosan megsebesültem, és egy Sinzu-kórházban vagyok, valószínűleg az űrhajó fedélzetén.

Kellemes félálomba merültem. Egy idő után, amelynek tartalmát képtelen voltam megállapítani, ismét megjelent a Sinzu, ez alkalommal Szzannal együtt. A Hiss elmondta, hogy a Mislix épp hogy csak megérintett, mivel a forró fény hatására — amely az összeütközés után nem pedig előtte lobbant fel, mint hittem — harcképtelenné vált. Ulna és fivére szánalmas állapotban vonszolt ki a kriptából.

Amikor átszállítottak az űrhajóra, csak épp hogy éltem. Mindenáron a Sinzuk akartak ápolni, elsősorban azért, mert orvosi szempontból nem voltam szállítható állapotban. Aztán mindent összevetve, végül is megmentettem parancsnokuk fiát és lányát. Egyébként is úgy találták, hogy fiziológiailag közelebb állok hozzájuk, mint a Hissekhez. Hogy ez mennyire így van, kimutatta egy sürgősen elvégzett szövetélettani vizsgálat. Közben olyan készülékek segítségével tartottak mesterségesen életben, amelyek még az Ellán látott műszereket is felülmúlták. Kiderült, hagy éppen olyan protoplazmával rendelkezem, mint a Sinzuk, ezért habozás nélkül egész sor hetero-transzplantációs műtétet hajtottak végre rajtam. A földiekkel ellentétben a Sinzu-orvosok a hetero-transzplantáció tudományának valóságos mesterei voltak. Mindig volt tartalékban «élő» nyersanyaguk, ha szabad így kifejezni magam. Valójában azonkívül, hogy négy ujjuk van — amely jellegzetesség a mi fajtánkkal való kereszteződés során recesszív lenne —, kevésbé különböznek tőlünk, európaiaktól, mint például a kínaiak.

Röviden, hála a Sinzuk nagy orvosának, Vincédomnak, életben maradtam, anélkül hogy megrokkantam volna. De igazságtalan lennék, ha megfeledkeznék Szzanról, akit meglehetősen sok földi orvostudományra megtanítottam, s ezért hasznos tanácsokat tudott adni Vincédomnak, vagy Ulnáról, akinek napokon át kellett ügyelnie az általa feltalált, bámulatosan működő, mesterséges szívre.

Attól kezdve, hogy eszméletemet visszanyertem, rohamosan gyógyultam. Három nappal később már felkelhettem. A gondolaterősítő sisak segítségével hosszú beszélgetéseket folytattam Ulnával, s hozzákezdtem a Sinzu-nyelv tanulásához. Így aztán sok mindent megtudtam az Arbor bolygóról és a Sinzu-emberekről.

A tudomány terén igen fejlett Sinzuknak őseiktől örökölt, különös társadalmi szervezetük van. Valaha minden Sinzu nemes volt. Senki nem végzett fizikai munkát, ezt a Telmek alsóbbrendű fajtájára bízták.

Életüket a művészetnek, utazásoknak és a háborúskodásnak szentelték. A háborúk körülbelül hét évszázada végképp megszűntek az Arboron, és helyébe a tudományos kutatás, valamint a Tér felkutatása lépett. Különös véletlen, hogy a Földet éppen a Hissek fedezték fel és nem a Sinzuk, jóllehet a Sinzuk galaktikája, amint erről később meggyőződtünk, nem egyéb, mint közeli szomszédunk, az Andromeda köd. Őszintén szólva, a Sinzuk esélye, hogy a mi galaktikánk csillagmillióinak közepén rábukkanjanak a naprendszerünkre, semmiképp sem volt kisebb.

Az Arboron ma csaknem kétmilliárd Sinzu él, és galaktikájuk különböző bolygóin még további háromszázötven millió. Társadalmi szervezetük roppant arisztokratikus maradt. Hélon egy shémonnak, vagyis egy hercegnek megfelelő rangot viselő nagyúrnak a fivére. Az Arboron csak négy shémon van, az utolsó Sinzu királyoktól származó négy család feje. Politikai szervezetük gúlaszerűen épül fel: a csúcson helyezkedik el a négy shémon: ez a rang félig örökölhető, mivel az új shémont mindig ugyanabból a családból választják, de nem feltétlenül az előbbi shémon fiát. Ulna majd pontosabban elmagyarázza e bonyolult társadalmat.

Egy héttel azután, hogy magamhoz tértem, Vincédom megengedte, hogy elhagyjam a betegszobát. Souilik és Ulna társaságában boldogan léptem ki az űrhajóból a szabad levegőre. Lassan felballagtunk az Emberiség Lépcsőjén, és láttam, hogy a Sinzu-szobrot valóban kiegészítették egy legyőzött Mislix képmásával. Souilik állandóan parányi óráját nézegette, és titokban mintha nevetgélt volna, de Ulna is rejtélyesen mosolygott. Amikor elfáradtam, vissza akartam fordulni, de sietve lebeszéltek erről, mondván, hogy a friss levegő elősegíti a gyógyulásom. Leültünk egy kőpadra, és a tengert bámultuk. Az arra járó Assza is helyet foglalt mellettünk néhány percre. Mindenféléről beszélgettünk, végül Assza felállt, és elindult az űrhajó irányába. Egy bousik múltán Souilik ismét az órájára pillantott, s miközben zöld arcán huncut ráncok futottak össze, megszólalt: «Most már visszamehetünk.»

Az űrhajó nyílásához vezető lépcső tetején a két fegyveres Sinzu-őr, vigyázzba vágva magát, tisztelgett előttem. Csodálkoztam, mert a Sinzuk mindeddig csak parancsnokaikat vagy a Tizenkilencek Tanácsának tagjait üdvözölték ilyen szertartásosan. Ulna és Souilik észrevétlenül eltűnt mellőlem, és egyedül maradtam a folyosón. Hamarosan megjelent Akéion: pompás bíborvörös tunikát viselt, vállára hasonló színű köntös borult, homlokát keskeny platina pánt övezte.

— Gyere — mondotta Hiss nyelven. — Ünnepséget rendeznek a tiszteletedre, tehát fel kell venned az ünnepi ruhádat.

Bevonszolt az egyik fülkébe, ahol segítségével magamra öltöttem

a Sinzu-díszegyenruhát, amely hosszú fehér tunikából és fehér köntösből állt, s e sok fehérség közepette még a szokásosnál is feketébbnek tűntem. Homlokomat aranypánt díszítette.

Akéion az űrhajó orrába, az irányítóterem mögötti hosszú, keskeny terembe kísért. A helyiség végében felállított emelvényen ült Hélon és Ulna. Hélón bársonypiros, Ulna halványzöld tunikát viselt. Az űrhajó feketébe öltözött vezérkara, valamint szürke egyenruhás személyzete a falak mentén sorakozott fel. A hosszan leomló, bőven redőzött leplek tömege között az emelvényen jobb felől ülő Assza és a bal felől ülő Souilik testhez tapadó trikója szinte szemérmetlennek tűnt.

Elhűlve álltam az emelvény előtti üres térségen. A teremben mélységes csend uralkodott. Akéion mereven állt mögöttem.

Hélon lassan felemelkedett székéről, és megszólalt:

— Ki az, aki megjelent az Úr-Shémon előtt?

Akéion válaszolt helyettem:

— Egy szabad és nemes Sinzu.

— Miféle hőstett ád jogot neki a fehér tunikára?

— Megmentette az Úr-Shémon fia és leánya életét.

— Mit kíván a szabad és nemes Sinzu?

— Az Ahen-rétont.

— Mit szól az Úr-Shémon fia és leánya?

— Megérdemli — felelte kórusban Ulna és Akéion.

— Mit szólnak az Úr-Shémon nemes és szabad társai?

— Megérdemli — felelték egyhangúlag a vezérkar és a személyzet tagjai.

— Mi, Hélon, Úr-Shémon, a *Tsalan* űrhajó parancsnoka, aki leszállt a baráti Ella bolygón, az Arbor többi shémonja nevében, Tiran, Sior, Sertin, Arbor-Tian, Sinaph shémonjai nevében, a Hat Bolygón élő valamennyi Sinzu nevében, valamennyi halott Sinzu nevében, valamennyi megszületendő Sinzu nevében kihirdetjük, hogy a Föld bolygójáról való Sinzunak, aki itt áll előttünk, lojális és bátor magatartásáért jutalmul megadjuk a Sinzu-Them címet, valamint a hetedik osztályú Ahen-rétont.

A meglepetés moraja hullámzott végig a gyülekezetem. Ulna mosolygott.

— Lépj előbbre — suttogta Akéion.

Roppant nevetséges lehettem fekete hajammal és barna bőrömmel a hófehér tunikában, homlokomon az aranypánttal, és fejemen a gondolaterősítő sisak ide-oda lengő, vékonyka antennáival. Szót fogadtam, noha még akkor sem értettem egészen, hogy mi történt. Sikerült eljutnom az emelvényig.

Ekkor kórusban felhangzott az a különös, szép dal, amelyet azon a reggelen hallottam, amikor először pillantottam meg Ulnát: a Tér

Meghódítóinak dala. Csaknem vallásos borzongás futott végig rajtam. Éreztem, hogy leemelik rólam a fehér köntöst, és egy másikat terítenek rám. A dal véget ért. Most aranyszegélyű, kárminvörös köntös borult a vállamra.

— Föld bolygó szülötte! — szólalt meg ismét Hélon. — Mától kezdve Sinzu vagy, akárcsak mi magunk. Íme, vedd át a *Tsalan* kulcsait, továbbá a fegyvert, amelyet oldaladon viseshetsz, ha házigazdáink megengedik — tette hozzá, és rámosolygott Asszára.

Két jelképes nikkelkulcsot nyújtott felém — mivel a Sinzuk, akárcsak a Hissek már rég nem használnak ilyen primitív eszközöket a zárásra —, valamint egy rövid, ragyogó fémcsövet.

— A szertartás véget ért — intett felém. — Reméljük, hogy Song Vsévolod Clair hajlandó megosztani velünk ételünket.

— A Song a rendfokozatod — magyarázta Akéion. — A Shémon, az Úr-Shémon és a Vithian után ez a legmagasabb rang. Mint Song bárkit feleségül vehetsz az Arboron, ha kedved tartja, még egy Úr-Shémon lányát is — tette hozzá huncut mosollyal, és Ulnára pillantott, aki mélyen elpirult.

A Kalvénault kialszik!

Viszonylag röviddel azután, hogy így befogadtak a Sinzuk, velük együtt elutaztam a Réssan bolygóra, az Emberlakta Világok Ligája Nagy Tanácsának székhelyére. A Tanácsban mindep bolygót csak egy személy képviselt, de a Réssanon voltak a különböző emberiségek települései is, és az egyes kolóniák lélekszáma ötezer és húszezer között váltakozott. A Réssan lakosainak többsége — 170 millió fő — Hiss-eredetű.

A települések és az anyaországok közötti állandó összeköttetést ötezer ksill biztosította. A Hissek viszont csak roppant gyér kapcsolatokat tartottak fenn a még háborút folytató bolygókkal, s az Exklúziós Törvény értelmében ezek az égitestek nem voltak képviselve a Ligában.

A Réssanon láttam a legkorszerűbben berendezett laboratóriumokat. E különböző gondolkodású lények évszázadok óta tartó érintkezése folytán igen nagy haladás mutatkozott mind a tudományok, mind a művészetek terén. Az EIlán lakó csaknem valamennyi Bölcs a réssani egyetemen töltötte gyakorlati idejét.

Az Ellán használatos időszámítás szerint öthavonként ült össze a Liga Tanácsa. Az Ella küldötte, aki alkotmányos jogánál fogva egyben a Tanács elnöki tisztjét is betöltötte, jelenleg Azzlem volt. Ez alkalommal a tanácskozás időpontja egybeesett két új város — és piros vérű! — emberiségből származó lények érkezésével, s mivel e két új emberiség érzéketlennek bizonyult a halálos Mislix-sugárzással szemben, a gyűlés még a szokottnál is ünnepélyesebbnek ígérkezett. Ôszintén szólva, én — mint egy még háborút viselő világ félhivatalos képviselője — elvben nem is vehettem volna részt a Liga ülésein.

Kora hajnalban indultunk útnak. Az Ellának azon a részén, ahol laktam, már három napja megkezdődött az esős évszak. Zuhogó záporban emelkedett fel réobunk. A Réssanra a Sinzu-űrhajóval kellett utaznom, nem pedig a Souilik vezette nagy ksillen. Mivel az utóbbiakat már jól ismertem, örömmel töltött el a gondolat, hogy űrhajón s főképp, hogy Ulnával fogok utazni.

Már az eddigiekből is észrevehetted, hogy első látásra meleg rokonszenvet éreztem a Sinzu lány iránt. Bizonyos jelek — különösen fivérének gyakori és bizalmas tréfálkozása — mintha azt jelezték volna, hogy én sem vagyok közömbös számára. Egyébként bármilyen szoros barátság is fűzött Souilikhoz, Essine-hez és néhány más Hisshez, intelligenciájuk és szeretetreméltóságuk ellenére olykor szinte száműzöttnek éreztem magam e zöld bőrű lények között. A Sinzuk viszont mintha csak a honfitársaim lettek volna.

Az űrhajó is zuhogó esőben indult el. Néhány másodperccel

később már áttörtük a felhők boltozatát, és meredeken emelkedtünk egyre feljebb. Én az irányító teremben tartózkodtam Ulna, Akéion és a Ren — vagyis hadnagy — társaságában, aki a kormányszerkezetet kezelte. Az Arn nevű hadnagy egyébként Ulna unokabátyja volt. A Sinzuk technikája — legalább is e téren — alacsonyabb szintű, mint a Hisseké: bár az űrhajóban a felgyorsulás hatása az emberi testre jelentősen csökkent, mégsem szűnt meg teljesen, mint a ksillben. Az űrhajó utasát az erő olyan érzése keríti hatalmába, amit a ksill szinte észrevehetetlen felemelkedése során nem észlelhet. Az utazás eseménytelenül zajlott le. A Marsot messze elkerülve egyenesen a Réssan felé tartottunk. Ez a bolygó kisebb az Ellánál, és hidegebb is, mivel távolabb van az Ialthartól. Csakhamar megpillantottuk magunk előtt a szemlátomást növekvő, zöldes színű golyóbist.

Az északi féltekén ereszkedtünk le, nem túl messze a Világok Palotájától. Ez az épület egy fennsíkon hóval borított, vad hegyek között emelkedik. A meredek hegyoldalak sötétzöldek. A Réssan növényvilága teljesen zöld, de a mi földi növényeinktől eltérően ez a zöld szín inkább sötétkéknek tűnik. A Palota körül azonban a Hissek sárga pázsitja terült el, és a magasból érdekes látványt nyújtott ez az élénksárga folt, mint egy aranyszínű boglárkával beültetett virágoskert egy hatalmas rét közepén.

A mindössze kétszázhét Sinzu kevés volt ahhoz, hogy önálló települést alkosson, ezért az Idegenek Házában kaptunk szállást, a Palota közelében, amely csak a Tanács ülésszakai alkalmával népesült be. Mivel a gyűlés csak egy hét múlva kezdődött — természetesen, az Ella időszámítása szerinti nyolcnapos hétről van szó —, az egész környéken mi voltunk az urak.

Ez a nyolc nap — egy nap nagyjából megegyezik az Ella huszonhét földi óráig tartó napjával — a legkellemesebbek közé tartozott, amelyeket valaha is átéltem. Souilik és Essine is csatlakozott hozzánk és Ulnával meg Akéionnal együtt élvezetes sétákat tettünk a kies szépségű hegyes-völgyes környéken. Ügyelni kellett azonban, hogy még az éjszaka beállta előtt hazaérjünk, mert a Réssanon — ámbár a nappalok mérsékeltek — az éjszakák jéghidegek, és a hőmérséklet könnyen mínusz tíz fok alá zuhanhat. Az Ella kissé bágyasztó éghajlata után igaz gyönyörűséggel élveztem a hideget. A Sinzuk is jól bírták, de a mi földi macskáinknál is fázékonyabb Hissek, ha késő éjszakáig velünk maradtak, bizony belebújtak űrruhájukba, amíg a réten keresztül jutottak a ksilljükig.

Lakóhelyünktől nem messze felfedeztem egy hóval borított lejtőt, és az űrhajó szerelőinek segítségével egy pár sítalpat fabrikáltam. Ó, csak láttad volna a Hissek meg a Sinzuk elképedt arcát, amikor első ízben siklottam le a hegyoldalon a porzó hófelhő közepette. A Sinzuk csakhamar utánozni akartak, s mire észbe kaptam, már kineveztek

sítanárrá ebben az idegen világban! Souilikot és Essine-t már nehezebb volt rábeszélni a síelésre, de végül is megpróbálták. Ám alig jutottak el odáig, hogy néhány métert esés nélkül megtegyenek, értesítést kaptunk, hogy összeül a Tanács.

Azzlem előző este érkezett, a fűtést és a világítást biztosító, alárendelt Hiss-személyzettel együtt. Másnap hajnaltól kezdve egymás után érkeztek a ksillek és a réobok, s délelőtt tíz órakor a tágas rét, ameddig csak a szem ellátott, hatalmas lencsékkel és fémmadarakkal volt borítva. Végül kitárultak a Palota kapui, és a küldöttek menetet formálva bevonultak az épületbe.

Souilik ksilljének tetejéről néztük a felvonulást. Legelöl lépkedett Azzlem, mögötte Hélon. Aztán sorra elvonult előttünk az emberiségek valamennyi típusa, az Ellán lévő Nagy Lépcsőn látott szobrok eleven modelljei. Uramisten, micsoda látvány! A zöld, kék, sárga bőrűek, a nagyok, a kicsik, a ragyogó szépek, a csúnyák felvonulása volt ez. Akadtak közöttük ijesztően rútak, mint például a homárszemű, óriás termetű Kaien, aki csaknem olyan távoli galaktikából jött, mint a mienk, de ellenkező irányból. Némelyek a megtévesztésig hasonlítottak a Hissekre, és Souilik gúnyos mosollyal mutatott a Mara bolygóról érkezett Krenre. A Mara bolygón gyártják azt az Aben-Torne nevű borzalmas italt, amelyet az odalátogatók merő udvariasságból kénytelenek meginni! A menet végén haladtak azok a lények, akiknek csak az intelligenciájuk emberi, s közülük néhányan óriási, páncélos rovarokra emlékeztettek. A látvány a végtelen változatosság lehangoló érzését árasztotta.

— Igen — szólalt meg mélabús hangon Souilik —, soha senki nem fogja megismerni az emberlakta bolygók mindegyikét.

Mi is bementünk a Palotába. Bár a külseje után ítélve az épület egy titáni méretű, tömör és kopár monolitnak tűnt, belülről gazdagon díszítették az itt képviselt emberiségek alkotta szobrok és festmények. Egy külső galéria panorámaszerűen mutatta az emberlakta világok legnagyobb városait. Keresztülmentünk egy különös növényekkel zsúfolt télikerten. Souilik egy légmentesen lezárt, átlátszó bura alatt megmutatta az Első Univerzum Ssin bolygójáról származó sténet nevű növényt, amely minden állati életet elpusztít a világmindenség e bolygóján, mert pompás virágai, amelyek mintha áttört aranyszirmokból állnának, végtelenül parányi mennyiségben egy gáznemű, halálos mérget árasztanak.

Obszidiánra emlékeztető, zöld, üvegszerű anyagból faragott lépcső vezetett az ülésterem fölötti páholyokhoz. Az egyik páholyban helyet foglaltam. Tőlem jobbra ült Ulna, balra pedig egy törékeny alkatú, halvány kékesszürke bőrű, kékesfekete hajú és hatalmas, lila szemű női lény, a Tizenegyedik Univerzum Véssar csillagjához tartozó Pharen bolygón élők R'ben emberiség képviselője.

Lent, az amfiteátrumban helyezkedtek el a Liga küldöttei. Mindegyikük előtt kis állvány emelkedett, rajta bonyolult készülékek csillogtak. Az egybegyűltek számához viszonyítva minden meglepő csendben zajlott le.

A Hisseknek kiváló érzékük van a rendezéshez: a fények kialudtak, s csak egyetlen fényszóró vetette keskeny sugarát az emelvényre, ahol egy süllyesztő segítségével egy dobogóféle emelkedett fel, rajta a ragyogó fém karosszékeken ülő Azzlemmal és négy másik képviselővel. Hélon is köztük volt. Semmiféle éljenzés vagy taps nem hallatszott. Azzlem szólásra emelkedett. Hiss-nyelven beszélt, de a nagy teljesítményű gondolaterősítők jóvoltából mindenki a saját nyelvén hallhatta a szónoklatot. Azzlem emlékeztette a jelenlévőket a legutóbbi tanácskozás alkalmával hozott döntésekre, majd beszámolt érkezésemről, valamint a Sinzuk érkezéséről, továbbá a Mislix-sugárzással szemben megnyilvánuló csodálatos ellenálló képességünkről. Mostantól kezdve — mondotta — a mi segítségünkkel a Mislix ellen folytatott harc jellege megváltozik: védekező harcból támadó harccá válik, s ennek első felvonása az lesz, hogy felderítő expedíciót indítanak az ellenséges birodalom szívébe, az Elátkozott Galaktikák egyikének a kellős közepébe. Természetesen, még sok évszázadnak kell eltelnie, amíg az ellenség végképp meghátrál. De a visszavonulások ideje véget ért. Nem hiányoznak a Mislix-pusztító fegyverek: minden, ami hőt termel, hatékony eszköz lehet ellenük. De e fegyvereket mindeddig csak súlyos veszteségek árán lehetett alkalmazni.

Azzlem hosszasan beszélt. A világmindenség emberiségeinek színe-javát egyesítő gyülekezet előtt ismertette a Föld-lakók testének szokatlan felépítését. Immunitásunkat nyilván annak a ténynek köszönhetjük, hogy szervezetünk, akárcsak a Mislixeké, sok vasat tartalmaz. A Sötétség Lényeivel való távoli rokonságunk ellenére is teljes mértékben méltók vagyunk az «ember» elnevezésre. A Sinzukat minden további nélkül felveszik a Ligába, mivel réges-rég elvetettek minden háborút, a Tserieneket azonban jelenleg csak szövetségesnek tekinthetik, de mert civilizációjuk roppant fiatal, remélhető, hogy e gyülekezet hamarosan a teljes egyenlőség alapján fogadhatja őket tagjai sorába.

— Megnyitó beszéd. Nincs semmi jelentősége — suttogta tiszteletlenül Souilik. — Az igazi munkát majd az egyes csoportok végzik el. Bár az Exklúziós Törvény értelmében nem vehetnek fel a Ligába, a Hissek csoportjában számítunk rád.

— Miért éppen a Hissek csoportjában? — kérdeztem.

— Mert mi fedeztünk fel téged, még ha azóta adoptáció révén Sinzu is lettél. Ezt ne feledd! Azzlem befejezte a beszédet, és leült. Néhány percnyi csend után mennydörögve felharsant egy számomra

ismeretlen Hiss-dal. Nem mondhatnám, hogy nagy hatást tett rám. Már említettem, hogy a Hissek zenéje túl bonyolult, és néha olyan magas, illetve mély hangokig terjed, amelyeket, a mi fülünk képtelen meghallani. De amikor Souilik és Essine felé fordultam, megdöbbentett az arckifejezésük. Mintha révület szállta volna meg őket, valamiféle misztikus közösségi érzés valamennyi kék vagy zöld vérű lénnyel. Lent, a mályvaszínű fényben derengő teremben minden arcon ugyanez a vágyódó s egyben megenyhült kifejezés tükröződött. Kékesszürke bőrű szomszédnőmet is megigézte a dal. Úgy tűnt, hogy csupán az emelvényen ülő Hélon, Ulna és a fivére meg én maradtunk közömbösek. Hirtelen egy kép villant fel emlékezetemben: egyszer régen a Földön, egy filmhíradóban a csodára várakozó embertömegeket mutatták Lourdes-ban. Igen, pontosan erre a jelenetre emlékeztettek ezek a rajongó arcok, a világmindenség emberiségeinek sokféle ábrázata.

A dal folytatódott: könyörgés volt ez a teremtő Istenhez, az ősi Fényhez.

Aztán újra csend lett. Az idegen világok lényei még sokáig magukba szálltan, mozdulatlanul ültek. Végül Azzlem felemelte a karját, és a tömeg megindult kifelé.

— Nem is tudtam, hogy ti, Hissek, minden emberiséget megtérítettetek a vallásotokra fordultam Souilikhoz:

— Nem térítettük meg őket! És tudod jól, hogy én magam hitetlen vagyok. A szavak feleslegesek. A zenét évszázadokkal ezelőtt szerezte Rienss, az Ella-Ven legnagyobb zenei lángelméje. Ez önmagában véve is elegendő, hogy önkívületi állapotba ringasson bennünket. Merő véletlen, hogy ugyanígy hat más emberiségekre is. És mivel minden vallásban vannak közös elképzelések, amelyekben a legfennköltebb… De te semmit nem éreztél?

— Nem. És azt hiszem, hogy a Sinzukra sincs hatással a himnuszotok.

— Erről ne beszélj! Legalábbis egyelőre ne. Honfitársaim e tekintetben nagyon érzékenye. A Rovaremberek is olyanok, mint ti vagytok, s ez kezdetben éppen elég bajt okozott nekik. Egy ideig még arról is szó volt, hogy kizárják őket a Ligából. Igaz, hogy benneteket nem fognak kizárni! Ti vagytok az egyetlen reménységünk a Mislixek ellen.

A tanácskozás tizenegy napig tartott. Az utolsó napot kivéve nem tartottak több plenáris ülést. Minden egyéb megbeszélés a szakmai bizottságokban zajlott le. A Hiss-küldöttséggel együtt én is részt vettem ezeken. A záró ünnepség után visszatértünk az Ellára. Legnagyobb bánatomra a Sinzuk a Réssanon maradtak.

Az Ellán a már megszokott élet várt rám. Még mindig Souiliknál laktam. Mindennap elmentem a Bölcsek Házába, ahol Assza és Szzan

társaságában összehasonlító biológiai kísérleteket végeztem. Asszának sikerült mesterségesen előállítania a Mislix-sugárzást. E jelenség természetét soha nem értettem meg tökéletesen, de azt tudom, hogy semmi köze nincs az elektromágneses sugárzásokhoz. A Hissek és a Sinzuk — s egyébként más emberiségek is — a fizikának már olyan fejezeteit ismerik, amelyekből a mi földi tudósainknak sejtelmük sincs.

Most már tökéletesen otthon éreztem magam az Ellán. A Hiss-nyelvet, ha nem is teljesen hibátlanul, de legalább folyékonyan beszéltem, és nem kellett állandóan sisakot viselnem a fejemen. Az Ella lakói befogadtak, voltak barátaim, kapcsolataim, volt munkám. Mint «külföldi» tag, hivatalosan részt vettem a «Mislix elleni harcra alkalmazott biológiai szekció» munkájában, és földi biológusként együtt dolgoztam Szzannal és Rassenokkal, sőt csaknem egy tucatnyi fiatal Hiss-biológust adtak a kezem alá. Annyira megbarátkoztam az itteni élettel, hogy egy nap a laboratóriumban, egy Asszával folytatott beszélgetés alkalmával azt találtam mondani: «Mi, Hissek…» Szavaim megérdemelt, viharos nevetést váltottak ki. A Hissek valóban szeretetreméltó nép, bizonyos mélyen gyökeredző «ridegségük» ellenére is telve vannak jóindulattal. Mimdenesetre könnyebben ki lehet jönni velük, mint a Sinzukkal, akik túlzott érzékenységük miatt könnyen sértődnek meg.

Egy hónap múltán az űrhajó visszatért a Réssanról, és legnagyobb örömömre Ulnát és Akéiont is az én munkacsoportomba osztották be.

Napjaim rendszerint a következőképp teltek: Amikor felkelt az Ialthar, Souilik társaságában megreggeliztem, majd elindultam a laboratóriumba. Mielőtt megkezdtem volna a munkát, átsétáltam az alsó teraszon álló űrhajóba Ulnáért meg a fivéréért. Délig dolgoztunk. Utána vagy az Idegenek Házában, de leginkább az űrhajóban ebédeltem, majd visszamentünk a laboratóriumba, és napnyugta előtt körülbelül két órával befejeztük a munkát. Ha szép idő volt, elmentünk fürödni az öbölbe. Veszélyes lett volna beljebb úszni, mert a nyílt tengerben nyüzsögtek a vsiivzek, ezek a rendkívül falánk halak, de az öböl torkolatánál elhelyezett hassrn-függöny a differenciált abiotikus sugaraival visszariasztotta őket. Munkatársaimon kívül ilyenkor Souilik és Essine is gyakran velünk tartott. A Hissek páratlanul jó úszók. Souilik a szemem láttára több ízben is negyvenhét másodperc alatt tette meg a száz métert, szinte játékból halomra döntve minden földi világrekordot.

A Hissek, akárcsak a Sinzuk, nagyon szeretik a sportot. Korántsem olyan erősek, mint a Föld-lakók, de hajlékonyság tekintetében mesze túlszárnyalnak bennünket. Miután beleuntam, hogy mindig alulmaradok az úszásban, a futásban és az ugrásban, meghonosítottam az Ellán a súlylökést, a diszkoszdobást és a gerelyvetést, vagyis inkább feleleveníttettem, mert a Hissek egykor előszeretettel űztek hasonló

sportokat.

Általában sötétedés után tértünk vissza a réobon. Souiliktól megtanultam felismerni az Ella égboltjának csillagait. Gyakran késő éjszakáig nézegettük az égitesteket szabad szemmel vagy egy kis távcsővel. A Hissek kozmikus nép: a konstellációkat náluk már a kisgyerekek is ismerik. Az iskolákban ez vizsgaanyag. Néha Ulna és a fivére is meglátogatott bennünket. Torpedó alakú kis repülőgépük gyorsabb volt a réobnál, de nem olyan stabil.

Amíg munkacsoportomban azon fáradoztam, hogy a Hisseket valamiképp megpróbáljam megvédeni a Mislix-sugárzástól — nagyon kevés és gyatra eredményt értünk el e téren —, addig Souilik és sok száz más fiatal ksill-parancsnok a nagy harcban majd bevetésre kerülő fegyverek kezelését gyakorolta. A Zöld-tenger egy kiürített, távoli szigetére a különböző lövedékek özönét szórták le, kezdve a földi mintára készült atombombával. Olyan romboló eszközöket használtak, amelyeket itt, a Földön szerencsére el sem tudnak képzelni, de hatásukat a későbbiekben majd ismertetni fogom.

Egy nap parancsot kaptam, hogy tanuljam meg a ksill vezetését. Nehéz feladatnak bizonyult. Több mint három hónapig tartott, amíg végre boldogulni tudtam vele. Egy ilyen gép irányítása a Térben alig nehezebb, mint a réobé. A nehézséget az ahunon való átkelés jelenti, és csak másodosztályú minősítést sikerült szereznem, ami nálunk nagyjából a «part menti hajózás» kapitányi rangjának felel meg. Nagy nehezen mégis megtanultam, hogyan kell bejutni az ahunba és visszatérni onnan, rendszerint tapogatódzva, hol itt, hol ott bukkanva fel a Térben. Soha nem mentem túl a Negyedik Univerzumon. Egyhuzamban távolabb menni, és főképp visszatérni onnan, olyan mateinatikai képességeket igényelt, amelyekkel nem rendelkezem. Tulajdonképpen semmit nem sikerült megértenem az ahunelméletből, és ezért éppen úgy használtam a ksillt, mint sok földi asszony az autót. Ôk is tűrhetően vezetik a kocsijukat, de egyáltalán nem értenek a robbanómotorokhoz.

Bármily különösen hangzik, sokkal könnyebben ment később a Sinzu-űrhajók irányítása. A Hissek és a Sinzuk — legalábbis azt állítják — egymástól teljesen eltérő módszerrel kelnek át az ahunon, amit egyébként a Sinzuk Rr'oornak neveznek. Még abban sem bizonyosak, hogy ugyanarról az ahunról van szó! Tény, hogy ha egy ksill és egy űrhajó együtt indul el a Térben, egy idejűleg hatol be az ahunba, és azonos ideig marad benne, egymástól függetlenül bukkan fel ismét a Térben. A különbség — hosszú távon — elérheti a negyed fényévet is!

Ebből az időszakból pontosan emlékszem arra az estére, amikor Souilik, Essine meg én elhatároztuk, hogy az Idegenek Házában töltjük az éjszakát. Ulnát és Akéiont várva üldögéltünk a tengerparton. Souilik ezen az estén hivatalosan is közölte velem Essine-nel kötendő

közeli házasságát, és felkért, hogy vállaljam el a *«stéen-sétan»* szerepét. Ulna egyedül érkezett, és leült mellém. A rendkívül tiszta égbolton szikrázva ragyogott a tömérdek csillag. Souilik kérdéseire sorra meg kellett mutatnom a vörösessárga Oriabort, a piros Schéssin-Siafant, a kékesszínű Béroét, a Sissantor konstellációhoz tartozó három csillagot, majd a többieket…

— Ne nézz hátra: melyik az a nagyon kék, kövér csillag, amelynek most mögötted kell ragyognia, körülbelül harminc fokkal a láthatár fölött?

— A Kalvénault — feleltem diadalmasan, és hátranéztem, hogy ellenőrizzem válaszom helyességét.

— De őszintén szólva — tettem hozzá —, nem is találom olyan nagyon kéknek.

— Ó, ez részben attól is függ, hogy milyen magasan van a láthatár fölött — magyarázta Souilik, oda sem pillantva. — Egyszer már jártam a Kalvénault bolygóján. Lakatlan, de nagyon szép.

Ekkor néhány Sinzu kíséretében megérkezett Akéion, és másról kezdtünk beszélni.

Azóta gyakran eszembe jutott, hogy bizonyára én voltam az első aki észrevette a Kalvénault csillag rendellenes fényét. Tény, hogy a nagyon közeli, nem egészen hat fényévnyi távolságra lévő Kalvénaultot a Hissek — akár csillagászok akár egyszerű polgárok voltak — minden részletében pontosan ismerték, tehát ritkán szenteltek neki nagyobb figyelmet.

Souilik lakodalmát ettől az estétől számítva mintegy két hónapra tartották meg, az Ellán használatos időszámítást véve alapul. Ezen a bolygón kétféleképpen köthetnek házasságot. Az egyszerű esküvő alkalmával csak a vőlegény meg a menyasszony jelenik meg az anyakönyvi hivatal egyik tagja előtt. A sokkal bonyolultabb másik esküvő ősi rítusok szerint zajlik le. Ilyer esküvője volt Souiliknak, mivel a Misztikus Emóciók egyik nagy rendezőjének — aki afféle főpapnak számított — a lányát vette nőül.

Amint említettem, nekem kellett betöltenem a stéen-sétan szerepét, ezért az esküvő előtt nyolc nappal két fiatal pap látogatott meg, hogy megtanítson a szokásokra. Valamikor, a történelem előtti háborúk korszakában gyakran megtörtént, hogy a különböző törzsek tagjai közötti házasságot a harcosok igyekeztek meghiúsítani, nehogy a lány elhagyja a közösséget. A vőlegény tehát a menyasszony törzsében vagy egy másikban, de semmiképp sem a sajátjában keresett egy stéen-sétant, akinek feladata abból állt, hogy a három napig tartó esküvői ceremóniák alatt megvédje a fiatalokat. A stéen-sétan legalább egy hőstettei révén ismert harcos, olykor egy befolyásos főnök vagy egy pap volt. Napjainkban természetesen már nem vívnak fegyveres csatákat, de az italok támogatta izgalom olykor vad verekedésekben

robbant ki. Ráadásul, ha a mennyasszonyt akárcsak egy percre is elragadják az esküvőről, érvénytelenné válik a házasság. Souilik részben a barátság kedvéért választott engem, no meg az erőm, a Földlakó ereje miatt is. A hagyományok értelmében Essine ismerősei között azonnal megkezdtem a tizenegy segéd toborzását, persze, igyekeztem jól megtermett, markos legényeket választani.

Az első napon a szigorúan magánjellegű és nagyon egyszerű szertartások Essine házában, a családtagok és a papok jelenlétében zajlottak le. Én mint stéen-sétan természetesen jelen voltam. A hosszúra nyúlt imák alatt Souilik szemmel láthatóan unatkozott, de Essine és a többiek mély áhítatba merültek. Néhány nagyon régi dal hangzott fel, amelyekből hiányzottak a jelenkori Hiss-zenére jellemző hirtelen átmenetek az éles hangoktól a mély hangokig. Végül meggyújtottak egy zöld — vérszínű! — gyertyát, s ennek három napig kellet égnie.

A második napon hangzott el a kis fogadalom. A jegyesek megfogadták, hogy támogatják és védelmezik egymást, de hűséget nem ígértek — ami a Hisseknél teljesen szabályszerű. Ezután következett a kis lakoma a közeli bárátok részvételével.

Stéen-sétan szerepem csak a harmadik napon kezdett terhessé válni. Ez a nap a Csillagoknak tett fogadalommal kezdődött: a fiatalok megfogadták, hogy gyermekeiket a Fény szeretetére valamint az Éjszaka és a Hideg gyermekeinek gyűlöletére fogják nevelni. A szertartás végeztével öt órát szenteltek az imádkozásnak, végül megkezdődött a nagy lakoma.

Ez már a területi Házasságkötő Teremben zajlott le. Több mint négyszázan ültünk az asztalok mellett. A Bölcsek Házában működő laboratóriumok tudományos munkatársai mind eljöttek, néhányan még a Bölcsek közül is, s ezt a nagy megtiszteltetést Souilik saját érdemének, s főképp annak köszönhette, hogy felfedezett egy piros vérű emberiséget. A Bölcsek között ült Assza is, és tőle hallottam, hogy a Mislix elpusztult. A ksillparancsnokok küldöttségét az «admirális» hadsegéde vezette. A Sinzukat huszonhét személy képviselte, természetesen köztük volt Ulna és a fivére is. A vendégek között rengeteg ismerős és ismeretlen Hisst láttam. Essine balján csodálkozva fedeztem fel a kékesszürke bőrű, fiatal Hr'ben lányt, aki Essine diáktársa és barátnője volt, egyébként a Réssanon született, és a szépen hangzó Beichitinsiantorépanséroset nevet viselte. Phű! Tizenegy segédem társaságában a terem egyetlen ajtaja mellett elhelyezett asztalhoz ültettek. Előjogomnál fogva meghívtam az asztalomhoz Ulnát és Akéiont is.

Több különböző fogást tálaltak, valamennyit színes zselé formájában. Közülük néhányat igen ízletesnek találtam, másokat középszerűnek vagy egyszerűen ehetetlennek. A gyengén alkoholos

italokat ugyancsak nem egyformán értékelte az ínyem. A lakoma vége felé Zéran, a ksill-flotta «altábornagya» megkínálta Souilikot a Mara bolygón lakó Kren emberiség híres Aben-Torne italával. Ó, látnod kellett volna Souilik ábrázatát, mialatt kénytelen-kelletlen felhajtotta ezt a förtelmes italt! Én is kértem belőle egy pohárkával, s amikor belekóstoltam, kellemesen csalódtam. Az íze egy pompás, régi whiskyre emlékeztetett. Ulna és fivére egyetértett velem, és a Hissek elszörnyedt pillantásai közepette hármasban kiürítettük a palackot.

A vendégek körében a legőszintébb vidámság uralkodott, amint az minden társaságban tapasztalható az Ellán. Mint stéen-sétannak egyszer sem kellett közbelépnem, s már azt hittem, hogy szerepem véget ért, amikor odakint zajt hallottam. Assza már korábban elment, valami sürgős munka végett visszahívták a Bölcsek Házába. A félig nyitott ajtó résén át egyre fokozódó lárma hatolt a terembe. Azonnal felálltam, és magam köré gyűjtöttem a segédeimet. Mintegy harminc fiatal Hiss közeledett. Ôsi harci dalokat énekeltek, és a hagyományokhoz híven erőszakkal próbáltak behatolni a terembe, hogy elrabolják a menyasszonyt. Ezt persze legalább fél bousikon keresztül mindenáron meg kellett akadályoznom.

Pokoli verekedés tört ki. A támadó fiatalokat ádáz ökölcsapásokkal fogadtuk. Földi erőm valóságos csodát művelt. Ilyen ünnepségen utoljára akkor vettem részt, amikor együtt rögbiztünk, és én hátvéd voltam a csapatban! A csete-paté már csaknem negyed bousik óta folyt, váltakozó eredménnyel, de az «ellenfélnek» nem sikerült áttörni a védelmet. Ekkor a támadók feje fölött hihetetlen gyorsasággal lefelé ereszkedő réobot pillantottam meg. A gépből kiugró Hisset azonnal felismertem nagyon magas termetéről: Assza volt. Kiabálva rohant felénk, de a lárma miatt nem hallhattuk a szavait, s mivel túlságosan távol volt, nem próbálkozhatott a gondolatávitellel sem. A verekedők közé vetettem magam, és jobbra-balra osztogatva az ütéseket üvöltöztem: «Hallgassatok! Hallgassatok!» Amikor így néhány másodpercre viszonylagos csendet teremtettem, tisztán hallottuk Assza hangját:

— A Kalvénault kialszik! A Kalvénault kiatiszik!

Nincs esély a visszatérésre

E szavak hallatán mélységes csend támadt. Mindenki azonnal megértette a hír jelentőségét. Balthazár lakomája óta soha ilyen «Mene, Tekel, Ufarszin» nem vetett még véget ennyire váratlanul egy ünnepségnek.

Assza némi magyarázattal szolgált: a lakoma közben kapta meg Azzlem üzenetét, hogy azonnal térjen vissza a Bölcsek Házába. Ott megmutatták neki az Arana hegyen levő központi obszervatóriumból akkor érkezett spektrogramokat. Egy asztrofizikus számára teljesen világos volt a helyzet: a Kalvénault az Elátkozott Galaktikák spektrumát mutatta. Mivel a Házasságkötő terem Épületében nincs távközlő berendezés, Assza haladéktalanul visszafordult a réobján.

Souilik felállt, és lassú léptekkel közeledett felénk.

— Ha jól értettem — kezdte —, a Mislixek a Kalvénault bolygóin vannak.

Elhúzta a száját.

— Öt fényév. Csupán öt… — mormogta.

— Az Ôsi Fény védelmezze Ialthart — hallatszott Essine hangja. Mindenki elhallgatott. Vendéglátóim sápadt arcát figyeltem.

— Csak nemrég kezdhették el a munkájukat — mondtam —, hiszen Souilik három évvel ezelőtt a Rissmanon járt, és semmit sem vett észre.

— Valóban a Rissmanon voltam, de nem jártam az Erphenen, a Sionon meg a Hatodik és a Hetedik bolygón. A Mislixek nyilván a Hatodikon és a Hetediken vannak. A többi bolygó túl meleg nekik, legalábbis pillanatnyilag…

Ismét csend lett, majd Assza szólalt meg:

— Bárhogy is van, ez a hely nem alkalmas a további teendők megbeszélésére. A Tserien jöjjön velem. Akiknek vissza kell térniük az állomáshelyükre, még az est beállta előtt térjenek vissza. Az Ialthart egyelőre nem fenyegeti közvetlen veszély. Valamennyi bolygónkon vannak településeink, még a leghidegebben is. És a Mislixek a Kalvénaultról nem tudnak hatást gyakorolni a mi csillagunkra. Souilik és Essine, ez a nap maradjon a ti napotok. Holnap délben azonban jelentkezzetek.

Sinzukkal együtt indultunk el. Assza a réobban az eddigieknél többet is elárult: nemcsak a Kalvénaultot fenyegeti halálos veszély, az El-Toéa és az Asselor spektrumaiban is nyugtalanító jelek mutatkoznak. Az Ella, a Mars és a Réssan adminisztratív kormányaival, valamint az Emberlakta Világok Ligájának Tanácsával egyetértésben a Bölcsek már holnap el fogják rendelni a riadókészültséget. A helyzet nyilvánvaló: a Mislixek megszállták az

Első Univerzumot.

A Bölcsek Háza fölött elrepülve, az Essanthem félszigetnél egy ksill-rajjal találkoztunk: zárt sorokban mintegy száz gép emelkedett felfelé. Különös látványt nyújtottak ezek a rendkivül sebesen mozgó, csillogó lencsék. Körvonalaik csakhamar beleolvadtak az ég kékjébe.

— Az első felderítő repülés a Kalvénault felé — jegyezte meg Assza. — Vajon hányan térnek vissza? Nem tudjuk, melyik bolygón rendezkedtek be a Mislixek. Az is lehet, hogy valahol a bolygók közötti Térben találhatók. Akik elsőnek fedezik fel őket, azoknak úgyszólván semmi esélyük nincs a visszatérésre.

Eltűnődött, majd folytatta:

— Souilik haragudni fog. Ezt a rajt neki kellett volna vezetnie.

— És mi lesz az én szerepem? — kérdeztem. — Te a második rajjal fogsz elindulni egy Hissekből és Sinzukból álló vegyes személyzetű ksillben.

Az űrhajó mellett szálltunk le, és észrevettem, hogy a bejárati nyíláshoz vezető lépcsőt, továbbá a külső zászlókat eltüntették. A hatalmas légi jármű felkészült a háborúra.

Egyenesen a tanácsterembe mentünk. Plenáris ülést tartottak: az első sorban ültek a Tizenkilencek, a többiek mögöttük helyezkedtek el. A Sinzuk képviselőivel együtt az én helyemet is a második sorban jelölték ki. A Hissek keveset beszéltek: nem rajtuk múlott, hogy hábórú legyen-e, vagy béke. Egyetlen lehetőségük maradt: a Mislixeket mindenáron el kell űzni az Első Univerzumból, s utána a hadszínteret át kell helyezni az Elátkozott Galaktikákra.

Egyelőre gondolni sem lehetett a Sinzu-űrhajó bevetésére. A Kalvénault túl messze volt ahhoz, hogy a Téren keresztül megközelíthessék, másrészt túl közel ahhoz, hogy igénybe vehessék a Sinzuk sajátságos szerkezetű ahunját. Ezért a Sinzuk egy része majd a ksillekben kap helyet, a többiek pedig visszatérnek erősítésért az Arborra.

Az űrhajó hajnalban indult el az Arbor felé, de Ulna és Akéion, valamint ötven Sinzu az Ellán maradt. Délben megérkezett Souilik és Essine, és együtt mentünk az Aniasz szigetre, ahol a második ksillraj gyülekezett. Mivel a sziget az Ella túlsó oldalán van, kilenc óra hosszat tartott az utazás.

A második raj 172 különböző típusú ksillből állt, kezdve az olyan könnyű gépektől, amilyennel én jöttem az Ellára, a több mint százötven méter átmérőjű, pompásan felszerelt, nehéz ksillekig, amelyeken hatvan Hiss látta el a szolgálatot. Meglehetősen sokáig kellett gyalogolnunk a gépek között, amíg Souilik végül megállt egy középnagyságú ksill előtt.

— Ez a miénk. A «tengernagyi hajó» — jegyezte meg félig tréfásan, félig büszkélkedve.

A különös hajón különös volt a személyzet: Souilik rajparancsnok, Snezin fedélzetmester, tíz Hiss, továbbá a «partra szálló osztag» négy tagja: Ulna, Akéion, Hérang és én. Legnagyobb meglepetésünkre velünk jött a fiatal Hr'ben lány: Beichitinsiantorépanséroset, és egy Hr'ben legény: Séférantosinanséroset. A Réssan laboratóriumaiban ők ketten dolgozták ki egy nem termikus fegyver prototípusát, amelyet most fognak majd kipróbálni. A Hissek, a Sinzuk és én, a Tserien, túl hosszú nevüket közös megegyezéssel lerövidítettük, s a továbbiakban csak Beichitnek és Séfernek neveztük őket.

A következő napokon a Hissek irányításával részint a fegyverek, részint a ksillek kezelését igyekeztünk elsajátítani. Hérang, Ulna és Akéion, akik már hozzászoktak az ahunon való átkeléshez a Sinzu-módszer szerint, igen gyorsan megtanulták a ksill vezetését, és a Sinzu-fegyverekkel is hasonlíthatatlanul jobban bántak, mint én. A Hiss-fegyverekhez viszont én értettem jobban. A Hr'benek által feltalált új fegyvert ez alkalommal nem próbáltuk ki, mert azt csak a Mislixek ellen lehetett eredményesen alkalmazni.

A hatodik nap reggelén valamennyiünket berendeltek a Bölcsek Házába. Hihetetlen gyorsan odaértünk a ksillekkel. A felderítők épp akkor tértek vissza: a százkét ksillből mindössze huszonnégy maradt. Amint Assza megjósolta, súlyos veszteségeket szenvedtek. A Kalvénault már csaknem teljesen kialudt, noha halványan vöröslő fénye öt fényév távlatából még mindig ragyogva jutott el hozzánk. Souilik utólag is megborzongott a gondolatra, hogy amikor utoljára a Rissmanon járt, a Mislixek már két év óta tevékenykedtek a Hatodik és a Hetedik bolygón. Jelenleg e bolygók eljegesedett talaján hemzsegtek a Mislixek, s akárcsak a Sklin csillagon, ezeken is hatalmas oszlopokat építettek. Szó sem lehetett arról hogy meglepetésszerűen rajtuk ütünk, mert a bolygók közötti űrben kilenc Mislixből álló csoportok cirkáltak. A felderítő ksillek ledobhatták bombáikat a Hatodik bolygón meredező tornyokra, de a Hetedik bolygót nem tudták megközelíteni. A mi feladatunk lesz a Hetedik bolygó védelmének áttörése. A Simzuknak és a Tseriennek el kell hagyniuk a ksillt, hogy megkíséreljék a rejtélyes tornyok lerombolását. S ha a feladatot végrehajtottuk, visszatérhetünk — ha tudunk. Páncélozott járművek állnak majd rendelkezésünkre, s ezek többé-kevésbé megvédenek bennünket a Mislixekkel való összeütközés alkalmával.

Hazudnék, ha azt állítanám, hogy a terv lelkesedéssel töltött el. Ha arra gondoltam, hogy egy ismeretlen világban farkasszemet kell néznem az elképzelhetetlennel, méghozzá olyan lények társaságában, akiket alig ismerek, szinte megdermedtem a félelemtől. De aligha visszakozhattam. A Hissek vendége voltam: befogadtak, testvérüknek tekintettek, és igen sok titkukba beavattak. Végső soron a Mislix-sugárzás nem ártott a szervezetemnek, amit Souilik és Essine nem

mondhatott el magáról, s bár a sugárzás számukra halálos veszélyt jelentett, egyetlen másodpercig sem haboztak. És mindent összegezve, ha az Ialthart védelmezem, a mi Napunkat, a mi emberiségünk fennmaradásának lehetőségét is védem. Tehát elvállaltam a megbízatást.

Másnap reggel útnak indultunk. Az ahunon való átkelés rendkívül rövid időt vett igénybe, és a Kalvénault naprendszer Harmadik bolygója mellett merültünk fel a Térben, a Rissman pályája mellett.

Abból, amit a bolygórendszerekről mondtam neked, ne következtess arra, hogy valamennyi csillagnak vannak bolygókísérői. Valójában az ilyen kísérő bolygók viszonylag ritkák. A Hissek szerint százkilencven csillag közül csak egynek vannak bolygói. Tíz bolygó közül átlag kettő lakható, és ezer ilyen lakható bolygó közül talán csak egyen találhatók emberinek minősíthető lények. A Rissman bolygó a lakható bolygók kategóriájába tartozik, de nem lakják: az életnek csupán olyan primitív formái találhatók meg rajta, mint amilyenek nálunk, a Földön a kambriumban tenyésztek.

A Hissek minden erőt a Rissmanon tömörítettek. Ez az égitest nagyságát illetően a mi Földünk és a Mars Solis között áll. A Mislix-invázió előtt sugárzó kék nap világította meg, Souilik szerint a legszebb napok egyike az Első Univerzumban. De a Kalvénault most sötétvörösen izott az égen, mint egy véres szemgolyó. A talajt hókupacok és cseppfolyóssá vált szén-monoxid borította. A hőmérséklet már minusz száz fok alatt volt, az élet minden formája megszűnt létezni, talán csak a befagyott óceánok legmélyét kivéve.

Táborunk sivárságát nem tudnám lefesteni: képzelj el egy végtelen, komor síkságot, beleolvadva a vöröslő félhomályba. Itt-ott néhány különböző magasságú hóhalom fehérlett bizonytalanul és elmosódottan, közöttük szétszóródva: ksillek ellapult lencséinek csillogó, s egyben sötét foltjai. A gépek körül űrruhás, parányi árnyak jártak-keltek. Amikor a sík láthatár fölött lejjebb hanyatlott a Kalvénault, bíborszínű sugarai mint ránk szegeződő véres ujjak nyúltak el a jeges talajon. Nagyon távol éreztem magam a Földtől. Eltévedt, nevétséges apró lény voltam a roppant világmindenségben, sok milliárd kilométerre szülőbolygómtól. Mintha száműzve lettem volna az időből, s közeledne a világvége, az Apokalipszis. Még a Hissek is idegeneknek tűntek, egy olyan világ gyermekeinek, amelyet össze sem lehet hasonlítani az enyémmel. Ulna is nyilván ugyanezt érezte, mert sápadt volt és reszketett. Akéion és a másik zárkózott arccal, némán, mozdulatlanul állt a képernyő előtt.

Az irányítóteremben, a séallban Souilik rádión parancsokat osztogatott. Hangja nyugodtan, hidegen csengett, de felfedeztem benne azt a könnyed remegést, amely a Hisseknél a felindultság jele. Ez volt az első jelentős parancsnoki megbízatása, és bár nem túlzottan

reménykedhetett, hogy valaha is viszontlátja az Ellát, valóságos örömmámorban úszott, hogy ő vezetheti az első támadó hullámot, ő, a bolygók ifjú fedezője.

Egy karosszékben ülve átismételtem magamban mindazt, mit az előző napokon megtanultam a hamarosan bevetésre kerülő fegyverek kezeléséről, valamint a sahiennek nevezett páncélozott jármű vezetéséről, amely majd igyekszik megvédeni bennünket a Mislixektől. Egy kéz érintette a vállam, és Ulna szólított meg Hiss nyelven:

— Nem akarsz kiszállni a Rissmanra? Souilik most jelentette be, hogy egy bousik múlva indulunk.

Dallamos hangja még a szokottnál is lágyabbra formálta a Hiss-szavakat. Fölém hajolt, és hosszú, szőke haja aranyszínű arcának mindkét felén előreomlott: furcsán emberinek tűnt a zöld arcú Hissek között. Mintha megértette volna zavaromat, rám mosolygott, a Sinzu-lányoknak azzal a csodálatos mosolyával, melyet jelenleg is láthatsz az arcán.

— Rendben van — mondtam. — Menjünk.

— Ne késlekedj — kiáltotta felém Souilik. — Hamarosan indulunk. Ó, ha azelőtt láthattad volna a Rissmant… De most örökre vége — tette hozzá halkabban.

E rövid séta alatt a Rissman megfagyott talaján a ksillek között nem sokat beszélgettünk Ulnával. Nem mondtunk egymásnak nagy szavakat, s mégis éreztük, hogy valami elkezdődött közöttünk. Nem könnyű bizalmas viszonyba kerülni egy Sinzuval. Tartózkodó büszkeségük távol áll a Hissek többségének kissé közönyös szívélyességétől. De ha egyszer barátokká válnak, a barátság örök időkre szól. Visszatérőben Ulna megcsúszott, és térdre bukott. Odaugrottam, hogy felsegítsem. Karomban éreztem űrruha alatt is hajlékony testét, és az üvegen keresztül láttam, hogy tekintete elmerül az enyémben. Ekkor értettem meg, hogy a bolygóját az enyémtől elválasztó sokezernyi fényév ellenére is közelebb áll hozzám és drágább nekem, mint azok a lányok, akiket a Földön ismertem.

Amikor a zsilipkamrában levetettük az űrruhát, Ulna gyors mozdulattal megsimogatta az arcom, majd kimenekült az ajtón.

A séallba mentem, Souilikhoz. Ott találtam Essine-t, Akéiont, Beichitet és Snezint is.

— Íme, a hadművelet rátok vonatkozó része — kezdte Souilik. — Keresztülmegyünk az ahunon, és közvetlenül a Hetedik bolygó felszínén jövünk ki belőle. Huszonöt vegyes személyzetű ksill jön velünk. Ôk megtámadják a Mislixeket, és a bolygón egy meleg övezetet alakítanak ki. Mi ebben az övezetben fogunk leszállni. A sahieneket hét nagy ksill szállítja a bolygóra. Ezekben a páncélozott járművekben foglaltok helyet ti, Sinzuk, a Tseriennel együtt. Mivel mi nem tudjuk elviselni a Mislix-sugárzást, és a meleg övezetet sem

tudjuk fenntartani, visszafordulunk. Odafentről a bombáinkkal majd igyekszünk támogatni benneteket. Ha mindez megtörtént, a ti további feladatotok elérni és lerombolni a Mislix-tornyokat. Tizenkét sahient teszünk ki a bolygóra, a járművek parancsnoka Akéion lesz. Később majd egy második meleg övezetben visszajövünk értetek.

Egyetlen kurta mozdulattal megszakította a rádió-összeköttetést a többi ksillel.

— A ti kocsitok az egyetlen, amelyik pirosra van festve. Szigorú parancsot kaptam a Tanácstól: bármi áron vissza kell vinnem benneteket az Ellára. Természetesen, a többiekért is minden tőlünk telhetőt meg fogunk tenni.

Újabb mozdulattal helyreállította a rádióösszeköttetést, majd kiadta az utasításokat. A vöröslő alkonyatban felemelkedett a skillek első raja. Tíz perccel később mi is követtük őket.

Souilik a felszállás után gondosan beállított egy bonyolult készüléket.

— Átkelésünk az ahunon ez alkalommal olyan rövid ideig fog tartani — magyarázta —, hogy a reflexeim túl lassúak lennének a manőver biztosításához. Ez a szerkezet majd elvégzi helyettem a teendőket. Remélem, nem fog cserbenhagyni, mert ha netán a felszín alatt bukkannánk ki… Jól kapaszkodjatok meg, elindítom…

A Nadír-képernyőn még láthattam alattunk a távolodó Rissman kietlen felszínét. Ulna ott ült mellettem. Megmarkoltam a szék karfáját. A képernyő a másodperc egy töredékéig üres volt, aztán kirajzolódott rajta a valaha is látott legfantasztikusabb kép.

Fekete hegyekkel szegélyezett síkság fölött repültünk el. Csaknem teljesen sötét volt, a láthatáron nagyon alacsonyan rubintként ragyogott a Kalvénault. Talaján mintegy tíz másodpercenként egy-egy szikrázó parázshalom gyulladt ki, nyers árnyékokká szabdalva a felszínt. Termikus bombák zápora hullott a bolygóra, és lassan kialakult a meleg övezet. Souilik a mikrofonon át szaporán osztogatta parancsait a ksillek flottájának. A távolban, a látóhatár mögött iszonyú robbanások újabb sorozata világította meg az égboltot, élesen kirajzolva az ismeretlen hegyek reszkető körvonalait. Akaratlanul is egy újságcím jutott az eszembe: «Különtudósítónk jelenti a kozmikus háború frontjáról…»

Souilik hátrafodult.

— Gyorsan, Clair, vedd fel az űrruhát! A Sinzuk is! Mindjárt talajt érünk!

Amikor elhaladtam előtte, felállt, és a Hisseknél oly ritka közvetlenséggel gyorsan megölelt.

— Jól harcolj az Ialtharért meg a Napodért!

Essine csak a kezével intett. Beléptem a zsilipkamrába, utánam jött Ulna, Akéion és Hérang.

— Megérkeztünk! Kifelé! A ti sahienetek balra van! — hallottam Souilik hangját a sisakomban.

Kezünkben a termikus pisztollyal kiléptünk a névtelen bolygóra. A talajt ellapult, félig megolvadt, elpusztult Mislixek borították. Az amerikai gépkocsira emlékeztető sahien ott várakozott a közelben. Egy ismeretlen Hiss kitárta előttünk az ajtaját. Óvatosságból magunkon hagytuk az űrruhát. Hívójelünk egy Hiss-nyelvben nem létező szó, az «Arta» volt, így nem történhetett tévedés.

— Arta! Arta! Arta! — harsant fel Souilik hangja. — Tegyétek szabaddá a meleg övezetet. Nekünk vissza kell fordulnunk. Legalább négy brunn-nyi távolságra nincs eleven Mislix. A tornyok hozzátok viszonyítva nyugat-északnyugat irányban vannak. Majd kalauzolunk benneteket. Itt Párizs. Végeztem.

Merő tréfából én ajánlottam, hogy Párizs legyen Souilik hívójele.

— Itt Arta. Értettem. Indulunk — felelte Akéion.

Sinzu nyelven néhány parancsot adott a sahienek személyzetének. Elindítottam a járművet. A sahien vezetése roppant egyszerű: az irányt egy kormánykerék, a sebességet egy pedál biztosítja. Az irányváltó lehetővé teszi a hátramenetet. A mellettem ülő Ulna kezelte a kocsi elején elhelyezett fegyvereket működtető billentyűzetet. A műszerfalon lévő képernyő segítségével mindent láthattunk, ami 180 fokos szögben történt. A hátul ülő Hérang figyelte a láthatár többi részét. Akéion a sahien közepén lévő parancsnoki fülkéből kapcsolatba léphetett a ksillekkel vagy bármely más kocsival. Ugyancsak ő kezelte a Hr'ben-fegyvert, amelynek hatását még nem ismertük.

Körülbelül öt percig robogtunk igen gyors iramban. Semmiféle akadály nem állta utunkat. A kocsi hernyótalpa belemart a névtelen bolygó fagyott talajába, vagy szinte korcsolyázott a szilárd halmazállapotú levegőn. Az előttünk húzódó láthatáron fel-felvillantak a robbanások fényei. Bár e levegő nélküli, sivár világban a robbanások hangtalanoknak tűntek, a talaj olykor megrendült alattunk. Az ellenfényben időnként egy-egy ksill körvonala tűnt fel az égbolton, orsó —, ovális vagy kör alakú, attól függően, hogy a talaj felszínéhez viszonyítva milyen volt a beesési szöge, majd hihetetlen sebességgel siklott tova.

Aztán felbukkantak a Mislixek. Először csak valamiféle bizonytalan, fémes csillogást vettünk észre az egyik árnyékba merült hasadékban. A baloldalt haladó sahien tüzelni kezdett, és a termikus lövedékek fellobanó fényében felszikráztak a felénk kúszó, geometrikus formájú páncélok. Egyetlen Mislix sem próbált felemelkedni a levegőbe. Félig elolvadt fémtömbök mellett száguldtunk, lila csóvákkal körülvéve: az életben maradt Mislixek hiába sugároztak.

Egy pillanatra sem hagyva abba a harcot robogtunk tovább egy

síkságon, majd átkeltünk egy keskeny szoroson. Ez az áttörés vagy tucatnyi lövedékünkbe került. A mögöttünk haladó sahienek hátulról védelmeztek bennünket, s közben megtisztították a Mislixektől az eldugottabb zugokat. Végül egy fekete szirtekkel körülvett, tágas, kerek völgykatlanba jutottunk, ahol a Mislixek taktikát változtattak. A meredek lejtők magasából rávetették magukat járműveinkre. Három perc alatt két sahient vesztettünk, de közben megtaláltuk a védekezés módját: egyidejűleg alkalmaztuk a termikus sugarakat és az intenzív gravitációs mezőket. A röptében megölt Mislix — súlyának hirtelen megnövekedése következtében — eltért az iránytól. Ezalatt a többi sahien gyilkos bombazáport zúdított a sziklák csúcsára.

Egy másik szoroson át újabb síkságra értünk. És előttünk, a távoli parázsló láthatáron kirajzolódtak a tornyok körvonalai. Olyan hihetetlen magasra emelkedtek, hogy a robbanások fénye csak az alapjukat világította meg. Most már óvatosabban haladtunk. Útközben ismét három sahient vesztettünk, de több mint ötezer Mislixet semmisítettünk meg. Minél közelebb jutottunk a tornyokhoz, annál hihetetlenebbé vált a látvány. A ksillek szünet nélkül bombáztak, s a villanások oly gyors ütemben követték egymást, hogy csaknem nappali fényben úszott a környék. A felszabadult hő elpárologtatta a megfagyott gáz tömbjeit, s egy időre valamiféle látszat légkört kölcsönzött a bolygónak. Ez a gázköd megzavarta a látási viszonyokat, és lehetetlenné tette a távolságok felbecsülését. Egy nagyméretű ksill roncsai mellett haladtunk el. Lezuhant a síkságon, és darabokra zúzódott, elgörbült tartórúdjai egyikén egy halott Hiss csüngött.

A továbbiakban nem találkoztunk eleven Mislixszel. Külső hőmérőnk mínusz tíz fokot mutatott, ez alatta volt a Mislixek tűrőképességének. Akéion e hírt azonnal jelentette Souiliknek. Örömmel hallottam a választ:

— Rendben van. A tornyok körül beszüntetjük a bombázást. A fizikusok hagyják el a sahient, és igyekezzenek felderíteni valamit a Mislixek hadműveleti tervéből. Még egy bousik időtök van, addig meg tudunk védeni benneteket. Utána gyülekezzetek a tornyoktól keletre. Leereszkedünk értetek.

— Kérdezd meg tőle, mi újság odafent — figyelmeztettem Akéiont.

— Tűrhetően mennek a dolgok. A veszteség nem több negyven százaléknál — felelte Souilik. A közeli viszontlátásra.

A sahient az egyik torony tövében állítottam meg. A hat másik kocsi hamarosan utolért bennünket. Fölöttünk a fémcsipkés torony mintha az eget készült volna megostromolni. Hérang vezetésével a Sinzuk kiléptek a bolygóra, és a «csillagokat kioltó szerkezet» nyomait keresve ide-oda járkáltak. Én is utánuk mentem, de előzőleg megparancsoltam Ulnának, hogy fivérével együtt maradjon a

sahienben. Pisztollyal a kezemben csatlakoztam a Sinzukhoz. Az elpusztult Mislixek egy csoportjának közepén egy halott Hiss még mindig a fegyverét szorongatta. Sisakjának üvege mögött felismertem az arcát: annak idején, a Sinzuk érkezésének estéjén ez a diák volt annak az őrségnek a parancsnoka, amely feltartóztatott bennünket, Szzant meg engem. Első útja egyben az utolsó lett. Kissé távolabb, mintegy felágaskodva az egyik domb mellett, összeroncsolt, behorpadt törzsű ksill hevert. A tornyokon kívül sem épületet, sem utat, az értelmes életre valló élet egyetlen jelét sem vettük észre. Közelebb mentem az egyik toronyhoz: száz meg száz egymáshoz forrasztott, halott Mislixből épült. Ameddig csak lámpám sugara elért, a hatalmas fémkolosszus egymásra halmozott, összesajtolt Mislixek tömegéből állt. Még fel lehetett ismerni a páncélok mértani formáját. A «csillagokat kioltó szerkezet» tehát nem létezett, vagy ha igen, talán nem volt egyéb, mimt maguk a Mislixek, amelyeknek rejtélyes energiája csóvákká alakulva képes volt megváltoztatni a stelláris nukleáris reakciókat. Nem volt itt semmi kutatnivalója sem a Sinzu-fizikusoknak, sem bármely más hús-vér lénynek.

Néhány kilométernyi távolságra tőlünk továbbra is zuhogtak a bombák körülöttünk, megvilágítva az éjszakát. A látszatlégkör továbbította a tompa dübörgést, és fém cipőtalpam alatt rengett a talaj. Már csaknem letelt az egy bousik. Parancsot adtam a Sinzuknak, hogy térjenek vissza a sahienekbe, aztán magam is elindultam utánuk. De amikor a lezuhant ksill mellé értem, nem tudom, milyen ösztönzés hatására felemeltem a fiatal Hiss holttestét, és magammal vittem a kocsiba. Elviselhetetlennek tűnt a gondolat, hogy azt a lényt, akivel egy idegen bolygón elbeszélgettem, most itt hagyjam holtan az Éjszaka gyermekei között.

Alig néhány száz métert kellett megtennünk. A harmadik és utolsó toronytól keletre kocsijainkkal kört formáltunk, védekezésre készen, ha a Mislixek netán visszatérnének. De semmi nem történt. Néhány pillanattal később földet ért az első nagy ksill, utána a többi, végül Souilik gépe. A sahieneket az első ksill Hisseire bíztuk. Souilik a két Hr'bennel együtt már várt bennünket. Beichit láttán zavarba jöttem, ugyanis eszünkbe sem jutott, hogy kipróbáljuk az új fegyvert. Beichit elnevette magát: kacagása inkább a miénkre hasonlított, mint a Hissekére!

— Mi kipróbáltuk. Hatékonynak tűnik. Majd legközelebb ti is kipróbáljátok…

— Készen vagytok? — szólt közbe Souilik. Indulunk.

Felemelkedtünk. Alattunk a bolygó igen gyorsan távolodott, és egyre mélyebbre merülő, roppant tömegét itt-ott piros vagy kék csillagok pettyezték: az utolsó bombák. Ksillünket időnként a termikus sugarak lilás köde vette körül: ilyenkor egy raj Mislixen hatoltunk

keresztül. Olyan harciasak voltak, mint a méhek, ha feldöntik a kaptárjukat, de viszonylagos elszigeteltségünk következtében nem jelentettek túl nagy veszélyt. Souilik egymás után szólította a ksillek parancsnokait: a 172 gépből mindössze 92 maradt. A Hiss-raj ismét egy csoportba tömörülve lebegett mintegy száz kilométeres magasságban.

Hérang beszámolt a tornyokról:

— Nem hiszem, hogy különösebb érdekünk fűződne a tornyok lerombolásához. Nyilván csak akkor hatékonyak, ha az őket alkotó Mislixek elevenek. De ki tudja? Most jól figyeljetek, mert olyasmit láthattok, amilyet az Ella-Ven utolsó háborúja óta senki nem látott: egy infranukleáris bomba robbanását. Rajtad a sor, Essine!

A fiatalasszony egyetlen mozdulatot tett. Néhány másodperc telt el. Messze alattunk egy fénylő kis pont zuhant lefelé iszonyú gyorsasággal, majd láthatatlanná vált. És ekkor a névtelen bolygó felszínén hirtelen fellobbant egy sárga csillag. Körülötte vadlila lángtenger áradt szét, majd kék, zöld, sárga és vörös fénynyalábokat lövellve egyre terjedt és dagadt. A bolygó mintegy kétszáz kilométeres sugarú körben megvilágosodott, feltárva síkságait, hegyeit, szakadékait: hosszan elnyúló, fekete sávokat a zúzmarától szikrázó talajon. Aztán minden eltűnt. A mélyben lebegő, fénylő füst szétoszlott, elenyészett az űrben.

— Most átkelhetünk az ahunon — mondta Souilik.

4. A SÖTÉTSÉG BIRODALMA

Az Elátkozott Galaktika

Visszatérésünk eseménytelenül zajlott le. Már besötétedett, amikor Souilik ksillje leereszkedett a Bölcsek Háza előtti térségre. A távoli égbolton egyre halványabbak lettek az Aniasz sziget felé tartó ksill-raj fekete foltjai. Amikor kiléptem a gépből, végtelen kimerültség vett rajtam erőt, minden erőm elhagyott, és ellenállhatatlan vágy fogott el egy ágy után. Társaim aligha voltak különb állapotban. Túl fáradtan ahhoz, hogy beszéljek vagy örvendezzek, egy lila lombozatú fának támaszkodtam, és gondolatok nélkül meredtem az alkonyatba.

— Essine, kíséred Ulnát az Idegenek Házába, és mindketten feküdjetek le — mondotta Souilik. — Clair, Akéion, Hérang, ti hárman velem jöttök. Be kell számolnunk küldetésünkről.

— Nem várhatnánk holnapig? — könyörögtem.

— Nem. Minden múló perc egy Nap halálát jelentheti. Utána majd lesz időd pihenni.

Szinte félálomban lépkedtem felfelé az Emheriség Lépcsőjén, és menet közben rá se hederítettem a szobromra. Aztán mintha féligmeddig elvesztettem volna az eszméletem. Éreztem, hogy cipelnek, és egy lámpa ibolyaszínű sugara alatt tértem magamhoz. Mellettem feküdt a két Sinzu és maga Souilik is. Az idegkimerültség végső határán egymás után estünk össze az előcsarnokban.

Előbb lassan, majd egyre gyorsabb ütemben tért vissza az erőm. Amikor fel tudtunk kelni, beszámoltunk Azzlemnak és Asszának a Mislixekkel vívott harc lefolyásáról. Nem sokkal ezután megkönnyebbülten nyújtóztam el ágyamban, az Idegenek Házában, és természetesen ezen az éjszakán nem volt szükségem az «álmot adó» készülékre.

Mire felébredtem, az Ialthar már magasan ragyogott az égen. Kellemes, enyhe idő volt, és a kitárt ablakon át mintha madárdalt hallottam volna, ámbár az Ellán nincsenek madarak. A dal egyre közelebbről hallatszott. Felkeltem és kinéztem: Ulna állt az ablak alatt, és füttyével az ékanton, az Arboron élő csodálatos kis repülő gyíkocska csicsergését utánozta.

— Azért jöttünk, hogy felébresszünk — szólalt meg a mellette mosolygó Essine. — Azzlem küldött érted.

Azzlemet — Assza társaságában — a laboratóriumban, a Mislix-sugárzást reprodukáló készülék fölé hajolva találtam. Egy fémből készült széken fiatal, törékeny és csinos Hiss-lány ült. Önként jelentkezett a kísérletre, és az imént rajta próbálták ki a sugárzás elleni védekezés újabb lehetőségeit.

— Közeledünk a célhoz — jelentette ki Azzlem. — Egy nap talán mi, Hissek is épp olyan ellenállók leszünk a sugarakkal szemben, mint

ti, Tserienek és a Sinzuk. Egyetlen bsin-injekció után — a te találmányod, Slair! — a lányom, Senati immár két bousik óta olyan intenzitású sugárzást képes elviselni, ami azelőtt veszélyes, ha ugyan nem halálos lett volna. Sajnos, a harmadik fokozaton, vagyis három Mislix együttes sugárzásának hatásán túl megszűnik az immunitás. De egyáltalán nem ezért hívattalak. Úgy tudom, hogy a névtelen bolygóról magaddal hoztad Missan holttestét. Ô az egyetlen halott, aki visszakerült az Ellára. A többiek az elátkozott bolygón maradnak mindaddig, amíg el nem tudjuk űzni onnan a Mislixeket. Missan az egyik barátom, Stensoss fia volt, aki érkezésed előtt halt meg egy ksill fedélzetén, valahol a Térben. Ôsi szokásaink szerint, aki visszahozza egy harcban elesett Hiss tetemét, a halott szüleinek gyermeke, testvéreinek a testvére lesz. Mától kezdve tehát nyugodtan mondhatod, hogy «Mi, Hissek…» — senki nem fog nevetni rajtad. Különös sors a tiéd, ó, Tserien! Egyidejűleg vagy Tserien, Sinzu, és Hiss, három bolygó fia. Menj hát, mert részt kell venned fivéred temetésén abban a házban, amely mostantól kezdve a te házad. Essine majd elkísér.

— Hol van Souilik? — kérdeztem.

— Ezer ksill élén visszatért a Kalvénaulthoz. Mivel a gépét nem kell elhagynia, egyetlen Sinzut sem vitt magával. Ne aggódj, nagy távolságból fogják ledobni bombáikat.

Essine-nel és Ulnával egy réob fedélzetén indultunk Missan lakhelyére. Útközben megtudtam, hogy a szerencsétlen ifjú rendkívül tehetséges diák volt, akit Azzlem távol akart tartani a háború veszélyeitől. De a Hiss-törvény kérlelhetetlen: veszély esetén egyetlen önkéntest sem lehet visszautasítani, és Missan önként jelentkezett. Nem volt sem apja, sem anyja, csak egy nővére, Assila, aki «mérnöki» beosztásban dolgozott egy nagy élelmiszergyárban.

Assila a Bressié szigeten lakott, hatszáz brunn távolságra a Bölcsek Házától, északi irányban. Elfelejtettem megemlíteni, hogy az Ellán alig vannak kontinensek, de annál több a sziget. Nagyságuk nagyjából Ausztrália és a Jersey szigetek területe között ingadozik, nem számítva a kisebb szigeteket. Assila piros házacskája a tengerrel szemben, egy dombon épült.

Essine bemutatta a «húgomat», egy halványzöld bőrű, különös tekintetű, fiatal lányt, akinek a szeme nem olyan kékesszürke volt, mint általában a Hisseké, hanem smaragdzöld. Úgy fogadott, mintha valóban a fivére lennék. Két tenyerét, mint egy kelyhet, az arca elé emelte, ez az üdvözlésmód csak közeli rokonok között használatos.

A Hiss-temetések tiszteletreméltón egyszerűek. Missan holttestét a ház előtt, a szabad ég alatt, egy fémlapon helyezték el. Egy Hiss-pap rövid imát mondott. Aztán Essine irányításával Assila mellé léptem, kézen fogtam, és összekulcsolt kezünkkel együtt nyomtunk le egy kis

kart, majd hátrább léptünk. Ragyogó lángoszlop villant fel, és a fémlapról eltűnt a tetem. A pap a jelenlévőkhöz fordult.

— Hol van Missan? — kérdezte.

— Útban a Fény felé — válaszolta mindenki. Ennyi volt az egész.

A hagyomány megkövetelte, hogy öt napot töltsek a házban. Ulna és Essine még aznap este elment, s én egyedül maradtam Assilával. Jóllehet, tekintete a Hissek szokásos érzéketlenségét tükrözte, éreztem, hogy szenved, de mivel nem nagyon ismertem az itteni szokásokat és érzéseket, nem tudtam mit mondani neki. Ekkor értettem meg, hogy mily kevéssé tudtam beilleszkedni a Hissek társadalmába. Bánatosan, zavartan bolyongtam az ismeretlen Házban, haragudtam a Hissek értelmetlen szokásaira, és magam is boldogtalan voltam. Órák teltek el, és nem tudtam rászánni magam, hogy aludni térjek abba a szobába, amely immár teljes joggal az enyém. Minden elcsendesedett. Assila szótlanul ült a közös teremben. Magam is leültem, s így töltöttük az éjszakát. Ritkán éreztem magam ennyire magányosnak és kirekesztettnek ezen az idegen bolygón, mint e halottvirrasztás során, a fiatal lány társaságában.

Reggel aztán megszólalt Assila. Nem sírt, könnyek nélkül beszélt oly tehetséges, oly nagy jövőjű öccséről, aki első csatája alkalmával esett el. Családjának már tizenegy tagja halt meg a Mislixek ellen vívott harcokban. Assila keserű szemrehányást tett magának, hogy nem kísérte sel fivérét, s hogy nem halt meg vele együtt. Rajongva szerette Missant, egy leendő Bölcset látott benne, egyikét azoknak, akik dicsőségére válnak népüknek. Jól emlékezett az egyetemen elért kiváló eredményeire, gyermekkori játékaira és első szerelmére, amikor is ő, az idősebb nővér, volt a bizalmasa. És mindebből nem maradt semmi, csak a hagyományos mondat: «Elindult a Fény felé.»

Minél tovább beszélt Assila, annál több gát omlott le azok közül, amelyek elválasztottak a Hissektől. Ezeket a szavakat bármely földi nő is mondhatta volna. És mint annak idején a Sanssine sziget kriptájában, szemben a Mislixel, most is megértettem, hogy a fájdalom és a szorongás a világmindenség egyik végétől a másikig mindenütt egyforma. Végre megleltem a vigasztalás szavait, s teljesen megfeledkeztem arról, hogy sok millió fényév szakadéka választ el Assilától. És tapasztalataim közül nem ez a legkevésbé különös.

Assila ezután a Hissek emberfeletti önuralmával felállt, hogy elkészítse reggelinket.

Még négy napig maradtam mellette. Utána visszamentem az Essanthem félszigeten levő Idegenek Házába. De nyolcnaponként egy estét továbbra is Assilánál töltöttem. Lassanként úgy tekintettem a Bressié szigeten álló házacskát, mint a sajátomat, és Assilát, mint valami közeli rokont. És tudom, hogy szobámban még most is ott hevernek a könyvek, a jegyzetek és csecsebecsék, amelyeket az Ella

bolygón gyűjtöttem összse. És abban is bizonyos vagyok, hogy Assila «nővérem» időnként megkérdi a Bölcseket, mikor térek vissza hozzájuk.

Időközben a Hatodik és a Hetedik bolygót megtisztították a Mislixektől. Sajnos, a Kalvénaultot illetően már elkéstek, mert a csillag egyre sötétebbé vált. Azt a néhány Mislixet, amelyik már befészkelte magát az El-Toéa egyik eljegesedett bolygójára, idejében sikerült kipusztítani, s így ez a nap nem aludt ki. Az Asselornak nem voltak bolygói, és spektruma ismét szabályossá vált, de ennek okát egyetlen Bölcs sem tudta megmagyarázni.

A Mislixeknek, hogy életben maradhassanak, szerencsére, eléggé gyakran érintkezniük kell egy-egy bolygóval. Az üres Térben is jól érzik magukat, de csak ideig-óráig. Hogy miképpen jutnak el egyik csillagról a másikra, s főképp egyik galaktikáról a másik galaktikára, ez még rejtély. Az arra irányuló kísérletek, hogy felfedezzék őket az ahunban, meddők maradtak. Egyes Hiss-tudósok úgy vélik, hogy több ahunnak kell léteznie: a Hissek használják az egyiket, a Sinzuk a másikat, és a Mislixek egy harmadikat. Ebben a kérdésben nem nyilváníthatok véleményt, de azt az állítást, hogy három egymástól független Semmi létezik, képtelenségnek tartom.

A Bölcsek környezetében mindenki valami nagy tervről kezdett suttogni. Sokáig nem, is sejtettem, hogy miről lehet szó. Sem Souilikot, sem Szzant nem avatták be a titokba. Assza kifürkészhetetlen maradt. Ulna sem tudott többet nálam. A Sinzu-űrhajó időközben huszonkilenc társával együtt visszatért. A gépek az Inoss szigeten szálltak le, nem messze a Bölcsek Házától. Nem sokáig tartózkodtak ott, mert hamarosan ötezer Sinzut szállítottak a Réssanra, a leendő Ellarbor település első csoportját. Csak Hélon, Akéion, Ulna és a *Tsalan* személyzete maradt az Ellán. Mivel az Ellát kizárólag a Hissek számára tartják fenn, Ulna és családja tehát roppant kiváltságot élvezett. Számomra a kérdés már eldőlt: Hiss voltam.

Végül maga Azzlem közölte velem a nagy terv részleteit: egy ksillt akarnak küldeni az egyik elátkozott galaktikára, amelyet teljesen gyarmatosítottak a Mislixek. E célra egy olyan galaktikát választottak, amely túl van a Kaienek, a kocsányon ülő szemű óriások univerzumán.

Megborzongtam. Már a Hetedik bolygóra vezetett expedíciót is kockázatosnak tartottam, de az a terv, hogy a Mislixeket saját birodalmuk kellős közepén támadjuk meg, tiszta őrültségnek tűnt, főképp miután Azzlem tárgyilagosan közölte, hogy két vagy három Sinzuval együtt engem szándékoznak odaküldeni. Eddigi tapasztalataim ellenére sem tudtam megszokni az ahun gondolatát, pedig ebből a szempontból ez a kirándulás a kiválasztott elátkozott galaktika felé aligha volt hosszabb vagy veszélyesebb, mint az első utazás a Kalvénault Hetedik bolygójára.

Egy ideig úgy tűnt, mintha a tervet elejtették volna. Legalábbis nem beszéltek róla. Továbbra is a megszokott módon éltem, naphosszat a biológiai laboratóriumban dolgoztam, s hol az Idegenek Házában, hol Souiliknál, hol pedig «otthon», Assilánál aludtam. Souilik visszatért egy újabb «ahun» utazásáról, de ez alkalommal roppant titoktartónak bizonyult. Essine-től megtudtam, hogy a Kaieneknél járt, de Souilik tagadta, hogy ennek az utazásnak bármi köze is lenne a nagy tervhez. Egy ideig nagyon ritkán és akkor is csak rövid órákra találkoztam vele. Küldetése volt, és egyik univerzumból a másikba utazott. A *Tsalan* is elrepült a Réssanra, s csak munkatársaim, Akéion és Ulna maradtak az Ellán. Kötelező pihenőnapjaimon — ez minden hónapban három napot jelentett az Ella időszámítása szerint — Ulna és Essine társaságában az Ellán utazgattam. Így némi fogalmat alkothattam a bolygó — engem mindeddig nem túlságosan érdeklő — mezőgazdaságáról és iparáról. A Hissek az egyenlítő mindkét oldalán széles sávban egy gabonát termő, olykor tíz-tizenkét méter magasra növő fafajtát tenyésztettek ki. Ennek a «gabonafának» a lisztjéből készítik kétszersültjeiket. E sávok mentén, északra és délre, különböző ipari célokat szolgáló növényeket telepítettek. Ezekből olyan anyagokat nyernek, amelyeknek szintetikus úton való előállítása túl sokba kerülne. A bolygó fennmaradt területét félvad állapotban hagyták, vagy a lakosság számára tartalékolták, kivéve a sarki övezeteket, ahová a gyárak többségét tömörítették, a bányákat kivéve. A Hissek belterjes gazdálkodást folytatnak a bolygó kéthatodát borító óceánjaik mélyén, és egy nap lelátogattam a tenger fenekére, hogy megtekintsem az ottani rétségeket, a tenger alatti kultúrákat és a haltenyészeteket.

A Hissek energiaszükségletük legnagyobb részét az anyag felbontása révén nyerik. Ezt az eljárást elképzelhetetlenül magas fokra fejlesztették. Nem csak az atomok magjának alkotórészeit használják fel — amit már mi is csinálunk —, hanem ezeknek az alkotórészeknek az összetevőit is, amelyeket talán infranukleonnak nevezhetnénk. Meg kell említeni, hogy energiájuk nem elektromos jellegű, s bár láttam energiafejlesztőiket, sőt naponta használtam ezt az energiát, éppúgy nem tudnám meghatározni a lényegét, mint ahogy egy derék szenegáli sem tudná megmagyarázni az elektromosságot. Csak annyit mondhatok, hogy ezek a rendszerint nagyméretű generátorok roppant bonyolultak. A Hissek kiváló fizikusok. Még az Ellára látogató nagy Sinzu-tudós, Béranthon is kénytelen volt elismerni, hogy a Hissek sok találmánya ismeretlen, ha ugyan nem érthetetlen számára. A Hissek becsületére válik, hogy tudásukat egyáltalán nem tartják titokban mások előtt, és a Réssanon a Ligához tartozó valamennyi emberiség számára nyitva állnak egyetemeik, természetesen, kölcsönösségi alapon. Amikor rövid ideig a Réssanon tartózkodtam, részt vehettem a

Tizenkettedik Világegyetemből jött egyik, rovarember asztronómiai előadásán. Az előadásból ugyan nem sokat értettem, de soha életemben nem láttam olyan gyönyörű felvételeket az égboltról meg a bolygókról, mint akkor. Az előadó egyébként egy nagy, zöld imádkozó sáskához, más néven ájtatos manóhoz hasonlított, s beszéd közben sűrűn hadonászott rendkívül hosszú, fűrészes-fogazott karjával. A hallgatóság soraiban a Réssanon lakó «embertípusok» csaknem valamennyi példánya képviselve volt.

Souilik végre abbahagyta az utazgatást, de ennek ellenére alig találkoztam vele. A Tanács tagjaival együtt hosszú napokra bezárkózott. Essine is csak ritkán látta. Társaságom így csaknem kizárólag Ulnára és fivérére korlátozódott. Egy nap azonban, amikor a laboratóriumban hármasban összehasonlító biológiai kísérleteket végeztünk, Assza üzent értünk. Jóformán még be se léptünk a dolgozószobájába, amikor három rövid, nagy kampóval ellátott fémhengert nyomott a kezünkbe.

— Íme, a fegyvereitek: tökéletesített termikus pisztolyok. Az Úr-Shémonnal egyetértésben a Tanács benneteket választott, hogy felderítő útra induljatok az Elátkozott Galaktika felé. E célra egy speciális ksillt bocsátunk a rendelkezésetekre. Souilik elkíséri a ksillt a Kaienek univerzumához tartozó Grenss csillag Sswft bolygójáig. Utasítása szerint ott kell bevárnia visszatéréseteket. Szükség esetén emlékeztessétek őt e parancsra. Nyolc nap múlva indultok.

Ó, az a nyolc nap! Milyen hosszúnak, s ugyanakkor milyen rövidnek találtam ezt időt! Akéion és Ulna teljesen természetesnek találták, hogy ők, az Úr-Shémon gyermekei, induljanak elsőnek a harcba. Szükség esetén ezt követelhették is volna. De én, uramisten! Hiába mondogattam magamban, hogy gyakorlatilag immunis vagyok a Mislixek sugárzására, hogy speciális ksillünk megerősített törzse képes ellenállni a fémszörnyek rohamának, hogy a leghatékonyabb fegyverek állnak a rendelkezésemre, s végül, hogy nem harcról, hanem felderítésről van szó — már a kaland puszta említésére is kilelt a hideg. Valami homályos előérzet azt súgta, hogy szörnyű katasztrófa vár ránk. A katasztrófa be is következett, s bár elevenen megúsztam, sőt azóta a halott napok felrobbantása során ismét az életemet kockáztattam, ezt a vállalkozást mégsem merném újrakezdeni, még akkor sem, ha életet, hatalmat, dicsőséget és valamennyi bolygó minden szép leányát is ígérnék érte jutalmul!

Az utazás jól kezdődött. Souilik a megszokott, öreg ksilljét vezette, a *Sesson-Essine*-t, vagyis a *Szép Essine*-t. Ebben a gépben foglalt helyet Essine, két másik Hiss és Beichit, a fiatal Hr'ben-lány. Amikor Ulna megkért, hogy fordítsam le neki a mi ksillünk törzsére festett felírást, zavartan hallgattam. Ulna folyékonyan beszélte a Hiss-nyelvet, sőt már meglehetősen sok francia szót is ismert, de írni-

olvasni egyik nyelven sem tudott. Ksillem felirata Souilik fantáziájának szüleménye volt. Ezeknek a gépeknek — ha csak parancsnokuk nem vállalja a keresztapaságot — általában nincs nevük, csak egyszerűen számmal vannak jelölve. Souilik az enyémet *Ulna-ten-Sillon*nak nevezte el, ami annyit jelent: Ulna, te vagy az álmom. Akéion, aki tűrhetően ismerte a Hiss-betűket, zavarom láttán ravaszul mosolygott, majd így fordította le a feliratot: a Bolygók Egyesülése.

Az *Ulna-ten-Sillon* nagyon kicsi, háromüléses ksill volt, a később nagy szériákban gyártott harci ksillek prototípusa. Úgy tűnt, hogy tervezői a kényelmet feláldozták a hatékonyság kedvéért. Az irányítófülkét telezsúfolták a gépek, fegyverek és készülékek ellenőrzésére szolgáló műszerfalakkal. A másik fülkében egy háromszemélyes, emeletes ágy állt, a többi helyet a motorok, a tartalék élelmiszerek, a lőszerek, a kijárati zsilipkamra és a levegőtartályok foglalták el. A tizenegy centiméter vastag, rendkívül kemény ötvözetből készült törzs — Souilik megnyugtató szavai szerint — egy bousikként 8000 brunnal, azaz óránként 4000 kilométeres sebességgel támadó Mislix becsapódását is kibírná, bár ezt a sebességet gyakorlatban még soha nem tapasztalták. Ha netán a törzs mégis megrepedne, épen marad a hét centiméter vastag belső törzs. Mivel a Mislix-sugárzásra érzéketlenek vagyunk, minden bizonnyal épségben maradunk.

Egyszerre hatoltunk be az ahunba, azaz mindkét ksillt a Térnek ugyanaz a buborékja vette körül. Ugyancsak együtt hagytuk el az ahunt, csaknem egymillió kilométernyire a Sswft bolygótól. Ezen a közepes méretű, a Földnél alig nagyobb, igen szép bolygón néhány százmillió Kaien él. Az északi féltekén, egy Brbor nevű város mellett szálltunk le.

A Kaienek roppant fura nép! Magasságuk eléri a két méter harminc centit, bőrük zöldes színű, koponyájuk kopasz és gömbölyű, kékeszöld szemük rövid kocsányon ül, orruk nincs, és széles szájukat tömérdek parányi fog ékesíti. Hosszú, törékeny karjuk és lábszáruk ellenére csaknem olyan szélesnek tűnnek, mint amilyen hosszúak. Megmagyarázhatatlan ellenszenvet éreztem irántuk, s ezt még nyájasságuk sem tudta eloszlatni. Ugyanígy érzett Akéion és Ulna, sőt még Essine is. Souilik viszont titokzatos utazásai során közelebbről is megismerte őket, és barátokra lelt közöttük. A Kaienek civilizációja roppant sajátos: ők maguk középszerű asztronómusok, tűrhető fizikusok és csodálatos vegyészek. Nagyon kevés fémet használnak, iparuk teljes mértékben a szintetikus műanyagokon alapul. Souilik erősködött, hogy szellemi téren kiválóak, figyelemreméltó költőik, mélyen gondolkodó filozófusaik, elsőrangú festőik és szobrászaik vannak. Ezt nem tudtam megítélni, mert néhány óránál tovább soha

nem időztem a Sswft bolygón.

Ksilljeink közelében maradtunk egy tágas, kopár térségen, ahová igen sok helikopter típusú gép szállt le: valamennyi átlátszó műanyagból készült, beleértve a motorokat is. Betértünk egy «hajóbárra» emlékeztető, könnyűszerkezetű épületbe, ahol pompás zöld italt szolgáltak fel. Souilik egy ideig három Kaiennel tárgyalt, aztán csatlakozott hozzánk. Tisztes távolságból, a fegyveres őrök sorfala mögül, a Kaienek nagy tömege meregette felénk kocsányon ülő szemét, vagy a két ksillt bámulták. A szél olykor felénk sodorta fűszeres illatuk egy-egy hullámát.

Csendesen üldögéltünk. Már mindent elmondtunk egymásnak. Később Souilik és Akéion elment. Még egyszer ellenőrizni akarták az *Ulna-ten-Sillon*t. Gépiesen hol megtöltöttem, hol meg kiürítettem termikus pisztolyomat. Essine halkan beszélgetett Ulnával és Beichittel. Időnként rám néztek, és kitört belőlük a kacagás.

Souilik visszajött értünk.

— Itt az idő, testvér! — mondotta. — Ne feledd, hogy a Tanácsnak értesülésekre van szüksége, nem pedig hőstettekre. Jöjj vissza! Légy óvatos!

Közelebb hajolt hozzám, és halkan hozzáfüzte:

— A Sinzuk túl vakmerőek. Mérsékeld Akéiont!

Amikor megálltunk a ksill mellett, Souilik még egyszer a vállamra tette a kezét, majd futólépésben távozott. Essine és Beichit a távolból integetett. Ulna és Akéion már benn ült a ksillben. Lehajoltam, és dobogó szívvel mentem utánuk.

Alig csukódott be mögöttem az ajtó, máris felemelkedtünk. Megegyeztünk Souilikkal, hogy pontosan két és fél bousikot töltünk az ahunban, és semmiféle ürüggyel nem változtatunk irányt. Így a Hissek tudni fogják, hol keressenek bennünket, ha netán baleset történne. Az Ellán használatos időszámítás szerint mért húsz napnál tovább nem maradhatunk távol.

Az előre megbeszélt időpontban hagytuk el az ahunt. A képernyőkön minden tintafekete volt, kivéve néhány megnyúlt tojás alakú, fakó fényfoltot: a még élő galaktikákat. Egyikük — a legközelebbi — csaknem eltakarta a hold felszínét. Akéion rámutatott.

— Azt hiszem, ez a Kaienek univerzuma. Onnan jövünk.

Ha valamely várázslat folytán egy óriási erejű távcsövön figyelhettük volna ezt az univerzumot, egyáltalán nem a «jelenlegi» állapotában láttuk volna, hanem olyannak, mint amilyen több mint ötszázezer évvel ezelőtt volt!

A radar elve alapján működő speciális képernyőn, a fénynél tízszer sebesebben terjedő sness-hullámok — nos, igen, Einstein elmélete nem hamis, csak hiányos — kirajzolták egy bolygó körvonalát.

— Souilik azt mondta: a legközelebbi alkalmas méretű bolygó — jegyezte meg Ulna. — Ez itt mintha megfelelő lenne.

— Leszállunk — felelte Akéion. — Foglaljátok el a harcállásokat!

Leültem a fegyvereket működtető kapcsolótábla elé. Ulna volt a megfigyelő. Az előttem lévő képernyőn visszatükröződött a bennünket körülvevő Tér, mind a négy égtáj irányával, valamint a Zenit és a Nadír. Ulna képernyője még érzékenyebb volt, és tetszés szerint ki lehetett nagyítani rajta bármely részletet. A bolygó foltján kívül semmi mást nem lehetett látni.

— Előbb alacsonyan elröpülünk fölötte. Clair, a meleg övezetet!

Lenyomtam a megfelelő kart. Ksillünk körül azonnal kialakult a 300 abszolút fokra felhevített övezet, vagyis inkább egy olyan terület, amelyben minden objektum azonnal 300 abszolút fokra hevült. Egyetlen Mislix sem közeledhetett felénk életveszedelem nélkül, a hőmérséklet viszont eléggé alacsony maradt ahhoz, hogy ne zavarjon bennünket, ha az űrruhában elhagyjuk a ksillt.

A Nadír-képernyőt most már teljesen betöltötte a bolygó felületének képe, sőt az egyes részletek is láthatókká váltak: hegyláncok, ősrégi befagyott folyók, hatalmas, sík területek, amelyek egykor nyilván óceánok lehettek. Még alacsonyabbra ereszkedtünk.

A halott óceánok egyikének partján egy rendkívül szabályos, hatalmas, piramis formájú tömeget fedeztem fel. Jeleztem Ulnának, aki speciális képernyőjén részletesebben is megfigyelhette a látottakat.

— Szentséges Étahan! — suttogta. — Ez valamikor emberlakta bolygó volt!

Alattunk valóban egy város terült el, pontosabban az, ami megmaradt belőle. Lassanként formát öltöttek az elmosódott részletek, és az összefüggő piramisból karcsú tornyok, az égbolt felé rugaszkodó, merész obeliszkek bontakoztak ki. E furcsa építmények az egykori városközpont felé egyre magasabbakká, egyre sűrűbbekké váltak. A város sok ezernyi hektár területet foglalhatott el, és legmagasabb tornyának csúcsa meghaladta az ezer métert.

Eltűnődtem: miféle, sok millió évvel ezelőtt megsemmisült, különös civilizáció alkotta ezt a települést? Tudod, hogy mindig szenvedélyesen érdekelt az archeológia. Ellenállhatatlan vágyat éreztem, hogy azonnal leszálljak, s ezt tüstént közöltem Akéionnal.

— Előbb megkerüljük a bolygót — felelte. — Ha nem látunk Mislixet, leszállunk.

Hosszú órákon keresztül vonultak el alattunk a megfagyott kontinensek. Több helyen is láttunk romokat, de korántsem voltak olyan lenyűgözőek, mint az először látott város maradványai. Néha közvetlenül a talaj felszíne fölött siklottunk, de egyetlen Mislixet sem vettünk észre. Végül visszafordultunk, és a fényszóróval végigpásztáztunk a fantasztikus holt várost. A fénysugárban az

építmények valósággal szikráztak a megfagyott levegőtől és az aranytól.

Egy nagy téren ereszkedtünk le, egy karcsú torony lábánál, amelynek csúcsa beleveszett az égboltba. Megbeszéltük, hogy Ulna meg én felderítő körutat teszünk, de Akéion, minden eshetőségre készen, a helyén marad. Felöltöttük űrruhánkat, és elláttuk magunkat tizenkét órára elegendő levegőtartalékkal, az űrruhában is elfogyasztható élelmiszer-pasztillákkal, fegyverekkel és nagy mennyiségű lőszerrel. Így felszerelve kiléptünk a bolygóra.

Egy ideig tétováztunk, hogy merre induljunk el. A ksill egy kissé szabálytalan kör alakú téren állt, amelyet minden oldalról égbe meredő építmények vettek körül. A meleg övezet hatására a szilárd levegő cseppfolyóssá vált, elpárolgott, és gépünket csakhamar sűrű ködfelhő takarta el a szemünk elől.

Csakhamar egy fedett utcára bukkantunk, és beléptünk a boltozatok alá. Az épületek nagyságához viszonyítva szokatlanul alacsony, zöld kapuk mindegyike zárva volt. Körülbelül egy kilométert gyalogoltunk, kitérők nélkül, nehogy eltévedjünk. A kétségbeejtően sivár házak falán egyetlen feliratot, egyetlen faragványt sem láttunk, semmit, ami erről az eltűnt emberiségről hírt adhatott volna. Már arra gondoltam, hogy betöröm az egyik rozogább állapotban lévő kaput, amikor a talaj hirtelen megingott a lábunk alatt. Rosszat sejtve ragadtam meg Ulna kezét, és magammal vonszolva rohantam visszafelé. A téren, ahol az imént a ksill állt, hatalmas kőés fémhalom hevert. A baloldali torony, nyilván a hőség hatására, eldőlt, és rázuhant az *Ulna-ten-Sillon*ra. Időnként még egy-egy roncsdarab zuhant a talajra, gúlába halmozódva.

Ulna egy falnak tántorodva suttogta:

— Hen! Akéion, Akéion sétan son!

Semmi sem mozdult. A dermesztő némaságban hangtalanul zuhant le egy roppant fémgerenda, kétszer-háromszor felszökkent a levegőbe, majd mereven elnyúlt a törmelékhalom tetején. Riadtan néztünk egymásra ezen az ismeretlen bolygón, elveszetten, még tizenegy órára elegendő, lélegzésre alkalmas levegővel, sok milliárd mérföldnyire minden segítségtől.

S ekkor fényszóróm sugarában — sziporkázó páncéljával — megjelent az első Mislix.

Harc a Mislixekkel

Az ember — és ezt a szót a lehető legtágabban értélmezem, beleértve a Hisseket, a Sinzukat meg a többieket — furcsa teremtmény. Helyzetünk teljesen reménytelen volt, de egy pillanatra sem jutott eszünkbe, hogy feladjuk a harcot. Alighogy az első Mislix páncélja megvillant, máris lőttem. Elpusztult, mielőtt kibocsáthatta volna sugarát. Lélegzet-visszafojtva figyeltünk: semmi nem mozdult. Veszélyes lett volna a téren maradni, egyrészt a szüntelenül hullámzó törmelékek miatt, másrészt a Mislixeknek itt elegendő hely állt a rendelkezésükre, hogy a levegőbe emelkedjenek, és ránk zuhanva agyonnyomjanak bennünket. Még egy utolsó pillantást vetettünk az *Ulna-ten-Sillon* és a benne lévő Akéion fölött tornyosuló roncshalomra, aztán a már előbb átkutatott fedett utca árkádjai alá húzódtunk. Ezen a szűk területen csak két irányban kellett figyelnünk. Óvatosan mentünk tovább, és elhagyva azt a pontot, ameddig az imént eljutottunk, egy másik térhez értünk. Itt hemzsegtek a Mislixek, és amint észrevették jöttünket, heves sugárzásba kezdtek, de hasztalan. Olyan sokan voltak, hogy kénytelenek voltunk átlépni rajtuk, és megállapítottam, hogy ezek a Mislixek szélesebbek, rövidebbek, és más a formájuk, vagyis nem ahhoz a fajtához tartoznak, mint amilyenekkel a Kalvénault Hetedik bolygóján harcoltam. Fluoreszkálásuk sem ibolyalila, hanem inkább indigókék volt. Órákig bolyongtunk a holt város utcáin, s egyetlen nyitott kaput sem találtunk, de olyat sem, amelyet be tudtam volna törni. A város lakói, mielőtt eltűntek volna, ismeretlen oknál fogva, gondosan bezárták házaikat. Kiindulási pontunktól több kilométernyire fedeztük fel az egyetlen érdekességet: egy nagyon alacsony, hatkerekű járművet. Amikor nekiláttam, hogy részletesebben megvizsgáljam, megindult a Mislixek rohama. A talaj fölött néhány lábnyira lebegve, százával támadtak ránk. Ha termikus pisztolyaink végeztek is velük, lendületük nem csökkent, és holtukban is csak nagy üggyel-bajjal tudtuk elkerülni a velük való összeütközést. Később taktikát változtattak, és oly gyors iramban száguldtak felénk, hogy jöttüket nem is lehetett látni. Le kellett lapulnunk, és valóságos zárótüzet zúdítottunk rájuk. Ezzel persze rengeteg lőszert pazaroltunk. Néhány perc múltán annyira felhevült a talaj, és a házfalak olyan forróságot árasztottak, hogy a Mislixek kénytelenek voltak visszavonulni.

Csüggedten ültünk le az egyik háromlépcsős küszöbre. Már csak három órára elegendő levegőtartalékunk maradt. Lassan úrrá lett rajtunk a fáradtság, és az űrruha sisakjának üvegjén keresztül láthattam Ulna karikás szemét és elkínzott arcát. Keveset beszéltünk. Tudom, hogy a regényhősök mindig a legkétségbeejtőbb helyzetekben

tesznek egymásnak gyengéd vallomásokat, de mondhatom, nekünk eszünkbe sem jutott ilyesmi. Elég sokáig üldögéltünk. Már bóbiskoltam, amikor Ulna felrázott.

— A Mislixek! Újra jönnek!

Ez alkalommal fajtestvéreik tetemeit megkerülve, kúszva érkeztek. Mindent kockára téve kivártuk, amíg egészen a közelünkbe jöttek és tömörültek, s csak akkor lőttünk. Az egyiknek még maradt annyi ereje, hogy ránk vesse magát, de elhibázta az ugrást, és bezúzta a mögöttünk lévő kaput. Előbb Ulna siklott be a nyíláson, aztán én. Tágas, üres teremben találtuk magunkat, ahol formátlan roncsok jelezték az egykori bútorok helyét. Hiába kerestük a felső emeletekre vezető lépcsőt vagy felvonót. Ha léteztek is valaha, már réges-rég porrá omlottak. Ezzel szemben felfedeztünk egy folyosót, amely egy olyan szűk és alacsony pincébe vezetett, hogy csak meggörnyedve tudtam lépkedni. Csakhamar megértettük, hogy ez a mély pince közvetlenül az utca alatt húzódik. Továbbmentünk, nem törődve az elágazásokkal, amelyek — amint erről egyszer-kétszer meggyőződtünk — az előbbihez hasonló, sivár termekbe vezettek, amelyekben csak néhány számunkra érdektelen maradványt találtunk. Archeológusi szenvedélyem pillanatnyilag kihunyt!

Aztán a pince észrevétlenül lejteni kezdett. Mintegy álomba merülten vonszoltuk magunkat, jóformán nem is figyeltünk, s csak akkor tértem magamhoz, amikor egy fémajtóba ütköztem. Itt végződött a folyosó. Ezen az ajtón végre sikerült felfedeznem egy sugárzó napot vagy stilizált kereket ábrázoló faragványt.

Most, hogy megálltunk, szinte lecsapott ránk a fáradtság. Már tíz órája gyalogoltunk, és csak egy órára elegendő levegőnk maradt. Gépiesen pillantottam az űrruhám csuklójára erősített barométerre: a légköri nyomás nulla fölött volt, és a hőmérő 265 abszolút fokot mutatott. Ez az övezet tehát a Mislixek számára megközelíthetetlen! Természetesen, levegő is akadt itt, de milyen kevés! Még arra sem volt elegendő, hogy megindítsuk a sisakunk mögött elhelyezett könnyű kompresszort. Ha sikerülne átjutnunk ezen az ajtón, talán eléggé sűrű légkört találnánk, hogy használható legyen.

Izgalomtól reszketve nézegettük az ajtót. Semmiféle lakatot vagy zárat nem fedeztem fel rajta, de az Ellán már megismertem néhány tökéletesített zárószerkezetet. Türelmesen tapogattuk az ajtót és a környékét, óvatosan nyomogattuk a faragott nap sugarait, és megpróbáltuk elmozdítani őket. Hasztalan erőlködtünk. Megint eltelt egy félóra. Az oxigén-nyomásmérő mutatója lassan, könyörtelenül közeledett a zéró felé.

Már minden reményt feladtunk, amikor az ajtó váratlanul megcsikordult és kitárult. A mögötte lévő szűk helyiségben, velünk szemben egy ugyanolyan ajtó zárta el az utat.

— Egy zsilipkamrában vagyunk — suttogta Ulna. — Lehetséges, hogy a túlsó oldalon levegő van?

Megpróbáltunk visszaemlékezni, hogy milyen mozdulatokat tettünk az előbbi ajtó kinyitásakor. Egy idő után eltaláltuk a megfelelő fogást: a faragott nap felső sugarát kellett megnyomni, s ugyanakkor könnyedén bal felé tolni. Az ajtó mögötti helyiségben a légköri nyomás csaknem olyan volt, mint az Ellán. Bekapcsoltam az analizátort: a számlapok megpirosodtak, tehát a levegő elegendő oxigént tartalmazott, és semmiféle toxikus gáz nem szennyezte. Óvatosan lecsavartam sisakom üvegét, és mélyet szippantottam. A levegő száraz és friss volt, tökéletesen alkalmas a lélegzésre. Ha nem is menekültünk meg, de legalább hosszú időre haladékot nyertünk.

Az üres szobának látszólag nem volt folytatása, mert a bejáraton kívül más ajtót nem láttunk. Mindenekelőtt meg kellett szabadulnunk a fáradt vállunkra nehezedő, mozgásunkat akadályozó űrruhától. Elcsigázva nyújtózkodtunk el egymás mellett, eloltottuk a lámpát, és azonnal elaludtunk.

Nyugtalan álmom lehetett, mert a helyiség túlsó sarkában ébredtem fel. Felültem, tapogatódzva keresgéltem a lámpám, és a sötétben a kezem véletlenül beleakadt a fejem magasságában egy falból kiálló vékony fémrúdba. A rudacska megmozdult, és megtörtént a csoda: a helyiség végében mintha egy ajtó tárult volna fel, s világos négyszögében egy emberi alak körvonalai rajzolódtak ki. Alacsony termetét jól láthattam az ellenfényben, de arcvonásai homályban maradtak. Néhány pillanat múltán hirtelen eltűnt, és helyén egy tűzgömb jelent meg, miközben egy különös szó ütötte meg a fülemet.

— Ulna! Ébredj! — kiáltottam.

Ekkor a tűzgömb mintha elpattant volna, és egy csillagokkal teleszórt égbolt tárult ámuló szemünk elé. Az égen egy bolygó jelent meg. Eleinte mintha felülnézetben, nagyon magasról láttuk volna, majd egyre feljebb emelkedett, s amint közeledett, hegyek és erdőségek, óceánok és pusztaságok vonultak el szemünk előtt, miközben a különös hang mindig ugyanazt a szót hajtogatta: *Siphan, Siphan, Siphan*. Megértettem, hogy ez a neve ennek a bolygónak.

A szüntelenül változó képek mozgása megszűnt, s most ugyanazt a várost láttuk, amelyben tartózkodtunk, de egy ragyogó nap sugaraitól megvilágítva. A rejtélyes hang ekkor a *Gherséa* szót, nyilván a város nevét ismételgette. A tágas tereken járművek és élőlények nyüzsögtek, de ilyen magasságból nem láthattuk alakjukat és arcukat.

A képernyő — mert tulajdonképpen egy képernyő volt előttünk — most a város közelében lévő vidéket mutatta. A bíborszínű növényzet az Elláról ismert Sinissi fára, Ulna szerint az Arboron található Tren-Tehor fához hasonlított. Egy kék színű úton ugyanolyan jármű haladt, mint amilyet akkor nézegettem, amikor a Mislixek ostroma

megkezdődött. Tekintetünkkel követtük a furcsa formájú kocsit. Az út egy hegyre vezetett, és a csúcson emelkedő obszervatóriumnál ért véget: legalábbis annak véltük az épületet. Miközben ezek a képek elvonultak szemünk előtt, egy számunkra teljesen érthetetlen magyarázó szöveget hallottunk. A látótér most a járműre összpontosult, melyből egy kétlábú, négykarú, kerek fejű lény lépett ki. Arcvonásai elmosódtak. Bement az épületbe.

A vetítés egy pillanatra megszakadt, majd a nap képével folytatódott. Láttuk, amint korongja lassan vörösödni kezd, majd fokozatosan elhalványul. Most már tudtuk, hogy e világ pusztulásának a történetét látjuk. Az imént láttott személy bizonyára egy tudós vagy egy jelentős ember lehetett, mert többször is megjelent a képernyőn: gyűléseken szónokolt, különös gépekkel foglalatoskodott, hadseregeknek parancsolt, majd egy átlátszó űrruhába öltözve, mintha villámcsapás érte volna, összeroskadt a Mislixek előtt. De előzőleg még láthattuk, amint különböző munkálatokat irányít, parányi készülékeket igazgat, végül gondosan bezár két lángoló nappal díszített ajtót. Az ajtókat azonnal felismertük. A film utoljára e különös lények egyikét mutatta, amint felemel egy kőkockát ama fémrúd alatt, amelyre véletlenül bukkantam rá.

Amikor kábultságunkból magunkhoz tértünk, természetesen keresni kezdtük, és minden nehézség nélkül meg is találtuk az imént látott kőkockát. Alatta egy csigalépcső kanyargott lefelé. Mielőtt elindultunk volna, óvatosságból ismét felöltöttük űrruhánkat. Egy enyhe zöld fényben derengő, nagy helyiségbe jutottunk, ahonnan egymásba nyíló termek egész során haladtunk végig. Az első üres volt, a többiekben tömör fémből készült, súlyos ládák álltak, amelyeket nem sikerült kinyitnunk. Az utolsó terem mélyén egy másik csigalépcső vezetett ez alkalommal felfelé. Negyedóráig tartott, amíg felkapaszkodtunk egy zsilipkamrával elszigetelt kupolafélébe, amely a városon kívül elterülő, sötét síkságra nyílt. A zsilipkamra ajtaján át lehetett kijutni a szabadba. Mivel odakint hemzsegtek a Mislixek, jobbnak láttuk, ha egyelőre a kupolában maradunk.

Ekkor egy különös életforma kezdődött el számunkra, amely egy teljes földi hónapig tartott. Elegendő levegőnk volt, és Ulna felfedezte, hogy három doboz tartalék lőszer helyett tévedésből csak kettőt hozott magával: a harmadik doboz élelmiszer-pasztillákat tartalmazott. Ennyi élelemmel akár egy évig is kitarthattunk volna, de a vizünk csak két hónapra volt elegendő. Az űrruha «hátizsákjában» ugyan van egy ügyes kis készülék, amellyel a holt bolygókon vissza lehet nyerni a cseppfolyóssá vagy szilárd halmazállapotúvá vált, gázzal keveredett vizet, de a szétválasztó és tisztító töltet csak egy hónapig használható. Mégis most már reménykedhettünk, hogy talán megérkezik egy mentőexpedíció, hiszen igen pontosan követtük Souilik utasításait.

Most, hogy már nem fenyegetett közvetlen életveszély, Ulna teljesen átadta magát bánatának. Igyekeztem megvigasztalni: tekintve a ksill szilárdságát, könnyen lehetséges, hogy Akéion még életben van, s amint megérkeznek a Hissek, őt is ki fogják szabadítani. Nem sikerült meggyőznöm, pedig az események a továbbiakban még ennél is fantasztikusabban alakultak!

Nem volt egyéb dolgunk, mint enni, aludni és várni. Többször is végignéztük a Siphan bolygó pusztulásáról készült filmet, s végül már minden részletét betéve tudtuk. Ezerszer áldottuk azt a lángelmét, aki — hogy megmentse fajtája emlékét — megépítette ezt a menedéket. Az átlátszó kupolából tanulmányozni kezdtem a Mislixeket. Csakhamar észrevették ottlétünket, de megértették, hogy sugárzásuk hatástalan, a kupola pedig túl kemény ahhoz, hogy áttörhessék. Ezért később már ránk sem hederítettek.

Én viszont az erős, átlátszó fal mögött elsáncolva, egész napokat töltöttem megfigyelésükkel. Olyan biológusnak tekintettem magam, aki mikroszkópja alatt a mikrobák újabb formáit vagy ismeretlen rovarokat tanulmányoz. Természetesen én kedvezőtlenebb helyzetben voltam, mivel gyakorlati kísérleteket nem végezhettem velük. Egy hónapig tartó fogságunk alatt szenvedélyesen igyekeztünk megérteni megnyilvánulásaik jelentőségét. Azt hiszem, elmondhatom, hogy az egész világmindenségben mi vagyunk azok, akik a legjobban ismerik őket, kivéve persze magukat a Mislixeket. Nos, az utolsó napon sem tudtunk többet, mint az elsőn. Semmit nem fedeztünk fel, ami összehangolt tevékenységre utalna — e kifejezést a mi felfogásunk szerint értelmezem —, semmit, ami valamiféle ösztönre vagy akárcsak egyszerű tropizmusra emlékeztetne. És mégis, a Sanssine szigeti kísérlet óta tudtam, hogy némi értelemmel rendelheznek, jóllehet az teljesen különbözik a miénktől, s hogy számunkra megközelíthetőbb érzékenység is tapasztalható náluk.

A Mislixeknek kétségtelenül vannak érzékszerveik, ámbár fogalmunk sincs arról, hogy milyenek: roppant ügyesen elkerülték a kupolát, és eleinte kizárólag szándékosan ütköztek neki. Minden bizonnyal tudatában voltak jelenlétünknek. Az «idegeneket» gyorsan felismertük arról, hogy a közelünkbe érve, azonnal sugározni kezdtek. A Mislixek közül néhányan a holt városban laktak, ezeket páncéljuk görbületeinek néhány részlete alapján meg tudtuk különböztetni a többiektől.

A következőket sikerült megfigyelnem a Mislixek életéről: szüntelenül mozognak, az alvást látszólag nem ismerik. Ulna és én, egymást váltva, ötven órán keresztül szemmel tartottunk egy példányt. Ez idő alatt állandóan bonyolult kanyarokat írt le a talajon, nem messze a kupolától. Ritkán látni magányos, egyedülálló Mislixet, de azt sem lehet állítani, hogy csoportosan élnek, mivel falkáik könnyen

felbomlanak, s egy-egy Mislix minden látható ok nélkül átmegy egyik csoportból a másikba. Olykor rajokba tömörülnek. Egy-egy raj néha száz egyedből áll ezek végül egyetlen fémtömbbe fuzionálnak. Ez az összeforrott állapot néhány másodperctől néhány óráig is eltarthat. A tömeg ezután széttagolódik. Eleinte azt hittem, hogy a Mislixek ily módon szaporodnak, de a rajokból mindig épp annyi egyed vált ki, mint amennyi beleolvadt.

A megfigyelést megnehezítette lámpáink viszonylag rövid hatótávolsága — sugárzásukon túl minden sötétségbe merült —, és főképp a regisztráló készülékek hiánya. Sokért nem adtam volna, ha rendelkezésemre áll egy olyan gondolaterősítő sisak, mint amilyet a kriptában viseltem a fejemen. Akkor talán felfedezhettem volna az értelem halvány fényét ezekben a fémszörnyekben. De így, az üveg mögött, csak tehetetlen nézők maradtunk.

Következtetések alapján mégis felállítottam egy elméletet a Mislixek eredetéről. Később ezt az elméletet ismertettem Asszával, aki elfogadhatónak tartotta. Bizonyára tudod, hogy az abszolút zéró közelében alakult ki a szupra-vezetőképesség, s hogy a fémek elektromos ellenállása ilyenkor csaknem semmivé válik. Elképzelhető, hogy a Mislixek ősei, amelyek annyira különbözhettek a jelenlegiektől, mint ahogy a Földön élt első sejt különbözik tőlünk, létüket egy ilyen jelenségnek köszönhetik. Lehetséges, hogy egy halott világban egy vasból, rézből és nikkelből álló kristály véletlenül egy igen gyorsan és bonyolult módon változó elektromágneses mezőbe került, s így egy fajta elektromos élet jelent meg. Ha ezt az elméletet elfogadjuk, a fejlődés további menete a jelenlegi Mislixekig aligha érthetetlenebb, mint a mi földi fejlődésünk. Az említett fémtömb később maga is indukálhatta az élet e sajátos formáját más tömböknél, s a továbbiakban változatok, eltérések jöhettek létre. Bár a Mislixek sugárzása nem elektromágneses, mégis mindegyiket egy ilyen természetű nagy teljesítményű mező veszi körül.

Vízkészletünk a harmadik napon kimerült, s ezért kénytelenek voltunk elhagyni a kupolát. A kitörésre olyan pillanatot választottunk, amikor csak két Mislix kószált a környéken. Elsőnek én léptem ki, és pisztolyommal végeztem velük. Ulna ezután sietve megtöltötte tömlőinket levegő és szilárd víz keverékével. Hosszas erőlködés után sikerült kinyitnom az alsó termeken álló fémládák egyikét: khmer írásra emlékeztető jelekkel telerótt fémlapok halmozódtak benne. A ládát átalakítottuk víztartállyá, s mivel második kitörésünk alkalmával bal felől néhány tiszta vízből álló jégtömbre bukkantunk, csaknem teljesen sikerült megtöltenünk. Nagy szerencsénk volt, ugyanis a Mislixek ettől kezdve csaknem mindig csoportosan mászkáltak a kupola közelében.

Ha arra gondolok, hogy a szerencsés körülmények milyen

elképesztő halmozódása folytán maradtunk életben, gyakran eltűnődöm: talán valamely különös isteni kegy védelmezett bennünket. De másrészt nyilvánvaló, hogy azok, akiknek nincs szerencséjük, nem jönnek vissza, hogy ezt elmondják — és vitathatatlan, hogy ők vannak többségben —, akik viszont visszatérnek, azoknak a véletlen vagy egyéb okok folytán kedveztek a körülmények. Mégis, ahogy egyre-másra teltek a napok, kételkedni kezdtem életben maradásunkban. Ulna a maga részéről már régóta nem reménykedett. Ôt, aki oly bátran viselkedett, ha harcolni kellett, nagyrészt fivére halála miatt, teljesen hatalmába kerítette a búskomorság. Kétségbeesve figyeltem, hogy napról napra sápadtabb, hallgatagabb, s mivel alig evett valamit, erőtlenebb is. Hosszú órákon keresztül üldögélt mellettem, és szorosan fogta a kezem. És bár éppoly tökéletesen ismertem irántam tanúsított érzelmeit, mint ő az enyémeket, mégsem találtunk enyhülést, mivel a Sinzu-nevelés ridegsége határozottan tilt minden gyengéd vallomást, ha gyászeset sújt egy családot. Szerelemről beszélni egy Sinzu-lánynak, aki nemrég vesztette el egyik közeli hozzátartozóját, rosszabb volt, mint a durvaság: szemérmetlenségnek minősült.

Egy napon — amennyiben a Sötétség Birodalmának egyik bolygóján napról lehet beszélni — egymás mellett gubbasztottunk a kupolában, lámpám sugara néhány arra járó Mislixre tévedt. Az égbolton halványan világítottak a távoli galaktikák megnyúlt foltjai. Ekkor valahonnan a Térből vakító fénycsóva villant elő, és végigpásztázva a várost, árnyképek gyanánt rajzolta ki az égbe nyúló obeliszkek és karcsú tornyok körvonalait. Amikor a sugárnyaláb átsiklott a kupola fölött, fájdalmas kiáltással takartuk el szemünket az éles fényben.

— Ulna, a Hissek! A Hissek!

Lázas gyorsasággal segítettem, hogy fejére helyezze a sisakját, majd a magamét is felerősítettem. Mindenképp jeleznünk kellett ittlétünket. Mintegy húsz «forró golyót» csúsztattam a pisztolyomba, s a félig nyitott ajtó résén át lövöldözni kezdtem. A «langyos golyókkal» ellentétben, amelyek a hőmérsékletet csak néhány tucatnyi fokkal emelik a zéró századfok fölé, a «forró golyók» több száz fokos hőséget termelnek, s ugyanakkor vakító fényt árasztanak. Kellő távolságból valóságos sortüzet zúdítottam egy csoport Mislixre, s amikor pisztolyom kiürült, Ulna odanyújtotta a magáét. A fénycsóva most a síkságot tapogatta, miközbem egyszer-kétszer elsiklott, majd végül megállapodott fölöttünk. Számomra igen lassan, valójában azonban olyan gyorsasággal ereszkedett lefelé a mentő gép, amennyire az óvatosság megengedte. Fényszórójának sugarát visszaverte a fagyos talaj, s az így keletkezett félhomályos övezetben, alig néhány méter magasságban végre megpillantottam egy hatalmas, orsó formájú

árnyékot: nem ksill volt, hanem a Sinzu-űrhajó, a *Tsalan*!

— Ulna, a tieid!

A lány nem felelt, ájultan hevert a lábamnál. Karomba kaptam, és rohantam az űrhajó felé, amely a forrásban levő, folyékony levegő alkotta párában már leereszkedett a talajra. Félig elolvadt jégtömbök között botladoztam, beleütköztem egy-egy elpusztult Mislixbe, valósággal tántorogtam, de Ulnát egy pillanatra sem engedtem el. Két űrruhás alak ragadott meg, az egyik a karomat fogta, a másik az irányt mutatta. Felkapaszkodtunk a bejárati nyíláshoz vezető lépcsőn, s amikor a zsilipkamrából kiléptem a *Tsalan* folyosójára, szembe találtam magam Souilikkal és Akéionnal.

Első cselekedetem modortalanságra vallott: félrevontam Souilikot, és szemrehányásokkal árasztottam el: ez a hely túlságosan veszélyes a Hissek számára, tehát nem szabadott volna idejönnie. Souilik egy cseppet sem haragudott.

— Ráismerek: ez bizony Slair, a Tserien! — mosolygott kedélyesen. — A mindig elégedetlen Tserien. Ide kellett jönnöm, hogy mutassam az utat!

— És Akéion?

— Akéion tökéletesen eltévedt a balesete után. De mindezt majd ő fogja elmesélni.

Leszedték rólunk az űrruhát, és a még mindig eszméletlen Ulnát abba a betegszobába vitték, ahol annak idején engem ápoltak. Vincédom, a Sinzuk nagy orvosa ott sürgölődött körülötte, bár kijelentette, hogy ezt a feladatot egy kezdő orvostanhallgató is el tudná látni. Amikor Ulna végre kinyitotta a szemét, Souilikkal és az orvossal együtt halkan kisompólyogtam a szobából, magára hagyva őt apjával és fivérével.

Negyedórával később mindnyájan együtt ültünk az irányító teremben. A *Tsalan* már az ahunban, vagy ahogy a Sinzuk mondják, a Rr'oorban járt, útban a Kaienek galaktikája felé, ahol Essine és Beichit várt ránk a ksillekkel. És Akéion beszámolt rendkívüli kalandjáról.

Amikor a torony rázuhant az *Ulna-ten-Sillon*ra, az ütés ereje falhoz vágta Akéiont, aki elájult. Több mint három bousik hosszat eszméletlenül hevert. Amikor magához tért, csakhamar megállapította, hogy gépét betemették a roncsok. Önmagáért nem túlságosan nyugtalankodott, mivel több hétre elegendő levegővel és élelemmel rendelkezett, de miattunk annál inkább, és azonnal tanakodni kezdett, hogyan szabadíthatná ki magát, hogy a segítségünkre siethessen.

A ksill törzse ellenállt, egyetlen repedés sem keletkezett rajta. A motorok működtek, de képtelenek voltak áttörni a gép fölött halmozódó roncstömegen. Az ilyen kisméretű ksilleknek ez a hátránya. Nagyon gyorsan, könnyen irányíthatók, de motorjaik teljesítménye meglehetősen gyenge. Ekkor Akéion, noha tisztában volt

a rá váró veszéllyel, elhatározta, hogy átmegy az ahunba, majd visszatér ugyanerre a bolygóra.

A művelet látszólag az előírások szerint ment végbe, bár a szokásosnál jóval «rázósabbnak» bizonyult. De miután csaknem azonnal végrehajtotta a fordított műveletet, nem a Térben bukkant fel, viszonylag közel az imént elhagyott bolygótól, hanem egy olyan áthatolhatatlan sötét közegben, amelyen még a sness-radarok sugarai sem tudtak áthatolni. Nagyon messze, nagyon halványan, egy fénylő folt nyilván egy galáktikát jelzett, vagy inkább a galaktikák egy halmazát.

Itt Akéion beszámolóját hosszabb időre megszakította a Souilik által kezdeményezett szakmai vita. A Hissek régebben kutatják az ahunt, mint a Sinzuk, s e tekintetben úgy viszonyulnak az utóbbiakhoz, mint egy angol hajóskapitány más nemzetek hajóskapitányaihoz. Az elhangzottakból mindössze a következőket értettem meg:

Mivel ez alkalommal az ahunba való átmenet ellentétben a szokásos eljárással — nem az űren történt, hanem egy bolygó felszínén, az impulzus roppant erős volt. A térbuborék teljesen levált a mi univerzumunkról, és az ahunon átkelve — ha ugyan az «átkelni» igének van értelme a Nem-Térrel kapcsolatban — szétrepedt a negatív univerzumok egyikében, amelyek úgy veszik közre a miénket, mint egy szendvicsben a kenyérszeletek a sonkát.

Akéion tehát egy negatív univerzum Terében merült fel az ahunból, szerencsére, nagyon messze az anyagkoncentrációtól. Jó ideig sejtelme sem volt arról, hogy hol van. A sugárzásmérő olykor sercegni kezdett, és mutatója áthatoló sugarak érkezését jelezte. Ezek a mérőkészülékek a Térnek azokat a régióit jelzik, ahol a kozmikus sugarak sűrűsége veszélyessé válik. De ez a sugárzás teljesen eltért a szokásos kozmikus sugárzás jellegétől. Az utóbbi egyébként, oly távol minden galaktikától, nyilván nagyon gyenge lehetett.

— Egyszerre csak minden világossá vált előttem — folytatta Akéion. — Eszembe jutott egy régen hallott előadás-sorozat a negatív univerzumok elméleti lehetőségéről és annak következményeiről. Az általam észlelt sugárzás a negatív anyag néhány atomjának sugárzása volt, amely a ksill pozitív anyagával érintkezve, ultrakemény fotonok formájában semmisült meg. Bármely pillanatban bekövetkezhetett, hogy a Tér egy olyan övezetével találkozom, ahol a negatív anyag koncentráltabban van jelen, s akkor mindörökre búcsút mondhattam volna valamennyi «univerzumnak»!

Akéion lázas izgalommal figyelte a térgörbe-regisztráló készüléket, a téridőmérőt, a felülethatár-jelzőt, és az ahuntérben való közlekedést szolgáló valamennyi bonyolult készüléket. Amennyiben helyesen számította ki impulzusát, még maradt némi esélye, hogy újra

rátalál a mi univerzumunkra. Az egyébként bátor és nyugodt természetű Akéion most idegeskedett. Próbáld meg elképzelni a helyzetét: eltévedve egy még a Mislixeknél is idegenebb univerzumban, a bármelyik másodpercben bekövetkezhető lángoló megsemmisülés veszélyének kitéve. És gondolatait szinte ütemesen kísérte a sugárzásmérő most már csaknem szakadatlan sercegése.

Valóságos harcot vívott a Hiss-számokkal jelzett grafikonokkal, zavaros számításokba merült, majd az egészet újra kezdte. Minden részlet hibátlannak tűnt. Ekkor összeszorította a fogát, és a megfelelő sebességgel elindította a ksillt a Térbe, majd átment az ahunba.

Csaknem azonnal ki is jött belőle. De ahelyett, hogy valahol az elátkozott galaktikában találta volna magát, egy napok millióitól megvilágított, élő galaktika kellős közepén bukkant fel, a mi univerzumunk egy eldugott sarkában. Egy ideig azon törte a fejét, nem hibázta-e el ismét a műveletet, vagy nem ment-e túl a negatív univerzumon egy másik pozitív univerzumba.

Ksilljét az egyik csillag felé irányította. A nagyító képernyőn felfedezte a csillag kísérő bolygóit. Az egyik bolygót megkerülte, majd leszállt rá. A kihalt vidéken csupán növényi élet létezett. Akéion több mint nyolc napot töltött ezen a bolygón. Már nem is reménykedett, hogy megmenthet bennünket, de azért újra meg újra kezdte bonyolult számításait.

Ekkor egy másik szakmai vita alakult ki, amelyen szerintem maga Einstein sem igazodott volna ki!

Akéion végül elhagyta a bolygót, ismét átkelt az ahunon, ismét leereszkedett egy bolygóra, és ismét számításokba merült. Minden nap erősébbé vált a meggyőződése, hogy visszavonhatatlanul eltévedt a világmindenségben. Huszonhat nap múltán azonban egy lakott világ környékén bukkant fel az ahunból. Valósággal lecsapott a bolygóra, és legnagyobb meglepetésére a Kaienek között találta magát, néhány kilométerre attól a helytől, ahol Souilik várta visszatérésünket. Akéion esetében is a szerencse játszott közre, de a szerencsét az akaraterő és a tudomány is támogatta.

A *Tsalan* hajnalban szállt le a Sswft bolygón. Essine és Beichit lelkes örömmel fogadott bennünket. Én is boldogan láttam viszont ksillemet, az egyetlen járművet, amely valaha is behatolt egy negatív univerzumba. Páncélja alig horpadt be a Siphan bolygón ráomlott torony súlya alatt.

Még aznap este megkértem Ulna kezét Hélontól, az apjától.

A kihunyt Napok felrobbantói

Nem sokáig időztünk a Kaienek bolygóján. Déltájban megérkeztünk az Ellára. Kimerűltnek, idegesnek éreztem magam, valósággal szorongtam. Hélon megígérte, hogy érkezésünk estéjén az Ellán ad választ a kérésemre.

A még nagyon fáradt Ulnát a *Tsalan*on hagytam, és Soulikkal együtt felkerestem a Bölcseket. Miután a lehető legrészletesebben beszámoltam kalandjainkról, kijelentettem, hogy sajnos, a Hisseknek van igazuk, mert a Mislixek és az emberiségek békés egymás mellett élése — legalábbis egyazon naprendszeren belül — lehetetlen. Galaktikáinkat azonban mindenáron meg kell védenünk — tettem hozzá —, ámbár nem tudom, hogy irthatnánk ki a galaktikák ezrein milliárdszámra hemzsegő Mislixeket.

A gyülekezet többségének nem túlságosan tetszett ez a megállapítás. Azon a veszélyen kívül, amelyet a Mislixek minden protoplazmaélet számára jelentettek, a Hissek szemében ők képviselték a metafizikai ellenséget, a világmindenségből kiirtandó Rossz elvét. A Bölcsek egyike éles hangon válaszolt:

— Azt mondtad, hogy a Siphan, mielőtt a Mislixek meghódították volna, emberlakta bolygó volt. De miért nem elégednek meg azokkal az eljegesedett bolygókkal, amelyeken mi nem tudunk élni? Miért oltják ki a Napjainkat? Nem, semmiféle megalkuvásra nem vagyunk hajlandók. A Mislixeknek pusztulniuk kell!

— De a harc sok millió évig fog tartani! Bármilyen nagy erejű fegyvereitek is vannak, nem tudjátok egyenként visszahódítani a bolygókat! És mit is kezdenétek ezekkel a megfagyott világokkal, ha nem tudtok rajtuk élni?

Teljesen megfeledkeztem arról, hogy a Hissek testvérükké fogadtak, és csaknem a Mislixek pártjára álltam.

— Még akkor sincs szükségünk ezekre a halott bulygókra, ha netán hasznos anyagokat is tartalmaznak. Épp elég terméketlen, kopár világunk van! De a Mislixeknek el kell tünniük! És mivel a hőség meg a fény megöli őket, újra meg fogjuk gyújtani Napjaikat!

— Hogyan? — üvöltöttem, a legelemibb udvariasságról is megfeledkezve.

— Snisson azt mondta, hogy újra meg fogjuk gyújtani a Napjaikat — felelte nyugodtan Azzlem. — Vagy legalábbis megkíséreljük. Ez elméletileg lehetséges. Gyakorlatilag azonban nehezebbnek tűnik. De meg fogjuk próbálni, és távollétedben már megkezdődtek az előzetes kísérletek. Amint eljő az ideje, mindenről beszámolunk neked.

Torkomon akadt a lélegzet. Pedig amióta elhagytam a Földet, a fantasztikus események egész sorozata követte egymást. Elismertem —

kénytelen voltam vele, mivel a saját szememmel láttam —, hogy a Mislixek, ezek a különös lények képesek kioltani a csillagokat. De hogy a Hissek, akik végül is csak emberek, azon törjék a fejüket, hogy újra meggyújtsák ezeket a csillagokat… Szinte beleszédültem a gondolatba. Azzlem higgadtan folytatta:

— Nem hiszem, hogy a döntő kísérlet, egy éven belül megvalósulhatna. Addig is talán folytatjuk a kutatást az elátkozott galaktikákon, de nem indítunk nagyobb támadást, mivel az csak a Hissek meg a Sinzuk pusztulását vonná maga után — semmiért.

Miután az ülést feloszlatták, a Bölcsek Háza előtt találkoztam Souilikkal. Engem várt. Elismételtem neki az odabent elhangzottakat.

— Tudok a dologról — mondta. — Nemrég egy fizikusokból álló speciális csoportot alakítottak. A Sinzu Béranthon és Assza irányításával mintegy száz Hiss vesz részt a kísérletekben, és csaknem ugyanennyi képviselője valamennyi emberiségnek. Beichit barátnőnk a Hr'ben-küldöttség tagja. És tudod-e, hogy ki lesz a terv végrehajtásával megbízott ksillek parancsnoka?

— Nem.

— Én. És lehetséges, hogy téged bíznak meg a «partraszálló» egységek vezetésével. Úgy tűnik, hogy te az ilyen kalandokat mindig sikeresen megúszod — tette hozzá nevetve.

A *Tsalan* a szokásos helyén állt. Nagy ívben megkerültem, és lementem a tengerpartra, arra a helyre, ahol először találkoztam Ulnával. Rossz jelnek tartottam, hogy Hélon nem adott választ azonnal. Türelmetlenül vártam az estét, de ugyanakkor féltem is tőle. Az ég felhőtlen volt, és halvány mályvaszínű, ami Ialthar-nyugtakor gyakori jelenség az Ellán, ha nedves az idő. Leültem a parton.

Nemsokára lépések csikorogtak a homokon. Egy Sinzu közeledett felém, és udvariasan köszöntött.

— Song. Vsévold Clair, az Úr-Shémon vár rád — mondta Sinzu-rangomon szólítva.

Követtem. A *Tsalan* orrának gigászi kúpja messzire elnyúlt a fejünk fölött. Hélon a központi teremben várt rám, Akéionnal, valamint öt idős Sinzuval, közöttük Vincédommal.

— Tegnap nőül kérted Ulna lányomat — tért azonnal a tárgyra Hélon. — Elméletileg ehhez jogod van, mivel Sinzu-Then és Song vagy. De miután tanácskoztam barátainkkal, a Hissekkel, állíthatom, hogy ez lenne az első eset, amikor különböző bolygók emberiségének tagjai összeházasodnak. Találkozásunkig egyetlen olyan bolygót sem ismertünk, amely eléggé közel lett volna hozzánk, hogy egy ilyen házasság eshetősége felmerüljön. A Hissek és a Krenek között soha nem fordult elő házasság, noha ez a két emberiség annyira hasonlít egymásra, hogy maguk a Hissek is alig tudják megkülönböztetni a Kreneket saját honfitársaiktól. De biológusak, akik a kórházunkban

töltött időszak alatt alaposan megvizsgáltak, azt állítják, hogy a protoplazmád kémiai szempontból teljesen azonos a miénkkel. Szervezetedben egyébként is Sinzu-csontok, Sinzu-erek és Sinzu-szövetek vannak. Anyagcseréd éppen olyan, mint a miénk, kroószómáid száma és valószínűleg a génjeid száma is ugyanannyi, mint a Sinzuké. A te eseted tehát egyedülálló. Az egyetlen különbség, hogy neked négy helyett öt ujjad van, de távoli őseinknek egykor ugyancsak öt ujjuk volt. Tehát úgy látom, hogy a házasságnak csak pszichológiai akadályai lehetnek. De Ulna beleegyezett — mosolygott Hélon —, következésképp én is igent mondok. S mivel a Shémonok családjában az esküvőt csakis az Arbor fővárosban, Bérisenkorban lehet megtartani, azonnal odautaztok, amint engedélyt kapsz rá a Hissektől. Azért említem a Hisseket, mert bár Sinzu-Ten vagy, azért Hiss is vagy, s ugyanakkor Föld-lakó is. Nyugtalanít a gondolat — tette hozzá tréfálkozva —, hogy gyermekeitek vajon melyik bolygóhoz fognak tartozni!

A hosszú szónoklat alatt mintha izzó parázson ültem volna. A végeredmény roppant boldoggá tett. Sinzu-szokás szerint szertartásosan meghajoltam. Köszönetet mondani udvariatlanság lett volna: megköszönni csak a csekély értékű ajándékot szokás.

— Figyelmeztetlek — folytatta Hélon —, hogy hagyományaink értelmében most nem szabad találkoznod Ulnával. Csak az esküvőtök napján fogod viszontlátni. De semmi akadálya, hogy üzeneteket küldj neki.

Könnyű szívvel távoztam a *Tsalan*ról. Odakint az elkerülhetetlen Souilikba botlottam. Nyomban elmondtam neki a nagy újságot.

— Akkor hát mindenki házasodik — felelte. — Essine meg én, Ulna meg te, és az imént találkoztam Beichittel, aki bejelentette Séferrel kötendő házasságát. Csakhogy te most ellentétbe kerültél a Hiss-szokásokkal.

— Hogyhogy?

— Mivel te az én stéen-sétanom voltál, és még nincs egy éve, hogy házas vagyok, a szokásos bírsággal tartozol nekem. Valamikor ez súlyos büntetésnek számított: egy ökölnyi platinatömböt kellett volna kapnom. Ma viszont, ha nem találsz platinát, bármelyik utadba eső laboratóriumban készséggel előállítják számodra. Gondolom, az Arboron lesz az esküvőd. Hogyan akarsz eljutni oda? Tudom, hogy a Tanács minden Sinzu-űrhajót az Ellán akar tartani. Mi lenne, ha az én ksillemen vinnélek el benneteket?

Így történt, hogy három nappal később mindnyájan elindnltunk az Arborra: Souilik, Essine, Hélon, Akéion és én. Ulna bezárkózott az egyik fülkébe, és útközben a közelébe sem mehettem.

Majd egyszer elmesélem, hogy milyen pompás szertartások zajlanak le egy Úr-Shémon lánynak az esküvőjén. Beszélni fogok az

Arbor bolygó szépségeiről is. Amilyen nyugodt és derűs világ az Ella, amilyen ijesztőek az általam látott holt bolygók, olyan komoran szépséges hely az Arbor, liláskék óceánjaival, húsz kilométer magas hegyeivel, zöld- és biborszínű rengeteg erdőivel, amelyeket féltékeny gonddal őriznek a Sinzuk. Ó, nem egyhamar fogom elfeledni azt a hat arbori napot, azaz hússzor huszonnégy földi órát, amelyet esküvőnk után a Tar völgyében töltöttünk. Ebben a völgyben, az imént említett erdőségek közepén, egy jégkék vízesés öntözte, meredek lejtőn áll az az erdei lak, amelyet kizárólag fiatal házasok számára tartanak fenn. Néhány kilométerrel lejjebb, ahol a gátak közé szorított zuhatag terebélyes tóvá szélesedik, gyönyörű üdülőhely épült: Nimoé. Egyetlen Sinzu sem lépi át azt a láthatatlan határvonalat, amely a fiatal párok völgyét elválasztja a tótól. Ez az ősi hagyomány, azt hiszem, a mi apacs indiánjainknál is megtalálható: a fiataloknak néhány napot teljes elszigeteltségben kell tölteniük. E szokás mindenképp a Sinzu-civilizáció javára írandó.

Ellene szól viszont — legalábbis szerintem — a szertartások hóbortja. A kínait kivéve talán egyetlen nép sem kedveli ennyire a ceremóniákat. Miután a magányban töltött hat nap véget ért, rengeteg ünnepségen kellett részt vennem, és egymást követték az udvariassági látogatások. Mivel nem nagyon ismertem a Sinzu-szokásokat, állandóan rettegtem, hogy valami baklövést követek el, ezért egy kő esett le a szívemről, amikor a Shémonok bejelentették, hogy bármikor visszatérhetünk az Ellára, ha kedvünk tartja.

Még egy különös tapasztalatra tettem szert az Arboron. Akéion egy nap magával vitt a bolygó déli féltekéjén épült legnagyobb obszervatóriumba. És ott a csillagászok a Brénoria konstellációjában szinte elveszve egy halvány fényfoltot mutattak: a mi galaktikánkat. A legnagyobb hatótávolságú készülékben — amely nem a távcső elméletén alapul — ez a folt spirálisan elrendezett, parányi csillagok halmazává bomlott szét, s közöttük — nagyobb fényerejű társai kisugárzásától szinte homályba veszve — megpillantottam a mi jámbor Napunkat. És az apró csillagocska körül keringett oly távól és oly szánalmasan láthatatlanul otthonom, a Föld. A Napunk árasztotta fény kétmillió évvel ezelőtt indult el felénk, s ha a Sinzuk tudománya lehetővé tette volna, hogy valamiképp megpillantsam a Földet, talán csak néhány nyomorult pithecanthropus-családot fedezhettem volna fel rajta egy erdő szélén.

Amióta visszajöttem a Földre, esténként, ha tiszta az égbolt, Ulnával együtt az Androméda ködöt nézegetjük. Ilyenkor úgy érzem, mintha az ujjaimmal tapintanám az általam megtett távolságokat. A Hissek galaktikája még óriási távcsöveinken át nézve is túl messze van tőlünk, a láthatáron kívül. De ha az Andromédát, ezt az apró opált látom, és arra gondolok, hogy a mellettem ülő asszony ott született, s

hogy magam is ott jártam…

Három hónap után visszautaztunk az Ellára. Souilik jött értünk, ahogyan megbeszéltük. Bérisenkor repülőteréről indultunk, ahol egymás hegyén-hátán álltak az Arbor és más, a Sinzuk által gyarmatosított bolygók közötti összeköttetést biztosító, hatalmas űrhajók. A mi ksillünk szinte törpének tűnt mellettük.

Alighogy elindultunk, Souilik közölte, hogy én is tagja leszek annak a vezérkarnak, amely a kihunyt Napok meggyújtását irányítja. Úgy tűnt, hogy fontos személyiség lett belőlem az Ellán. Már régóta tanakodtam, hogy a Hissek vajon miért bíznak rám olyan fontos… és olyan veszélyes feladatokat! Minden bizonnyal jobban megálltam volna a helyem a biológusokból álló csoportomban. Elvégre akadt elég Sinzu, aki — hozzám hasonlóan — ellenállt a Mislix-sugárzásnak, s ráadásul kiváló fizikus is volt. De azt hiszem, hogy az Ella lakói teljes mértékben befogadtak, s az ő szemükben Hiss voltam, egy piros vérű Hiss, nem pedig idegen, mint a Sinzuk. Ezenfelül Souilik és közöttem igaz, mély barátság szövődött, és amikor ez a fiatal Hiss, aki e tudományos kalandokat hajszoló népnek egyik legkalandosabb természetű tagja volt, annyira ragaszkodott ahhoz, hogy elkísérjem útjaira tulajdonképpen a tőle telhető legszebb ajándékot nyújtotta nekem: a kalandot.

Ezerszer is előfordult, hogy megátkoztam — nem ezt a barátságot — hanem a következményeit!

Miután megérkeztünk az Ellára, berendezkedtünk a Bressié szigeti házamban. Ulna és Assila «húgom» igen jól megértette egymást. Ezután csaknem egy évig folytattuk a munkát biológusokból álló csoportomban, hogy megpróbáljuk teljesen immunizálni a Hisseket a Mislix-sugárzás ellen. Végül úgy láttuk, hogy elméletileg ez csaknem lehetetlen: a Mislixek által kibocsátott sajátos hullámok ugyanis elpusztították a Hissek és valamennyi emberiség légzőpigmentjét, kivéve a Sinzukat és minket, Földieket. És ha csak nem cserélhető a légzőpigment — ami természetesen, megvalósíthatatlan —, nincs mit tenni. Assza fizikai szemszögből tanulmányozta a kérdést, és pontosan ugyanerre az eredményre jutott. Bizonyos kémiai anyagok injekciójával azonban egy időre sikerült késleltetnünk a litikus akciót, feltéve, ha nem túl intenzív sugárzással volt dolgunk.

Egy este, amikor elhagytuk a laboratóriumot, Souilik magával hurcolt bennünket a ksilljébe, és se szó, se beszéd, a magasba emelkedett. Mivel többé-kevésbé már ismertem e gépek berendezését, kis idő múltán megállapítottam, hogy a Mars felé vezető úton haladunk: Sem Ulna, sem én nem jártunk még a Marson, ezért igyekeztünk a dolgot a jó oldaláról felfogni. Magát az utat az erre a távolságra érvényes maximális űrgyorsasággal tettük meg, ami a fény

sebességének tizedrészével azonos.

A Mars egy elvadult bolygó, kissé hasonlít az Arborra, de sokkal kietlenebb. Magasan a bolygó felszíne fölött repültünk, majd Souilik a ksillel közvetlenül egy hatalmas gyárépület mellett ereszkedett le. Ebben az üzemben gyártották a ksilleket valamennyi bolygó számára. Az «üzem» szó nehogy az elviselhetetlen lárma gondolatát keltse benned. A Hissek irtóznak a zajtól, és itt is csaknem tökéletes csend uralkodott. A ksilleket robotok szerelik össze futószalagon, néhány Hiss felügyelete mellett. Tágas szerelőcsarnokokon mentünk keresztül, anélkül hogy hárhol is megálltunk volna. Souilik egyenesen egy óriás hangárba kalauzolt bennünket, ahol a robotok egy titáni méretű, több mint háromszáz méter átmérőjű és hatvan méter vastag ksillen dolgoztak. A gép egyáltalán nem hasonlított a klasszikus, lencseformájú ksillekhez: félköríves, domború kupolaformája volt. Egy ideig szótlanul nézegettük, majd Souilik megszólalt:

— Íme, az űrhajónk. Ezzel fogunk elmenni, hogy újra meggyújtsuk a kialudt Napokat.

— De miféle célt szolgálnak ezek a méretek és ez a forma? — kérdeztem.

— Szükségesek. Az a készülék, amellyel majd újra meggyújtjuk a Napokat, igen nagyméretű, és nem lehet ledobni, mint valami bombát. Tehát le kell szállnunk a holt csillagok felszínére. Márpedig te is éppúgy tudod, mint én, hogy ott iszonyú nagy a nehézségi erő, s e miatt saját súlyunknál fogva azonnal szétlapulnánk, ha nem rendelkeznénk egy intenzív antigravitációs mezővel. Hogy egy ilyen mezőt létrehozzunk, hihetetlen mennyiségű engergiát kell elfecsérelnünk, tehát ebbe a ksillbe egy valóságos erőmű lesz beépítve. A kupolaforma lehetővé teszi, hogy a ksill jobban ellenálljon a tulajdon súlyának. Még így is kétlem, hogy egy bousiknál tovább maradhatunk egy kihunyt Napon!

Ismét eltelt néhány hónap. Lassan hozzászoktam a gondolathoz, hogy részese leszek ennek a képtelen vállalkozásnak. Csendesen múltak a napok. De a Három Bolygón ezalatt a világmindenség valamennyi zugából idesereglett kivételes képességű elmék éjt nappallá téve dolgoztak a nagy mű elkészítésén. Az Ella békés tájait szemlélve olykor mégis megragadott a gondolat: micsoda szédületes tevékenységet takar ez a derűs nyugalom, s ilyenkor olyan elveszettnek, olyan elmaradottnak éreztem magam, mint egy szegény kis néger, akit elragadott egy gyorsvonat.

A laboratóriumban minden erőmet megfeszítve dolgoztam. Valamiképp úgy tekintettem magam, mint a Föld küldöttét, a mi nyugati civilizációnk képviselőjét, amely civilizáció olyan büszke a technikájára, holott ezt a világmindenség oly sok tartományában már régen túlszárnyalták, ó de mennyire túlszárnyalták! Úgy éreztem, ha

sikerülne felfedeznem valami fontos dolgot, ezzel megerősíteném jogomat, hogy az Ellán éljek, és egyenrangú tagként fogadna be az Emberlakta Világok nagy közössége. Ezért késő éjszakáig bújtam a Hissek könyveit, és Ulnával lefordíttattam magamnak a Sinzuk műveit. Hála földi mestereimnek, ha ismereteim olykor hiányosak is voltak, munkamódszerem jónak bizonyult, mert gyorsan elsajátítottam a szükséges fogalmakat.

A legérdekesebb, hogy amíg így gyötrődtem, és fájlaltam tudatlanságomat, a Hissek igen jó anyagnak tekintettek, és már régóta rám bízták az ifjú biológusok oktatását. A Hissekétől eltérő szervezetemnél fogva valóban olyan ismeretekkel rendelkeztem, amelyek számukra újak voltak. Ami a Sinzukat illeti, annak ellenére, hogy nagyon messzire jutottak a biofizika terén akárcsak a Hissek, ők is minden betegséget a megfelelő sugárzással gyógyítottak —, vagy megfeledkeztek a kémiáról, vagy nem törődtek vele, holott én éppen ezen az úton jutottam arra az eredményre, amelyet már említettem: bizonyos ideig meg tudtam védeni a Hisseket a Mislix-hullámok ellen.

Ulnával eleinte nem volt könnyű az együttélés. A Sinzuk roppant érzékenyek, én pedig nem vagyok túlzottan türelmes természetű. Át kellett hidalnunk a szakadékot, amely egymástól eltérő nevelésünk között tátongott. Szerencsére, a vallás problémája nem bonyolította a dolgokat: a Sinzuk agnosztikusak, akárcsak jómagam. De néha apró részletkérdések miatt került sor nézeteltérésekre. Furcsának találtam például, hogy egy olyan kultúrált nép, mint a Sinzu, az ujjával eszik. Ma este te is láthattad, hogy Ulna még nem egészen szokta meg az evőeszközök használatát. Ulna szemében viszont érthetetlennek tűnt, hogy szokásomhoz híven késő éjszakáig dolgozom, s hogy irtózom a korai felkeléstől. Lassanként azonban egy fajta modus vivendi alakult ki közöttünk, és az arbori nők legalább egy nagy előnnyel rendelkeznek földi nővéreikkel szemben: soha nem fenyegetődznek, hogy visszamennek a mamájukhoz!

Aztán egy nap, amikor a házam előtt ülve, akár egy gyík, sütkéreztem a napon, és Ulnával meg Assilával beszélgettem, egy árnyék tolakodott közénk és a nap közé. Az az óriás ksill lebegett fölöttünk, amelyet a Marson láttam félkész állapotban. Félelmetes tömege ellenére Souilik irányításával kecses köröket írt le az égbolton, majd lejjebb ereszkedve csaknem súrolta a ház lapos tetejét, végül eltűnt a lathatár mögött. Fél órával később üzenetet kaptam Azzlemtól, hogy haladéktalanul keressem fel.

A Bölcsek Háza előtti téren szálltam ki a réobomból. A rakpart végén az óriás ksill szelíden ringatódzott a hullámokon. Souilik már várt rám. Egyedül volt.

— Nem hoztad magaddal Essine-t? — kérdeztem.

— Nem. Ebben a vállalkozásban nem vehetnek részt asszonyok.

Te sem hozhatod el Ulnát!

— Mikor indulunk?

— Hamarosan. Most pedig gyere velem, a Bölcsek beszélni akarnak velünk.

Azzlem és Assza azonnal fogadott bennünket. Azzlem nem sokat köntörfalazott:

— Slair, ismét egy veszélyes küldetés végrehajtására kérünk téged. Amint tudod, Souilik ragaszkodott ahhoz, hogy tagja légy vezérkarának. Kérését nem utasíthatluk vissza, mert semmi okunk nem volt rá, de nem hittük, hogy különösképp hasznára leszel. Ezzel szemben most kiderült, hogy személyed valószínűleg nélkülözhetetlen e vállalkozásban. A terv lényegét ismered: egy speciális ksillel leszálltok egy halott Nap kérges felületére. Ott egy súlyos készüléket kell elhelyeznetek, amely újraéleszti a nukleáris reakciókat. Ôszintén szólva, úgy tűnik, hogy kissé túllőttünk a célon: mi csak meg akartuk gyújtani a kialudt Napot, de valószínű, hogy azok majd felrobbannak, és a körülöttük keringő bolygók a Mislixekkel együtt megsemmisülnek. Ezzel persze nem sokat törődtünk.

A probléma a következő: ha a ksill nincs ellátva egy antigravitációs berendezéssel, a Napok felszínén tízszer nagyobb nehézségi erő intenzitásának lesztek kitéve, mint amilyen az Ellán uralkodik. De ez a berendezés hihetetlen mennyiségű energiát fogyaszt, és csak egy fél bousikig működtethető. Tehát ez idő alatt mindennel el kell készülni, mert ha nem fejezitek be a munkát, összeroppantok. Másrészt a robbantószerkezet egyik alkatrésze, amelyet jelenleg sem szétszedni, sem a készülék törzsére előre felszerelni nem lehet, minden erőfeszítésünk ellenére túl súlyosra sikerült, ezért egy Hiss vagy egy Sinzu képtelen lenne bánni vele olyan feltételek közepette, amilyenekben majd dolgoznotok kell.

— És a robotok? — kérdeztem.

Azzlem egy bosszús Ssiit eresztett meg.

— Jól tudod, hogy a robotok nem működnek az antigravitációs mezőben. Tehát úgy gondoltuk, hogy a te fizikai erődhöz folyamodunk. Beleegyezel?

— Nehéz lenne visszautasítanom — feleltem. — Tehát most egy művileg előállított, intenzív gravitációs mezőbe fogunk helyezni, hogy lássuk, képes leszel-e kezelni a detonátor említett alkatrészét, és milyen korlátok között. Az az antigravitációs mező, amelyet a ksill berendezése létrehoz, működésének időtartama alatt fordítva fog aránylani a kihunyt Nap mezőjéhez. Ezért hát a lehető leggyorsabban kell elvégezned a feladatod. Gyere velünk.

Első ízben léptem be a fizikai laboratóriumba. Egy speciális űrruhát adtak rám. A térdnél, könyöknél és a deréknál csuklókkal ellátott fémrudacskákkal volt megerősítve, belső kiképzése pedig

hasonlított a mi szuperszonikus repülőgépeink pilótáinak anti-g kezeslábasaihoz. Így felöltöztetve egy rézkupola alá, egy fémlapra állítottak. Előttem egy bonyolult fém alkatrész hevert. Lehajoltam, és könnyedén felemeltem, noha tudtam, hogy egy Hiss számára ez csaknem lehetetlen feladatnak bizonyulna.

Assza megindult egy reosztát felé.

— Vigyázat! Gravitációs erő, második fokozat!

Éreztem, hogy tagjaim elnehezednek. Most már keservesebben ment a fémalkatrész felemelése. Assza lassan fokozta a nehézségi erő intenzitását. Karom és lábszáram mintha ólommá vált volna, vérkeringésem lelassult, és vérem az űrruha ellenére a lábam felé áramlott. Ezután jött a mi földi pilótáink által is jól ismert «fekete fátyol», de mielőtt leereszkedett volna a szemem elé, már nem tudtam megmozdítani a fémdarabot. Assza óvatosan az alapegységig csökkentette a nehézségi erőt.

— Ennyi, és nem több — mondotta. — És bizonyos Napokon ezzel a megoldással valószínűleg nem is boldogulunk. Meg kell találni a módot, hogyan tegyük automatikussá a műveletet. Végül is egy kisebb csillagon kipróbálhatjuk.

Másnap Souilik visszament az Aniasz szigetre a ksillel, hogy elvégezzék rajta az utolsó simításokat. Egy hónapig nem is hallottam róla, aztán egy nap Assza átjött a laboratóriumba, és közölte, hogy minden készen áll, s hogy másnap elindulhatunk az Elátkozott Galaktikáknak arra a kihunyt Napjára, amelyen már jártam.

Ezen az estén nem mentünk haza; az Idegenek Házában maradtunk. Ialthar-nyugtakor a nagy ksill árnyéka felbukkant a nyugati égbolton, majd a félsziget végén leereszkedett a tengerre. Nemsokára megjelent Souilik. Vele volt Essine, Assza, Beichit, Séfer, Akéion és Béranthon, a nagy Sinzu-fizikus. A *Sswinss* — ez a név azt jelenti: *Romboló* — egész vezérkara összegyűlt. A vacsora valóságos díszlakoma volt, természetesen ünnepi szónoklatok nélkül. Ulnával együtt korán visszavonultunk, és elmentünk sétálni a tengerpartra. Az Ari és az Arzi fehéren fénylett, ezrével ragyogtak a csillagok. A láthatár alján a Kalvénault néhány árnyalattal pirosabban még mindig sziporkázott. A holdak ezüstös fényében sötéten nyúlt el a bokrok és a fák árnyéka. Az egyik ilyen árnyékfoltban letelepedtünk, és a homokra kivetődő tajtékos hullámkévét bámultuk.

Sokáig üldögéltünk így szótlanul. Mit is mondhattunk volna? A készülő dráma annyira meghaladta emberi mivoltunkat! Már nem léphettem vissza, egyébként ez nem is állt szándékomban, a rohamokban rám törő félelem ellenére sem. Ulna tudta, hogy ez alkalommal nem jöhet velem.

Közvetlenül a tenger partján, bal felől két árnyék közeledett. Kissé törékeny, kecses figurájukról ítélve Hissek lehettek. Csakhamar

felismertük Souilikot és Essine-t. Felkeltem, hogy odahívjam őket, de Ulna visszahúzott.

— Hagyd őket. Nekik is el kell válniuk — mondotta.

Nem szóltam. Elsétáltak előttünk, anélkül, hogy észrevettek volna. Néhány perccel később ismét megpillantottuk őket. Már nem voltak egyedül. Társaik még karcsúbb termete láttán kitaláltam, hogy Béichit és Séfer csatlakozott hozzájuk. Megszólítottam őket. Az egész társaság letelepedett mellénk. Elővettem a pipámat, rágyújtottam. Bár a Hissek nem dohányoznak, sőt furcsállják ezt a szokást, az Ellán található egy növény, amely felér a legjobb földi dohánnyal, anélkül hogy ártalmas lenne. Magammal hoztam néhány palántát, de itt, a Földön nem tudtak gyökeret verni. Amikor meggyulladt a pipa, Souilikhoz fordultam.

— Szerinted mennyi esélyünk van a visszatérésre?

Egy Hiss-szólásmondással válaszolt:

— Ez a stissnassan trükkje!

A stissnassan egy kukacféle: a feje annyira hasonlít a farkához, hogy két eset közül legalább egyszer összetévesztik őket. Souilik folytatta:

— A halott Napokon valószínűleg nincsenek Mislixek. A veszély tehát nem ebben rejlik. De túlságosan kevés időnk lesz a kilsim elhelyezésére. Lehetséges, hogy minden a te erődön fog múlni. A Bölcsek helyében én talán vártam volna, amíg olyan robotokat tudunk gyártani, amelyek az antigravitációs mezőkben is működőképesek. Másrészt azonban a kilsimek konstrukciójuk folytán rengeteg engergiát fogyasztanak, s ha végül is használhatatlanoknak bizonyulnak, jobb, ha ez azonnal kiderül róluk, mert akkor más célra használhatjuk az energiát.

— Bizonyára sikerülni fog — vágott közbe Beichit méltatlankodva.

— Beichit egyike a kilsim tervezőinek — jegyezte meg kissé gúnyos hangon Souilik. — Természetes, hogy teljesen megbízik a gépében. Részemről nyugodtabb leszek, ha majd működik. Nem is az lenne a legnagyobb baj, ha nem működne, elvégre mindenképp fel fog robbani. De nekünk mindenáron eredményt kell élérnünk… vagy el kell pusztulnunk!

— Hogy érted ezt? — kérdeztem.

— A kilsim még csak egy kísérleti darab… és veszélyes. Miután az utolsó előtti alkatrész a helyére kerül, pontosan egy földi perced marad, hogy elhelyezd az utolsót is: ez a helyzet! Ha sikerül, akkor a robbanás egy bousikkal utána következik be, ha nem sikerül, akkor két perc múlva. Tán mondanom sem kell, hogy az utóbbi esetben nem lesz időnk az eltávolodásra. Ha pedig egy ilyen nagy hatóerejű gravitációs mező közvetlen közelében azonnal átmennénk az ahunba, bizonyos,

hogy valamelyik negatív univerzumban kötnénk ki. És nem mindenki olyan szerencsés, mint Akéion. De ne izgasd magad. Ha eljő az a bizonyos perc, mindent megteszek, hogy az antigravitációs mező maximálisan működjön. Sikerülni fog!

Az Arzi lassan lehanyatlott a láthatár mögé. Hűvös szél kerekedett. Csendesen üldögéltünk. Aztán Ulna halkan énekelni kezdte a Tér Meghódítóinak dalát. Amikor odaért, hogy «azok, a kiket ismeretlen világokban ér el a halál», elcsuklott a hangja, de azért folytatta. Mély és nagyon tiszta hangján Beichit is elénekelte bolygója egyik ősi dalát, amely olyan vontatott dallamú és homályos értelmű volt, mint valami igéző ének. Aztán megkértek, hogy én is énekeljek el egy földi dalt, de csak Jean Bart kalózainak komor nótája jutott az eszembe:

Akik velünk indulnak útnak,
vakmerő, bátor emberek…

«Nos, igen — gondoltam. — De hogyan hasonlíthatók össze a hajdani hajósok kalandjai e fantasztikus vállalkozással: újra meggyújtani egy kialudt Napot!»

A mindaddig hallgatag Séfer most megszólalt:

— Bármi is történne, barátaim, az emberlakta bolygók büszkék lesznek ránk. Ha mi most kudarcot vallunk, másoknak, később, majd sikerülni fog. De akkor is mi voltunk az elsők.

— Igen, de azért vigyázzunk, nehogy úgy járjunk, mint Ossinsi!

— Ki volt Ossinsi?

— Az Ella-Ven leghíresebb harcosa, néhány ezer évvel ezelőtt. A róla szóló éneket még ma is ismerik. Rajta, Essine!

És kettesben elénekelték Ossinsi hőstetteit. Ossinsi olyan félelmetes harcos volt, hogy soha senkit nem tudott megölni, mert ellenségei már a neve hallatára is megfutamodtak. Aztán egy nap összetalálkozott egy öreg remetével, aki még soha nem hallott róla. Az ájtatosságában megzavart remete egyáltalán nem ijedt meg tőle, sőt dühösen összeszidta. És Ossinsi szinte kővé dermedt a rémülettől, hogy akad valaki, aki nem fél szembeszállni vele, aztán kereket oldott, és talán még most is szalad.

E gúnyos, vidám nóta után aludni tértünk. Hajnalban indultunk. Essine, Beichit és Ulna a rakpartig kísért bennünket. Ott még egyszer elbúcsúztunk egymástól, majd bezárult mögöttünk a fémajtó.

Az utazás első szakaszában semmi említésre méltó nem történt. A ksill nagy mérete miatt azonban az ahunba való átmenetet a szokásosnál valamivel erősebb imbolygás kísérte. Az Elátkozott Galaktikákban merültünk fel, de Souilik nem tudta megmondani, hogy távol vagy közel vagyunk-e ahhoz a Siphan bolygóhoz, ahol egy olyan keserves hónapot töltöttem. Elsuhantunk egy bolygó mellett, és láttuk, hogy Mislixek népesítik be. Az a naprendszer, amelynek

megsemmisítésére készültünk, becslésünk szerint mintegy tucatnyi bolygóból állt. Aztán egyenesen megindultunk a halott Nap felé.

Béranthon, Akéion, Séfer és Souilik társaságában az irányítóteremben, a séallban ültem. A szokásos készülékeken kívül, amelyeknek használatát ugyan megtanultam, de működésük elvét nem mindig értettem, rengeteg újabb számlapot helyeztek el a speciális felszerelés ellenőrzésére.

— Csak néhány bousik múlva érjük el a halott Napot — mondta Souilik. — Talán jó lenne, ha addig Béranthon pontosan megmagyarázná, hogy mit kell tenned.

Követtem a fizikust. A *Sswinss* személyzete csupán huszonöt Hissből és huszonöt Sinzuból, vagyis ötven főből állt. A ksill legnagyobb részét egy hatalmas, kör alakú helyiség foglalta el, amelynek padlóját két részre osztották: középen, egy tágas korongon egy körülbelül három méter magas, harminc méter széles, ovális alakú, csúf, otromba gépezet állt. Nem volt teljesen készen, mellette a fémpadlón ott hevertek a kiegészítő alkatrészek. Közöttük volt az is, amelyet majd nekem kell a helyére tennem. A középső, korong alakú rész mentén húzódó peremen koszorúformában helyezkednek el az antigravitációs mezőt előállító generátorok. Ezeknek a sugárzásában fogunk majd dolgozni.

— Amint leereszkedtünk a talajra — magyarázta Béranthon —, a középső korong, amelyen a kilsim áll, leválik a ksill aljáról. De már jóval előbb létrehozzuk az antigravitációs mezőket, amelyek — hogy ellensúlyozni tudják a kihunyt Nap mezőjét — oly sok energiát fogyasztanak, hogy a leszállás pillanatától kezdődően csak fél bousikig tudjuk fenntartani őket. Tehát gyorsan kell dolgozni. Ha elkészült a kilsim, azonnal felszállunk, s ha eléggé eltávolodunk a Naptól, átkelünk az ahunon, majd ismét felmerülünk a Térben, hogy lássuk az eredményt. Most gyere ide, és gyakorold a mozdulatokat: roppant egyszerűek. Felemeled az alkatrészt, és kilencven fokkal elfordítva beleilleszted ebbe a nyílásba, benyomod, majd ismét kilencvenfokos szögben az ellenkező irányba forgatod. Ennyi az egész. Ha megadom a jelzést, egy másodpercet se késlekedj! Mindnyájunk élete tőled függ. Most próbáld meg. A kilsim nincs begyújtva, tehát nem fenyeget veszély.

A Térben repültünk, távol minden intenzív gravitációs mezőtől. Addig gyakoroltam a mozdulatokat, amíg már behunyt szemmel is meg tudtam volna csinálni.

— Az alkatrész később majd súlyosabb lesz. Mielőtt teljesen befejeznénk a kilsim összeszerelését, még egyszer meg fogod próbálni.

— Nem. Ennyi elég. Nem szeretném kifárasztani magam — feleltem.

Visszamentünk a séallba. Már elhagytuk a nagy bolygók övezetét,

és a belső bolygók felé repültünk. Amikor az utolsót is messze magunk mögött hagytuk, Souilik működésbe hozta a belső antigravitációs mezőket, majd leadta a vészjelet. Ismét felvettük az űrruhánkat, de egyelőre a séallban maradtunk. Béranthon és Souilik ekkor egy sor aprólékos műveletet hajtott végre; egy kihunyt Nap felületére nem lehet olyan egyszerűen leereszkedni, mint egy bolygóra, bármilyen nagy is legyen! Egy ideig az energiafogyasztás meghaladta az előírt normát, s ekkor mindketten gondterheltnek tűntek. Aztán minden újra szabályossá vált.

De amikor már csak alig tíz-tizenkétezer kilométerre voltunk célunktól, a fogyasztás ismét növekedett, és gyorsan döntenünk kellett: folytatjuk-e az utat, és fél bousik helyett negyed bousikra csökkentjük a kialudt Napon töltendő időt, vagy pedig visszafordulunk. A vezérkar és a legénység egyhangúan határozott: folytatjuk. Béranthon csupán annyit módosított a terven, hogy azonnal el kellett kezdeni a kilsim összeszerelését, természetesen, az elengedhetetlen biztonsági határok szigorú figyelembevételével.

Souilikot kivéve, aki nem hagyhatta el a séallt, mindnyájan lementünk a nagyterembe. Az antigravitációs generátorok halkan zümmögtek. A kilsim körül már ott szorgoskodott a szerelők csoportja. A belső mező ellenére a nehézségi erő már erősen érezhető volt. A graviméter mutatója a második fokozathoz közeledett, majd túl is lendült rajta. Mozgásunk nehézkessé, esetlenné vált. Béranthon parancsára leheveredtem egy pamlagra: minden erőmet tartalékolnom kellett a döntő percre.

A ksill könnyed zökkenéssel talajt ért, néhány métert csúszott, majd megállt. A kör alakú helyiség középső, kerek korongja lassan levált róla, s velünk együtt a kihunyt Nap felszínén maradt. A ksill — a körkörös peremen zümmögő generátorokkal — három méter magasra emelkedve lebegett fölöttünk. A fényszórók hideg fénye hullámokká dermedt fém- és salakmezőt világított meg. Egy bousik harmadrészével, vagyis harminc percével rendelkeztünk, hogy elvégezzük a ránk bízott munkát. A sisakomban hallottam Souilik halk hangját:

— Huszonkilenc, huszonnyolc, huszonhét…

De mi az ördögöt művelnek a szerelők? Úgy tűnt, mintha még meg sem mozdultak volna. Nehézkesen feléjük fordítottam a fejem, és láttam, amint űrruhájukban a lábukat vonszolva, lelassult mozdulatokkal dolgoznak. Béranthon a kilsimhez támaszkodva, hangos szóval irányította őket:

— Huszonnégy… huszonhárom… huszonkettő…

Az alkatrészek többsége még a fémpadlón hevert. Úristen, milyen ostobák is vagyunk mi valamennyien, Hissek, Sinzuk és Hr'benek, magamat sem kivéve! Igaz, hogy a robotok nem működtek az

antigravitációs mezőben, de a legegyszerűbb daru vagy akárcsak egy emelőbak is nyilván megtette volna a magáét! Ezeknek az uraknak a civilizációja azonban már rég elfeledte ezeket a primitív gépeket!

— Húsz… tizenkilenc… tizennyolc…

Az antigravitációs mezők nem voltak abszolút állandók: enyhén ingadoztak. Ezért hol besüppedtem a díványba, hol felemelkedtem, majd ismét visszasüppedtem.

— Tizenöt… tizennégy… tizenhárom…

Lassanként az utolsó alkatrészek is megtalálták helyüket a kilsimben. Béranthon most rám kiáltott:

— Vigyázz! Most te következel! Pontosan egy földi perced lesz. Készülj!

— Tizenkettő… tizenegy… tíz…

— Ha leeresztem a karom, kezdődik a perc! Gyere ide!

Nagy nehezen feltápászkodtam, és kínlódva vonszoltam magam a most ijesztően nagynak tűnő alkatrészig. Nem, ilyen feltételek közepette soha nem fogom tudni felemelni!

— Kilenc…

— Béranthon! Nem bírom! Állj meg!

— Nyolc…

— Már késő! Rajtad a sor!

Leengedte a karját. Lehajoltam, és ádáz dühvel megragadtam a súlyos fémdarabot. Most már felébredt bennem az alvó szörnyeteg. Kezemben tartottam megmenekülésünk utolsó lehetőségét, a moderátort, amely biztosítja számunkra az időt az induláshoz. Nagyot nyögve felemeltem. Földi órámat Béranthonnál hagytam, s ő most aszerint számlálta a másodperceket:

— 55…

Előbbre léptem, és az alkatrész végét sikerült beillesztenem a nyílásba.

— 50…

Nem, ez túl nagy megterhelés volt számomra. Vajon jobbra vagy balra kell-e fordítanom? Az űrruhában csurgott rólam a verejték, és belefolyt a szemembe is.

— 40…

Pedig az a hülye Souilik megígérte, hogy ha rám kerül a sor, a lehető legerősebben működteti majd az antigravitációs mezőket!

— 35…

A nehézségi erőtől szinte összeroskadt szerelők lassan hátrálni kezdtek körülöttem. Az alkatrész másik végét iszonyú erőfeszítéssel a kellő magasságba emeltem. A gépszörnyeteg oldala mintha megremegett volna. És ha a Hissek tévedtek? Ha most azonnal felrobban?

— 30…

Pánik fogott el, és rossz irányba fordítottam el az alkatrészt.

— A másik irányba! A másik irányba! — üvöltötte Béranthon.

— 25…

Hirtelen mintha könnyebbé vált volna a fémdarab. El tudtam fordítani, sőt be tudtam tólni a nyilásba. Már csak egyet kell fordítani rajta. De merre? Természetesen az ellenkező irányba. De vajon merre fordítottam az imént? Talán egy másodpercre szinte megbénult az agyműködésem, és mereven bámultam magam elé.

— 20…

— Sikerült!

Az alkatrész magától elfordult. Béranthon gépiesen törölgette a homlokán patakzó verítéket.

— 10… — nyögte ki keservesen.

— Hét — hallatszott Souilik hangja. — Vigyázat, leereszkedem. Beszállni!

A ksill kupolája ránk borult. Még egy utolsó pillantást vetettem a merev fémtömb elmosódott körvonalaira, majd tőlünk telhető gyorsasággal felkapaszkodtunk a körbefutó peremre. A gép felemelkedett, s a talajon hagyta a korongot, amelyen egyre kisebbé vált, majd végképp eltűnt a kilsim bizonytalan tömbje. A szelepajtók felé kúsztunk, és bejutottunk a ksill belsejébe. A nehézségi erő még mindig igen erősen hatott, ezért várakoznunk kellett a létrák tövében. Amikor csökkeni kezdett a gravitáció, lassan, fáradtságtól összetörten kapaszkodni kezdtünk felfelé. Félúton lehettem, amikor hirtelen olyan könnyűvé váltam, akár egy tollpihe: átmentünk az ahunba.

Szikra az éjszakában

Egymás után tértünk vissza posztjainkra. Én a séallba mentem.

— Hol vagyunk? — kérdeztem Souiliktól.

— Valahol a Térben. Azt hiszem, eléggé messze, hogy ne kelljen félnünk semmitől. Megvárjuk a robbanást.

— Egy bousik múlva, nemde?

— Nem, több idő kell hozzá. Igaz, hogy egy bousik múlva következik be a robbanás, de mi csak később, négy vagy öt bousik múlva fogjuk látni, attól függően, hogy milyen távolságra leszünk a csillagtól, de ezt a távolságot nem ismerem pontosan. Megfeledkezel arról, hogy a fény terjedéséhez idő kell. Ami pedig a tízszer olyan gyorsan haladó sness-hullámokat illeti, nem hinném, hogy a robbanás sok ilyen hullámot hozna létre. De megpróbálhatjuk felfogni őket.

Béranthon és Séfer előkészítette a regisztráló készülékeket. Várakoztunk. A ksillben minden csendes volt. Csak a segédmotorok gyenge zümmögése és a légtisztító halk sziszegése hallatszott. A kényelmes karosszékek egyikében elaludtam a kimerültségtől.

Vad üvöltözésre riadtam. Kinyitottam a szemem. Minden lámpát eloltottak, de a képernyőről sugárzó, vakító fényben kemény árnyékként rajzolódott ki a Hr'benek, a Sinzuk és Souilik alakja. Káprázó szemmel fordítottam el a fejem. Souilik, karjával védve az arcát, egy kereket forgatott. Az éles fény csökkent, szűrtebbé vált. Székem karfájába kapaszkodva bámultam a fantasztikus látványt, amely részben az én művem volt: egy Nap újraszületését!

A sötét égbolt legmélyén egy pillanatonként növekvő, és a szűrő ellenére is vakító fényfolt ragyogott. Aztán mint hatalmas ujjak, lilás tűznyelvek nyúltak ki belőle három irányban. A látvány annál is inkább lenyűgözött, mert egyetlen más csillag sem szikrázott az égen. A távoli galaktikák halvány derengése beleveszett a kisugárzásba.

— Souilik, miért nem ébresztettél fel? — kiáltottam.

— Bennünket is váratlanul ért a robbanás. Korábban következett be, ami azt jelenti, hogy a tervezettnél közelebb vagyunk hozzá, őszintén szólva, túlságosan is közel. Figyeld csak a sugárzásdetektort!

A mutató elmozdult, és lassan közeledett a veszélyt jelző zöld vonalhoz. Béranthon és Séfer mozdulatlan arccal figyelte a regisztráló készülékeket.

— Vigyázat, indulunk!

Éreztem az ahunba való átkelést jelző imbolygást. A képernyő elsötétült. Közvetlenül ezután ismét bekövetkezett a jellemző imbolygás, de a képernyő sötét maradt.

— Hol vagyunk? Senki nem felelt.

— Souilik, hol vagyunk?

— Hát hol lennénk? A Térben. — És a Nap? Újra kialudt?

Három társamból kitört a nevetés.

— Ugyan, te együgyű Tserien! Egyszerűen túljutottunk azon az övezeten, ameddig elér a fénye. Jól figyelj, mindjárt látni fogod a robbanás kezdetét.

Két bousikon keresztül hiába figyeltünk. Aztán a távolban, a feneketlenül sötét Tér mélyén, közvetlenül egy fénylő galaktika előtt hirtelen felvillant egy zöld szikra.

— A kilsim robbanása — jegyezte meg Béranthon.

Egy-két másodpercig semmi mást nem láttunk, csak ezt az éjszakában világító, zöld szikrát. Aztán fellobbant a vakító kék fény. Mivel most sokkal távolabb voltunk tőle, átmérője szinte nevetségesen kicsinek tűnt. Újra kinyúltak a hosszú lángujjak, az iszonyú hőmérsékletre valló, gigászi gázkitörések. A tűznyelvek egyre szélesebbek, terjedelmesebbek lettek, majd egymásba olvadva koszorút alkottak, amelyben egy ideig a spektrum valamennyi színe vonaglott. Most már egymást követték a kilövellések, kétszer, háromszor, tízszer és százszor, egyre gyorsabb ütemben, egyre távolabbra terjedve. A fényfolt most már ilyen messziről nézve is elérte a mi Napunk látszólagos átmérőjének kétszeresét, és pillanatról pillanatra duzzadt.

— A Mislixeknek most már bizonyára nyomuk sem maradt — szólalt meg nyugodtan Béranthon. — A bolygóiknak sem.

Souilik százszoros nagyításra állította be a képernyőt, és egy újabb szűrőt helyezett eléje. A vetítőkészülék egész felületét fortyogó tűztenger árasztotta el, amelyből több bolygó nagyságát felülmúló, szüntelenül gomolygó füstfellegek emelkedtek ki és omlottak össze. A csillag átmérője már meghaladta saját korábbi naprendszeréét, és valamennyi világ, amelyet egykor megvilágított, most visszatért méhébe, hegyeivel, megfagyott óceánjaival, esetleges emberi eredetű romjaival… és Mislixeivel együtt!

— Nem, Égi Fény, ez már túlzás! Túl sok a hatalom teremtményeid kezében! — szólalt meg egy ifjú Hiss, aki az imént lépett a séallba.

Souilik úgy fordult vissza, mintha kígyó marta volna meg.

— Mi az, hogy túl sok? Tán jobban szeretnéd, ha a Mislixek kioltanák az Ialthart?

Az ifjú Hiss nem válaszolt. Ekkor hallottam először és utoljára, hogy egy Hiss kétségbe vonta a Nagy Ígéretet. És a sors iróniája, hogy éppen Souilik, az Ellán oly kis számban élő agnosztikusok egyike hallgattatta el.

A névtelen csillag nagysága állandósult. Felszínéről időnként még lángoló kupolák emelkedtek fel, de tovább már nem növekedett. Átmentünk az ahunba, és elindultunk hazafelé.

Amint megpillantottuk az Ellát, Souilik hullámok útján máris közölte a nagy újságot. Így, mielőtt még élértük volna az atmoszférát, száz meg száz ksill diadalmenete és a *Tsalan* fogadott bennünket, s kísért az égbolton. Amikor a rakpart végén leereszkedtünk a tengerre, a Bölcsek Tanácsa várt ránk, teljes létszámban. És a kőgát legvégén három karcsú árnyék: Ulna, Éssine és Beichit integetett felénk. A tengerpartot, az alsó teraszt és a hegyek lejtőit Hissek tömege lepte el, az egyetlen tömeg, amelyet valaha is láttam ezen a szerencsés bolygón. Amikor kiléptünk a *Sswinss* páncéljára, mint mennydörgés harsant fel az a himnusz, amelyet a Réssan bolygón, a Világok Tanácsának termében hallottam először. És ez alkalommal engem, a Tserient, a piros vérű és oly kevéssé misztikus embert, könnyekig megrendítő, szinte vallásos megindulás fogott el. Ez a himnusz a Nagy Éjszaka fenyegetésétől megszabadult száz meg száz emberiség hálaéneke volt. A világmindenség lakói előtt korlátlan lehetőségek távlatai nyíltak meg.

Fáradtságtól kimerülten, meghatottan léptünk a tanácsterembe. Souilik már belekezdett jelentésébe, de Azzlem szelíden félbeszakította:

— Nem, Souilik, nem. A technikai részleteket hagyjuk holnapra. Ma csupán azt mondjátok el, hogyan zajlottak le az események.

Sorra mindenki elmesélte a maga élményeit. Felindultságomban sikerült megtalálnom a megfelelő szavakat, hogy érzékeltetni tudjam hallgatóimmal azt az aggodalmat, amely hatalmába kerített, amikor a kihunyt Nap felszínén már a kezemben tartottam a moderátort, miközben hihetetlen gyorsasággal száguldtak a másodpercek. Beszámolóm végén azt javasoltam, hogy a *Sswinss* peremén helyezzenek el egy emelődarut vagy egy csigasort. Életemben még soha nem hallgatták olyan odaadó figyelemmel a szavaimat, mint akkor.

Amikor végül Ulnával együtt hazatértem, nyolc egész napot töltöttem házamban, és pihentem. Souilik és Essine, Beichit és Séfer gyakran meglátogatott. A szomszédok is eljöttek, sőt olyan távollakó Hissek, akiket soha nem láttam azelőtt. Számtalanszor el kellett mesélnem kalandjainkat. A nyolcadik nap estéjén, amikor a tengeri fürdőzésem után hazatértem, egy kékre festett réob — a Tanács színe! — ereszkedett le a házam előtt. Assza lépett ki belőle, és egyszerűen csak annyit mondott:

— Slair, elkészült a második kilsim!

Ekkor kezdődött el életem legfantasztikusabb szakasza. A Hissek terve az volt, hogy az Elátkozott Galaktikában egy fényfoltot teremtenek, módszeresen felrobbantva valamennyi kihunyt Napot az újra meggyújtott első Nap környékén. Tíz-tizenkét sikeres hadjáratban vettem részt. A mozgó alkatrészt most egy daru emelte fel, az én

szerepem csupán a művelet irányítására szorítkozott. Társaim — mind a Hissek, mind a Sinzuk és a Hr'benek — hallgatólagos megegyezés folytán rám bízták ezt a megtisztelő feladatot, ámbár a daru segítségével akár egy asszony is elvégezhette volna. Egyébként nemsokára asszonyok is részt vettek az expedíciókban, amelyek kevésbé veszélyeseknek, de fárasztóbbaknak bizonyultak, mint a Mislixek által gyarmatosított bolygók ellen vezetett hadjáratok.

A Marson teljes kapacitással dolgoztak az üzemek, és sorozatban gyártották az óriás ksilleket. A negyedik expedícióra már három géppel indultunk el. A tizedikben hét ksill hét Napot gyújtott meg egyszerre. A tizenegyedikben részt vevő tíz gép közül csak öt tért vissza!

Erre az utóbbi vállalkozásra örökre emlékezni fogok. Egy hatalmas Napot robbantottunk fel, s bár az antigravitációs mezők maximális teljesítményt nyújtottak, épp hogy csak életben maradtunk. Csupán az utolsó másodpercben tudtunk elindulni. A ksill személyzetéhez tartozó egyik Hiss óvatlanul a kör alakú perem szélére lépett, s mivel a mező itt gyengébben érvényesült, a szerencsétlen a halott Nap felszínére zuhant, ahol saját súlyától összezúzódva nyomorultul elpusztult, anélkül hogy segítségére lehettünk volna.

A Térben kószálva vártuk a robbanást. Körülöttünk teljes sötétség uralkodott. Mivel alig több mint hat hónapja robbantottunk először, még egyik meggyújtott Nap fénye sem sugárzott tovább hat fényhónapnál, s ezek a halott Napok átlagban ennél tízszer messzebbre voltak tőlünk. Souilikkal, Ulnával és Essine-nel a séallban tartózkodtam. Essine szomorkodott: az elpusztult Hiss, akinek holtteste a hamarosan bekövetkező iszonyú robbanás folytán teljesen meg fog semmisülni, egyik rokona volt. Mi hallgattunk. A regisztráló készülékeket kezelő ügyeletes halkan mormolta egyhangú litániáját: *Sékan, snik. Tsénan, snik. Ofan, snik…*

Ekkor észrevettük, hogy hirtelen felegyenesedik, és mereven bámulja az egyik készüléket.

— *Tsénan Mislix: sen, tsi, séron, stell, sidon…*

A Mislix-sugárzást regisztráló készülék mutatója a zéróról átlendült az ötös számra. A Hissek számára a veszély a hetesnél kezdődött, a Hr'benek számára a hatosnál! Tehát Mislixek voltak a közelben, minden bolygótól távol. Ez önmagában véve újdonságként hatott, de egyben veszélyt jelentett.

Pedig ez alkalommal — legalábbis velünk — semmi baj nem történt. A sugárzás lecsökkent, és néhány perccel később utolért bennünket a robbanás okozta fényhullám. A kilsim ismét működött.

Átkelve az ahunon, főhadiszállásunkon, a Kaienek bolygóján szálltunk le. A rajunkhoz tartozó másik óriási ksill, amelyet Akéion vezetett, már előbb megérkezett. A tágas leszállótérség mellett

emelkedő kozmopolita városkában laktak a gépeket karbantartó személyzet tagjai. A Kaienek barátságosnak, de tartózkodóknak mutatkoztak.

Várakoztunk. Időközben két másik ksillünk is visszatért, és parancsnokaik jelentéstételre jöttek. Beszámolójuk szerint minden szabályszerűen zajlott le. Már vagy ötven Nap gyúlt ki újra, de ahogy Beichit megjegyezte, az Elátkozott Galaktikák holt csillagainak milliárdjaihoz képest ez csak néhány halvány szikra az éjszakában.

Telt-múlt az idő. Leszállt az est, a Sswft bolygó éjszakája. A hat másik ksill még nem jelentkezett. Nem nyugtalankodtunk túlságosan, mivel az előírt határidő még nem telt el. Megvacsoráztunk, majd aludni mentünk. Reggel azonban még mindig csak a négy ksill kerek kupolája domborodott a leszállótérségen.

A délelőtt folyamán az Elláról egy kis ksill érkezett, Asszával a fedélzetén. Látogatása révén az idő rövidebbnek tűnt. De amikor leszállt az est, és még egyik hiányzó gépünk sem tért vissza, kínzó nyugtalanság kezdett gyötörni mindanyájunkat. Megegyeztünk, hogy Souilik, Assza meg én késő éjszakáig fogunk virrasztani.

Az ellenőrző torony utolsó előtti emeletén helyezkedtünk el, ahol a Hissek egy figyelőállást rendeztek be. Fejünk fölött hallottuk a saját bolygója űrhajóforgalmát irányító Kaien nehézkes lépteit. Assza az adókészülék elé ült, és megpróbált érintkezést találni a bolygó felé közeledő ksillekkel. De a készülékek — mind a sness-hullámokban, mind a Hertz-féle hullámokban — némák maradtak. Éjféltájban Souilik leváltotta Asszát. Én egy kényelmes pamlagon ülve, lassan elszenderedtem. Sötét volt, kivéve az ellenőrző lámpa halványzöld fényét.

A képernyőn ekkor hirtelen megjelent egy Hiss sápadt arca. Brissan volt, a 8. számú ksill parancsnoka. Néhány szaggatott, érthetetlen szót mormolt, aztán a képernyő elsötétedett.

Ettől teljesen felébredtem, felugrottam, és Souilik mögé álltam. Idegesen csavargatta a szabályzó gombokat. A képernyő ismét kigyúlt, de fehér maradt.

— Mi történt, Souilik? — kérdeztem.

— Nem tudom. De azt hiszem, semmi jó.

— Gyertek! — vágott közbe Assza.

Felmentünk a legfelső emeletre. Amikor beléptünk az ellenőrző helyiségbe, az ügyeletes Kaien kocsányon ülő szemében ellenséges fény villant fel, de amikor felismerte Souilikot, azonnal kialudt. Assza kérésére beállította az űrdetektort — ami egyébként egy tökéletesített Sinzu-modell volt —, és végigpásztázta az égboltot. Ez a detektor egy sness-hullámokkal működő radarféle. A képernyőn egy igen gyorsan száguldó fehér folt jelent meg.

— A nyolcas — jegyezte meg Souilik. — Néhány perc múlva itt

lesz. Már bizonyára az atmoszférában van.

Újra lementünk az alattunk lévő emeletre. A leszállótérség négy sarkában egymás után gyulladtak ki a nagy erejű fényszórók, nem a ksill miatt, amelynek erre semmi szüksége nincs, hanem épp akkor tért vissza interplanetáris útjáról az egyik Kaien-űrhajó. Nemsokára meg is pillantottuk a hatalmas tojáshoz hasonlító, esetlen gépet. Alighogy leszállt, máris megjelent az égbolton a mi ksillünk, de nem függőlegesen, hanem ferdén siklott lefelé. Az ablaknál álló Souilik feszülten figyelte.

— Mit képzel ez a Brissan? Megőrült, vagy tán azt hiszi, hogy egy réobot vezet? A Mislix vigye el! Mindenképp túl gyorsan jön! Túl gyorsan! Sssiiih!

Az óriásgép nagyot zökkent a talajon, de még mindig óránként ezer kilométeres sebességgel száguldott tova. Körülötte a feltúrt föld pora lomha hullámokban gomolygott a fényszórók fényében. E sárgás porfelhőn át láthattuk, amint a ksill felszökken, visszazuhan, majd ismét felszökken, aztán, mint egy gigászi kerék, az élére fordul. Könnyedén súrolta a 2. számú ksillt — Akéion gépét —, átrohant az 1. számú és a 3. számú gép között, végül a Kaien-űrhajónak ütközve, összetört.

Akkor már mindnyájan rohantunk. A por lassan leülepedett. A 3. számú ksillből Hissek és Sinzuk ugráltak ki. Már az 1. számú gép előtt vágtattunk, és futás közben láttam, hogy bal felől Essine, jobb felől Ulna, Beichit, Souilik és Assza szalad. Gyors iramban robogtak a Kaienek mentőosztagokat szállító járművei.

A Kaien-űrhajó lángokban állt. Mellette hevert szinte teljesen ronccsá váltan az összevissza görbült, megrepedezett 8. számú ksill. A baloldali kijárat csapóajtaja nyitva volt, de senki nem lépett ki rajta. Behatoltunk a beszakadt folyosóra, és a lezuhant mennyezet alatt kúszva, az ott héverő Hiss- és Sinzu-holttesteket félretolva, bejutottunk a séallba. Itt még pislákolt némi fény, és a széthasadt ksill mélyéről felhallatszott a motorok gyenge zúgása. Hét ember tartózkodott a séallban, közülük hatan már meghaltak. Brissan még élt. Felismerte Souilikot és Asszát.

— Vigyázzatok, a Mislixek ellentámadást indítottak — suttogta erőtlenül, és mindörökre lehunyta a szemét.

A romokban heverő berendezés és a tönkrement készülékek halmazában Souilik egy pad alatt megtalálta a fedélzeti naplót. Elhagytuk a ksillt, és átengedtük a terepet a 3. számú ksill személyzetének, hogy módszeresen kutassák fel az esetleges túlélőket. Csak egy fiatal Kren-lányt találtak életben, akinek mind a négy végtagja eltörött. Azonnal a bázison berendezett kórházba szállították.

A Kaien-űrhajó még mindig lángolt. Nem tudom, hogy a Kaienek milyen anyagból készítik rakétáikat, de ez különösképpen

gyúlékonynak bizonyult, és roppant hőt fejlesztett. A tűz lassan kialudt, mi pedig visszamentünk az ellenőrző toronyba, ahol azonnal összeült a haditanács.

Röviden: a fedélzeti napló elolvasása után a következőket tudtuk meg. Kezdetben minden szabályszerűen zajlott le. A kilsimet elhelyezték egy holt csillag felszínén. A ksill megfelelő távolságban várakozott a robbanásra, amely egyre késett. Brissan ötször annyi ideig várakozott, mint amennyi elő van írva. Arra nem is gondolhatott, hogy visszamenjen, és ellenőrizze a kilsimet. Már éppen készült kiadni a parancsot az ahunba való átkelésre, amikor gépét körülfogták a Mislixek. Az azonnal megindított termikus sugarak ugyan elhárították a közvetlen veszélyt, de addig már három Hiss súlyos sugárártalmakat szenvedett.

Brissan ekkor — vezérkarával egyetértésben — meggondolatlan lépésre szánta el magát. Ahelyett hogy visszatért volna bázisára, megközelítette e naprendszer utolsó bolygóját, amelyen hemzsegtek a Mislixek. A bolygó felszínén még bonyolultabb szerkezetű tornyokat láthatott, mint amilyeneket annak idején a Kalvénault csillag Hetedik Bolygóján semmisítettünk meg. A Nap felszínén elhelyezett kilsim még mindig nem robbant fel, és Brissan ebből azt a következtetést vonta le, hogy a Mislixek bizonyára megtalálták a módját, hogyan akadályozzák meg működését. Feltételezhetően a Mislixek valamiképp értesültek a kilsim pusztító hatásáról, tehát nyilvánvaló, hogy valamely — ismeretlen módszerrel rendkívül gyors kapcsolatot tudnak létesíteni a naprendszerek között.

Brissan csak ekkor gondolt a visszatérésre. Eltávolodott a bolygótól, hogy átmenjen az ahunba. Útközben, a Térben óriási fémtömbök, elpusztult Mislixek zúdultak a ksill felé, s rázuhanva bezúzták az *Ulna-ten-Sillon* burkolatánál jóval vékonyabb páncélját. A súlyosan megrongálódott gépnek sikerült bejutnia az ahunba, de a motorok és a készülékek nagy része ekkor már nem működött, és a fedélzeti napló utolsó bejegyzése szerint: «Bázis már látható. Túl gyorsan ereszkedünk lefelé.»

A többi ksillre hiába vártunk. A hat gép személyzetének háromszáz tagjából mindössze egy maradt életben, aki később megerősítette a fedélzeti naplóban foglaltakat. A Kaienek közül nyolcvanheten haltak meg a katasztrófa következtében.

Visszatértünk az Ellára. A Világok Tanácsa két hónapon keresztül tanulmányozta az újonnan felmerült problémákat. És a következő megoldásra jutottunk — azt mondom: jutottunk, mert ez alkalommal én is ott ültem a gyülekezetben, egyébként nem mint Föld-lakó, hanem mint Hiss! — a jövőben is óriás ksillek indulnak majd az ilyen jellegű expedíciókra, de több kisebb, *Ulna-ten-Sillon* típusú ksill kíséretében. S amíg a nagy gépek egy-egy kihunyt csillagon elhelyezik

a kilsimet, addig a kisebbek a bolygókon lerombolják a Mislix-tornyokat. De hogy a Mislixekkel való megütközések során a veszteségek ne legyenek túl súlyosak, a kis ksilleket Sinzuk… vagy Föld-lakók fogják vezetni!

Epilógus

Elbeszélésem a végéhez közeledik. Még két expedícióban vettem részt. Az első vállalkozás célpontja az a naprendszer volt, amelyben a 8. számú ksill megrongálódott. Ez alkalommal a Souilik vezette óriás ksill helyezte el a kilsimet a kihunyt Napon. A kilsim annak rendje és módja szerint felrobbant, mert ugyanakkor egyszerre száz kisebb ksill támadta meg a bolygókat, és infranukleáris bombáikkal megsemmisítették a tornyokat. A bombázó rajt én vezettem az *Ulna-ten-Sillon* fedélzetén.

Amikor visszatértem a második expedícióról, a Bölcsek Tanácsa elé kellett járulnom, ahol egy különös ajánlattal fogadtak.

A földi civilizáció fejlődésének jelenlegi szakaszában szó sem lehet arról, hogy a Hissek hivatalos kapcsolatot létesítsenek ezzel a bolygóval. Egyszer régen már megkísérelték, hogy békét kényszerítsenek azokra a planétákra, amelyeken még háborúk dúltak. Nem telt bele sok idő, és minden esetben ők maguk is háborúba keveredtek e bolygók emberiségeivel. Ezért alkották meg az Exklúziós Törvényt. A Bölcsek tehát azt ajánlották nekem, hogy térjek vissza a Földre, és keressek önkénteseket, akik hajlandóak kivándorolni az Ellától kilenc fényévnyire lévő Séfan-Théséon csillag egyik szűz bolygójára. Ezen a bolygón élve békében sokasodhatnak, amíg, elegendően nem lesznek, hogy hatékonyan részt vehessenek a Mislixek elleni harcban. Az idő nem sokat számít, mivel ez a küzdelem mindenképp évezredekig fog tartani.

Souilikkal és Ulnával ellátogattam erre a bolygóra. Valamivel nagyobb, mint a Föld, de nem annyira, hogy a gravitáció zavaró legyen számunkra. Ezen a bolygón csupán állatok élnek, de közülük egyik sem túl veszélyes vagy visszataszító. A Hissek egyébként felajánlották, hogy minden szükséges eszközzel ellátják az odaköltözőket. A növényzet zöld, akárcsak nálunk, az éghajlat kellemes. Éjszakánként két hold ragyog az égen, bevilágítva a hegységeket és óceánokat. Az ajánlatot elfogadtam.

És három esztendei távollét után ezért tértem vissza a Földre. De szülőházamat már nem éreztem többé otthonomnak. Mintha nem is Földlakó lennék. Azt hiszem, Souiliknak van igaza: Hissebb lettem, mint egy igazi Hiss.

A ksill hat hónappal ezelőtt szállt le velem a Magnou-tisztáson. Azonnal útnak indultam, sok idegen országot bejártam, és csak két hónap múltán tértem vissza, hogy fogadjam az ugyancsak éjszaka érkező Ulnát, akiről azt kell mondanom, hogy Finnországból hoztam magammal. Azóta már sok száz emberrel tárgyaltam különböző országokban. Sokan elfogadták az ajánlatot, és hamarosan útra kelnek.

— De azt állítod, hogy három évig voltál távol — jegyeztem meg —, és az imént mégis azt mondtad, hogy a múlt év októberében távoztál el innen!

— Valóban. Földi időszámítás szerint csak két napig voltam távol. A Bölcsek számára szörnyen kemény diónak bizonyult a visszautazás idejének kiszámítása, miután közöltem velük, hogy ha eredményesen akarom teljesíteni küldetésem, néhány napnál tovább nem tűnhetek el a Földről! Az ahunon való átkelés bizonyos feltételek mellett és fantasztikus energiafogyasztás árán lehetővé teszi — igaz, hogy roppant szűk határok között — az Időben való utazást. Nem tudom, hogy csinálták, de tény, hogy három évig laktam az Ellán, s hogy most harmincöt éves vagyok, holott csak egy hónappal születtem korábban nálad, aki harminckét éves vagy. Azt is tudom, hogy október 5-én indultam el, és ugyanabban a hónapban, 8-án tértem vissza. De ha eljössz velünk, a Bölcsek majd mindent megmagyaráznak.

— Hogyan? Azt javaslod, hogy menjek veletek?

— Miért ne? Jelenleg egyedül élsz a világon. És egy hozzád hasonló lelkes fizikus számára…

— Még sokat kellene tanulnom — sóhajtottam keserűen.

— A Hissek félhipnotikus módszereivel gyorsan megtanulhatsz mindent. Gondold csak el! A világmindenség! Miénk a világmindenség!

Clair elhallgatott. Csak a régi ingaóra ketyegése hallatszott. Elakadt a szavam, szinte elkábultam e fantasztikus elbeszéléstől meg az előttem kitáruló, elképesztő lehetőségektől, bár félig-meddig még hitetlenkedtem.

Clair ismét megszólalt:

— És még valamit. Nem tudom pontosan, hol jártam, de annyi bizonyos, hogy a Hissek tágabb értelemben véve — ugyanabban az univerzumban élnek, mint mi. És a Mislixek úgyszintén. Tehát bennünket is épp olyan veszély fenyeget, mint a Hisseket. Nem tudom érvekkel alátámasztani, de azt hiszem, hogy a Mislixek — kortársaink.

Az egyetlen bizonyíték, amelyet a már megmutatott fényképeken kívül nyújthatok neked: Ulna, az Androméda leánya. Ulna, aki a tőlünk kétmillió fényévre lévő Apher csillag Arbor bolygóján született, az egyetlen olyan ismert planétán, amelyen, akárcsak a Földön — kivéve persze, a Souilik által felfedezett vad világot —, a csillagokat kioltó Mislixek halálos sugárzására érzéketlen, piros vérű emberek laknak.

Hat hónappal ezelőtt indultam el, három nappal később tértem vissza, s ez idő alatt három évet éltem az Ellán, meglátogattam az Elátkozott Galaktikák egyikét, és harcoltam a Mislixekkel. Részt vettem a holt Napok felrobbantásában, s a Réssanon megismerkedtem az Emberlakta Világok Ligájának követeivel. Ulna nélkül talán magam

is azt hinném, hogy mindez csak egy őrült álma, és felkeresnék egy elmegyógyászt, hogy kezeltessem magam. Valamiről azonban megfeledkeztem. A laboratóriumban ott van a hassrn, amit az imént megnéztél, ne is tagadd, hiszen nem tudsz hazudni. Ezt a készüléket nem fogom a Földön hagyni. Ó, tudom, hogy a hassrn segítségével a legtöbb betegségtől meg lehetne szabadítani az emberiséget. Meg is gyógyítottam vele Lapeyre barátunk rákban haldokló nővérét. De ha véletlenül ez a titok politikusok vagy katonák kezébe jutna, a legszörnyűbb hadigépezet válna belőle. A differenciált abiotikus sugarak… Nem, majd később. Figyelni fogjuk a Földet, és ha majd végre béke uralkodik a népek között… Hacsak a Föld-lakók nem az Aour és a Gen bolygók példáját követik, mert akkor nem marad belőlük más, csak egy kis szobor az égbolt egy ifjú kutatójának házában.

Clair kicsit hallgatott, majd elnevette magát.

— Azon tűnődöm, hogy mit mondanak majd a kormányok, ha felfedezik, hogy népünk színe-java közül mily sokan eltűntek. Majd megint az oroszokat fogják vádolni. Igaz, hogy a hírhedt «vasfüggöny» mögül is sokan el fognak tűnni. Semmi okom nincs, hogy a *Nova Terrát* egyetlen nép számára tartsam fenn! De már virrad. Három óra van. Ideje lefeküdni. Gondolkozz.

— Holnap estére Párizsban kell lennem — mondtam.

— Ó, nem olyan sürgős a válasz. Még néhány hónapig a Földön maradok. Egyébként is időnként minden bizonnyal visszajövök. Ó, még egy humoros részlet: visszavittem a volt páciensemtől kölcsönkért wolframtömböt. Nem is sejti, hogy az, amit oly féltő gonddal takargat a fiókjában, a Réssan egyik laboratóriumának terméke!

Nem tudom, hogyan sikerült elaludnom ezen a hajnalon. Hét órakor ébredtem. Clair és felesége már várt az ebédlőben. Mindaz, amit az éjszaka hallottam, távoli, hihetetlen álomnak tűnt a reggel józan világosságában. Kénytelen voltam Ulna keskeny kezére pillantani, s a bőröndöm mélyén lapuló magnetofonszalagra gondoltam.

Gyorsan bekaptam a reggelit. Amikor kezet szorítottam Clairrel, Ulna egy kis csomagot nyújtott felém, majd egy zengő nyelven néhány szót mondott.

— Ulna ezt annak az asszonynak szánja, akit majd nőül fogsz venni, ha nem akarsz velünk jönni — fordította le Clair. — Az Arbor ajándéka a Földnek. Majd írd meg, hogyan döntöttél.

— Helyes — feleltem. — De tudod, ez az egész még túlságosan friss. Egyszer-kétszer még végig kell hallgatnom a történeted.

Elbúcsúztunk egymástól. Néhány kilométer után megállítottam az autót, és kibontottam a kis csomagot. Egy hatágú csillagformára

csiszolt, ragyogó kék gyémánttal díszített, fehér fémből készült gyűrűt találtam benne.

Másnap már a laboratóriumban dolgoztam, és folytattam a hétköznapok rutinmunkáját. Esténként megindítottam a magnetofont, és addig hallgattam Clair történetét, amig kívülről nem tudtam minden szavát. Aztán az egészet leírtam ebbe a füzetbe. A gyűrűt egyébként megmutattam egy ismert ékszerésznek. Határozottan kijelentette, hogy még soha nem hallott csillag alakúra csiszolt gyémántról, márpedig ez valódi gyémánt, és a fém platina.

Ostobaságot cselekedtem: ezt a füzetet kölcsönadtam csinos munkatársnőmnek, Iréne M… — nek, aki neutronspecialista. Két nappal később azzal a megjegyzéssel adta vissza, hogy hagyjam abba a fizikát, és inkább írjak fantasztikus regényeket. «És ha mindez igaz lenne, eljönne?» — kérdeztem tőle. «Miért ne?» — felelte. Meghallgattattam vele a magnószalagra felvett történetet, és megmutattam a gyűrűt.

Döntöttem: megyek. Ezt azonnal meg is írtam Clairnek. Igyekszem meggyőzni Iréne-t, hogy jöjjön velem.

***

Ezt a kéziratot F. Borie úr házában találták, egy bútordarab mögött, ahová nyilván becsúszott. Olvasóink tudják, hogy Borie úr, ez a nagy jövő előtt álló ifjú fizikus, hat hónappal ezelőtt eltűnt, és vele együtt a Nukleáris Kutatóközpontban dolgozó munkatársnőinek egyike, Iréne Masson kisasszony is. Vizsgálatot indítottunk Dordogne-ban a kéziratban szereplő Clair doktorral kapcsolatban, akinek szintén nyoma veszett. Clair doktor néhány hónappal korábban tért vissza világkörüli útjáról egy nagyon szép fiatalasszonnyal, akit külföldön vett nőül. Megjegyzendő, hogy a doktor öreg dajkája, Madeleine velük egy időben tűnt el. A házmesterné szerint Borie urat eltűnése előtti napon egy magas, barna férfi és egy feltűnően szép, szőke asszony látogatta meg.

Végül, hogy még sötétebb legyen a rejtély: a kormányok titkolódzása ellenére is sikerült megtudnunk, hogy mind Európában, mind Amerikában nagyjából ugyanabban az időszakban több száz személy tűnt el, férfiak és nők vegyesen, többnyire fiatalok, és valamennyien magas intellektuális képzettségű tudósok, művészek, egyetemi hallgatók, tisztek, szakmunkások. Olykor egész családjukkal együtt tűntek el. És mindenütt fellelhetők a rövid idővel azelőtt ottjárt magas, barna férfi és a feltűnően szép szőke asszony nyomai.

FRANCIS CARSAC

1.

Ha nem tudnánk, hogy milyen nemzetiségű író könyvét tartjuk a — kezünkben, néhány fejezet vagy akár csak néhány oldal elolvasása után majdnem csalhatatlan biztonsággal megállapíthatnánk, hogy francia szerzővel találkoztunk. Nem kellenének a felismeréshez túlságosan elmélyült és beható ismeretek; elég lenne egy kis olvasottság a tudományos-fantasztikus irodalomban, és elég lenne a franciákról általánosan kialakított kép, az a néhány tulajdonság, amelyről mi a franciákat felismerni véljük. Ezek a markánsan jellemző karikaturisztikus vonások ott vannak a tudatunkban, sémává állnak össze, és igaz, hogy nevetségesen leegyszerűsítettek, mégis meglepően használhatók az identifikációhoz, a nemzeti karakter felismeréséhez.

Különös talán, de a science fictionben, amelyet tematikája, tartalma, képzeletvilága miatt jogosan mondunk nemzetközi irodalmi irányzatnak, mennyire élénken jelennek meg a jellegzetes, nemzeti vonások. Könnyen felismerjük az angol sci-fit hűvösségéről, konkrétumokat kedvelő tárgyilagosságáról, az amerikait gyors tempójáról és találékonyságáról, az oroszt szélesen hömpölygő cselekményéről és társadalmi elkötelezettségéről, a németet a technika kedveléséről és harcias gondolkodásáról, a japánt, mert vonzódik a borzalmashoz és az erőteljes hatásokhoz, a franciát… Igen, a franciát is fel ismerjük, de nézzük kissé részletesebben, hogy melyik a francia science fiction vagy ahogyan ők mondják, az «anticipation», illetve a «littérature fantastique» jellemzői, s használjuk fel vizsgálódásunkhoz elsősorban Francis Carsac «klasszikusnak» tekintett regényeit.

2.

Gazdag hagyományt, sok tekintélyes elődöt, számos világsikert mondhat magáénak a francia tudományos-fantasztikus irodalom. Pierre Versins szerint, s ez általánosan elfogadott vélemény, Rabelais-vel kezdődik a *feltevések, kitalálások irodalma*, s kisebb-nagyobb megszakításokkal árad évszázadokon keresztül napjainkig. Figyelemreméltó, hogy a francia irodalmi köztudat nem zárta ki, nem tekintette perifériálisnak a fantasztikumot, s ez talán a francia filozófiának, a felvilágosodás racionalizmusának és a vele járó vitatkozó hajlandóságnak is köszönhető, mivel ezek a vonások megtalálhatók a francia sci-fi olyan elődeinél, mint Cyrano de Bergerac, Voltaire, Mercier, Marivaux vagy később Robida. Említsük meg azonnal azt is, hogy a XVIII. század tele van elképzelt és fantasztikus utazások leírásával, távoli, nem létező szigetek vagy világrészek tökéletes vagy furcsa társadalmainak bemutatásával, s

ezek a művek szervesen folytatódnak az utópiákban, Morelly, Fourier és mások írásaiban, tervezeteiben. Egy másik áramlat, amelyből a francia science fiction szintén sokat merített, a tudományos ismeretterjesztés korai megjelenése. A XIX. század első felében már találunk jellegzetes tudományos ötletekre vagy gondolatokra épülő fantasztikus irodalmat, ez azután Verne, Robida vagy Flammarion írásaiban éri el csúcsait.

Külön kell beszélnünk a francia irodalomban megjelenő «tiszta» fantasztikumról, a mesékre, mitológiákra, legendákra, babonákra támaszkodó, azokból kiemelkedő regényekről, novellákról, amelyek mindig kedveltek voltak, és megtalálhatók a legnagyobbak: Balzac, Maupassant, Gautier, Lamartine, Victor Hugo vagy Mérimée életművében, hogy csak néhány nevet említsünk a sok tucatból, akiket a fantasztikummal foglalkozó irodalomtörténészek oly szívesen felsorolnak és elemeznek.

Még ha a társadalmi, gazdasági, tudományos-technikai hátteret nem is vennénk számításba, akkor is logikusnak tartanánk Verne Gyula fellépését és műveinek hazai és nemzetközi sikerét. Ô uralta regényeivel a múlt század második felét, vele lépett külön útra a tudományos ihletésű kalandregény, s hatásának köszönhető, hogy a francia science fiction századunk első felében majdnem elsorvadt, mert nem bírt kilépni a nagy elől árnyékából. Tegyük azért még hozzá, hogy ennek az elsorvadásnak a legfőbb oka mégiscsak abban keresendő, hogy a tudomány és a technika fejlődésében Franciaország elmaradt, és a vezetést Anglia, Németország és később Amerika vette át, megteremtve a science fiction fellendülésének nemzeti-társadalmi hátterét.

A francia science fiction nem sok nagy névvel és nem sok kiemelkedő munkával dicsekedhet a két háború között. Igaz, hogy az utópisztikus vagy fantasztikus kalandregények száma megnőtt, igaz, hogy ifjúságnak és felnőtteknek szóló magazinok és sorozatok ontották a vegyes értékű írásokat, igaz az is, hogy a fantasztikum nagymértékben népszerűsödött, popularizálódott, de ez a mennyiség nem hozott minőséget, s ebből az időszakból szinte csak Renard és az idősb Rosny nevét említhetjük elismeréssel. A II. világháború dermesztő némaságát egyedül Barjavel törte meg regényeivel, nem nagy örömére az írói némaságot is ellenállásnak tekintő közönségnek.

«És ezután — írja Pierre Versins — az amerikai invánzió következett.» 1946-ban jelentek meg az első amerikai sci-fik a különböző folyóiratokban és könyvsorozatokban, de néhány év múlva már uralták a terepet az amerikai magazinok franciára fordított változatai, majd a könyvsorozatok, amelyeknek címlapján először 1950-ben tűnt fel a «science fiction» kifejezés, azonnal ellenszenvet és örömet ébresztve.

Nem véletlen, hogy az olvasók és kritikusok lelkesen fogadják a megújuló francia science fiction (az angolból átvett elnevezés időközben meggyökeresedik) egyik első fecskéjét, Francis Carsac *Ceux de nulle part* című regényét, amely szárnyalásával még meg is előzi az angol nyelvű sci-fit, hiszen témáját az akkoriban rohamosan terjedő «repülő csészealj» legendából meríti, formáját, gondolatait, világszemléletét tekintve viszont a hazai hagyományokra támaszkodik.

Álljunk meg egy pillanatra a repülő csészealjak vagyis ufók témájánál. Tudós kutatók kimutatták, hogy az ufó-legenda — kezdve Adamski hírhedt történetein — minden motívumát, a tudományos-fantasztikus vagy egyszerűen a fantasztikus irodalomból kölcsönözték az ufológusok, és elképesztő szemtelenséggel személyes élményként, megtörtént, hiteles eseményként adták elő. Nyugodt lélekkel «merítettek» Verne regényeiből, például a *Hódító Robur*ból, de hozzáadták Renard *Kék veszedelem* című regényének ötleteit, majd különböző misztikusok szövegeit keverték a kotyvalékba. Látható, hogy elsősorban a francia science fiction veszített ezen az üzleten, az idegen tollakat francia szárnyakból húzkodták ki az ufológusok.

Carsac megfordította a helyzetet.

Adamski és követői a fikciót, a kitalált, megkonstruált históriát valóságnak tüntették fel, kitértek apró részletekre, a dokumentumok stílusában fogalmaztak, mindent megtettek, hogy hitelesítsék meséiket.

Carsac és követői — mert neki is támadtak követői, sőt utánzói — nem titkolták, hogy előadott történetük kitalált, nem akarták becsapni, félrevezetni olvasóikat, mesét mondtak, és mert a mesét akkor élvezzük igazán, ha beleélhetjük magunkat, ha elhihetjük, hát mindent megtettek a hihetőség érdekében. A hazug dokumentumokkal szemben a költői igazságot képviselték.

A *Ceux de nulle part* fordítását kezében tartja az Olvasó, nincs szükség ismertetésére, elemzésére, magyarázatára, egyetlen részletére mégis felhívnám a figyelmet. A regény főhőse a távoli csillagokból hoz magának feleséget, idegen, nem emberi lénnyel köti össze az életét. Nekünk manapság ez a gondolat nem tűnik sem szokatlannak, sem furcsának, még kevésbé elítélendőnek. De a könyv megírása és megjelenése idején Európa még emlékezett a hitleri idők fajelméletére, ha pedig elfelejtette volna, emlékeztette rá a négerkérdés, a vietnami kérdés vagy az indián-kérdés. A tudományos-fantasztikus irodalom sem volt mentes a politikai és ideológiai befolyásoktól, a Mars-lakók, a Vénusz-lakók vagy az idegen világok képviselői ellenségnek számítottak, s nem véletlen, hogy szörnyeknek, embertelen lényeknek ábrázolták őket. Tucatjával sorolhatnánk fel azokat a fantasztikus novellákat és regényeket, amelyek nyíltan uszítottak az «idegenek» ellen, s nemcsak a hitleri Németország irodalmában, hanem a francia,

az angol és az amerikai sci-fiben is.

Ezért érzem fontosnak Carsac egyértelmű állásfoglalását, és úgy vélem, hogy megfelel a francia utópiák, fantasztikus utazások, tudományos-fantasztikus regények nemes hagyományainak.

3.

Másik művén, a magyarul 1972-ben megjelent *A világűr Robinsonjai* című regényén szeretném bemutatni Carsac szemléletének «franciás» jellemvonásait.

A regény alapötlete Vernétől származik. A *Servadac Hector* szereplői hasonlóképpen kerülnek át egy ismeretlen világba, mint a «világűr Robinsonjai», megtelepedésük, berendezkedésük az idegen bolygón erősen hasonlít a *Rejtelmes sziget* hajótöröttjeinek honfoglalásához, a tengeren — még maga Carsac is említi — úgy keverednek harcba az óriás polipokkal, mint Némo kapitány tengeralattjárójának legénysége. Még azt is megteszi Carsac, hogy megismétli a *Servadac Hector* egyik konfliktusát, az összecsapást a franciák és az amerikaiak között. A «főáramlat» irodalmában ennyi hasonlóság láttán talán már utánzást emlegetnének, a tudományos-fantasztikus irodalom azonban másként nézi az elődök és a kortársak ötleteit, gondolatait. Senki sem tekinti bűnnek az ilyen és hasonló átvételeket, hiszen a motívumok átrendezése, új kapcsolatrendszerbe helyezése, az ismert és elfogadott formák új tartalommal való megtöltése a hagyományok megbecsülésének és ébren tartásának a jele, s nem az eredetiség hiányára mutat. A science fiction írói és olvasói otthonosan érzik magukat a megszokott motívumok között, végül is sem űrhajót, sem időgépet, sem Mars-lakót nem lehet mindennap kitalálni.

Carsac tehát a vernei hagyományok megújítója és folytatója, ahogy ezt méltatói is megállapították róla.

Regényének hősei, «a világűr Robinsonjai» nagyrészt franciák, értelmesek, talpraesettek, találékonyak és rokonszenvesek. Ne csodálkozzunk ezen s ne tekintsük nacionalizmusnak, inkább az angol nyelvű science fiction nézeteivel való önérzetes szembeszállásnak. A könyv megjelenésének idején Franciországot valóban elárasztotta az amerikai sci-fi, s oly mértékben, hogy a francia szerzők gyakran kénytelenek voltak angol álneveket választani, hogy műveiket kiadhassák. Az amerikai sci-fi szerzők novelláiban, regényeiben pedig jóformán csak amerikaiak szerepelnek, a rokonszenves főszerepeket minden esetben ők játsszák. Nem csoda hát, hogy Carsac öntudatosan választ francia hősöket, nem titkolva irántuk érzett rokonszenvét, és attól sem riad vissza, hogy francia hősei mentsék meg a bajba jutott amerikaiakat.

Másképpen nézi az idegen bolygó kentaurokhoz hasonlító lényeit,

mint az akkortájt divatos amerikai science fiction regények a «bennszülötteket». Azonnal felismeri értelmüket, hősei azonnal szövetséget keresnek velük, segítik fejlődésüket, nem tekintik maguknál alacsonyabb rendűeknek őket. Mintha Carsac visszautalna azokra a XVIII. századi francia írókra, akik felfedezték a «jó vadembert», akik a természetes ember nemes tulajdonságait szembesítették koruk romlottságával.

Apróságokban vehetjük észre elnézését és türelmét. Pap is kerül a Robinsonok közé, s Carsac kollektívnek és tudományosnak kívánja az új társadalmat. Mi legyen hát a pappal, akire Tellus bolygónak nincs szüksége? Hősi halált hal egy gyerek védelmében, emlékét megőrzi az utókor. Az epizód mögül előmosolyog a francia antiklerikalizmus liberálissá szelídült arca. Carsac nyíltan fogalmaz: A plébános okos ember, és mivel mi nem bántjuk a vallást, még meg is nyerhetjük magunknak».

Utópizmusa is mérsékelt. A Telluson felépített társadalomban köztulajdonban vannak a termelési eszközök, de a vezetést «kétkamarás» rendszer biztosítja, a pártok közül a legkevesebb mandátummal rendelkező Liberális Párt kormányoz, «mert a jó francia hagyomány azt kívánja, hogy a kisebbség kormányozzon». Ugyanakkor a kezdeti időszak diktatórikus korából fennmarad a héttagú Tanács, amelynek kezdeményező és vétójoga van. Kedvtelve részletezi az író a kolónia oktatási rendszerét, amelyet szembeállít az amerikai település elveivel, ugyanis a franciákkal szemben az amerikaiak nem adják meg a bennszülötteknek a tanulás jogát. Ebből is a korabeli Egyesült Államok bírálatát lehet kiéreznünk.

Valljuk be, mindez kissé professzorosnak, jámbornak és spekulatívnak látszik, de a könyv a hidegháború nehéz éveiben született, és a maga idejében határozottan haladónak számított. Részben ezeknek az elveknek köszönhető Carsac regényének sikere a szocialista országokban, elsősorban a Szovjetunióban. Tegyük gyorsan hozzá, hogy az olvasók nem liberalizmusáért, hanem izgalmas, fordulatos cselekményéért olvasták a regényt, nem Carsac nézeteit, hanem képzeletének szárnyalását és mesemondó képességét bámulták. Mert kaland és feszültség bőven található a regényben és az író minden más munkájában. Az idegen bolygón helyüket kereső Robinsonoknak harcolniuk kell életükért a repülő zöld hidrákkal, kocsonyás lila medúzákkal, óriási polipokkal és a bennszülöttekkel is. A legnagyobb veszélyt mégsem ők jelentik, hanem a regény elején fellépő fasiszta fegyvergyáros és állig felfegyverzett, hatalomra törő csoportja. A képükben megjelenő erőszakot őszintén gyűlöli az író, és kíméletlenül elpusztíttatja hőseivel. A fegyvergyáros ciánnal elkövetett öngyilkossága egyértelműen a második világháború végére utal.

Jellegzetes — talán jellegzetesen francia — vonása Carsac

írásainak a nevelő és tanító szándék. Vernéhez hasonlóan megmegállítja a cselekményt, hogy tudományos ismereteket és erkölcsi tanításokat közöljön olvasóival. Sorai mögül kiütközik az őslénytan és a geológia tanára, regényének szörnyetegeihez a Föld őskorából keres modelleket, részletezőbben és érdekesebben írja le az idegen bolygó geológiáját, mint növényvilágát. Részletes tudományos magyarázatot ad a kataklizma eredetére, megindokolja hőseinek hajótörését. Lehet, hogy magyarázata nem állná meg helyét a kozmogónia tudósainak szemében, irodalmilag azonban érdekes, és a science fiction egyik nagy ötletének, újításának tekinthető.

4.

Francis Carsac, eredeti nevén François Bordes 1919-ben született. Életrajzáról keveset tudunk, ritkán nyilatkozik, nem vesz részt a francia science fiction vitáktól és kongresszusoktól hangos életében. A bordeaux-i egyetemen végzett, az őstörténeti és geológiai kutató intézetet vezette.

Viszonylag keveset írt, cikkeinek, elbeszéléseinek, regényeinek bibliográfiája elfér egyetlen oldalon, mindössze huszonkét címből áll. 1967 után jóformán semmit sem publikált. Korábban munkatársa volt a «Fiction» és a «Satellite» című tudományos-fantasztikus magazinoknak. Könyveit számos nyelvre lefordították, regényeinek s különösen a *Ceux de nulle part*-nak hatásával mindenütt találkozunk a világ tudományos-fantasztikus irodalmában.

Művei közül *A világűr Robinsonjai* jelent meg Magyarországon és egy elbeszélés a Galaktika francia különszámában.

Kuczka Péter